

RP 145/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter och lag om upphävande av 2 § 3 mom. i livsmedelslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter ändras. Genom ändringen fogas till lagen sådana bestämmelser om godkännande av producentorganisationer och om handelsnormer som är nödvändiga för att verkställa Europeiska unionens lagstiftning om en marknadsordning för jordbruksprodukter. Till denna del är det meningen att de gällande, föråldrade bestämmelserna ska fås att motsvara de nuvarande kraven särskilt när det gäller författningsnivån. Till innehållet är bestämmelserna i huvudsak oförändrade.

I lagen görs också ändringar som följer av den nya finansieringsperioden för Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik och närmast gäller uppdatering av hänvisningar till Europeiska unionens lagstiftning. Vidare görs i lagen ändringar som följer av Tullens nya namn. Samtidigt upphävs 2 § 3 mom. i livsmedelslagen, där det för närvarande föreskrivs om administrativa tvångsmedel som hänför sig till handelsnormer.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÄGE	4
2.1 Lagstiftning	4
Godkännande av organisationer	4
Handelsnormer	8
2.2 Praxis	11
Godkännande av organisationer	11
Handelsnormer	11
2.3 EU:s lagstiftning under den nya finansieringsperioden	12
2.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet	14
2.4.1 Godkännande av organisationer	14
2.4.2 Handelsnormer	16
2.5 Bedömning av nuläget	17
2.5.1 Godkännande av organisationer	17
2.5.2 Handelsnormer	21
2.5.3 Övriga åtgärder som hänför sig till marknadsordningen	21
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	22
3.1 Målsättning	22
3.2 Alternativ	22
3.3 De viktigaste förslagen	23
3.3.1 Godkännande av organisationer	23
3.3.2 Handelsnormer	24
3.3.3 Ändringar som följer av finansieringsperioden	24
3.3.4 Namnbyten i fråga om myndigheter	25
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	25
4.1 Ekonomiska konsekvenser	25
4.1.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin	25
4.1.2 Konsekvenser för företagsverksamheten	25
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	28
Producentorganisationer	28
Handelsnormer	28
Ändringar som följer av finansieringsperioden	28
4.3 Övriga konsekvenser	28
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	29
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	29
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	29
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	32
DETALJMOTIVERING	33
1 LAGFÖRSLAG	33
1.1 Lagen om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter	33
3 a kap. Producentorganisationer	36
7 a kap. Handelsnormer	44
1.2 Lagen om upphävande av 2 § 3 mom. i livsmedelslagen	78
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	78

3	IKRAFTTRÄDANDE.....	78
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING.....	79
4.1	Näringsfrihet och föreningsfrihet	79
4.2	Myndigheternas befogenheter och hemfridskyddet	80
4.3	Den straffrättsliga legalitetsprincipen.....	80
4.4	Normgivningsbemyndigande.....	81
	LAGFÖRSLAG.....	83
	1. Lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter	83
	2. Lag om upphävande av 2 § 3 mom. i livsmedelslagen	99
	BILAGA.....	100
	PARALLELTEXT.....	100
	1. Lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter	100

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Marknadsordningen för jordbruksprodukter är en del av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik. I Finland har det utfärdats en lag som gäller genomförande av marknadsordningen för jordbruksprodukter och trädde i kraft vid ingången av år 2013, nämligen lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012), nedan *marknadsordningslagen*. Den omfattar emellertid inte vare sig godkännandet av producentorganisationer eller handelsnormer, trots att dessa omfattas av marknadsordningen. De gällande bestämmelserna om dem bör ses över, eftersom de grundar sig på lagstiftning som antagits innan grundlagen trädde i kraft. Propositionens huvudsakliga syfte är att bestämmelser om systemen i fråga ska fogas till marknadsordningslagen.

För närvarande föreskrivs det i 2 § 3 mom. i livsmedelslagen (23/2006) om administrativa tvångsmedel med anknytning till de handelsnormer som ingår i marknadsordningen för jordbruksprodukter. Eftersom det nu föreslås bli föreskrivet om dem i marknadsordningslagen, bör den nämnda bestämmelsen i livsmedelslagen upphävas. Marknadsordningslagen föreslås också bli ändrad med anledning av att finansieringsperioden för EU:s gemensamma jordbrukspolitik byts. Dessa föreslagna lagändringar är huvudsakligen av tekniskt slag och går närmast ut på att uppdatera hänvisningar till EU-lagstiftningen. Vidare beaktas i propositionen Tullens nya namn, som togs i bruk år 2013.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning

För närvarande föreskrivs det om marknadsordningen för jordbruksprodukter i rådets förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (förordningen om en samlad marknadsord-

ning), nedan *den gamla marknadsordningsförordningen*. EU:s marknadsordningslagstiftning är i regel direkt förpliktande för medlemsstaterna och verkställigheten av den förutsätter endast i liten utsträckning att kompletterande materiellrättsliga bestämmelser utfärdas nationellt. Dessutom är det nödvändigt att utfärda nationella bestämmelser om de behöriga myndigheterna och om påföljderna. I Finland föreskrivs det i marknadsordningslagen om genomförande av marknadsordningen. På förfarandena i samband med ansökan och myndigheternas beslutsfattande tillämpas dessutom förvaltningslagen (434/2003) m.fl. allmänna förvaltningslagar.

Godkännande av organisationer

Bestämmelser om godkännande av producentorganisationer finns i del II avdelning II kapitel II och i del IV i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt artikel 122 i den ska medlemsstaterna erkänna producentorganisationer inom humlesektorn, sektorn för frukt och grönsaker, mjölksektorn, sektorn för olivolja och bordsoliver samt vinsektorn. I Finland omfattar skyldigheten i praktiken producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker och mjölksektorn. För övriga sektorer vidkommande har varje medlemsstat prövningsrätt när det gäller att godkänna producentorganisationer.

Närmare bestämmelser om producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker och mjölksektorn finns i följande rättsakter som gäller genomförande av den gamla marknadsordningsförordningen: kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 vad gäller sektorn för frukt och grönsaker och sektorn för bearbetad frukt och bearbetade grönsaker, nedan *EU:s förordning om frukt och grönsaker*, och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 511/2012 om meddelanden rörande producent- och branschorganisationer och avtalsförhandlingar och avtalsförhållanden enligt rådets förordning (EG) nr

1234/2007 inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter.

Nationellt har följande författningar som kompletterar EU-lagstiftningen utfärdats om godkännande av producentorganisationer och om deras verksamhet: jord- och skogsbruksministeriets förordning om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker (481/2008), nedan *ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker*, och jord- och skogsbruksministeriets förordning om producentorganisationerna inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter (207/2012), nedan *ministerieförordningen om producentorganisationerna inom mjölksektorn*. De har utfärdats med stöd av ett bemyndigande i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994), nedan *verkställighetslagen*. Verkställighetslagen har upphävts genom lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013). Enligt en övergångsbestämmelse i den sistnämnda lagen förblir de förordningar och beslut av jord- och skogsbruksministeriet samt föreskrifter av Landsbygdsverket som utfärdats med stöd av verkställighetslagen dock i kraft tills något annat bestäms eller föreskrivs.

Bestämmelser om påföljder som gäller producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker samt mjölksektorn finns i artiklarna 125b.2 b och 126a.4 c i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt dem ska medlemsstaterna vid bristande efterlevnad eller oegentligheter när det gäller bestämmelserna utdöma tillämpliga och av dem själva fastställda sanktioner för sådana organisationer och sammanslutningar och, om nödvändigt, besluta att återkalla erkännandet. Närmare bestämmelser om påföljderna finns i EU:s förordning om frukt och grönsaker.

Nationellt är återkallelse av godkännandet tillämplig i nuläget i det fall att förutsättningarna för godkännande inte längre uppfylls. I fråga om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker omprövas dessutom förutsättningarna för att bevilja stöd till dem, och vid behov tillgrips återkrav.

Separat från godkännandet av organisationer kan det bli aktuellt med en konkurrens-

rättslig bedömning av åtgärder som godkända producentorganisationer har vidtagit. På bedömningen tillämpas i princip de artiklar i den gamla marknadsordningsförordningen som gäller konkurrensrätten. Om ett arrangemang inte överskrider den s.k. påverkan på handeln som avses i dem, kan konkurrenslagen (948/2011) bli tillämplig på arrangemang i Finland. Med stöd av dessa bestämmelser kan sådan tillsyn och sådana påföljder som det föreskrivs om i konkurrenslagstiftningen bli tillämpliga.

De konkurrensbestämmelser som hänförs till marknadsordningen grundar sig på artikel 42 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan *EUF-fördraget*), enligt vilken EU:s konkurrensregler ska tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån Europaparlamentet och rådet, med hänsyn till målsättningen i artikel 39, beslutar detta inom ramen för bestämmelserna i artikel 43.2 och enligt det förfarande som anges där. På jordbruksområdet har dessutom antagits rådets förordning (EG) nr 1184/2006 om tillämpning av vissa konkurrensregler på produktion av och handel med jordbruksvaror, men den gäller produkter som inte omfattas av marknadsordningen. Den föreslagna lagen gäller genomförande av marknadsordningen.

Bestämmelser om konkurrensrättsliga krav som gäller producentorganisationernas verksamhet finns i artikel 175 i den gamla marknadsordningsförordningen. Den lyder som följer: ”Om inte annat föreskrivs i denna förordning ska artiklarna 81—86 i fördraget samt tillämpningsföreskrifter för dessa, om inte annat följer av artiklarna 176—177a i denna förordning, tillämpas på alla sådana avtal, beslut och förfaranden som avses i artiklarna 81.1 och 82 i fördraget och som rör produktion av eller handel med de produkter som omfattas av denna förordning.” Centralast bland artiklarna 176—177a med avseende på denna proposition är artikel 176, som tillämpas på avtal, beslut och förfaranden vid producentorganisationer som avses i den gamla marknadsordningsförordningen.

I artikel 176.1 sägs följande: ”Artikel 81.1 i fördraget ska inte tillämpas på avtal, beslut och förfaranden som avses i artikel 175 i denna förordning och som ingår i en natio-

nell organisation av marknaden eller som är nödvändiga för att de mål som fastställs i artikel 33 i fördraget ska kunna uppnås.” Det nämnda första undantaget som gäller en nationell organisation av marknaden är inte av betydelse för lagförslaget, eftersom den föreslagna lagen gäller bara producentorganisationer som det föreskrivs om i EU:s lagstiftning.

Det nämnda andra undantaget gäller åtgärder som är nödvändiga för att de jordbrukspolitiska målen ska kunna uppnås. Bestämmelser om de jordbrukspolitiska målen finns för närvarande i artikel 39 i EUF-fördraget, där det sägs att den gemensamma jordbrukspolitiken ska ha som mål att a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna, särskilt arbetskraften, b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket, c) stabilisera marknaderna, d) trygga försörjningen och e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

På basis av en utredning som arbets- och näringsministeriet beställt (Tutkimus kilpailusääntöjen soveltumisesta eräisiin maataloustuottajain yhteistyömuotoihin, ANM rapport 29/2011), nedan *konkurrensutredningen*, och på basis av EG-domstolens i utredningen närmare specificerade rättspraxis kan ett arrangemang anses vara nödvändigt i enlighet med undantaget i fråga bara om alla de nämnda förutsättningarna uppfylls. I konkurrensutredningen hänvisas det till juridisk litteratur enligt vilken undantaget är tillämpligt också i en situation där tillämpning av artikel 101.1 i EUF-fördraget skulle hindra uppnåendet av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken så som avses i den gamla marknadsordningsförordningen.

I artikel 176.1 andra stycket finns också en bestämmelse om ett s.k. tredje undantag. Stycket lyder som följer: ”I synnerhet ska artikel 81.1 i fördraget inte tillämpas på sådana avtal, beslut och förfaranden mellan jordbrukare, sammanslutningar av jordbrukare eller sammanslutningar av sådana sammanslut-

ningar tillhörande en enda medlemsstat vilka, utan att medföra någon skyldighet att hålla samma priser, avser produktion eller försäljning av jordbruksprodukter eller utnyttjande av gemensamma anläggningar för lagring, behandling eller bearbetning av jordbruksprodukter, såvida inte kommissionen finner att konkurrensen sätts ur spel eller att förverkligandet av de mål som anges i fördragets artikel 33 äventyras därigenom.”

Detta tredje undantag gäller alltså bara arrangemang som inte inbegriper någon skyldighet att hålla samma priser. Däremot kan undantaget omfatta arrangemang där parterna kommer överens om produktion eller försäljning av jordbruksprodukter eller utnyttjande av gemensamma anläggningar för lagring, behandling eller bearbetning av jordbruksprodukter. Vidare gäller det att säkerställa att konkurrensen inte sätts ur spel genom arrangemanget och att förverkligandet av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken inte äventyras. Frågan har behandlats i EG-domstolens mål C-399/93 (Oude Luttikhuis). De förutsättningar under vilka det tredje undantaget kan bli tillämpligt utreds mer ingående i konkurrensutredningen. I den har man gått in för ett antagande enligt vilket det enligt konkurrensreglerna är möjligt att förhålla sig mer tolerant till en producentorganisation som har bildats med stöd av EU:s regelverk och fungerar med stöd av den än till verksamhet som inte regleras av EU.

Enligt konkurrensutredningen anser kommissionen sannolikt att en organisation är nödvändig och godtagbar när det är fråga om en sektor som definieras i förordningen och för vars del arrangemanget redan en gång har ansetts vara behövligt med stöd av artikel 122.1 a i den gamla marknadsordningsförordningen. I den föreslagna lagen är det uttryckligen fråga om sådana producentorganisationer.

Tillämpningen av artiklarna 175 och 176 i den gamla marknadsordningsförordningen förutsätter att arrangemanget kan påverka handeln mellan medlemsstater. Denna förutsättning benämns även handelspåverkan. Begreppet preciseras i ett tillkännagivande från kommissionen om riktlinjer om begreppet påverkan på handeln i artiklarna 81 och 82 i fördraget (EUT 2004, C101 s. 81). Av till-

kännagivandet framgår att kriteriet påverkan på handeln bedöms separat i varje enskilt fall och att det kan uppfyllas också i situationer där samarbetet är begränsat till en enda medlemsstats territorium.

Artikel 176 innehåller inte uttryckliga bestämmelser om förhandstillsyn eller utlåtan-deförfarande. Med stöd av artikeln är det möjligt att hänskjuta ärendet till kommissionen. Kommissionen avgör frågan om tillämpning av undantag på eget initiativ eller på begäran av ett företag eller en företags-sammanslutning som berörs. Ärendet kan också väckas av en medlemsstats konkurrensmyndighet. Det väsentliga är att EU-kommissionen är ensam behörig att fastställa om villkoren i artikel 176 uppfylls. På grund av detta är det inte möjligt att föreskriva nationellt genom lag om fastställande av undantagets tillämplighet. I nationell lag är det inte heller möjligt att ta in bestämmelser om undantag från EU:s konkurrensregler, definiera tillämpningsområdet för EU:s konkurrensregler eller föreskriva om förutsättningarna för att bedöma tillämpningen av EU:s konkurrensregler.

Om ett arrangemang som skulle kunna påverka handeln mellan medlemsstater inte uppfyller de ovan refererade förutsättningarna i artikel 176, blir det med stöd av artikel 175 aktuellt att tillämpa EU:s allmänna konkurrensregler, som det för närvarande föreskrivs om i artikel 101 i EUF-fördraget. För deras del gäller det att beakta också undantaget enligt artikel 101.3 enligt vilket ett arrangemang kan vara tillåtet, även om det inte uppfyller huvudregeln i artikel 101.1. I artikel 101.3 är det fråga om ett s.k. effektivitetskriterium som kan uppfyllas, om arrangemanget som helhet främjar konkurrensen mer än den begränsar den. Kriteriets tillämplighet på producentorganisationer utreds mer ingående i konkurrensutredningen.

Om det åter är fråga om ett arrangemang som inte skulle påverka handeln mellan medlemsstater, är EU:s konkurrensregler inte tillämpliga. Ett sådant arrangemang kan emellertid falla inom tillämpningsområdet för konkurrenslagen i Finland. Då tillämpas bestämmelserna i konkurrenslagen på bedömningen, och i Finland är Konkurrens- och konsumentverket behörig myndighet i ären-

det med stöd av konkurrenslagen. För producentorganisationernas del gäller det då att bedöma om undantaget beträffande jordbruk enligt 2 § 2 mom. i konkurrenslagen är tillämpligt på de arrangemang som de tillämpar.

I 2 § 2 mom. i konkurrenslagen sägs följande: ”Lagens 5 § tillämpas inte på arrangemang som lantbruksproducenter, sammanslutningar av lantbruksproducenter, branschsammanlutningar och sammanslutningar som bildas av sådana sammanslutningar har vidtagit, och som gäller produktion eller försäljning av jordbruksprodukter eller utnyttjande av gemensamma anläggningar för lagring, behandling eller förädling av jordbruksprodukter, om arrangemanget uppfyller de innehållsmässiga förutsättningar som fastställts enligt artikel 42 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på basis av vilka konkurrensreglerna i artiklarna 101 och 102 i det fördraget inte ska tillämpas”. Enligt de motiv till momentet i fråga som finns i regeringens proposition med förslag till konkurrenslag (RP 88/2010) syftar formuleringen till att klarlägga att konkurrenslagens undantag från tillämpningsområdet, som gäller lantbrukets primärproduktion, motsvarar det undantag från tillämpningsområdet som gäller för lantbruket inom EU och att det tillämpas i överensstämmelse med EU:s tillämpningspraxis. Ett ytterligare syfte är att den nationella lagstiftningen också fortsättningsvis ska tillåta sådana arrangemang som är tillåtna enligt Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt motiven i regeringens proposition med förslag till konkurrenslag omfattar undantaget från tillämpningsområdet i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen, i linje med förordningen om tillämpning av EU:s konkurrensregler på jordbruket, endast sådana förfaranden som inte inbegriper någon skyldighet att iakttä fastställda priser. Däremot kan förfaranden som inbegriper avtal om produktion eller försäljning av jordbruksprodukter eller användning av gemensamma lager-, behandlings- eller förädlingsanläggningar för jordbruksprodukter omfattas av undantaget. Man bör dessutom kontrollera att ett förfarande inte hindrar konkurrensen eller äventyrar uppnåendet av målen för den gemensamma

jordbrukspolitiken. Enligt motiven ska lantbruksproducenterna eller deras sammanslutningar visa att förfarandet i fråga uppfyller villkoren för undantaget och att det inte äventyrar uppnåendet av målen enligt artikel 39 i EUF-fördraget.

I samma proposition konstateras det i motiven till 2 § 2 mom. i konkurrenslagen att den omständigheten att företaget har en viss juridisk form inte är något avgörande kriterium vid bedömningen av huruvida ett förfarande är godtagbart på basis av konkurrenslagen. Exempelvis kan sådana bestämmelser som innebär att medlemmarna i ett andelslag för långa perioder binds vid andelslaget, och fräntas möjligheten att vända sig till andra konkurrerande aktörer, göras till föremål för en bedömning på basis av 5 § i konkurrenslagen.

Vad tillämpningen av konkurrenslagen beträffar förs det i konkurrensutredningen fram att EU-lagstiftningen, i detta fall alltså den gamla marknadsordningsförordningen, är primär i förhållande till den nationella lagstiftningen, i detta fall alltså konkurrenslagen. EU-domstolen har t.ex. i målet 249/85 (Berlin Butter) förbjudit en tysk domstol att tillämpa nationell lag på ett arrangemang genom vilket ett antal företag verkställde vissa beslut inom jordbrukssektorn som kommissionen hade meddelat. I målet C-137/00 (Milk Marque) betonade domstolen de nationella myndigheternas skyldighet att i sin verksamhet beakta målen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Enligt konkurrensutredningen är det i praktiken oftast så att det med stöd av nödvändighetskriteriet i artikel 176 i den gamla marknadsordningsförordningen blir fråga om att bedöma om en producentorganisationens verksamhet ska betraktas som "nödvändig" för uppnående av de mål som definieras i den gamla marknadsordningsförordningen eller EUF-fördraget. I konkurrensutredningen anförs också exempel på gränsdragningen mellan den nationella konkurrenslagen och EU:s jordbruksregler.

Om ett konkurrensbegränsande förfarande inte är nödvändigt för att målen ska nås, kan producentersamarbete emellertid vara tillåtet, om villkoren för tillämpning av det tredje undantaget i artikel 176 uppfylls. Detta grun-

dar sig på att syftet med formuleringen i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen enligt motiveringen är att klarlägga att det nationella undantaget motsvarar det undantag från tillämpningsområdet som gäller för lantbruket inom EU och att det tillämpas i överensstämmelse med EU:s tillämpningspraxis. Enligt konkurrensutredningen kan det anses att villkoren för undantag enligt 2 § 2 mom. i konkurrenslagen automatiskt uppfylls, om producentorganisationens verksamhet är förenlig med målen för och de uttryckliga bestämmelserna i den gamla marknadsordningsförordningen.

I konkurrensutredningen bedöms med hjälp av exempel också godtagbarheten hos producentorganisationernas produktions-, pris- och inköpssamarbete. Under de förutsättningar som presenteras närmare i konkurrensutredningen förefaller samarbete av detta slag vara tillåtet för godkända producentorganisationer med stöd av 2 § 2 mom. i konkurrenslagen. Det är dock fråga om en tolkning av EU-lagstiftningen och konkurrenslagen som det i samband med denna lag inte är möjligt att ta närmare ställning till.

Marknadsordningen inbegriper också ett system enligt vilket medlemsstaterna frivilligt kan godkänna branschorganisationer. Enligt artikel 125k i den gamla marknadsordningsförordningen får medlemsstaterna erkänna branschorganisationer i sektorerna för frukt och grönsaker, om medlemsstatens struktur berättigar till det. Också inom mjölksektorn har medlemsstaterna prövningsrätt när det gäller att erkänna branschorganisationer, enligt artikel 123 i den gamla marknadsordningsförordningen. Kommissionens ovannämnda genomförandeförordningar gäller också branschorganisationer. EU-lagstiftning existerar inte i fråga om branschorganisationer inom andra sektorer. I Finland finns ingen nationell lagstiftning om införande av frivilliga system för godkännande.

Handelsnormer

Bestämmelser om de handelsnormer som marknadsordningen omfattar finns i avdelning II kapitel I i den gamla marknadsordningsförordningen och dessutom i fråga om produkter inom vinsektorn i artiklarna 158a,

185b och 185c och i fråga om etylalkohol i artiklarna 120, 120a och 189. Med stöd av dem har det antagits flera förordningar av kommissionen som gäller handelsnormer. Bestämmelser om påföljder som anknyter till handelsnormerna finns i artikel 113 i den gamla marknadsordningsförordningen, där det förutsätts att medlemsstaterna tillämpar sanktioner, om så krävs. Närmare bestämmelser om åtgärder för händelse av vilka påföljder ska fastställas finns i produktspecifika förordningar som EU-kommissionen har antagit med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen och som gäller handelsnormer. I dem finns också bestämmelser om kontroller i anslutning till saluföring.

Sådana förordningar som preciserar den gamla marknadsordningsförordningen och gäller handelsnormer är EU:s förordning om frukt och grönsaker, kommissionens förordning (EG) nr 1666/1999 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 2201/96 när det gäller minimikrav för saluföring av vissa torkade druvsorter, nedan *förordningen om handelsnormer för russin*, kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1333/2011 om fastställande av handelsnormer för bananer, bestämmelser för kontroll av efterlevnad av dessa handelsnormer och om villkor för anmälningar i banansektorn, nedan *förordningen om handelsnormer för bananer*, kommissionens förordning (EG) nr 1850/2006 om närmare bestämmelser om certifiering av humle och humleprodukter, nedan *förordningen om handelsnormer för humle*, kommissionens förordning (EG) nr 1295/2008 om import av humle från tredjeland, nedan *förordningen om handelsnormer för import av humle*, kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 29/2012 om saluföringsnormer för olivolja, nedan *förordningen om handelsnormer för olivolja*, och kommissionens förordning (EEG) nr 2568/91 om egenskaper hos olivolja och olivolja av pressrester och om lämpliga analysmetoder, nedan *förordningen om analys av olivolja*.

Bestämmelser om handelsnormer för produkter inom vinsektorn och etylalkohol finns i kommissionens förordning (EG) nr 436/2009 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 479/2008 när det

gäller vinodlingsregistret, de obligatoriska deklARATIONERNA och framtagningen av uppgifter för marknadsuppföljning, följedokumentet vid transport av produkter och de register som ska föras inom vinsektorn, nedan *förordningen om uppföljning av vinprodukter*, i kommissionens förordning (EG) nr 555/2008 om tillämpningsföreskrifter för förordning (EG) nr 479/2008 av den 29 april 2008 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin när det gäller stödprogram, handel med tredjeländer, produktionskapacitet och kontroller inom vinsektorn och i kommissionens förordning (EG) nr 2336/2003 om vissa tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 670/2003 om inrättande av särskilda åtgärder för marknaden för etanol som framställts av jordbruksprodukter, nedan *förordningen om information om etanol*.

Sådana förordningar som preciserar den gamla marknadsordningsförordningen och gäller handelsnormer i fråga om animaliska produkter är numera kommissionens förordning (EG) nr 566/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller saluföring av nötkött från djur som är högst tolv månader gamla, nedan *förordningen om handelsnormer för kalvkött*, kommissionens förordning (EG) nr 445/2007 om vissa tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 2991/94 om regler för bredbara fetter och rådets förordning (EEG) nr 1898/87 om skydd av benämningar som används vid saluhållande av mjölk och mjölkprodukter, nedan *förordningen om handelsnormer för fetter och mjölkprodukter*, kommissionens förordning (EG) nr 589/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller handelsnormerna för ägg, nedan *förordningen om handelsnormer för ägg*, kommissionens förordning (EG) nr 543/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller handelsnormerna för fjäderfäkött, nedan *förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött*, och kommissionens förordning (EG) nr 617/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller handelsnormer för kläckägg och

gårdsuppfödda kycklingar, nedan *förordningen om handelsnormer för kycklingar*.

Verkställighetslagen har tillämpats på genomförandet av handelsnormerna. Den upphävdes genom lagen om verkställighet av jordbruksstöd. Enligt en övergångsbestämmelse i den sistnämnda lagen tillämpas dock, tills något annat föreskrivs, 3—5, 7 och 7 a § i verkställighetslagen på tillsyn över saluföringen. Således tillämpas verkställighetslagen alltså på tillsynen över handelsnormer. Meddelandet av nationella kompletterande bestämmelser om handelsnormer har grundat sig på förordningar och beslut som jord- och skogsbruksministeriet har utfärdat med stöd av verkställighetslagen. Med stöd av den ovannämnda övergångsbestämmelsen gäller de alltså. Innehållet i dessa bestämmelser beskrivs mer ingående i detaljmotiveringen till paragraferna om handelsnormer och kontroller som hänför sig till handelsnormerna.

Nationella författningar om handelsnormer är för de vegetabiliska produkternas del jord- och skogsbruksministeriets förordning om kontroll av handelsnormerna för frukt och grönsaker (720/2009), nedan *ministerieförordningen om frukt och grönsaker*, jord- och skogsbruksministeriets förordning om kontroll av efterlevnad av kvalitetsnormer för bananer (442/2005), nedan *ministerieförordningen om bananer*, jord- och skogsbruksministeriets förordning om kontroll av saluföringsnormer för olivolja (59/2007), nedan *ministerieförordningen om olivolja*, och jord- och skogsbruksministeriets förordning om kontroll av minimikrav för saluföring av vissa torkade druvsorter (443/2005), nedan *ministerieförordningen om russin*. Alkohollagen har tillämpats i fråga om vin och etylalkohol.

Nationella bestämmelser om handelsnormer för animaliska produkter finns i jord- och skogsbruksministeriets beslut om övervakning som avses i rådets förordning om krav på mjölkprodukter i vätskeform (13/1998), nedan *ministeriebeslutet om mjölk*, jord- och skogsbruksministeriets förordning om tillsynen över iakttagandet av rådets förordning om regler för bredbara fetter (1113/2000), nedan *ministerieförordningen om fetter*, jord- och skogsbruksministeriets beslut om behöriga myndigheter enligt vissa

av Europeiska gemenskapens förordningar om hönsägg (85/95), nedan *ministeriebeslutet om hönsägg*, jord- och skogsbruksministeriets beslut om behöriga myndigheter enligt Europeiska gemenskapens förordningar om vissa handelsnormer för fjäderfä (26/00), nedan *ministeriebeslutet om fjäderfä*, jord- och skogsbruksministeriets beslut om detaljerade föreskrifter beträffande produktion och saluförande av kläckägg och småkycklingar av fjäderfä (105/97), nedan *ministeriebeslutet om småkycklingar*, och jord- och skogsbruksministeriets förordning om saluföring av kalvkött (435/2008), nedan *ministerieförordningen om kalvkött*.

En del av de hänvisningar till EU-lagstiftningen som förekommer i de gällande ministerieförordningarna och ministeriebesluten är föråldrade. Med dem avses nu gällande EU-rättsakter. Bestämmelser om detta vedertagna förfarande finns t.ex. i 3 § 2 mom. i livsmedelslagen, enligt vilket det när det i livsmedelslagen hänvisas till en rättsakt utfärdad av EU avses ifrågavarande rättsakt jämte ändringar.

Numera svarar Livsmedelssäkerhetsverket för de uppgifter som enligt de ovannämnda förordningarna och besluten av jord- och skogsbruksministeriet sköts av Livsmedelsverket, Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel och Kontrollcentralen för växtproduktion samt jord- och skogsbruksministeriets avdelning för livsmedel och hälsa. Bestämmelser om detta finns i 9 § i lagen om Livsmedelssäkerhetsverket (25/2006), där det sägs att hänvisningar till Livsmedelsverket, Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller Kontrollcentralen för växtproduktion som ingår i en annan lag, en förordning eller ett statsråds- eller ministeriebeslut avser Livsmedelssäkerhetsverket. I motiveringen till den nämnda lagens 1 § föreslås de uppgifter som har skötts av Livsmedelsverket, Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel och Kontrollcentralen för växtproduktion samt sådana verkställighetsuppgifter som har hört till jord- och skogsbruksministeriets avdelning för livsmedel och hälsa bli överförda på det nya ämbetsverket. Enligt motiveringen till 2 § i samma lag ska ämbetsverket övervaka produktion, saluföring och andra former av ut-

släppande på marknaden, import och export samt marknadsföring av livsmedel, jordbrukets produktionsmedel samt djur och växter samt produkter av dessa.

De centrala kontrollmyndigheterna för de animaliska produkternas vidkommande är enligt de nämnda nationella författningarna Livsmedelssäkerhetsverket och kommunerna samt regionförvaltningsverken, som styr kommunerna inom respektive område. Motsvarande uppgiftsfördelning har gällt också kontroller i fråga om olivolja. När det gäller fjäderfäkött samt frukt och grönsaker har kontrolluppgifterna enligt de nuvarande nationella bestämmelserna hört till Livsmedelssäkerhetsverket, som har kunnat anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller av produktionsmetoderna i fråga om frukt och grönsaker samt fjäderfäkött. Importkontrollerna fördelas på motsvarande sätt som i livsmedelslagen så att kontrollen av animaliska produkter hör till Livsmedelssäkerhetsverket medan kontrollen av växtprodukter hör till Tullen. I fråga om produkter som innehåller alkohol har Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarat för uppgifterna. Saken beskrivs närmare i detaljmotiveringen till paragraferna om olika myndigheters kontroller i samband med handelsnormerna.

I de nationella bestämmelserna föreskrivs det också om vissa system för ansökan och anmälan som hänför sig till saluföring och vars verkställighet Livsmedelssäkerhetsverket och för importens del Tullen samt för alkoholprodukternas del Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för.

Bestämmelser om påföljder som hänför sig till handelsnormer finns i 2 § 3 mom. i livsmedelslagen. Enligt momentet kan administrativa tvångsmedel som det föreskrivs om i livsmedelslagen användas vid tillsyn som avser i verkställighetslagen avsedda livsmedels yttre kvalitet, sammansättning eller förpackningspåskrifter.

2.2 Praxis

Praxis i fråga om det system för interventionslagring som avses i marknadsordningslagen samt i fråga om systemet med import

och export, stödsystemen, klassificeringen av slaktkroppar, prisrapporterna och säkerhetssystemet refereras i den allmänna motiveringen i regeringens proposition med förslag till lag om en marknadsordning för jordbruksprodukter (RP 131/2012), till vilken det hänvisas till denna del.

Godkännande av organisationer

I Finland har ansökningar om godkännande av producentorganisationer gjorts inom sektorn för frukt och grönsaker, där det för närvarande finns fyra godkända producentorganisationer. Inom mjölksektorn har ingen ansökan om godkännande av en producentorganisation gjorts. I Finland har man inte tagit i bruk något för medlemsstaterna frivilligt system för godkännande av producent- eller branschorganisationer.

De åtgärder som de nu verksamma producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker har genomfört beskrivs mer ingående nedan i samband med bedömningen av propositionens konsekvenser.

Handelsnormer

Handelsnormerna gäller vissa produkter som definieras närmare i marknadsordningsförordningen. Saluföring av flera jordbruksprodukter är tillåten bara om produkterna motsvarar kraven i EU-lagstiftningen. I regel gäller kraven produkttegenskaper eller produktmärkningar, men de kan gälla också annat, såsom produktion, beteckningar, förpackning, förvaring och dokument som rör dem. För att det ska säkerställas att kraven uppfylls ska myndigheterna kontrollera de aktörer som saluför produkter.

Behovet av kontroller som hänför sig till handelsnormerna varierar från en produktsektor till en annan. Huvudsakligen har tillsynen genomförts i samband med tillsyn enligt livsmedelslagen. Som exempel på tillsynsvolymer kan nämnas handelsnormerna inom sektorn för frukt och grönsaker, i anslutning till vilka det år 2011 företogs 25 inspektioner hos partiaffärer och 38 inspektioner hos detaljaffärer samt dessutom 25 kontroller som gällde ursprunget och 4 kontroller

som anknöt till export. I fråga om ägg utfördes det år 2012 sammanlagt 27 inspektioner i hönsbush, medan 5 nya äggpackerier inspekterades och registrerades. Säkerställandet av att vattenhalten i och klassificeringen av fjäderfäkött är förenlig med kraven har till stor del grundat sig på slakteriernas egenkontroll.

Vid kontrollerna i Finland har det konstaterats endast ett fåtal fall där kraven inte har uppfyllts. Sporadiskt har det konstaterats brister som gällt märkningen av och kvaliteten på frukt och grönsaker. Beträffande kraven på beteckningar har det framkommit ett fall där termen maidoke användes i finsk text om en produkt som inte innehöll mjölkprodukter. Frågan hänför sig till handelsnormerna, som begränsar bl.a. användningen av beteckningar för mjölkprodukter så att termen i fråga inte kan användas om en produkt som inte innehåller vare sig mjölk eller mjölkprodukter på ett sätt som definieras närmare i EU-lagstiftningen. EU-domstolen har behandlat ett fall som förekom i en annan medlemsstat och där en produkt där det animaliska fettet hade ersatts med vegetabiliskt fett såldes som ost. Enligt domen är det inte möjligt att beteckna produkten i fråga som ost.

Till handelsnormerna an knyter förutom kontroller också anmälningsystem på basis av vilka de aktörer som svarar för att handelsnormerna iakttas ska anmäla uppgifter om sin verksamhet till myndigheterna. För anmälningsarnas del kan som exempel konstateras de krav som EU-lagstiftningen ställer på kycklingar och med stöd av vilka det hos kläckerierna varje månad samlas in uppgifter om antalet ägg för kläckning och antalet kläckta kycklingar som de facto är avsett att användas. Dessutom insamlas uppgifter om det månatliga antalet importerade och exporterade kycklingar. År 2012 togs sammanlagt omkring 200 anmälningar emot från kläckerierna.

I bestämmelserna om handelsnormer förutsätts det att äggpackerierna har tillstånd. I Finland finns det omkring 80 packerier med tillstånd vid det här laget. I den nämnda lagstiftningen kan det dessutom förutsättas att aktörerna registrerar sig. Sammanlagt 80 anläggningar med anknytning till produktion av kycklingar har registrerats. I vissa fall kan aktörerna ansöka hos en myndighet om ett

verksamhetsrelaterat intyg eller tillstånd eller ansöka om undantag. Myndigheterna ska därmed utöver kontrollerna behandla anmälningar och ansökningar och vid behov fatta beslut med anledning av dem och föra anknytande register.

Till handelsnormerna an knyter också rapporter som medlemsstaterna ska sända till EU-kommissionen. Som exempel kan nämnas anmälningar av sådana partier av frukt och grönsaker som enligt vad det konstaterats vid importkontroller inte uppfyller kraven och anmälningar av resultaten av kontroller av produkter från tredjeländer. Uppgifter om kläckerier rapporteras en gång om året. De uppgifter som samlas in hos kläckerierna och gäller kycklingar sänds till EU-kommissionen varje månad, och dessutom sänds ett årligt sammandrag som rör kläckeriernas struktur och verksamhet.

2.3 EU:s lagstiftning under den nya finansieringsperioden

EU:s jordbrukspolitiska lagstiftning revideras i samband med den nya finansieringsperiod som inleds år 2014. För marknadsordningens del kan substansändringarna anses vara små. Det är meningen att den gamla marknadsordningsförordningen ska ersättas med Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter, som träder i kraft vid ingången av år 2014. Innehållet i reformen av marknadsordningen har klargjorts i U-skrivelser som sänts till riksdagen. Här nedan redogörs det för de viktigaste ändringarna som hänför sig till marknadsordningen, och deras betydelse för lagstiftningen i Finland bedöms.

De för Finland viktigaste åtgärderna som marknadsordningen omfattar är interventionsköpen, stödet för privat lagring, exportbidraget, gränsskyddet och kvoterna.

Det är möjligt att köpa spannmål, ris, skummjölkspulver, smör och nötkött för offentlig intervention. Interventionssystemet slutar omfatta får- och griskött, och öppnande av intervention för nötkött är inte längre obligatoriskt. Interventionspriserna och trösklarna för öppnande av interventionsköp varierar för de olika produkternas del.

I fortsättningen kommer användningen av stödprogrammet för privat lagring av smör inte att vara obligatorisk. Det är meningen att skummjölkspulver ska läggas till listan över produkter som berättigar till stödet i fråga.

Stöd för användning av skummjolk och mjölkpulver i foder och stöd för skummjolk som bearbetas till kasein och kaseinater beviljas inte längre. I praktiken har nivån på dessa stöd redan i flera år varit noll euro, de har alltså inte varit i bruk. Vidare har det betalats stöd till producentorganisationer för genomförande av verksamhetsprogram som tillämpas av producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker och stöd för utveckling av sektorn för biodlingsprodukter, det s.k. stödet för biodling, som årligen har sökts av endast ett fåtal aktörer i Finland. I fråga om stödet inom sektorn för biodlingsprodukter avses det i EU-lagstiftningen bli föreskrivet mer detaljerat än nu om de åtgärder som berättigar till stödet.

Antalet sökande är störst när det gäller det s.k. skolmjölkssystemet, genom vilket stöd beviljas för mjölk som skolelever konsumerar. I fortsättningen ska varje medlemsstat utarbeta en strategi som rör det nationella programgenomförandet. En strategi av motsvarande typ är för närvarande i bruk i fråga om stödet till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker.

Användningen av exportbidrag har minskat kraftigt på senare år. Gränsskydd i form av tullar tillämpas på nästan alla jordbruksprodukter. EU har olika avtal på basis av vilka tullförmåner beviljas för vissa produkter och för produkter som producerats i vissa geografiska områden. Till denna del har inga betydande förändringar föreslagits.

Genom produktionskvoterna stabiliseras marknaderna. Det har beslutats att produktionskvoterna inom mjölksektorn och sockersektorn ska frångås efter en övergångsperiod. För sockersektorn består en förändring i att den nuvarande möjligheten att öppna en särskild importkvot för industriellt socker slopas. Ingen nationell prövningsrätt och inget behov av nationella författningar hänför sig till saken.

Till marknadsordningen hänför sig också ändringar som gäller vinsektorn. Dessa bedöms dock inte ha några konsekvenser i Fin-

land. I samband med reformen ändras bestämmelserna om klassificering av slaktkroppar i liten utsträckning. Det föreslås att marknadsordningen ska kompletteras med möjligheten att vidta exceptionella marknadsåtgärder i större utsträckning än nu. De relevanta bestämmelserna förefaller inte förutsätta att nationella bestämmelser utfärdas, åtminstone inte i detta skede.

Inga betydande ändringar föreslås i bestämmelserna om handelsnormer. I fråga om kontroller som hänför sig till handelsnormer är EU-lagstiftningen dock på väg att ändras så att den tydligare än nu grundar sig på riskbedömning.

Vad godkännandet av producent- och branschorganisationer beträffar består nuläget. En producentorganisationens dominerande marknadsställning kommer dock inte längre att vara ett hinder för godkännande.

I enlighet med vad som anförts ovan motsvarar EU-lagstiftningen till sitt innehåll i regel den nuvarande. EU-lagstiftningens uppbyggnad kommer ändå att förändras avsevärt under den nya finansieringsperioden, eftersom bestämmelserna om betalningar, kontroller och påföljder överförs till den s.k. horisontella förordningen. Samtidigt genomförs de ändringar beträffande rättsaktsnivån som följer av Lissabonfördraget. Innehållet i bestämmelserna kommer emellertid att förbli oförändrat till stor del.

Den nuvarande lagstiftningen består av förordningar som rådet och kommissionen har antagit. Under den nya programperioden kommer den att bestå av förordningar som Europaparlamentet och rådet antar, och de närmare bestämmelserna kommer att utfärdas i form av genomförandeförordningar och delegerade akter. Den nya rättsaktsstrukturen förutsätter att rättsakterna delas upp på flera förordningar. Exempelvis har EU-lagstiftningen i fråga om de enskilda stödsystemen, såsom stödet för privat lagring, i praktiken grundat sig på den gamla marknadsordningsförordningen och på en förordning som kommissionen har antagit med stöd av den, och den sistnämnda har innehållit alla bestämmelser som genomförandet förutsätter. I fortsättningen är det möjligt att med stöd av marknadsordningsförordningen anta genomförandeförordningar och delegerade

akter som hänför sig till stödberättigandet och den praktiska lagringen, och med stöd av den horisontella förordningen kan det antas genomförandeförordningar och delegerade akter som gäller kontroll, betalningar och påföljder. Sådant som det tidigare föreskrivits om i en enda förordning av kommissionen kan därmed i framtiden delas upp på fyra preciserande förordningar.

I motiveringen till propositionen hänvisas det, i fråga om innehållet i den EU-lagstiftning som ligger till grund för de föreslagna bestämmelserna, till den gällande gamla marknadsordningsförordningen, eftersom de EU-bestämmelser som ska ersätta den inte blir klara förrän i slutet av 2013. De bestämmelser som det hänvisas till kommer inte att ändras till innehållet under den nya finansieringsperioden. Hur artiklarna i den gamla och nya lagstiftningen motsvarar varandra framgår av jämförelsetabellerna för marknadsordningsförordningen och den horisontella förordningen, som träder i kraft vid ingången av 2014.

2.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet

2.4.1 Godkännande av organisationer

Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet i fråga om godkännandet av organisationer har bedömts i konkurrensutredningen, som följande uppgifter grundar sig på. Sammanfattningsvis konstateras i den att det undantag från tillämpningsområdet för konkurrensreglerna som producentorganisationerna i Sverige, Frankrike och Tyskland har beviljats i huvudsak är förenligt med det undantag beträffande jordbruk som anges i konkurrenslagen i Finland, även om tydliga detaljskillnader förekommer.

I dessa länder är producentorganisationerna allmäntast förekommande inom sektorn för frukt och grönsaker samt sektorn för mjölk och mjölkprodukter. Som godtagbart producentsamarbete betraktas i dessa länder bl.a. produktionssamarbete och gemensamma förvarings- och produktionsutrymmen. Det har däremot ansetts vara förbjudet med t.ex. villkor genom vilka medlemmarnas möjligheter

att utträda ur producentorganisationen begränsas eller medlemmarnas valfrihet begränsas i övrigt. Det har inte beviljats något allmänt undantag från konkurrensreglerna t.ex. i fråga om en kartell. Till övriga delar är det inte möjligt att dra en helt enhetlig linje mellan Frankrike, Sverige, Tyskland och Finland i fråga om regleringen av konkurrensen för jordbrukets del.

Producentorganisationernas och branschorganisationernas verksamhet i olika länder har bedömts också i en utredning om producentorganisationernas och branschorganisationernas verksamhet i Finland som Pellervo ekonomiska forskningsinstitut år 2012 utförde på beställning av jord- och skogsbruksministeriet (Tuottaja- ja toimialaorganisaatiot Suomessa, PTT työpapereita 139), nedan *PTT-utredningen*. För producentorganisationernas del tar den fasta särskilt på mjölksektorn. Vidare ingår i utredningen några exempel på samarbete mellan producenter inom spannmålssektorn, särskilt i Sverige.

Sverige

I 2 kap. 4 § i den svenska konkurrenslagen (2008:579) föreskrivs det att sammanslutningar av jordbruksproducenter är undantagna från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. Enligt bestämmelsen gäller förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete inte för sådana avtal inom en primär lantbruksförening (dvs. ett andelslag på lantbruksområdet) eller dess dotterföretag som avser samverkan mellan föreningens medlemmar om produktion, insamling, förädling, försäljning eller därmed sammanhängande verksamhet såsom användandet av gemensamma anläggningar, lagring, beredning, distribution eller marknadsföring i fråga om jordbruksprodukter, trädgårdsprodukter eller skogsprodukter. Vid sidan av åtgärder som syftar till utsläppande på marknaden omfattar förbudet också gemensamma inköp av varor eller tjänster för sådan verksamhet som avses ovan. Tillämpningen av undantaget förutsätter att verksamheten inte begränsar medlemmarnas möjligheter att välja avnämare eller leverantör och inte heller möjligheten att lämna föreningen. Inte heller får tillämpning av undantaget leda till att försäljningspriser

direkt eller indirekt fastställs på varor när försäljningen sker direkt mellan medlemmen och tredje man.

Enligt konkurrensutredningen tillämpas i Sverige de allmänna konkurrensreglerna emellertid på avtal som syftar eller leder till att medlemmarna i en producentorganisation inte fritt kan välja avnämare eller leverantör, inte fritt kan lämna organisationen eller blir föremål för någon motsvarande begränsning eller något motsvarande hinder. De allmänna konkurrensreglerna är likaså tillämpliga på avtal som syftar eller leder till att försäljningspriser direkt eller indirekt fastställs på varor när försäljningen sker direkt mellan medlemmen och tredje man.

Enligt konkurrensutredningen fördes det i samband med en ändring av den svenska konkurrenslagen diskussioner med jordbruksproducenternas samarbetsorganisationer, och dessa ändrade sina förfaranden i överensstämmelse med den nya författningen. Det innebär att det tills vidare inte finns någon avgörandepraxis som skulle gälla tillämpning av 2 kap. 4 § i den svenska konkurrenslagen. I Sverige har man åberopat EU:s jordbruksregler i fallet Arla Foods amba 168. I fallet bedömdes det utgående från det s.k. tredje undantaget i den dåvarande förordningen 26/62 – ett undantag som till sitt innehåll är identiskt med den nuvarande undantagsbestämmelsen – om det är möjligt att avvika från att tillämpa konkurrenslagstiftningen. I fallet ansågs det att de kumulativa förutsättningarna inte uppfylldes, eftersom arrangementet omfattade mer än en medlemsstats territorium, och vidare ansågs det med stöd av EU-domstolens rättspraxis att arrangementet skulle kunna äventyra uppnåendet av Europeiska unionens jordbrukspolitiska mål, eftersom långvariga leveransavtal hindrar medlemmarnas möjlighet att vända sig till konkurrerande aktörer.

Frankrike

I Frankrike finns det omkring 1 000 producentorganisationer. Av dem finns över 250 inom sektorn för frukt och grönsaker. Dessutom finns det inom jordbruksbranschen sammanslutningar av producentorganisationer. Producentorganisationerna har formen

av andelslag, lantbrukssammanslutningar eller föreningar. En producentorganisation kan sälja produkter för egen räkning eller förmedla producenternas produkter utan att avtala om priserna för producenternas räkning. Enligt den franska handelslagen (Code de Commerce) tillämpas konkurrenslagen inte på sådana handelsrelaterade förfaranden i fråga om jordbruksprodukter som gäller mängder eller produktionens kvalitet, inklusive gemensam prissättning. Undantaget tillämpas endast om det är nödvändigt för att kommersiell utveckling ska uppnås. Autorité de la Concurrence har emellertid i ett avgörande om tillvägagångssätten inom blomkålssektorn och ett utlåtande om mjölksektorn ansett att bestämmelsen inte skyddar mot användning av fastställda eller rekommenderade priser.

Autorité de la Concurrence har meddelat ett ansevärt antal beslut om producentorganisationerna. Som exempel kan nämnas avgörandet om blomkålsmarknaden, där det bl.a. var fråga om att fastställa priser. I ett avgörande om insamlingen och marknadsföringen av spannmål handlade det om att sprida referenspriser som överskred sektorsgränserna, och dessutom hade medlemmarna ålagts förbud mot att byta andelslag efter avtalets utgång. I ett avgörande om slakteri- och köttsektorn hade de nya medlemmarna i en organisation ålagts villkor för inträdet, och diskriminerande priser hade fastställts för dem. I samtliga dessa fall ansågs det att den begränsning av tillämpningsområdet för konkurrensregler som är möjlig enligt handelslagen inte var tillämplig.

Autorité de la Concurrence har ansett att förhandlingar om avtalsvillkor om mängder och priser bör föras från fall till fall mellan förädlaren och producenten eller producentorganisationen och att prisrekommendationer inte bör godkännas ens då. Enligt Autorité de la Concurrence bör avtalens längd vara skälig och beroende av förhållandena inom respektive sektor samt av avtalsparternas individuella omständigheter. Producentorganisationernas leveransvillkor får inte leda till diskriminering på grundval av nationalitet, och inte heller får de vara protektionistiska. Vidare har Autorité de la Concurrence betonat att det gäller att göra åtskillnad mellan

producentorganisationer och andelslag. Andelslagen äger de produkter som de säljer och/eller förädlar. Enligt lagstiftningen i Frankrike äger producentorganisationerna inte de produkter som de säljer.

Tyskland

I Tyskland har 32 producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker och 139 producentorganisationer inom mjölksektorn godkänts. Till sin juridiska form är organisationerna oftast andelslag eller bolag med begränsat ansvar. Mjölksektorn är organiserad så att ungefär 70 % av mjölkproduktionen sker inom ramen för andelslag och 30 % inom ramen för privata mejerier, som ändå har ansökt om producentorganisationsstatus. Inom sektorn för frukt och grönsaker marknadsförs 35 % av produktionen via producentorganisationer. I Tyskland kan producentorganisationerna organisera sig regionalt under en paraplyorganisation, om de så önskar.

Enligt 28 § i den tyska konkurrensbegränsningslagen (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkung) tillämpas det allmänna kartellförbudet (lagens 1 §, som motsvarar artikel 101 i EUF-fördraget) inte på jordbruksproducenter eller deras samarbetsformer. Undantaget täcker avtal som jordbruksproducenter ingår och som gäller produktion, försäljning eller gemensamma förvarings- eller produktionsutrymmen. Undantaget är ändå inte tillämpligt, om priser fastställs i avtalet eller om avtalet leder till att konkurrensen utestängs. Lagen omfattar i enlighet med den gamla marknadsordningsförordningen alla jordbruksprodukter som uppräknas i bilaga I till EUF-fördraget.

I 11 § i den tyska marknadsstrukturlagen (Marktstrukturgesetz) åter föreskrivs det att producentorganisationer för jordbruksprodukter som har godkänts på det sätt som fastställs i lag kan förhandla också om priser, så länge konkurrensen på den relevanta marknaden inte utesluts helt.

Ingendera av dessa bestämmelser innebär ett allmänt undantag från tillämpningsområdet när det gäller bestämmelserna i konkurrensbegränsningslagen. Därför har Bundeskartellamt med stöd av de allmänna konkur-

rensreglerna förbjudit en producentorganisation att genomföra en säljbojkott.

2.4.2 Handelsnormer

Sverige

Enligt Jordbruksverkets webbplats och en utredning med rubriken Kvalitetsnormer för frukt och grönsaker svarar Livsmedelsverket och Jordbruksverket för kontrollerna av att handelsnormerna iakttas i Sverige. Livsmedelsverket är en central myndighet som leder och samordnar livsmedelstillsynen i hela landet. Jordbruksverket är en myndighet som är specialiserad på jordbrukspolitiken.

I Sverige ansvarar Jordbruksverket för kontrollen av att handelsnormerna för frukt och grönsaker iakttas. Verket gör stickprovskontroller i alla skeden av saluhållningen och i samband med intullning. Det svarar även för kontrollen av äggproduktionen. I den ingår kontroll av produktionsmetoden, kontroll av utfodringssättet och kontroll av de producenter som vill uppge värpdagen. Frekvensen för de kontrollbesök som gäller produktionsmetoden och utfodringssättet grundar sig på riskanalys.

Livsmedelsverket svarar för kontroll av klassificering och märkning och företar kontrollbesök hos äggpackerierna. I samband med kontrollerna företas också stickprovskontroller där det kontrolleras att kvalitets-, vikt- och förpackningsmärkningarna stämmer överens med kraven. Tillsynen bottenar i både livsmedelslagstiftningen och lagstiftningen om handelsnormer. Livsmedelsverket svarar också för tillsynen över fjäderfäkött som ett led i den officiella tillsynen över slakterier och köttförädlingsanläggningar. Vattenhalten kontrolleras vid slakterierna och en officiell veterinär svarar för tillsynen. Veterinären kontrollerar genom inspektioner att slakteriföretagen följer EU-bestämmelserna om klassificering.

Livsmedelsverket kontrollerar också äggpackerier, större mejerier, slakterier och större köttförädlingsanläggningar. Märkningarna kontrollerar Livsmedelsverket tillsammans med länsstyrelserna och kommunerna. Dessutom svarar verket för tillsynen över mjölk, mjölkprodukter och bredbara fetter.

Danmark

I Danmark svarar Fødevestyrelsen (livsmedelsverket) inte bara för livsmedelssäkerheten utan också för märkningarna. Den myndighet som svarar för tillsynen över handelsnormerna för frukt och grönsaker är NaturErhvervstyrelsen (naturresursverket). NaturErhvervstyrelsen sköter kontrollerna med anknytning till import och export samt kontrollerna av packerier med anknytning till produktion av frukt och grönsaker. Fødevestyrelsen sköter kontrollerna i partiledet, som inte är förknippat med produktion, och i fråga om detaljhandeln. Fødevestyrelsen utför kontrollerna som ett led i de sedvanliga besöken för livsmedelstillsyn.

2.5 Bedömning av nuläget

2.5.1 Godkännande av organisationer

Producentorganisationer

De nationella bestämmelserna om producentorganisationer täcker i nuläget sådana organisationer som det är obligatoriskt för medlemsstaterna att godkänna. Lagstiftningen om godkännande av producentorganisationer bör ses över framför allt därför att den nuvarande nationella lagstiftningen är från tiden före grundlagen. I synnerhet gäller det att lyfta upp bestämmelserna till en högre nivå i författningshierarkin. Ändringsbehovet är därmed i princip författningstekniskt. En reform av motsvarande slag som gällde de andra systemen i marknadsordningen företogs genom en proposition som överlämnades till riksdagen år 2012. Den innehöll förslaget till den lag som nu föreslås bli ändrad.

Vid jord- och skogsbruksministeriet bereddes år 2010 en proposition med syftet att i enlighet med den gamla marknadsordningsförordningen föreskriva om godkännande av producent- och branschorganisationer och om organisationernas verksamhet, nedan *utkast till organisationslag*. Avsikten var att det spelrum för nationella bestämmelser om producent- och branschorganisationer som existerade enligt den gamla marknadsordningsförordningen skulle utnyttjas. Enligt lagförslaget skulle det nationellt vara möjligt,

i det fall att ett arrangemang inte äventyrar handeln mellan medlemsstater, att godkänna ett undantag från tillämpning av konkurrenslagen för dessa organisationers vidkommande. På grund av konkurrensrättsliga frågor med anknytning till utkastet till organisationslag överlämnades propositionen dock inte till riksdagen. Samtidigt beslutades det att arbets- och näringsministeriet skulle beställa den ovannämnda konkurrensutredningen, där saken behandlades. År 2012 beställde dessutom jord- och skogsbruksministeriet den ovannämnda PTT-utredningen om producent- och branschorganisationernas verksamhet i Finland.

Slutsatsen i konkurrensutredningen är att en stor del av de samarbetsformer som hänför sig till producentorganisationernas verksamhet skulle kunna dra nytta av det undantag som avses i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen och att det inte nödvändigtvis finns behov av konkurrensrättsliga undantagsbestämmelser som gäller producentorganisationer. Konkurrensutredningen utmynnar i ett konstaterande att den allmänna reglering om producentsamarbete som föreslogs i utkastet till organisationslag inte är motiverad så länge som en mer ingående bedömning av de olika producentsamarbetsformernas konkurrenseffekter och behövlighet saknas.

I den *utredning om primärproduktionen* som Konkurrens- och konsumentverket gjort (Konkurrens- och konsumentverkets utredningar 2/2013) hänvisas det på motsvarande sätt som i konkurrensutredningen i fråga om ökning av producentverksamhetens effektivitet och producenternas förhandlingskraft till de samarbetssystem för primärproducenter som konkurrenslagstiftningen möjliggör. Också i utredningen om primärproduktionen förhåller man sig kritisk till tanken att införa ett konkurrensrättsligt undantag inom jordbrukssektorn.

Såsom framgår av utredningen om primärproduktionen ska företagen själva bedöma om deras samarbetsarrangemang kan tillåtas från konkurrensrättslig synpunkt. För att underlätta bedömningen är Konkurrens- och Konsumentverket enligt utredningen om primärproduktionen redo att stå till tjänst med rådgivning i sammanhanget.

I konkurrensutredningen presenteras exempelvis bedömningar av hurdan produktensamarbete som redan nu ingår i tillämpningsområdet för 2 § 2 mom. i konkurrenslagen och därmed inte förutsätter särskild reglering. Frågan utreds också ovan i samband med beskrivningen av lagstiftningens nuläge.

En utredning om de sektorspecifika konkurrens effekterna är för tillfället tillgänglig bara när det gäller mjölksektorn, för vars del EU-kommissionen vid beredningen av det s.k. mjölkpaketet har tagit ställning till vad som är godtagbar samverkan. I det sammanhanget fogades till marknadsordningen bestämmelser om producentorganisationer inom mjölksektorn. Med stöd av bestämmelserna är medlemsstaterna skyldiga att på ansökan godkänna sådana producentorganisationer inom mjölksektorn som uppfyller kraven.

I det följande behandlas kortfattat några av kommissionen anförda exempel på godtagbara former av producentorganisationsverksamhet inom mjölksektorn. Beträffande dem är det skäl att beakta att kommissionen inte har tagit ställning till vilka ytterligare krav den nationella lagstiftningen eventuellt ställer på verksamheten. I Finland gäller det att beträffande samarbetet inom producentorganisationer beakta konkurrenslagen, som tillämpas på arrangemang som inte når upp till påverkan på handeln.

I en utredning om mjölksektorn som EU-kommissionen gjort konstateras det att producenterna har rätt att marknadsföra produkter i samarbete, förutsatt att det inte är fråga om en förpliktelse att iaktta ett fastställt pris och att producenternas andel av den relevanta marknaden inte överstiger 15 %. I kommissionens utredning ges ett exempel på ett försäljningsavtal som uppfyller dessa villkor. Det centrala i det är att producentens sida anlitar en försäljningsagent och att varje producent förbehåller sig rätten att besluta om försäljningspriset. Försäljningsagenten kan förhandla om den sammanlagda mängden och sälja produkterna, förutsatt att priset motsvarar det minimipris som varje producent har fastställt. Det är också möjligt att låta bli att sälja de andelar som understiger det framförhandlade priset. Det väsentliga med avseende på arrangemangets godtagbarhet är att pro-

ducenterna inte utbyter prisinformation med varandra. Enligt kommissionen kan det finnas behov av att från fall till fall behandla detaljer kring marknadssituationen för arrangemangets vidkommande i syfte att säkerställa att konkurrensen mellan dem som bjuder ut mjölk består.

PTT:s utredning försökte klarlägga behovet av olika former av producentensamarbete. Enligt utredningen väntas producentorganisationerna inte nödvändigtvis medföra särskilt stor nytta, eftersom de största problemen med anknytning till utövning av marknads-makt snarare anses förekomma i förhållandet mellan industrin och handeln. Däremot ansågs producentorganisationerna kunna ha andra uppgifter, exempelvis uppgiften att förhandla om avtalsvillkor och prissättningsmodeller samt öka samarbetet mellan producenterna. Producentensamarbetet skulle för sin del kunna gagna också regleringen av utbudet, om behov av sådan förekommer.

Enligt utredningen om primärproduktionen är det värt att notera att producentorganisationerna inte förefaller att locka producentmedlemmar i stora skaror. Producentorganisationernas blygsamma roll kan delvis förklaras av att producentförbundens intressebevakning redan i sig är tillräcklig i företagarnas tycke och att andelslagssystem existerar inom många sektorer. Dessutom hänvisas det till de tilläggsresurser som krävs för att upprätthålla producentorganisationer och konstateras att det inte är säkert att nyttan av dem täcker kostnaderna. Enligt utredningen om primärproduktionen är det dock möjligt att producentorganisationerna är en beaktansvärd framtida utvecklingslinje med avseende på förhandlingskraften och näringarnas omstrukturering.

När det gäller de producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker som nu är godkända är det skäl att föra fram att det i praktiken kan vara så att det *stöd till producentorganisationer* som beviljas dem och är ett inslag i marknadsordningen är viktigare i samband med godkännandet än ett konkurrensrättsligt undantag. Stöd till producentorganisationer kan beviljas bara godkända producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker. Godkännandet förutsätter visserligen inte att stödet söks, och i Finland

finns det en godkänd producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker som inte ansöker om stödet. Motsvarande stödsystem finns inte inom vare sig mjölksektorn eller någon annan produktsektor.

Särskilt mjölksektorn behandlades i PTT-utredningen. Enligt utredningen var inställningen till producentorganisationer mycket kritisk bland andelslagen inom mjölksektorn. Inte heller ansåg producenterna och intressebevakarna inom mjölksektorn att producentorganisationer skulle kunna leda till nytta från marknadssynpunkt, åtminstone inte speciellt stor nytta.

Bedömningen i PTT-utredningen gäller till stor del andra sektorer än dem som det är obligatoriskt att godkänna. Producentorganisationerna uppfattades som ett mer potentiellt alternativ inom produktionen av fjäderfäkött. Den samarbetsmodell för sektorn som anges i PTT-utredningen gäller ett med nuläget förenligt förfarande där producenter som säljer produkter till ett enskilt företag har organiserat sig i form av en delegation som för förhandlingar med slaktjursuppköparen. Det är snarare fråga om ett organ för utveckling av produktionen och produktionsgrenen, och egentliga prisförhandlingar förs inte.

Inom produktionen av gris- och nötkött skulle producentorganisationer enligt PTT-utredningen kunna inrättas utifrån t.ex. produktionsgren, geografiskt område och företag. Denna organisation skulle dock inte ha till uppgift att konkurrensutsätta aktörer som är intresserade av att köpa medlemmarnas produktion, utan snarare att göra prissättningen mera genomskinlig och öka informationen om producenternas situation samt utveckla avtalsmallar. Inom spannmålssektorn skulle det falla sig naturligast att producentorganisationerna byggs upp i form av växtartsspecifika organisationer vars roll emellertid närmast skulle gå ut på att förhandla om avtalsvillkor, inte sälja produktionen. Spannmålsuppköparna och förädlarna förhåller sig dock kritiska till tanken på en stark roll för dessa organisationer. I PTT-utredningen behandlades dessutom potatissektorn, som emellertid inte omfattas av den gamla marknadsordningsförordningen och därmed inte ingår i marknadsordningens tillämpningsområde.

Fastän det i PTT-utredningen beskrivs sektorer där producentorganisationssamarbete skulle kunna vara möjligt, är det på basis av den ändå svårt att bedöma om det inom de i utredningen nämnda sektorerna existerar ett reellt behov och intresse av samverkan i form av producentorganisationer. Om det inom en sektor som omfattas av frivilligt godkännande framkommer ett konkret behov av godkännande för en producentorganisation, gäller det att först bedöma de planerade samarbetsformerna i förhållande till det som föreskrivs i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen. Om avsikten är att verksamheten ska bedrivas inom ramen för det undantag som avses i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen, är det möjligt att överväga att utsträcka lagstiftningen om systemet för godkännande till en sektor där godkännandet är frivilligt. I avsaknad av en sådan utredning har det i detta sammanhang inte ansetts vara befogat att utsträcka lagstiftningen till sådana sektorer, med tanke på att propositionens huvudsakliga syfte är att lyfta upp bestämmelserna till den nivå som grundlagen kräver, medan substansändringarna begränsas till enbart nödvändiga ändringar.

Branschorganisationer

Godkännande av branschorganisationer är något som medlemsstaterna för närvarande har rätt att besluta om, med undantag för olivsektorn och vinsektorn. I Finland har godkännande av branschorganisationer inte införts.

I fråga om kraven på branschorganisationer kan som exempel nämnas branschorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker. De ska vara sammansatta av företrädare för ekonomisk verksamhet knuten till produktionen av, handeln med och/eller bearbetningen av frukt och grönsaker. De ska ha bildats på initiativ av samtliga eller några av företrädarna, och de ska med beaktande av konsumenternas intressen genomföra minst två av de aktiviteter som anges i artikel 123.3 c i den gamla marknadsordningsförordningen. Bland aktiviteterna kan nämnas att förbättra kunskapen om och insynen i produktionen och marknaden, hjälpa till med att bättra samordna utsläppandet av produkter på

marknaden, särskilt genom forskning och marknadsundersökningar, utarbeta standardavtal, sprida information och genomföra undersökningar. Innan en branschorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker godkänns ska medlemsstaterna till EU-kommissionen anmäla vilka organisationer som ansökt om godkännande. Det ska regelbundet kontrolleras att de godkända producentorganisationerna följer bestämmelserna.

Bestämmelser om branschorganisationer inom mjölksektorn finns i artiklarna 123.4 och 126b i den gamla marknadsordningsförordningen. Organisationerna ska vara sammansatta av företrädare för ekonomisk verksamhet knuten till produktion av obehandlad mjölk och knutna till minst ett av följande led i försörjningskedjan, nämligen bearbetning av eller handel, inklusive distribution, med produkter från sektorn mjölk och mjölkprodukter. De ska ha bildats på initiativ av samtliga eller några av företrädarna och genomföra en eller flera av de aktiviteter som nämns i artikel 123.4. Som exempel på aktiviteter kan nämnas förbättrande av kunskapen om och insynen i produktion och marknad, bland annat genom offentliggörande av statistiska uppgifter om priser, volymer och om giltighetstiden för avtal om leveranser av obehandlad mjölk som har ingåtts. Aktiviteterna kan gälla också tillhandahållande av analyser av potentiell framtida marknadsutveckling, utarbetande av standardavtal, informations-spridning, forskning och undersökningar.

Aktiviteter är emellertid alltid förbjudna, om de kan leda till någon form av uppdelning av marknaderna, hindra organisationen av marknaden från att fungera tillfredsställande, medföra en snedvridning av konkurrensen som inte är nödvändig för att uppnå målen för den gemensamma jordbrukspolitikerna eller innebär ett fastställande av priser eller leder till diskriminering eller till att konkurrensen åsidosätts för en betydande andel av de berörda produkterna. Organisationen får inte själva producera, bearbeta eller saluföra produkter från sektorn mjölk och mjölkprodukter.

Enligt artiklarna 176a och 177a i den gamla marknadsordningsförordningen tillämpas på de arrangemang som en branschorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker eller

mjölksektorn genomför inte de konkurrensrättsliga bestämmelserna i artikel 81.1 i fördraget, varmed numera avses artikel 101 i EUF-fördraget, om förutsättningarna i de nämnda artiklarna uppfylls, om de planerade åtgärderna har anmälts till EU-kommissionen och denna inte motsätter sig dem. EU-kommissionen kontrollerar alltså med stöd av EU:s direkt tillämpliga lagstiftning om arrangemangen är godtagbara med avseende på EU:s konkurrenslagstiftning. EU-kommissionen tar dock ställning till godtagbarheten bara till den del arrangemanget har påverkan på handeln. Om så inte är fallet, kan dock det jordbruksundantag som avses i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen bli tillämpligt i Finland.

Avsikten var att i utkastet till organisationslag föreskriva dels om godkännande, dels om ett undantag från konkurrenslagen som skulle gälla branschorganisationer. I konkurrensutredningen ansågs utkastet till organisationslag vara problematiskt speciellt med avseende på branschorganisationerna och konstaterades det att den föreslagna allmänna regleringen inte är befogad utan en närmare bedömning av de olika samarbetsformernas behövlighet. Samarbetsformernas behövlighet behandlades i PTT-utredningen, där branschorganisationerna konstaterades vara en naturligare samarbetsform än producentorganisationerna.

Enligt konkurrensutredningen bör man förutom samarbetsformernas behövlighet bedöma också vilka konkurrens effekter de olika sektorsamarbetsformerna skulle ha. För mjölksektorns vidkommande har frågan utretts genom EU-kommissionens försorg, när marknadsordningen kompletterades med bestämmelser om branschorganisationer inom mjölksektorn. I den tas det inte ställning till att det i en nationell lag kan ställas ytterligare krav på arrangemangens godtagbarhet som inte ingår i EU-lagstiftningen. Det finns inte tillgång till någon konkurrensrättslig bedömning av de eventuella former av samverkan som avses i PTT-utredningen. Åstadskommandet av en sådan skulle förutsätta en konkret plan över inom vilken sektor och på vilket sätt branschorganisationen skulle vara verksam. Därmed skulle det också vara lättare att bedöma det godtagbara samarbetet med

anknytande eventuellt behov av bestämmelser.

Således anses det vara befogat att i detta skede inte föreskriva något om godkännande av branschorganisationer. Om det inom någon sektor konstateras ett konkret behov av att inrätta en branschorganisation och den planerade verksamheten är befogad, enligt en utredning om konkurrens effekterna som då företas, är det möjligt att vid behov föreskriva särskilt om godkännandet genom lag.

2.5.2 Handelsnormer

De nationella bestämmelserna om handelsnormer bör omarbetas i första hand därför att de utfärdades innan den nuvarande grundlagen hade stiftats. I synnerhet gäller det att lyfta upp bestämmelserna till en högre nivå i författningshierarkin. I princip är ändringsbehovet därmed författningstekniskt. En motsvarande lagstiftningsreform genomfördes i fråga om de andra systemen inom marknadsordningen genom en proposition som överlämnades till riksdagen år 2012. Den innehöll förslaget till den nuvarande marknadsordningslagen.

EU-lagstiftningen är i huvudsak direkt tillämplig, men till vissa delar är medlemsstaterna skyldiga att och i vissa fall har de rätt att utfärda kompletterande bestämmelser om kraven. Handelsnormerna är också förknippade med förfaranden på basis av vilka aktörerna kan befrias från att uppfylla vissa krav eller tillåtas att tillämpa andra förfaranden när de visar att produkterna är förenliga med kraven. Lagen bör kompletteras med bemyndiganden för att utfärdandet av närmare bestämmelser av denna typ med anknytning till krav ska möjliggöras.

De nuvarande bestämmelserna om administrativa tvångsmedel med anknytning till saluföring lämpar sig inte till alla delar för genomförande av handelsnormerna. För att nämna ett exempel är det möjligt att tillämpa bestämmelsen i 55 § i livsmedelslagen om undanröjande av sådant som strider mot livsmedelsbestämmelserna, om det är fråga om hälsofara eller något som strider mot livsmedelsbestämmelserna eller om att informationens riktighet eller tillräcklighet äventyras eller konsumenterna vilseleds.

Handelsnormerna har dock inte betraktats som sådana livsmedelsbestämmelser som avses i livsmedelslagen, och syftet med dem är inte att förebygga hälsofara utan att marknaden ska fungera och att det säkerställs att den information som ges till konsumenterna är riktig. Den i livsmedelslagen avsedda grunden att något strider mot livsmedelsbestämmelser eller hälsofara förekommer är därmed inte tillämplig på handelsnormerna. Det i livsmedelslagen avsedda äventyrandet av informationens riktighet eller tillräcklighet eller vilseledandet av konsumenterna kan bli tillämpligt. Dessa täcker emellertid inte alla handelsnormer.

För handelsnormernas del bör det också vara möjligt att meddela förbud mot saluföring. Tillämpningen av förbudet i 56 § i livsmedelslagen är emellertid kopplat till kriteriet hälsofara, vilket enligt vad som anges ovan inte är tillämpligt på handelsnormer.

Med hänsyn till att det i EU-lagstiftningen förutsätts att medlemsstaterna inför ett sanktionssystem som gäller handelsnormer och som är effektivt, proportionellt och avskräckande, tycks det vara så att också straff bör kunna påföras om verksamheten strider mot kraven.

Därför föreslås det i den föreslagna lagen bli föreskrivet separat om administrativa tvångsmedel och straff som hänför sig till genomförandet av marknadsordningen. Det föreslås också att de nya bestämmelserna formuleras så att de är mera tillämpliga på handelsnormerna.

De splittrade bestämmelserna om fördelning av kontrolluppgifter mellan olika myndigheter bör sammanföras och regleringssättet bör förenhetligas. När det gäller kontrolluppgifternas fördelning mellan olika myndigheter har hänsyn tagits till propositionens huvudsakliga syfte, som är att bestämmelsernas författningsnivå ska korrigeras i enlighet med det som grundlagen kräver medan substansändringarna begränsas till enbart nödvändiga ändringar.

2.5.3 Övriga åtgärder som hänför sig till marknadsordningen

År 2012 reviderades lagstiftningen om genomförande av marknadsordningen, frånsatt

godkännandet av organisationer och handelsnormerna. Eftersom EU:s nya marknadsordningslagstiftning till sitt innehåll i huvudsak motsvarar den gamla marknadsordningsförordningen, är de därav följande behoven av att ändra den nationella lagstiftningen mycket små. Den nuvarande lagstiftningen behöver emellertid kompletteras åtminstone med en bestämmelse om utarbetande av en nationell strategi som gäller skolmjölkstödet.

Det med avseende på den nationella lagstiftningen största ändringsbehovet följer av ändringar i EU-lagstiftningens uppbyggnad, eftersom bestämmelserna om betalningar, kontroller och påföljder överförs till den horisontella förordningen. Samtidigt görs de ändringar av rättsaktsnivån som följer av Lisabonfördraget. Hänvisningarna till EU-lagstiftningen bör uppdateras på motsvarande sätt.

Avsikten är inte att revidera den nationella lagstiftningen om mjölkkvoter, eftersom det är meningen att systemet ska avvecklas definitivt år 2015. Införandet av det för medlemsstaterna frivilliga systemet med skolfruktsstöd skulle förutsätta inte bara nationell finansiering utan också att ett stort antal omständigheter som rör genomförandet fastställs och att resurser avsätts för att administrera systemet. Som bäst pågår en utredning om möjligheterna att införa systemet. När den blivit klar är det möjligt att ompröva införandet. Eftersom utredningen pågår som bäst föreslås i denna proposition inga bestämmelser om skolfruktsstöd.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att den nationella lagstiftningen om godkännande av producentorganisationer och om handelsnormer ska lyftas upp till den nivå som grundlagen kräver och kompletteras till den del det behövs. Dessutom är syftet att beakta de behov av att ändra den nationella lagstiftningen som följer av att EU:s marknadsordningslagstiftning ändras i samband med bytet av finansieringsperiod och av att ett myndighetsnamn ändrats.

3.2 Alternativ

Eftersom den översyn av EU-lagstiftningen som gäller den nya finansieringsperioden företas år 2013 i ett stadium som är mycket sent i förhållande till ikraftträdandet, återstår en mycket kort tid för att bereda de nationella författningarna. Av det följer att propositionen kan innehålla endast sådana nödvändiga ändringar som verkställigheten av den nya EU-lagstiftningen förutsätter.

I samband med att marknadsordningslagen stiftades konstaterades det att bestämmelser om godkännande av organisationer och om handelsnormer skulle fogas till den senare. Det sker genom den proposition som nu föreslås.

I fråga om godkännandet av producentorganisationer anses det på grund av det som anförs i avsnittet om bedömning av nuläget vara motiverat att bibehålla reglering av nuvarande slag, som grundar sig på att de producentorganisationer som med stöd av EU-lagstiftningen är obligatoriska i medlemsstaterna godkänns och det undantag i fråga om jordbruk som avses i konkurrenslagen tillämpas. Av de skäl som refereras ovan anses det i fråga om godkännandet av branschorganisationer vara befogat att det inte utfärdas några nationella bestämmelser om det.

Det finns i nuläget ett stort antal EU-förordningar som gäller handelsnormer. Förordningarna är många eftersom de är produktspecifika. Det existerar t.ex. separata förordningar om handelsnormer för russin och handelsnormer för produkter inom sektorn för olivolja. EU-lagstiftningen om handelsnormer innehåller bestämmelser om detaljerna beträffande kraven för olika produkters del, och behovet av nationella författningar är mycket litet. För vissa detaljers vidkommande krävs det dock att medlemsstaterna utfärdar kompletterande bestämmelser eller tilldelas medlemsstaterna denna rättighet. Behovet av att utfärda nationella kompletterande bestämmelser varierar från en sektor till en annan. Dessa omständigheter beskrivs närmare längre fram i detaljmotiveringen angående handelsnormer.

När det gäller utfärdandet av nationella författningar har det ansetts att det är ändamålsenligt att använda mera övergripande be-

stämmelser i stället för att i detalj definiera varje enskilt fall som förekommer i EU-lagstiftningen. Mera övergripande bestämmelser minskar det framtida behovet av att ändra den nationella lagstiftningen av tekniska skäl. En annan möjlighet är att hänvisa till enskilda EU-bestämmelser. Till denna del gäller det att beakta att EU:s rättsakter är många och att de omständigheter som medlemsländerna i praktiken har rätt att överväga är tekniska detaljer som rör kraven. Tekniska detaljer i EU-förordningarna ändras mycket ofta. Om den föreslagna lagen innehöll noggrant specificerade hänvisningar till EU:s lagstiftning som förutsätter noggrannare bestämmelser, skulle ändringar av EU-lagstiftningen ofta också förutsätta ändringar av den nationella lagen, även i det fall att det är fråga om rent tekniska detaljer. Specificering av EU-lagstiftningen och produktspecifik reglering i den föreslagna lagen i fråga om varje detalj som faller inom ramen för rätten att utfärda nationella bestämmelser skulle också förutsätta ett betydligt större antal paragrafer än det föreslagna.

På de grunder som anförs ovan har det ansetts vara befogat att föreslå att det i lagen för handelsnormernas vidkommande inte ska ingå produktspecifika hänvisningar utan föreskrivas på ett mer allmänt plan om de helheter som de närmare bestämmelserna kan gälla.

3.3 De viktigaste förslagen

3.3.1 Godkännande av organisationer

Till lagen föreslås bli fogat ett nytt 3 a kap. där det föreskrivs om godkännande av producentorganisationer till den del medlemsstaterna förutsätts godkänna dem. Bestämmelser om förutsättningarna för godkännande finns i EU-lagstiftningen, som huvudsakligen är direkt tillämplig. I den föreslagna lagen finns i enlighet med nuläget nationell lagstiftning som kompletterar EU-lagstiftningen om godkännande av organisationer, till den del verkställigheten av EU-lagstiftningen förutsätter detta. Exempelvis för godkännandets del är det nödvändigt att föreskriva nationellt om ett minimivärde för produktion som saluhålls. En viktig ändring jämfört med nuläget

består i att bestämmelserna lyfts upp till den nivå som grundlagen kräver. De i förordningar av jord- och skogsbruksministeriet ingående bestämmelserna om godkännande av producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker och mjölksektorn ersätts med bestämmelser i den föreslagna lagen och med förordningar som utfärdas med stöd av den.

På godkända organisationer tillämpas enligt förslaget de allmänna bestämmelser om godkända aktörer som finns i 81—84 § i marknadsordningslagen. De gäller lämnande av uppgifter, avhjälpande av brister, återkallelse av godkännande och beslut om att ett återkallat godkännande ska börja gälla på nytt. Dessa paragrafer behöver inte ändras.

Avsikten är att det i samband med godkännandet, i likhet med nu, inte ska tas ställning till avtal, beslut och förfaranden som hänförs sig till organisationens verksamhet. Bestämmelser om huruvida avtal, beslut och förfaranden som anknyter till verksamheten vid organisationer som ansökt om godkännande är godtagbara och om de myndigheter som är behöriga att bedöma godtagbarheten finns i EU:s konkurrenslagstiftning och konkurrenslagen. I enlighet med nuläget inbegriper den föreslagna lagen inget undantag i förhållande till konkurrenslagen. Frågan utreds mer ingående i motiveringen till den paragraf som gäller den föreslagna lagens förhållande till annan lagstiftning.

Till lagstiftningen bör dessutom fogas bestämmelser om behöriga myndigheter, tillsynen över producentorganisationer och påföljder som hänförs sig till deras verksamhet. I enlighet med nuläget föreslås Landsbygdsverket svara för tillsynen. Landsbygdsverket svarar också för beviljandet av godkännanden. I fråga om påföljder som gäller producentorganisationer tillämpas enligt förslaget bestämmelserna om återkallelse av godkännandet, om en godkänd organisation inte uppfyller förutsättningarna för godkännande, alternativt bryter mot eller underlåter att iaktta de krav som gäller organisationens verksamhet. Vad beträffar de uppgifter som organisationen förutsätts lämna föreslås det dessutom vara möjligt att förelägga organisationen att lämna uppgifterna och att vid behov förena föreläggandet med vite. I den mån det

är fråga om att konkurrenslagstiftningen överträds föreskrivs det inte i den föreslagna lagen om saken, i stället tillämpas gällande konkurrenslagstiftning.

3.3.2 Handelsnormer

Till lagen fogas ett nytt 7 a kap. med bestämmelser om handelsnormer och ett be- myndigande att utfärda bestämmelser som går utöver normerna och bestämmelser om förfaranden med anknytning till dem. För handelsnormernas del går de viktigaste förslagen ut på en översyn av bestämmelserna om de myndigheter som svarar för kontrollen. Enligt förslaget förblir de myndigheter som svarar för kontrollen i stort sett desamma som nu, men till vissa delar finns det ändå skäl att göra ändringar. I detaljmotiveringen till de paragrafer som handlar om kontroll redogörs det noggrant för vilka kontroller, inspektioner och granskningar respektive myndighet ska ha hand om. Här följer en allmänt hållen redogörelse för de föreslagna ändringarna.

Utöver de kontroller och granskningar som Tullen för närvarande ska ha hand om föreslås den sköta kontroller och granskningar av produkter inom humlesektorn också för den inre marknads del. Detta är ändamålsenligt, eftersom kontrollerna och granskningarna kan kopplas samman med de import- och exportkontroller som Tullen i nuläget ansvarar för. Behovet av kontrollerna och granskningarna i fråga är i praktiken litet. Vidare föreslås det att Tullen av Livsmedelssäkerhetsverket ska ta över uppgiften att utföra kontroller i samband med import av russin och bananer, saluhållning av russin och bananer efter importskedet samt tillståndsförfarandet i fråga om bananimportörer. Det är ändamålsenligare att Tullen sköter denna helhet som ett led i tillsynen över importen.

Till Livsmedelssäkerhetsverket överförs från kommunerna vissa kontroller som hänförs till handelsnormerna för olivolja och produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn. I övrigt motsvarar Livsmedelssäkerhetsverkets och kommunernas uppgifter gällande nationella bestämmelser, enligt förslaget. Närings-, trafik- och miljöcentralernas kontroll-, inspektions- och gransk-

ningsuppgifter föreslås vara av biträdande slag. De motsvarar nuläget, med undantag för det krav i samband med produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn som gäller inspektion av produktionsutrymmena och kan kopplas samman med andra inspektioner som centralerna utför i samma utrym- men.

Det föreslås att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter i huvudsak ska vara desamma som nu. Kontrollerna av produkter inom vinsektorn gäller i fortsättningen också vissa produkter inom vinsektorn vars alkoholhalt kan underskrida den gräns för alkoholhaltiga ämnen som avses i alkohollagen (1143/1994). Det är fråga om en kontrollhelhet som det inte har ansetts ändamålsenligt att dela upp mellan olika myndigheter.

De kontrolluppgifter som hänförs till handelsnormerna motsvarar därmed i huvudsak nuläget. De administrativa tvångsmedel som anknyter till kontroll av handelsnormerna föreslås bli överförda från livsmedelslagen till marknadsordningslagen, eftersom det i den sistnämnda föreskrivs också om annat som hänförs till genomförandet av marknadsordningen. Samtidigt preciseras tillämpningskriterierna för dem på så sätt att de lämpar sig bättre än nu för handelsnormerna. I enlighet med nuläget är det möjligt att meddela föreläggande att avhjälpa missförhållande, meddela förbud mot saluföring och förena föreläggandet eller förbudet med vite. Dessutom föreslås det bli föreskrivet om straff vid brott mot handelsnormerna.

3.3.3 Ändringar som följer av finansieringsperioden

Den ändring av EU-lagstiftningen som hänförs till den nya finansieringsperioden förutsätter ett synnerligen stort antal tekniska ändringar av sådana hänvisningar till EU-lagstiftningen som ingår i marknadsordningsförordningen. Behovet av substansändringar är mycket litet. I fråga om skolmjölkstödet krävs det i fortsättningen att varje medlemsstat utarbetar en strategi för hur programmet ska verkställas nationellt. Den myndighet

som svarar för att den nationella strategin utarbetas bör anges i lagstiftningen.

3.3.4 Namnbyten i fråga om myndigheter

I förslaget ingår också ändringar som följer av att Tullen bytte namn år 2013. Ändringarna är tekniska till denna del.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

4.1.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Propositionen har inga direkta konsekvenser för statsbudgeten när det gäller producentorganisationerna och de ändringar som den nya finansieringsperioden föranleder. För handelsnormernas vidkommande föreslås vissa ändringar av olika myndigheters kontrolluppgifter som behandlas mer ingående i punkt 3.3.2. Ändringarna är så obetydliga med avseende på den uppgiftshelhet i anslutning till saluföring som respektive myndighet sköter att de inte bedöms ha några konsekvenser för myndigheternas resursbehov. Förslaget bedöms därmed inte ha några konsekvenser för den offentliga ekonomin.

4.1.2 Konsekvenser för företagsverksamheten

Producentorganisationer

De föreslagna bestämmelserna om producentorganisationer gäller godkännande av sådana producentorganisationer som medlemsstaterna ska godkänna på ansökan, enligt EU-lagstiftningen. Enligt konkurrensutredningen förefaller i princip den verksamhet som bedrivs av producentorganisationer som det är obligatoriska för medlemsstaterna att godkänna vara godtagbar också från den nationella konkurrenslagstiftningens synpunkt. Med hänsyn till att lagförslaget motsvarar nuläget enligt både EU-lagstiftningen och

den nationella konkurrenslagen, väntas förslaget om godkännande av organisationer inte begränsa konkurrensen eller ha någon annan inverkan på konkurrensförhållandena inom produktion och förädling av jordbruksprodukter.

I det följande redogörs det mer detaljerat för regleringen i konkurrenslagen. För dess vidkommande finns det skäl att poängtera att det är fråga om gällande konkurrenslagstiftning, som det bara hänvisas till i den föreslagna lagen. De omständigheter som klargörs i det följande är därmed inte en följd av bestämmelserna i den föreslagna lagen. Av informativa skäl har det dock ansetts vara motiverat att presentera dem här.

I konkurrensutredningen redogörs det närmare för vilket slag av samarbete som är möjligt med stöd av det undantag beträffande jordbruk som avses i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen. Tillämpning av den nämnda bestämmelsen i konkurrenslagen förutsätter för det första att arrangemangen inte har någon påverkan på handeln. Enligt ett meddelande om saken från kommissionen förekommer påverkan på handeln i allmänhet inte, om de medverkande företagens marknadsandel på den relevanta marknaden är mindre än 5 % och deras omsättning inom EU inte överstiger 40 miljoner euro.

Prissamarbete mellan producenter omfattas i princip inte av undantaget i 2 § 2 mom. i konkurrenslagen. Enligt konkurrensutredningen skulle man dock kunna anse att 2 § 2 mom. i konkurrenslagen är tillämpligt på utbyte av prisinformation, på rekommendationspriser eller på situationer där producenter till enhetligt pris säljer produkter från en producentorganisation till förädlings- eller handelsledet. Inköpssamarbete nämns inte i förutsättningarna för undantag enligt 2 § 2 mom. i konkurrenslagen, och det finns inte heller rättsfall som skulle gälla dess tillämplighet. Enligt konkurrensutredningen har inställningen i den juridiska litteraturen varit positiv till tanken att jordbruksundantaget från konkurrensreglerna skulle vara tillämpligt också på inköpssamarbete, om detta samarbete är ett fast och väsentligt inslag i produktionen av en egentlig jordbruksprodukt och i kvalitetssäkringen. Det är skäl att lägga märke till att konkurrenslagens be-

stämmelser om missbruk av dominerande marknadsställning ska tillämpas trots det nämnda undantaget i konkurrenslagen.

Konsekvenserna kan också bedömas med utgångspunkt i den verksamhet som de nu verksamma producentorganisationerna bedriver. I Finland har godkännande sökts för producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker; för närvarande finns det fyra godkända producentorganisationer inom sektorn. Inom mjölksektorn har det inte ansökts om godkännande av någon producentorganisation. Det centrala i den verksamhet som de nu godkända producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker bedriver är dock i praktiken inte det konkurrensrättsliga undantaget utan det stöd till producentorganisationer som beviljas dem inom ramen för marknadsordningen. Inom mjölksektorn finns det inget motsvarande stödsystem. De konsekvenser som själva godkännandet av en producentorganisation har är svåra att skilja från verksamheten, eftersom förutsättningarna för att bevilja stöd till producentorganisationer styr de godkända organisationernas verksamhet.

En förutsättning för att bevilja producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker stöd till producentorganisationer är att ett verksamhetsprogram som avses i den gamla marknadsordningsförordningen och i marknadsordningslagen verkställs. Verksamhetsprogrammet bygger på den nationella strategi som avses i den gamla marknadsordningsförordningen och marknadsordningslagen. I Finland har insatsområdena och målen för den fastställts vara marknads- och konsumentinriktad produktion, hållbar produktion i ekonomiskt, socialt och etiskt hänseende samt vad miljökonsekvenserna beträffar samt lönsam och smidig verksamhet hos producentorganisationerna. Strategin kommer att omarbetas under den nya finansieringsperioden. Det är obligatoriskt att genomföra miljöåtgärderna i verksamhetsprogrammet. I övrigt kan de godkända producentorganisationerna välja vilka av åtgärderna i verksamhetsprogrammet de genomför.

Producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker har inom ramen för verksamhetsprogrammet vidtagit åtgärder för produktionsplanering. I allmänhet har det va-

rit fråga om investeringar i anläggningstillgångar, såsom automatisering av förpackningslinjer och optiska sorterare. De har också genomfört åtgärder som förbättrar och bevarar produktkvaliteten, exempelvis investeringar i kylanläggningar och utförande av kvalitetsanalyser. Dessutom har det vidtagits åtgärder för att förbättra saluföringen; exempelvis har produktförpackningar omarbetats och marknadsföringsinsatser genomförts. I åtgärderna har också ingått forskning som anknyt till t.ex. till provtagning för uppföljning av resthalter av växtskyddsmedel samt utbildning kring miljöfrågor och revision av kvalitetssystem för producentmedlemmarnas verksamhet.

Enligt förfrågningar till de producentorganisationer som får stöd till producentorganisationer har de viktigaste resultaten ansetts vara maskininvesteringar, nya produktionsmetoder, förbättrad kvalitet och marknadsanpassningsåtgärder. Erfarenheterna visar att de godkända producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker har kunnat dra nytta av gemensamma förpacknings- och distributionsanordningar och på så sätt minskat kostnaderna för dem. Försäljningen har främjats bl.a. genom att produkturvalet breddats och kvaliteten höjts. Det har ansetts att producentorganisationernas förhandlingsposition sannolikt är bättre än små aktörers, eftersom producentorganisationerna har klarat av att säkerställa produktåtgången via centralaffärer. Trots det använder centralaffärerna fortfarande också importprodukter även om inhemska produkter står till buds, och vid behov kan de snabbt öka importen. Därmed kan det bedömas att åtgärderna med anknytning till stödet till producentorganisationer främjar målet att anpassa produktionen i överensstämmelse med efterfrågan när det gäller produkternas mängd och kvalitet samt målet att utveckla producentorganisationernas konkurrenskraft och effektivisera deras verksamhet.

Under perioden 2007—2011 har värdet av produktionen inom de producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker som får stöd till producentorganisationer stigit med 38 %. Producentorganisationernas marknadsandel inom sektorn för frukt och grönsaker har gått upp från 15 % år 2006 till

ca 20 % år 2010. Producentorganisationernas medlemsantal har minskat från drygt 300 producenter till ca 250 och under samma tid har den sammanlagda produktionsarealen stigit, vilket är i linje med jordbrukets allmänna omstrukturering.

Enligt uppgifter från sådana aktörer inom sektorn för frukt och grönsaker som står utanför producentorganisationerna är det finländska jordbrukets struktur, dvs. de små företagen och de långa avstånden, de största hindren för att bilda producentorganisationer. Också ägarförhållandena är ofta sådana att de inte lämpar sig för en producentorganisation, eller så är producenterna inte villiga att avstå från bestämmanderätten.

Själva godkännandet av producentorganisationer, vilket det är fråga om i lagförslaget, väntas inte ha några direkta ekonomiska konsekvenser för företag som producerar eller förädlar jordbruksprodukter. Eventuella indirekta konsekvenser kan uppkomma i och med jordbruksproducenternas möjlighet att koncentrera marknadsföringen av produkter och utsläppandet av dem på marknaden samt att på så sätt främja påverkningsmöjligheterna. Propositionens konsekvenser är emellertid beroende av producenternas villighet att ordna sin verksamhet med hjälp av producentorganisationer.

Eftersom regleringen ur konkurrensrättsligt perspektiv motsvarar nuläget är de eventuella konsekvenserna av att godkänna producentorganisationer inte beroende av den föreslagna regleringen utan av producenternas villighet att samarbeta inom ramen för en producentorganisation. Därför bedöms det inte heller att propositionen om godkännande av organisationer inbegriper förslag med direkta konsekvenser för livsmedelsindustrins lönsamhet.

Handelsnormer

Handelsnormerna säkerställer för sin del att företagens förutsättningar att bedriva handel är enhetliga. Handelsnormerna ingår i direkt tillämplig EU-lagstiftning. De krav och eventuella kostnader som hänför sig till dem följer därmed inte av den nationella lagstiftningen. Lagförslaget kan medföra ekonomiska konsekvenser för företag närmast i form

av anmälningar som företagen förutsätts göra och tillsyn. Till denna del motsvarar förslaget nuläget.

EU:s lagstiftning om handelsnormer förutsätter också att de aktörer som saluför produkter gör anmälningar om sin verksamhet till myndigheterna. Den viktigaste bland dessa anmälningsskyldigheter är skyldigheten för aktörer som saluför frukt och grönsaker att i förväg underrätta myndigheterna om saluförandet. EU-lagstiftningen förutsätter dessutom att äggpackerierna har beviljats tillstånd för ändamålet. Det är fråga om skyldigheter som följer av direkt tillämplig EU-lagstiftning.

I lagförslaget ingår ett bemyndigande med stöd av vilket det är möjligt att föreskriva, inom de gränser som anges i EU-lagstiftningen, om krav som kompletterar eller avviker från EU-lagstiftningen. Som det nu är har bemyndigandet i praktiken använts så att aktörerna har avlyfts sådana skyldigheter som hänför sig till anmälningsskyldigheten och inte har betraktats som behövliga med avseende på tillsynen. Frågan utreds mer detaljerat i detaljmotiveringen i fråga om intyg, tillstånd och undantag som hänför sig till handelsnormerna. Genom undantagen är det möjligt att reducera den administrativa börda som systemet lägger på aktörerna. Avsikten är att en på nationell prövningsrätt baserad rätt att avlyfta krav och anmälningsskyldigheter som gäller aktörerna men inte anses vara behövliga ska tillämpas i så stor utsträckning som möjligt med stöd av det bemyndigande som föreslås. Bedömningen av konsekvenserna av dessa omständigheter hör samman med utfärdandet av statsrådsförordningen i fråga, eftersom de är beroende av förordningens innehåll.

Ändringar som följer av finansieringsperioden

De till den nya finansieringsperioden anknyttande ändringar av marknadsordningsförordningen och den horisontella förordningen som inverkar på det nationella författningsbehovet är små. De bedöms inte ha några konsekvenser för företagens verksamhet.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Producentorganisationer

Vid Landsbygdsverket åtgår för tillfället cirka ett årsverke till att godkänna producentorganisationer och administrera stödet till producentorganisationer. Största delen av arbetsmängden går till att administrera stödsystemet. De resurser som behövs i samband med godkännandet är beroende av aktörernas villighet att organisera sig på det sätt som avses i förslaget. I propositionen föreslås det för Landsbygdsverket inte några uppgifter som förutsätter ett sådant till konkurrensrättslig kompetens anknytande resursbehov som EU:s gällande marknadsordningslagstiftning inte förutsätter. Uppgifterna om producentorganisationer administreras som en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Behovet av eventuella tillägsresurser kommer att tillgodoses genom styrning av medlen inom förvaltningsområdets ramar.

Propositionen om godkännande av organisationer bedöms inte ha någon direkt inverkan på Konkurrens- och konsumentverkets arbetsmängd. Verket föreslås inte vara skyldigt att undersöka organisationernas arrangemang i förväg eller att ge utlåtanden om saken. Tillämpningen av konkurrensrättslig reglering på organisationerna avses utgöra ett led i de uppgifter och det utövande av befogenheter som ålagts verket. Också enligt den nuvarande lagstiftningen kan ett ärende som gäller ett arrangemang som en organisation genomför bli anhängigt vid verket på verkets eget initiativ eller till följd av att verket ombes vidta en åtgärd.

Handelsnormer

Eftersom propositionen syftar till att bestämmelserna ska lyftas upp till den nivå som krävs i grundlagen är utgångspunkten att innehållet i de olika myndigheternas uppgifter ska förbli motsvarande som i de nu gällande bestämmelserna. Propositionens konsekvenser för myndigheternas uppgifter begränsar sig därmed till de föreslagna uppgiftsändringarna.

De olika myndigheternas ansvar för kontrolluppgifter som hänför sig till handelsnormerna motsvarar i huvudsak nuläget. Vissa uppgifter föreslås bli överförda från en myndighet till en annan. Också de administrativa uppgifter med anknytning till ansökningar eller anmälningar som olika myndigheter sköter föreslås förbli likadana som enligt de nuvarande bestämmelserna, fransett smärre ändringar. Ovan redogörs det för dessa omständigheter i avsnittet om de viktigaste förslagen. Ändringarna är små och de uppgifter som hänför sig till dem kan skötas inom ramen för de nuvarande resurserna.

Den ovannämnda möjligheten att nationellt införa undantag som gäller aktörernas anmälningsskyldighet minskar också myndigheternas administrativa börda. Enligt propositionen har kontrollmyndigheterna möjlighet att i kontrollverksamheten utnyttja också uppgifter som erhållits vid kontroller som följer av livsmedelslagen. På så sätt kan överlappande kontrollarbete undvikas.

Ändringar som följer av finansieringsperioden

Propositionen bedöms inte ha stora konsekvenser för myndigheternas verksamhet när det gäller de ändringar som beror på bytet av finansieringsperiod. Utarbetandet av en nationell strategi som hänför sig till skolmjölkstödet ger en liten temporär ökning av arbetsmängden vid jord- och skogsbruksministeriet samt Landsbygdsverket. Avskaffandet av systemen med stöd för foderblandningar och kaseinstöd har inga konsekvenser i förhållande till nuläget, eftersom stödnivån inom systemen redan i flera år har varit noll euro och stödsystemen därmed inte har tillämpats i praktiken.

4.3 Övriga konsekvenser

Handelsnormerna säkerställer för sin del att de jordbruksprodukter som bjuds ut till konsumenter uppfyller kraven i fråga om produktens egenskaper och uppgifter om produkterna. Syftet med de administrativa tvångsmedel och den straffbestämmelse som ingår i propositionen är att säkerställa att detta genomförs.

Propositionen bedöms inte ha några konsekvenser för medborgarnas ställning, hälsan och miljön, inte heller för jämlikhet, barn och jämställdheten mellan könen, för sysselsättningen och arbetslivet samt för regional utveckling och informationssamhället, liksom inte heller sociala konsekvenser eller konsekvenser för hushållen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. De kontrolluppgifter som hänför sig till handelsnormerna har gåtts igenom tillsammans med Livsmedelssäkerhetsverket, Tullen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården samt Finlands Kommunförbund. För producentorganisationernas del har konkurrensutredningen och PTT-utredningen, vilka båda nämns ovan, varit tillgängliga vid beredningen. De avsnitt i propositionen som gäller producentorganisationer har gåtts igenom tillsammans med arbets- och näringsministeriet samt Konkurrens- och konsumentverket.

På Åland har marknadsordningslagstiftningen enligt vedertagen tolkning hört till rikets lagstiftningsbehörighet. I samband med propositionens beredning har jord- och skogsbruksministeriet för säkerhets skull bett Ålands landskapsregering yttra sig om saken. I utlåtandet har den vedertagna principen att också de delar av marknadsordningen som behandlas i propositionen hör till rikets lagstiftningsbehörighet bekräftats. I utlåtandet har det dessutom konstaterats att det inte finns något behov av att separat inhämta ett utlåtande som avses i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Propositionen sändes på remiss till justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Finlands Kommunförbund rf, regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och

miljöcentralerna, Livsmedelssäkerhetsverket, Konkurrens- och konsumentverket, Landsbygdsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Tullen, Livsmedelsindustriförbundet rf, Förbundet för Finsk Handel FH rf, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry, Finska Köttbranschens Förbund rf, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter (MTK), Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry, Puutarhaliitto - Trädgårdsförbundet ry, Finlands Dagligvaruhandel rf, Suomen Siipikarjaliitto - Finlands Fjäderfäförbund ry, Svenska trädgårdsförbundet rf och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf.

I utlåtandena har remissinstanserna i huvudsak ställt sig positiva till propositionen.

I de utlåtanden som social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland gett konstaterades det att de nämnda remissinstanserna inte har något att anföra i saken.

Justitieministeriet påpekade att det av bestämmelsen om ändringssökande bör framgå om det beträffande kommunens beslut är fråga om kommunalbesvär eller förvaltningsklagan. I utlåtandet konstaterades också ett behov av att precisera straffbestämmelsen samt bedöma straffbestämmelsens förhållande till marknadsföringsbrott om vilket det föreskrivs i strafflagen och förhållandet mellan dels lagens tillämpningsområde, dels livsmedels- och alkohollagstiftningen. Propositionen kompletterades till dessa delar.

Finansministeriet hänvisade i sitt utlåtande till tekniska behov av att korrigera Tullens namn. Dessa beaktades i propositionen. I utlåtandet konstaterades också att de ändringar i Tullens uppgifter som följer av propositionen inte medför behov av extra resurser, enligt uppgifter som finansministeriet fått.

I Finlands Kommunförbunds utlåtande konstateras att de uppgifter som enligt propositionen hör till kommunerna inte är någon ny uppgift. I utlåtandet hänvisas det också till behovet av att minska kommunernas uppgifter. Såsom framgår av motiveringen i propositionen överförs vissa uppgifter som kommunerna nu svarar för till andra myndigheter. Genom propositionen minskas alltså kommunernas uppgifter.

Enligt Finlands Kommunförbunds utlåtande bör den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten kunna använda administrativa tvångsmedel som det föreskrivs om i livsmedelslagen, och beslut om sådana bör kunna delegeras till en tjänsteinnehavare. Utgående från utlåtandet har en bestämmelse om sådan delegering fogats till propositionen. Det centrala administrativa tvångsmedlet enligt livsmedelslagen, förbud mot saluhållande, är tillämpligt bara om hälsofara föreligger i sammanhanget. I handelsnormerna är det emellertid inte fråga om hälsofara, alltså är bestämmelserna i livsmedelslagen inte tillämpliga på tillsyn över handelsnormerna. Därför är det nödvändigt att föreskriva separat om dem. Det har ansetts vara motiverat att ta in sådana bestämmelser i marknadsordningslagen, eftersom det i den föreskrivs också om annat som gäller genomförandet av marknadsordningen.

Enligt Finlands Kommunförbund bör det vara möjligt för kommunerna att ta ut avgift för tillsynen över handelsnormerna. För närvarande finns det inga separata bestämmelser om avgifter för sådan tillsyn, och livsmedelslagens bestämmelser är inte tillämpliga på dem. I propositionen föreslås ingen speciallagstiftning om avgifter, eftersom propositionen syftar till att de ändringsbehov som följer av grundlagen och gäller författningsnivån ska uppfyllas och att de splittrade bestämmelserna i olika författningar ska sammanföras i en enda författning medan deras innehåll i princip förblir oförändrat. Propositionen motsvarar alltså nuläget vad avgifterna beträffar. I den allmänna lagstiftningen finns bestämmelser om avgifter för myndigheternas prestationer i 13 § 2 mom. 4 punkten i kommunallagen (365/1995), enligt vilken fullmäktige ska fatta beslut om de allmänna grunderna för de avgifter som ska tas ut för kommunens tjänster och andra prestationer, och i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Antagandet av speciallagstiftning om avgifter förutsätter sådan utredning om avgiftsgrunderna och avgifternas verkningar som inte är tillgänglig på grund av propositionens utgångspunkter. Alldeles som det konstateras i Finlands Kommunförbunds utlåtande håller man som bäst på att förenhetliga lagstiftningen på miljö- och häl-

soskyddets område i fråga om avgiftsbeläggandet av prestationer. Det är ändamålsenligt att ta ställning till avgiftsbeläggandet i det sammanhanget, så att verkningarna och överensstämmelsen med annan lagstiftning kan bedömas bättre. På så sätt kan också oförutsedda verkningar undgås.

Enligt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utgör de till tillsynen över handelsnormer relaterade uppgifterna en helhet, och ändringarna anses inte vara problematiska. Verket uppmärksammade överföringen av bestämmelser om administrativa tvångsmedel från livsmedelslagen till marknadsordningslagen, eftersom förbudsbestämmelsen i livsmedelslagen har kopplats samman med kriteriet hälsofara, och verket konstaterade att förbudsbestämmelsen i alkohollagen inte har någon koppling till hälsofara. I utlåtandet fördes också fram det system för sökande av ändring som finns i alkohollagen. Det har dock ansetts befogat att i den föreslagna lagen föreskriva heltäckande och enhetligt om dessa omständigheter, speciellt eftersom alkohollagens bestämmelser inte nödvändigtvis lämpar sig för sådana produkter inom vinsektorn som inte uppfyller alkohollagens definition av begreppet alkoholhaltigt ämne.

Enligt Landsbygdsverket bör propositionen innehålla en bestämmelse om den maximimängd som en producentorganisation kan sälja direkt till konsumenter. Också Puutarhaliitto - Trädgårdsförbundet ry påpekade att 12 e §, som handlar om detta, lämnar rum för tolkning. Konkurrens- och konsumentverket däremot ansåg i sitt utlåtande att det är viktigt att producenternas möjligheter att sälja av sin produktion också direkt till konsumenter inte begränsas i onödan i bestämmelserna. På basis av utlåtandena ändrades 12 e § så att den maximala andelen av sådan försäljning är 25 %, i likhet med nu. Puutarhaliitto - Trädgårdsförbundet ry föreslog också att hänvisningen i 12 e § till EU-lagstiftningen skulle ersättas på så sätt att EU-lagstiftningens innehåll öppnas i paragrafen. EU-lagstiftningen är emellertid direkt tillämplig rätt som inte kan stiftas på nytt genom nationell lagstiftning. Bestämmelsen gäller för närvarande bara fyra företag i Finland, och vad dem beträffar kan närmare an-

visningar om saken meddelas i Landsbygdsverkets anvisningar.

Utgående från Livsmedelssäkerhetsverkets utlåtande fogades till propositionen en rättighet för Livsmedelssäkerhetsverket att utföra sådana kontroller, inspektioner och granskningar med anknytning till handelsnormerna som kommunerna svarar för, förtydligades bestämmelsen om rapportering i samband med handelsnormer och fogades till bestämmelsen om administrativa tvångsmedel en hänvisning till att EU-lagstiftningen är primär. I utlåtandet föreslogs också ändringar av myndigheternas uppgifter och påpekades att propositionen inte innehåller bestämmelser om avgifter för kontroller, granskningar och inspektioner. Till denna del hänvisas det till det som ovan konstateras om propositionens utgångspunkt.

Svenska Trädgårdsförbundet rf ansåg att det är bra att det i 12 c § föreskrivs om möjlighet för producentorganisationen att anlita utomstående aktörer för tillhandahållande av tekniskt stöd.

Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppiaiden liitto ry anförde att det skulle falla sig naturligare att all tillsyn över handelsnormerna för mjölkprodukter sköttes av Livsmedelssäkerhetsverket. Propositionen syftar emellertid till att bestämmelserna ska lyftas upp till den nivå som krävs i grundlagen medan deras innehåll i princip förblir likartat som nu, och därför är nuläget utgångspunkten också när det gäller myndigheternas uppgiftsfördelning. Propositionen föreslås dock bli kompletterad med en bestämmelse som finns också i livsmedelslagen och enligt vilken Livsmedelssäkerhetsverket fattar beslut om användning av administrativa tvångsmedel när det gäller områden som är större än en kommun.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf framhöll att bestämmelserna om producentorganisationer inte bör tolkas alltför strikt för att intresset för att bilda sådana organisationer inte ska minska.

Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter (MTK) fäste i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att det i propositionen inte ingår förslag om godkännande av sådana producentorganisationer för vars del medlemsstaterna har prövningsrätt. I utlåtandet

hänvisas det till Konkurrent- och konsumentverkets utredning om primärproduktionen och konstateras att primärproducenterna skulle dra nytta av producent- och branschorganisationer även inom andra sektorer än de nuvarande. Som det konstateras också i MTK:s utlåtande syftar propositionen bara till att gällande bestämmelser ska lyftas upp till den nivå som krävs i grundlagen. I Konkurrent- och konsumentverkets utlåtande åter anses det vara särskilt viktigt att det inte föreskrivs om bildande av producentorganisationer inom nya sektorer förrän regleringens konkurrenseffekter har utretts. Ingen sådan utredning finns att tillgå. Propositionen handlar därmed om godkännandet av bara sådana organisationer som det är obligatoriskt för medlemsstaterna att godkänna.

Finlands Dagligvaruhandel rf har i sitt utlåtande ansett att bestämmelsen om förbud mot saluföring av produkter som inte är förenliga med handelsnormerna är oskäligt, eftersom underlåtelsen kan ha berott på okunskap och eftersom förbud kan meddelas utan misstanke om att hälsofara föreligger eller konsumenter vilseleds. Enligt Finlands Dagligvaruhandel rf bör motiverad misstanke om att livsmedelssäkerheten äventyras eller konsumenter vilseleds vara en förutsättning för förbudet. Allmänt taget kan avsaknad av kännedom om lagstiftningen inte anses motivera att produkter som inte uppfyller kraven saluförs, annars skulle okunskap alltid kunna åberopas när brister upptäcks. Såsom framgår av motiven i propositionen handlar handelsnormerna inte om hälsofaror, och detta kriterium är alltså inte tillämpligt på situationen i fråga. Vilseledande av konsumenter åter skulle kunna vara tillämpligt på bara en del av fallen, eftersom handelsnormerna också gäller handel mellan företag, exempelvis leveransdokument för produkter. I utlåtandet har det inte beaktats att myndigheten med stöd av sista momentet i 86 a §, vilken paragraf gäller förbud mot saluföring samt vite, inte behöver meddela något förbud, om produkten inte har blivit förstörd och det med tanke på konsumenternas tillgång till information eller en fungerande marknad handlar om en obetydlig fråga som gäller märkningar eller dokument. I bestämmelsen har åtgärdernas proportionalitet därmed beaktats. På

basis av utlåtandet slopades i bestämmelsen det ytterligare kravet på märkningar eller dokument för att bestämmelsen vid behov ska kunna tillämpas också i andra fall.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunal förvaltning. I sitt utlåtande har delegationen önskat att en samlad översyn av uttaget av avgifter för tillsyn påskyndas.

Lagförslaget har granskats vid justitieministeriet, och de ändringsbehov som framfördes vid laggranskningen har beaktats.

6 Samband med andra propositioner

Samtidigt med denna proposition bereds en proposition som handlar om ändringssökande och hänför sig till indragningen av landsbygdsnäringsnämnd och till ett mer utbrett bruk av förfarandet med omprövningsbegäran. Avsikten är att i anslutning till den propositionen ändra också 2 mom. i marknadsordningslagens 90 §, som handlar om ändringssökande. Den behandlingen på-

verkar dock inte den nu aktuella propositionen, där det föreslås ändringar i 90 § 1 och 3 mom. men inte i 2 mom.

De EU-förordningar som gäller marknadsordningen och som ska tillämpas under den nya finansieringsperioden avses träda i kraft den 1 januari 2014. I propositionen finns det hänvisningar till marknadsordningsförordningen och den horisontella förordningen, som ska tillämpas under den nya finansieringsperioden, och till artiklar i dem. Hänvisningarna baserar sig på de utkast från den 6 september 2013 till marknadsordningsförordning (14477/12 – COM(2012) 535 final, 13369/13) och till horisontell förordning (14314/12 – COM(2012) 551 final, 13387/13) som fanns att tillgå vid tidpunkten för föredragningen. När förordningarna har godkänts bör deras nummer föras in i propositionen. Dessutom bör det kontrolleras att de föreslagna artikelhänvisningarna stämmer överens med de godkända förordningarna. De hänvisningar till de nämnda förordningarna som föreslås i propositionen kan inte träda i kraft före förordningarna.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

1 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslagna 1 mom. innehåller bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Det föreslås en sådan teknisk ändring av den gällande bestämmelsen att EU:s lagstiftning inte längre specificeras utan man hänvisar mer generellt till genomförandet av en samlad marknadsordning för Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik. Detta uttryck har blivit etablerat och dess innebörd och omfattning lämnar inget rum för tolkning. En specificering av lagstiftningen kunde däremot medföra tolkningssvårigheter eftersom det av orsaker som är förknippade med tidtabellen för beredningen av EU-rättsakter är meningen att i början av den nya fondperioden tillämpa dels den gamla, dels den nya EU-lagstiftningen om en samlad marknadsordning. Den lagstiftning det gäller specificeras i paragrafen om lagens förhållande till annan lagstiftning och i definitionsparagrafen.

Enligt 2 mom. tillämpas lagen inte på livsmedel, alkoholdrycker eller alkoholpreparat till den del övrig lagstiftning innehåller bestämmelser om dessa.

Lagens tillämpningsområde begränsas till genomförandet av EU:s marknadsordningslagstiftning. Marknadsordningslagstiftningen är en del av EU:s jordbrukspolitik. Den föreslagna lagen ska inte gälla EU:s livsmedelslagstiftning, vars genomförande regleras huvudsakligen genom livsmedelslagen. Tillämpningsområdet för, innehållet i och syftena med marknadsordningslagstiftningen respektive livsmedelslagstiftningen avviker från varandra. Likheter finns närmast i fråga om handelsnormerna, som kan ställa krav på samma produkter eller aktörer som även omfattas av kraven i livsmedelslagstiftningen. I fråga om tillämpningsområdena har inga praktiska problem uppstått under den tid Finland varit medlem i EU. Man kan dock tänka sig att det t.ex. i anslutning till kontrollen i fråga om handelsnormerna uppkommer en si-

tuation där man ställer krav i samma fråga med stöd av vardera lagstiftningen eller där man i samma situation kan utföra kontroller, inspektioner eller granskningar med stöd av vardera lagstiftningen. Så kan det gå t.ex. om det har ställts krav på märkningen av en produkt med stöd av marknadsordningslagstiftningen. Även med stöd av livsmedelslagstiftningen går det att ingripa i vilseledande märkningar. Detsamma gäller alkohollagstiftningen, som har samband med handelsnormerna för etylalkohol och produkter inom vinsektorn. Avsikten är att i första hand tillämpa livsmedelslagstiftningen och alkohollagstiftningen med stöd av bestämmelsen.

2 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. som innehåller en definition av *marknadsordningsförordningen* och en hänvisning till bestämmelser i marknadsordningsförordningen och konkurrenslagen om hurdana avtal, beslut och förfaranden vid producentorganisationerna som är godtagbara och om bedömningen av godtagbarheten samt om behörig myndighet. Det är fråga om en informativ hänvisning till den lagstiftning som tillämpas i nuläget och som det redogörs för närmare i den allmänna motiveringen.

Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om godkännande av producentorganisationer till den del genomförandet av EU:s lagstiftning förutsätter att kompletterande bestämmelser utfärdas. När det gäller producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker bör det t.ex. utfärdas kompletterande bestämmelser om den minsta saluförda produktionen.

I samband med godkännandet ska man säkerställa att organisationen uppfyller förutsättningarna för ett godkännande. Här ingår inte att bedöma om avtal eller förfaranden som en organisation planerar är godtagbara i ett konkurrensrättsligt perspektiv. Godkännandet ska bedömas separat från den konkurrensrättsliga bedömningen av de förfaranden som organisationen vidtagit. Grunden till detta är för det första att det vid förfaranden som påverkar handeln är EU-kommissionen som, i enlighet med det ovan anförda, har behörighet att göra en konkurrensrättslig bedömning

av ärendet. För det andra har det beaktats att man i praktiken när en organisation godkänns inte ens nödvändigtvis vet vilka förfaranden den senare kommer att vidta. Planerade förfaranden kan också ändras senare. Om godkännandet ska omfatta ett godkännande i förväg av alla förfaranden, skulle man vara tvungen att förnya det varje gång som organisationen vidtar ett förfarande som avviker från det tidigare. Detta kan inte anses motiverat. För det tredje har man beaktat att det inte heller med stöd av konkurrenslagstiftningen är möjligt att få ett förhandsgodkännande för ett förfarandes konkurrensrättsliga godtagbarhet.

Den gamla marknadsordningsförordningen innehåller inte heller bestämmelser om skyldigheter eller rättigheter för medlemsstaternas myndigheter i anslutning till detta. Där emot föreskrivs det t.ex. i artikel 122 i den gamla marknadsordningsförordningen, som är tillämplig som sådan, i fråga om förutsättningarna för erkännande av en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker att en förutsättning för erkännandet är att organisationen har särskilda mål som anges närmare i artikeln. Erkännandet gäller således inte heller i detta fall det förfarande med vars hjälp det är meningen att nå målen. Det bör också observeras att det enligt gällande praxis i Finland skulle vara Landsbygdsverket som beviljar godkännandet, och i dess ansvarsområde ingår inte att tillämpa konkurrensrätten.

Sättet att vidta förfaranden på ska enligt förslaget vid behov bedömas utifrån konkurrensreglerna. Tillsynen över att konkurrensreglerna iaktas ska på motsvarande sätt som i nuläget grunda sig på EU-kommissionens och den nationella konkurrensmyndighetens tillsyn. I detta sammanhang bör det beaktas att en organisation som har fått ett godkännande har rätt att med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen vidta förfaranden enligt artikel 176. Om ett förfarande visar sig strida mot konkurrensreglerna, ska organisationen inte kunna hänvisa till beslutet om godkännande. Den organisation som vidtar ett förfarande ska bära ansvaret för att EU:s konkurrensregler iaktas. Förslaget innebär ingen förändring jämfört med nuläget.

3 §. Definitioner. I paragrafen föreslås bestämmelser om de definitioner som ska användas i lagen. Till följd av de ändringar av EU:s lagstiftning som Lissabonfördraget och reformen av jordbrukspolitiken kräver behöver så gott som alla definitioner i lagen ses över. Ändringarna är tekniska. De nuvarande definitionerna av finansieringsförordningen och förordningen om eftergranskning föreslås bli slojade eftersom bestämmelser om de frågor som regleras i dem kommer att ingå i den horisontella förordningen i fortsättningen. Nya definitioner som tas med är definitionen av marknadsordningsförordningen, den horisontella förordningen, den gamla marknadsordningsförordningen, EU:s lagstiftning om handelsnormer och producent samt av vissa produkter. De definitionerna används i samband med de nya bestämmelser om godkännande av producentorganisationer och om handelsnormer som införs i lagen. I detta sammanhang är det dock inte möjligt att ändra alla de definitioner där det för närvarande hänvisas till kommissionens förordningar eftersom de ersättande EUrättsakterna ännu inte har antagits. Av lagstiftningstekniska orsaker blir den nuvarande 3 punkten 34 punkt.

I *1 punkten* definieras den horisontella förordningen. Det är fråga om en förordning som träder i kraft 2014 när den nya fondperioden börjar.

Enligt *2 punkten* avses med den gamla marknadsordningsförordningen rådets förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter. Avsikten är att tillämpa förordningar som har antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen tills de genomförandeförordningar och delegerade förordningar som ska antas med stöd av de förordningar som avses i och 2 punkten träder i kraft.

Enligt *3 punkten* avses med EU:s marknadsordningslagstiftning marknadsordningsförordningen, den horisontella förordningen samt den EU-lagstiftning som antagits med stöd av dem och med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen.

Definitionen i *4 punkten* av EU:s lagstiftning om import av hampaprodukter ändras

för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 5 punkten av EU:s lagstiftning om import- och exportlicenser ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 6 punkten av exportbidrag ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 7 punkten av förordningen om exportbidrag föreslås inte bli ändrad.

Definitionen i 8 punkten av tillämpningsförordningen föreslås inte bli ändrad.

Definitionen i 9 punkten av förordningen om djurtransporter i samband med exportbidrag föreslås inte bli ändrad.

Enligt 10 punkten avses med producent jordbrukare som avses i den horisontella förordningen. Definitionen behövs för bestämmelserna om förutsättningarna för godkännande av producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker. Till innehållet motsvarar den artikel 19.1 a i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt det ledet avses med producent en jordbrukare enligt artikel 2.2 a i den gamla marknadsordningsförordningen. I den nämnda artikel 2.2 a står det i sin tur att man med jordbrukare avser jordbrukare enligt definitionen i förordning (EG) nr 1782/2003. Definitionen av producent motsvarar således den definition av jordbrukare som allmänt används inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Den omfattar utöver fysiska personer även t.ex. producenter som verkar som aktiebolag.

Definitionen i 11 punkten av stöd till producentorganisationer ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 12 punkten av EU:s förordning om frukt och grönsaker föreslås inte bli ändrad.

Definitionen i 13 punkten av stöd för biodyling ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 14 punkten av stöd för privat lagring ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 15 punkten av förordningen om privat lagring föreslås inte bli ändrad.

Definitionen i 16 punkten av skolmjölkstöd ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 17 punkten av skolmjölkförordningen föreslås inte bli ändrad.

Definitionen i 18 punkten av klassificeringsförordningen föreslås inte bli ändrad.

Definitionen i 19 punkten av EU:s lagstiftning om klassificering av slaktkroppar ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 20 punkten av EU:s lagstiftning om sockerproduktion ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

Definitionen i 21 punkten av säkerhetsförordningen föreslås inte bli ändrad.

Enligt 22 punkten avses med EU:s lagstiftning om handelsnormer de bestämmelser som gäller handelsnormer för jordbruksprodukter och beteckningar, märkning, oenologiska metoder, vindruvssorter, lämnande av information, användning av följedokument och dokumentering av uppgifter i fråga om produkter inom vinsektorn samt krav och lämnande av information i anslutning till etylalkohol i de artiklar i marknadsordningsförordningen och den horisontella förordningen som anges i den punkten, och i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt i de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen.

Definitionen är avsedd att användas i samband med 7 kap. och 58 a—58 g, 86 a, 86 b och 87 §. I motiveringen till de bestämmelserna finns närmare beskrivningar av innehållet i de bestämmelser som definitionen omfattar.

I den gamla marknadsordningsförordningen finns bestämmelser om detta i artiklarna 113, 113a, 113b, 113d, 114, 115, 116, 117 och 118, i avdelning II kapitel I och i artiklarna 120, 120a, 120c, 185b, 185c och 189. Med de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen avses EU:s lagstiftning om det närmare genomförandet av artiklarna i fråga. Den lagstiftningen har specificerats närmare i avsnittet om nuläget inom lagstiftningen.

Definitionen i 23 punkten av förordningen om utbetalande organ föreslås inte bli ändrad.

I 24 punkten föreslås en definition av produkter inom olivsektorn.

I 25 punkten föreslås en definition av frukt och grönsaker.

I 26 punkten föreslås en definition av produkter inom humlesektorn.

I 27 punkten föreslås en definition av produkter inom vinsektorn.

I 28 punkten föreslås en definition av etylalkohol.

I 29 punkten föreslås en definition av kalvkött.

I 30 punkten föreslås en definition av mjölkprodukter.

I 31 punkten föreslås en definition av bredbara fetter.

I 32 punkten föreslås en definition av produkter inom äggsektorn.

I 33 punkten föreslås en definition av produkter inom fjäderfäköttssektorn. Definitionen omfattar också kläckägg och kycklingar av fjäderfä.

Definitionen i 34 punkten av EU:s interventionslagstiftning, som tidigare fanns i 3 punkten, ändras för att motsvara den lagstiftning som ska tillämpas under den nya fondperioden.

4 §. Landsbygdsverkets allmänna behörighet och den behöriga myndighet som avses i EU:s lagstiftning. I det föreslagna 3 mom. ingår en sådan teknisk ändring att bestämmelsens hänvisning till EU:s lagstiftning ändras för att motsvara den EU-lagstiftning som träder i kraft vid ingången av 2014.

3 a kap. **Producentorganisationer**

12 a §. Gemensamma bestämmelser om godkännande av producentorganisationer. Enligt 1 mom. beslutar Landsbygdsverket på ansökan om godkännande av producentorganisationer som avses i det föreslagna kapitlet. Sökanden ska i sin ansökan visa att förutsättningarna för godkännande uppfylls. Dessutom ska sökanden redogöra för de produkter eller produktgrupper som verksamheten gäller. Förslaget motsvarar rådande praxis inom sektorn för frukt och grönsaker.

Kravet i fråga om produkter och produktgrupper baserar sig på artikel 20 i EU:s förordning och frukt och grönsaker. Enligt artikeln ska medlemsstaterna erkänna producentorganisationer när det gäller den produkt eller grupp av produkter som angetts i ansökan om erkännande. Eftersom den bestämmelsen riktar sig till medlemsstaterna fastän där föreskrivs om frågor som gäller de sökande, föreslås det för tydlighetens skull stå i den nationella lagen att sökanden är skyldig att uppge vilka produkter ansökan gäller. En ansökan kan således inte generellt gälla alla produkter inom sektorn för frukt och grönsaker. En definition av frukt och grönsaker finns i den gamla marknadsförordningens artikel 1.1 i, som gäller tillämpningsområde. Där hänvisas det till förteckningen över frukt och grönsaker i del IX i bilaga I. I fråga om definitionen bör det beaktas att förteckningen över frukt också omfattar vissa bär, såsom jordgubbar, hallon, tranbär, lingon, blåbär och vinbär. En producentorganisation kan således också bestå av bärproducenter.

Det föreslagna momentet innehåller dessutom ett bemyndigande att meddela föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökan och om det som ska visas och anges. Med stöd av bestämmelsen kan det utfärdas föreskrifter om de detaljerade uppgifter som ska användas för att visa att de villkor uppfylls som är en förutsättning för ett godkännande. Det handlar om tekniska detaljer i fråga om de uppgifter som ska lämnas i ansökan och i fråga om blanketterna. Därför föreslås det att bestämmelserna ska meddelas genom föreskrifter av Landsbygdsverket, som svarar för administreringen av systemet.

Enligt 3 mom. gäller godkännandet tills vidare, om det inte föreskrivs något annat i EU:s lagstiftning. Förslaget motsvarar den huvudregel som tillämpas i fråga om de aktörer som ska godkännas enligt marknadsordningsförordningen. För tydlighetens skull anges det att EU:s lagstiftning kommer i första hand, även om man för närvarande inte känner till någon EU-lagstiftning om tidsbegränsning för godkännandena.

12 b §. Allmänna förutsättningar för godkännande av en producentorganisation. EU:s lagstiftning om förutsättningarna för godkännande av en producentorganisation är i regel

direkt tillämplig rätt, men till vissa delar fordrar verkställigheten att det utfärdas nationella bestämmelser. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för godkännande av producentorganisationer. Längre fram i kapitlet föreslås dessutom bestämmelser om produktspecifika krav efter behov.

I det *inledande stycket till 1 mom.* avgränsas godkännandet till att gälla producentorganisationer som ska godkännas med stöd av marknadsordningsförordningen. Dessa godkännanden innefattar således ingen nationell prövningsrätt. Sådana organisationer är för närvarande producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker och inom mjölksektorn.

Producentorganisationen ska enligt förslaget vara ett aktiebolag eller andelslag. Bestämmandet av en producentorganisations juridiska form innefattar nationell prövningsrätt. Enligt artikel 19.2 i EU:s förordning om frukt och grönsaker ska medlemsstaterna, mot bakgrund av sina nationella juridiska och administrativa system, definiera de juridiska personerna inom sina territorier. I detta sammanhang bör man beakta de mål enligt artikel 122 första stycket led c i den gamla marknadsordningsförordningen som hänför sig till producentorganisationernas verksamhet och gäller bl.a. avyttring av produktion, varvid producentorganisationernas verksamhet handlar om företagsverksamhet.

Enligt 2 § i föreningslagen (503/1989) gäller lagen inte sammanslutningar vars syfte är att ge ekonomisk förmån. Därför har man ansett att en förening inte kan vara en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker. Inte heller kan öppna bolag eller kommanditbolag vara producentorganisationer. I fråga om dessa bolagsformer kunde det vara svårt att smidigt sköta nya medlemmars inträde i organisationen och gamla medlemmars utträde. I dessa bolagsformer kunde det också vara svårt att uppfylla vissa krav i EU:s lagstiftning på begränsning av medlemmarnas rösträtt. För dessa krav redogörs nedan. Därför föreslås det att bara aktiebolag och andelslag ska kunna godkännas som producentorganisationer.

Lagförslaget motsvarar nuläget. Enligt 3 § 2 mom. i ministerieförordningen om produ-

centorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker kan ett aktiebolag eller andelslag godkännas som producentorganisation. När det gäller producentorganisationerna inom mjölksektorn regleras frågan för närvarande genom ministerieförordningen om producentorganisationerna inom mjölksektorn. Enligt dess 3 § kan ett aktiebolag eller andelslag godkännas som producentorganisation.

I momentet ingår av informativa skäl en hänvisning till EU:s direkt tillämpliga lagstiftning om förutsättningarna för godkännande. Enligt förslaget ska de enskilda artiklarna inte nämnas, detta för att varje framtida ändring av dessa frågor i EU:s direkt tillämpliga lagstiftning inte ska fordra ändringar i den nationella lagen. EU:s lagstiftning ändras nämligen mycket ofta.

Även om det inte finns något behov av nationella bestämmelser om kraven beträffande målen, föreslås de ändå bli nämnda i den nationella lagstiftningen så att förutsättningarna för ett godkännande som helhet blir överskådligare. Bestämmelser om de mål som producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker förutsätts ha finns för det första i artikel 122 första stycket led c i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt den bestämmelsen ska medlemsstaterna erkänna producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker som eftersträvar ett särskilt syfte som ska omfatta ett eller flera av följande tre mål: att säkerställa att produktionen är planerad och anpassad till efterfrågan, att främja koncentrationen av utbudet och avyttringen av medlemmarnas produktion eller att optimera produktionskostnader och stabilisera produktionspriserna.

Bestämmelser om målen finns för det andra i artikel 125b.1 a i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt den bestämmelsen ska medlemsstaterna erkänna producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker om de syftar till användning av miljövänliga odlings-, produktions- och avfallshanteringsmetoder, särskilt för att skydda kvaliteten på vatten, mark och landskap, samt bevara eller främja den biologiska mångfalden. En närmare redogörelse för dessa miljöåtgärder finns i samband med marknadsordningslagens bestämmelser om stöd till producentor-

ganisationer. När det gäller målen bör man observera att de inte innefattar någon nationell prövningsrätt. Medlemsstaterna ska kontrollera att dessa mål existerar.

Bestämmelser om stadgarna för producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker finns i artikel 125a i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt artikeln ska stadgarna för en producentorganisation bl.a. ålägga organisationens producentmedlemmar att tillämpa de regler som producentorganisationen antagit när det gäller produktionsrapportering, produktion, saluföring och miljöskydd. En producentmedlem får enligt dessa stadgar tillhöra endast en producentorganisation i fråga om ett visst jordbruksföretags produktion av en viss produkt och måste saluföra hela den berörda produktionen via producentorganisationen. Dessutom ska en producentmedlem tillhandahålla de uppgifter som producentorganisationen begär för statistiska ändamål, framför allt angående arealer, skördade kvantiteter, avkastning och direktförsäljning, och betala in de ekonomiska bidrag som fastställs i stadgarna för inrättande och förvaltning av den driftsfond som avses i artikel 103b. Stadgarna ska vidare bl.a. omfatta förfaranden för antagande och ändring av reglerna.

Den myndighet som behandlar en ansökan om godkännande ska kontrollera att stadgarna omfattar allt det som föreskrivs. Stadgarna handlar om en organisations interna förfaranden, vars närmare innehåll myndigheten inte ska ta ställning till. Inga nationella bestämmelser föreslås bli utfärdade om stadgarnas innehåll, med undantag för den nedan presenterade skyldigheten för medlemsstaterna att fastställa den andel av den egna produktionen som producentmedlemmarna får sälja direkt till konsumenter.

När det gäller stadgarna bör det observeras att man i godkännandet inte t.ex. tar ställning till om de förfaranden som avses i avtalet är godtagbara konkurrensrättsligt sett. I dessa frågor innehas behörigheten beroende på förfarandena antingen av kommissionen med stöd av artiklarna 175 och 176.2 i den gamla marknadsordningsförordningen eller av Konkurrens- och konsumentverket. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser är det fråga om tillsyn under tiden efter godkän-

andet. Något förhandsgodkännande för förfarandenas eller stadgarnas konkurrensrättsliga godtagbarhet kan således inte ges i samband med godkännandet, och i fråga om detta går det inte att hänvisa till godkännandet.

Av de övriga nuvarande kraven på producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker kan man nämna kravet enligt artikel 122 första stycket b i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt det ska producentorganisationen ha bildats på initiativ av producenterna själva. Bestämmelsen är direkt tillämplig EU-lagstiftning.

Enligt artikel 125b.1 c i den gamla marknadsordningsförordningen ska producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker styrka att de kan genomföra sin verksamhet korrekt när det gäller varaktighet, effektivitet och koncentration av efterfrågan. Detta krav kan i regel anses vara uppfyllt om kraven i fråga om antalet producentmedlemmar och värdet av avsättningsbar produktion uppfylls. Kravet på verksamhetens varaktighet kan anses bli uppfyllt genom att en producentorganisationens ansökan om godkännande i praktiken hänger samman med ansökan om stöd till producentorganisationer. Enligt artikel 103g.6 i den gamla marknadsordningsförordningen ska verksamhetsprogrammet och det stöd som beviljas för genomförandet av det avse minst tre och högst fem år.

Även kravet i artikel 125b.1 f på korrekt kommersiell förvaltning och räkningsförvaltning för verksamheten blir uppfyllt genom det ovan föreslagna kravet på personal, infrastruktur och utrustning och de närmare bestämmelser som eventuellt utfärdas med stöd av det.

I artiklarna 122 och 126a.1 i den gamla marknadsordningsförordningen finns bestämmelser om kraven på producentorganisationer inom mjölksektorn. I enlighet med redogörelsen ovan gäller kraven i artikel 122 också producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker. Enligt den nämnda artikel 126a är ett villkor för godkännande att organisationerna ger tillräckliga garantier i fråga om verksamhetens genomförande när det gäller varaktighet, effektivitet och koncentration av utbud. Ett ytterligare villkor är att de har stadgar som är i överensstämmelse med kraven i artikeln.

I artikel 126c.1 och 126c.2 i den gamla marknadsordningsförordningen finns bestämmelser i detalj om de villkor inom ramen för vilka en producentorganisation för sina producentmedlemmars räkning får förhandla om avtal om leverans av obehandlad mjölk från en jordbrukare till ett bearbetningsföretag för obehandlad mjölk eller till en mottagare i den mening som avses i artikel 185f.1, för hela eller delar av medlemmarnas samlade produktion. Det finns inget behov av nationella bestämmelser i frågan. Enligt artikel 126c.2 f i den gamla marknadsordningsförordningen ska en godkänd producentorganisation meddela myndigheterna i en medlemsstat om förhandlingarna. Med stöd av den nämnda artikeln är det den nationella konkurrensmyndigheten som ska utvärdera avtalen.

I 1 punkten finns en bestämmelse om det minsta antalet producentmedlemmar i en producentorganisation. Enligt bestämmelsen ska en organisations delägare eller medlemmar som producerar produkter inom den verksamhet som godkännandet gäller vara tillräckligt många för att de mål som har satts för verksamheten ska kunna uppfyllas effektivt. Sådana delägare och medlemmar kallas producentmedlemmar. Med delägare syftar man på delägarna i en producentorganisation som är aktiebolag, och med medlemmar syftar man på motsvarande sätt på medlemmarna i en producentorganisation som är andelslag. Begreppet producent definieras i den föreslagna definitionsparagrafen.

Bestämmelsen om det minsta antalet producentmedlemmar inom sektorn för frukt och grönsaker baserar sig på artikel 125b.1 b i den gamla marknadsordningsförordningen. Där har det minsta antalet medlemmar satts som en förutsättning för godkännande. Enligt artikel 21 i EU:s förordning om frukt och grönsaker ska medlemsstaterna fastställa det lägsta antalet medlemmar i en producentorganisation. Syftet med detta krav är att säkerställa att organisationens verksamhet är tillräckligt effektiv när det gäller produktionen av och handeln med produkterna i fråga. En effektiv verksamhet förutsätts bl.a. i artikel 125b.1 c i den gamla marknadsordningsförordningen. Därför föreslås det att producentmedlemmarna ska vara tillräckligt många med tanke på effektiviteten inom producent-

organisationens verksamhet. Närmare bestämmelser om det minsta antalet producentmedlemmar ska enligt förslaget utfärdas med stöd av det föreslagna bemyndigandet.

En bestämmelse om det minsta antalet producentmedlemmar inom sektorn för frukt och grönsaker finns för närvarande i 3 § i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker. Enligt den paragrafen ska producentorganisationen bestå av minst fem och högst nio producentmedlemmar, varvid värdet av dess saluförda produktion ska vara minst 500 000 euro, eller av minst tio producentmedlemmar, varvid värdet av dess saluförda produktion ska vara minst 250 000 euro. I praktiken är det bara producentorganisationer med minst tio producentmedlemmar som har sökt godkännande, och det har inte framkommit något behov av ett alternativ.

I fråga om producentorganisationer inom mjölksektorn baserar sig förslaget på artikel 126a i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt artikeln är en förutsättning för ett erkännande bl.a. att organisationerna i det område där de är verksamma har ett visst antal medlemmar och/eller har den omfattning uttryckt i minsta volym av avsättningsbar produktion som den berörda medlemsstaten föreskriver. På det nationella planet regleras frågan i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom mjölksektorn. Enligt dess 3 § ska producentmedlemmarna vara minst 15. Man kom fram till detta antal med stöd av remissförfarandet i anslutning till att förordningen utfärdades.

I 2 punkten föreslås en bestämmelse om den minsta volymen på den produktion som en producentorganisation saluför. Enligt förslaget ska organisationen saluföra produktion till ett värde eller en volym som är tillräcklig med tanke på produkterna inom den verksamhet som godkännandet gäller och med tanke på antalet producentmedlemmar samt för att de mål som har satts för verksamheten ska kunna uppfyllas effektivt.

Enligt artikel 125b.1 b i den gamla marknadsordningsförordningen är en förutsättning för erkännande av producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker att de har den omfattning uttryckt i volym eller värde av avsättningsbar produktion som

medlemsstaterna föreskriver. Närmare bestämmelser om volymen utfärdas med stöd av det bemyndigande som föreslås i paragrafen. För närvarande finns en sådan bestämmelse i 3 § i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker, som nämns i samband med 1 punkten.

Värdet av den saluförda produktionen handlar i praktiken om värdet av den faktiska produktionen. Om en producentorganisation som söker godkännande ännu inte när godkännande söks kan visa värdet av sin saluförda produktion, beräknas det utifrån produktionsuppgifter om de tidigare självständigt verksamma producentmedlemmarna i den producentorganisation som ska bildas. Bestämmelser om detta finns i artikel 24 i EU:s förordning om frukt och grönsaker.

I fråga om producentorganisationer inom mjölksektorn baserar sig förslaget på artikel 126a i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt artikeln är en förutsättning för ett erkännande bl.a. att organisationerna i det område där de är verksamma har ett visst antal medlemmar och/eller har den omfattning uttryckt i minsta volym av avsättningsbar produktion som den berörda medlemsstaten föreskriver. På det nationella planet regleras frågan för närvarande i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom mjölksektorn. Enligt dess 3 § ska produktionsmängden vara minst tre miljoner liter per år. Man kom fram till denna volym med stöd av remissförfarandet i anslutning till att förordningen utfärdades. Närmare bestämmelser om det minsta värdet på den saluförda produktionen ska enligt förslaget utfärdas med stöd av det bemyndigande som föreslås i paragrafen.

I 2 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om kraven i fråga om det minsta antalet producentmedlemmar och det minsta värdet på den saluförda produktionen samt sättet att beräkna värdet av saluförd produktion. Ovan redogörs för grunderna för närmare bestämmelser och för de minimikrav som tillämpas för närvarande.

Närmare bestämmelser om sättet att beräkna värdet av saluförd produktion finns i artiklarna 24 och 50 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt artikel 50.4 får med-

lemsstaterna tillåta att värdet av biprodukter räknas med i värdet av den saluförda produktionen. Bestämmelser om detta kan vid behov utfärdas med stöd av det föreslagna bemyndigandet. Ett ytterligare villkor för beräkningen av värdet av den saluförda produktionen är att medlemsstaterna fastställer referensperioder enligt artikel 51 som grund för beräkningen. Med stöd av bemyndigandet kan man dessutom fastställa sättet att beräkna värdet av saluförd produktion på i de fall då en producentmedlem utträder ur en producentorganisation och ansluter sig till en annan. Det är fråga om medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 50.2 i EU:s förordning om frukt och grönsaker att fastställa villkor för beräkningen i sådana fall för att undvika dubbelräkning. Bestämmelser om den referensperiod som ska tillämpas och om beräkning av värdet av den saluförda produktionen när en medlem utträder finns för närvarande i 5 § i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker.

12 c §. Särskilda förutsättningar för godkännande av en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker. I paragrafen föreslås bestämmelser om särskilda förutsättningar för godkännande av en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker.

De gäller enligt 1 mom. personal, infrastruktur och utrustning. Förslaget baserar sig på artikel 23 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt artikeln ska medlemsstaterna säkerställa att producentorganisationerna förfogar över den personal, infrastruktur och utrustning som krävs för att uppfylla kraven i artikel 122 första stycket led c och i artikel 125b.1 e i den gamla marknadsordningsförordningen och att de har förutsättningar att fullgöra sina väsentliga funktioner, särskilt med avseende på följande: a) kännedom om medlemmarnas produktion, b) insamling, sortering, lagring och förpackning av medlemmarnas produktion, c) kommersiell och budgetmässig förvaltning och d) centraliserad bokföring och faktureringsystem.

Innebörden av ordet infrastruktur som används i artikel 23 har inte närmare klargjorts inom EU-lagstiftningen. Generellt har trafiknät, energiförsörjningsnätverk, avfallshanter-

ing, vattentjänster, datakommunikationsnät samt grön- och vattenområden ansetts ingå i den tekniska infrastrukturen. Dessutom omfattar infrastrukturen byggnader, elektronisk programvara och elektroniska tjänster samt nätverk som dessa bildar tillsammans. Av dessa verkar byggnader, vägförbindelser, energiförsörjning, avfallshandling, vattentjänster och dataförbindelser höra till de viktigaste för producentorganisationernas verksamhet. Med stöd av det bemyndigande som föreslås i paragrafen får närmare bestämmelser vid behov utfärdas om kraven.

Kravet på kännedom om producentmedlemmarnas produktion kan i regel anses bli uppfyllt i alla situationer eftersom en producentorganisationens verksamhet i praktiken handlar om verksamhet som producenterna tidigare har bedrivit självständigt, och i samband med detta måste de anses ha skaffat sig tillräcklig kännedom om verksamheten. Närmare bestämmelser om insamling, sortering, lagring, förpackning och marknadsföring av produktionen samt om ekonomisk förvaltning och centraliserad bokföring och ett centraliserat faktureringsystem får utfärdas med stöd det bemyndigande som föreslås i paragrafen. För närvarande finns bestämmelser om dessa krav i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker när det gäller kraven på bokföring.

Producentorganisationernas skyldighet att tillhandahålla tekniskt stöd för sina medlemmar baserar sig på artikel 125b.1 d och e i den gamla marknadsordningsförordningen, vilka är direkt tillämplig rätt. Enligt artikel 125b.1 d ska producentorganisationerna ge sina medlemmar faktisk möjlighet att få tekniskt stöd vid användning av miljövänliga odlingsmetoder. Denna skyldighet hänför sig till att producentorganisationerna enligt artikel 125b.1 a ska syfta till användning av miljövänliga odlings-, produktions- och avfallshandlingsmetoder, särskilt för att skydda kvaliteten på vatten, mark och landskap, samt bevara eller främja den biologiska mångfalden. I samband med godkännandet bör det således visas att producentorganisationen har resurser att tillhandahålla detta slags tekniska stöd. Närmare bestämmelser om kraven i fråga om tekniskt stöd får vid behov utfärdas

med stöd det bemyndigande som föreslås i paragrafen. För närvarande finns det inte några närmare nationella bestämmelser om detta.

Enligt artikel 125b.1 e i den gamla marknadsordningsförordningen ska producentorganisationerna vid behov faktiskt ställa de tekniska hjälpmedel till sina medlemmars förfogande som behövs vid insamling, lagring, förpackning och saluföring av produkterna. Detta krav har betonats i uttalanden av EU-kommissionen. En producentorganisationens verksamhet kan således inte begränsas enbart till gemensamma förfaranden, utan organisationen måste också tillhandahålla tekniska hjälpmedel i fråga om dessa funktioner. Närmare bestämmelser om kraven i fråga om tekniska hjälpmedel får vid behov utfärdas med stöd av det bemyndigande som föreslås i paragrafen. För närvarande finns det inte några närmare nationella bestämmelser om dessa krav.

I momentet föreslås också ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om kraven. Som det ovan har sagts kan kraven gälla insamling, sortering, lagring, förpackning och marknadsföring av produktion samt ekonomisk förvaltning, bokföring och faktureringsystem liksom även tillhandahållande av tekniskt stöd och tekniska hjälpmedel för producentmedlemmarna. Ovan redogörs det för grunderna för och innebörden av dessa krav. För närvarande finns bestämmelser om kraven i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker bara när det gäller bokföring.

Enligt 2 mom. får insamling, sortering, lagring, förpackning och marknadsföring av produktion samt centraliserad ekonomisk förvaltning och bokföring och ett centraliserat faktureringsystem liksom även tillhandahållande av tekniskt stöd och tekniska hjälpmedel för producentmedlemmarna överföras på en annan aktör.

Genom denna bestämmelse inför man nationellt möjligheten enligt artikel 125d i den gamla marknadsordningsförordningen och artikel 27 om genomförandet av den artikeln i EU:s förordning om frukt och grönsaker, att bevilja producentorganisationer rätt att lägga ut funktioner på entreprenad. Medlemsstater-

na har prövningsrätt i fråga om denna möjlighet. En sådan möjlighet måste anses vara ändamålsenlig med tanke på att uppgifterna är av många olika slag och fordrar specialkunskaper. För närvarande har inga uttryckliga nationella bestämmelser utfärdats i frågan, men i praktiken har det varit tillåtet att köpa tjänster. I nuläget har producentorganisationerna skaffat t.ex. underhållsservice, bokföringstjänster och datatjänster som köpta tjänster.

12 d §. Medlemskap i en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker. I paragrafen föreslås särskilda bestämmelser om medlemskap i en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker.

Enligt *1 mom.* får en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker utöver producentmedlemmarna även ha ett mindre antal andra aktörer som delägare eller medlemmar, om de förbinder sig att iaktta producentorganisationens stadgar. Dessa andra aktörer ska beroende på organisationens juridiska form vara antingen delägare i aktiebolaget eller medlemmar i andelslaget.

Bestämmelsen gör det t.ex. möjligt för en producentmedlem som lägger ner sin produktion att fortsätta som medlem eller delägare i producentorganisationen. Detta kan vara ändamålsenligt t.ex. på grund av denna persons sakkunskap i anslutning till produktionen. Det kan också vara nyttigt att någon som producerar en annan produkt deltar i verksamheten, om denne kan tillhandahålla byggnader, utrustning eller know-how som behövs för att uppfylla producentorganisationens förpliktelser. Dessa medlemmars ställning inom producentorganisationen är dock synnerligen begränsad eftersom de enligt artikel 30.3 i EU:s förordning om frukt och grönsaker inte får gynnas direkt av åtgärder som finansieras av unionen, dvs. av de stöd till producentorganisationerna som det redogörs för nedan.

En producentorganisation får bara ha ett ringa antal övriga medlemmar. En liknande begränsning finns för närvarande i 4 § i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker. Genom bestämmelsen säkerställer man att producentmedlemmarna behåller beslutanderätten inom producentorganisationen och att

verksamheten koncentreras till verksamhet som gagnar producenterna. I praktiken har begränsningen av antalet medlemmar varit av ringa betydelse eftersom de godkända producentorganisationerna för närvarande inte alls har sådana övriga medlemmar utan består enbart av producentmedlemmar. Om det uppstår ett behov får närmare bestämmelser om kriterierna för vad som räknas som ett mindre antal utfärdas med stöd av det myndigande som föreslås i momentet.

I momentet betonas skyldigheten för de övriga medlemmarna att iaktta producentorganisationens stadgar. Bakom bestämmelsen finns artikel 30.2 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt artikeln ska medlemsstaterna vid fastställandet av villkoren för de övriga medlemmarna särskilt säkerställa att det sker i överensstämmelse med artikel 122 a iii och artikel 125a.3 c i den gamla marknadsordningsförordningen. I dem föreskrivs särskilt om de stadgar som producentorganisationerna ska ha och som det redogörs för närmare ovan i samband med godkännandet. Enligt artikel 30.3 får de övriga medlemmarna inte beaktas när det gäller kriterierna för godkännande. Detta är det meningen att säkerställa genom att bestämmelsen om det minsta antalet medlemmar i paragrafen om grunderna för godkännande bara ska gälla producentmedlemmar. Även det värde av saluförd produktion som är en förutsättning för godkännandet ska anges så att endast värdet av producentmedlemmarnas produkter som har saluförts via producentorganisationen kan räknas med.

En övrig medlem får inte vara en fysisk eller juridisk person som är verksam inom parti- eller detaljhandeln eller distributionssektorn. Förslaget baserar sig på artikel 30 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt artikeln kan medlemsstaterna besluta om och på vilka villkor en fysisk eller juridisk person som inte är producent kan godtas som medlem i en producentorganisation. En liknande begränsning när det gäller aktörer inom parti- eller detaljhandeln finns för närvarande i 4 § i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker. Avsikten med denna begränsning har varit att säkerställa att producentorganisationernas verksamhet och be-

slutsfattande baserar sig på samarbete mellan producenterna, i enlighet med syftet med att bilda producentorganisationer. Av samma orsak föreslås det bli preciserat att inte heller en aktör inom distributionssektorn kan vara medlem.

Enligt 2 *mom.* kan en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker i sina stadgar fastställa en uppsägningstid för producentmedlemmar som är längre än den som avses i EU:s förordning om frukt och grönsaker, dock högst sex månader. Förslaget baserar sig på artikel 22 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt den ska varje enskild producent vara ansluten till producentorganisationen under minst ett år, och uppsägning av medlemskapet ska meddelas skriftligen till producentorganisationen. Enligt samma artikel ska medlemsstaterna fastställa uppsägningstidernas längd, som dock inte får överstiga sex månader, och datum för ikraftträdandet av uppsägningarna.

Bestämmelsen gör det möjligt att tillämpa en längre uppsägningstid, vilket ger organisationerna bättre möjligheter att förbereda sig för de ändringar som eventuellt behövs, om t.ex. villkoren för godkännande inte längre uppfylls i fråga om det minsta antalet medlemmar eller värdet av den saluförda produktionen. Bestämmelser om detta finns för närvarande i 4 § i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker. I den paragrafen föreskrivs det att uppsägning av medlemskapet ska meddelas senast den 15 september, varvid uppsägningen träder i kraft vid ingången av följande kalenderår, och att det i producentorganisationernas stadgar kan fastställas en längre tid för underrättelsen om utträdet, men att den får vara högst 6 månader.

Enligt 3 *mom.* ska delägarnas och medlemmarnas rösträtt anges på ett sådant sätt i stadgarna för producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker att producentmedlemmarnas möjligheter att påverka beslutsfattandet inom organisationen garanteras fullt ut. Bestämmelsen baserar sig på artikel 31 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt artikel 31.1 ska medlemsstaterna vidta alla åtgärder, bland annat med avseende på rösträtten, som de finner nödvändiga för att motverka alla former av missbruk av

makt eller inflytande från en eller flera medlemmar när det gäller förvaltning och drift av producentorganisationen.

Närmare bestämmelser om kraven i fråga om rösträtten får enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om denna fråga finns för närvarande i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker. I dess 4 § har en enskild producentmedlems rösträtt begränsats till högst 20 procent, och när rösträtten beräknas anses till en enskild producentmedlems eller övrig medlems rösträtt höra deras direkta och indirekta ägande i producentorganisationen. Med bestämmelsen har man ansett sig kunna säkerställa att missbruk av makt och inflytande kan förhindras. Enligt samma paragraf får de övriga medlemmarnas sammanlagda rösträtt inte överskrida 49 procent vid beslutsfattandet inom organisationen. Även med denna bestämmelse har syftet varit att garantera producentmedlemmarna fulla möjligheter att påverka det sätt som producentorganisationens verksamhet ordnas på.

12 e §. Direktförsäljning inom sektorn för frukt och grönsaker. Paragrafen innehåller en bestämmelse om den andel av de egna produkterna som en producentmedlem i en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker får sälja direkt till konsumenter. Bestämmelsen baserar sig på artikel 125a.2 a i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt den bestämmelsen får medlemsproducenterna om producentorganisationen ger sitt tillstånd och i enlighet med de villkor producentorganisationen har fastställt sälja upp till en fastställd procentandel av sin produktion och/eller sina produkter direkt på sina jordbruksföretag och/eller utanför sina jordbruksföretag till konsumenter för personligt bruk. Denna procentandel ska fastställas av medlemsstaten och uppgå till minst 10 procent.

En bestämmelse om denna andel finns för närvarande i 6 § i ministerieförordningen om producentorganisationerna inom sektorn för frukt och grönsaker. Enligt paragrafen kan producentmedlemmarna med producentorganisationens tillstånd och i enlighet med de villkor som producentorganisationen har fastställt sälja högst 25 procent av sin pro-

duktion och/eller sina produkter direkt på sina gårdar och/eller utanför sina gårdar till konsumenter för personligt bruk. Förslaget motsvarar nuläget.

12 f §. *Krav på verksamheten vid producentorganisationer inom mjölksektorn.* Enligt paragrafen ska godkända producentorganisationer inom mjölksektorn varje år före utgången av januari månad lämna Landsbygdsverket uppgifter om antalet medlemmar och mängden obehandlad mjölk som saluförts. Förslaget baserar sig på kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 511/2012 om meddelanden rörande producent- och branschorganisationer och avtalsförhandlingar och avtalsförhållanden enligt rådets förordning (EG) nr 1234/2007 inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter. I artikel 1 i förordningen föreskrivs det om medlemsstaternas skyldighet meddela samma uppgifter till EU-kommissionen. För att denna anmälningsplikt ska gå att fullgöra inom utsatt tid måste producentorganisationerna påföras en motsvarande förpliktelse och tidsfrist för lämnande av uppgifter.

13 §. *Förhandsanmälan om ansökan om exportbidrag samt hur exportbidragsprodukter ska läggas fram.* I 1, 2 och 3 mom. föreslås tekniska ändringar till följd av det nya namnet Tullen.

14 §. *Exportdeklaration och ansökan om exportbidrag i fråga om exportbidragsprodukter.* I 3 mom. föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

22 §. *Stödberättigande för kostnader inom stödet till producentorganisationer och stödets maximibelopp.* Hänvisningen i 3 mom. till EU:s lagstiftning ändras för att motsvara den EU-lagstiftning som träder i kraft vid ingången av 2014.

26 §. *Biodlingsprogram och åtgärder som berättigar till stöd för biodling.* Hänvisningen i 2 mom. till EU:s lagstiftning ändras för att motsvara den EU-lagstiftning som träder i kraft vid ingången av 2014.

32 a §. *Nationell strategi för skolmjölkstöd.* I paragrafen föreslås en ny 32 a § med en bestämmelse om vilken myndighet som svarar för utarbetandet av en nationell strategi för skolmjölkstöd. Jord- och skogsbruksministeriet föreslås vara denna myndighet. En liknande bestämmelse finns också i 17 §

om stöd till producentorganisationer och i 26 § om stöd för biodling.

38 §. *Skalor för klassificering av slaktkroppar.* I 1 mom. föreslås en ändring som motsvarar ändringarna i EU:s lagstiftning. Den hänvisning som gäller slakteriernas skyldighet att klassificera slaktkroppar samt skalan för klassificering av slaktkroppar föreslås bli ändrad till en hänvisning till marknadsordningsförordningen, där bestämmelserna om detta kommer att finnas i fortsättningen. Det är fråga om en informativ hänvisning till direkt tillämplig EU-lagstiftning.

Bestämmelsen att klassificeringsskyldigheten också tillämpas på klassificering av slaktkroppar av nötkreatur som är åtminstone 12 månader gamla föreslås bli struken som onödig. I fortsättningen kommer denna skyldighet nämligen att tillämpas på slaktkroppar av nötkreatur som är åtminstone 8 månader gamla, och någon nationell provningsrätt förekommer inte längre i sammanhanget. I momentet föreskrivs, i enlighet med nuläget, om det nationellt införda undantaget att klassificeringsskyldigheten inte tillämpas om det är fråga om klassificering enligt artikel 20.2 i klassificeringsförordningen.

Dessutom föreslås det att skyldigheten inte heller ska tillämpas på klassificering enligt artikel 5 i klassificeringsförordningen. Enligt den artikeln får medlemsstaterna besluta att kraven på klassificering av slaktkroppar av vuxna nötkreatur inte ska vara obligatoriska för godkända inrättningar som slaktar högst 75 vuxna nötkreatur per vecka som årligt genomsnitt. Detta undantag har också tidigare tillämpats i Finland. Det är fortfarande motiverat att tillämpa det eftersom det lättar på den administrativa börda som klassificeringen medför i slakterier som slaktar små mängder.

7 a kap. **Handelsnormer**

46 a §. *Handelsnormer.* I 1 mom. finns en hänvisning till EU:s lagstiftning om handelsnormer, som preciseras i den föreslagna definitionsparagrafen. Momentet innehåller en förteckning över de helheter som handelsnormerna kan gälla. Den bygger på en artikel i marknadsordningsförordningen där man liksom räknar upp sådant som handelsnormerna

kan gälla. Förteckningen omfattar inte allt som nämns i marknadsordningsförordningen, utan för att förbättra paragrafens läsbarhet har man slagit ihop frågor av liknande slag. Exempelvis omfattar beteckningar också varubeskrivningar, klassificering också klassificeringskriterier, växtsorter, djurraser och handelstyper, förpackning också emballering och regler som ska gälla för förpackningscentraler, och konsistens också konformation. Det är ändå meningen att hänvisningsbestämmelsen ska motsvara bestämmelserna i EU:s lagstiftning.

EU:s lagstiftning innehåller ingen allmän definition av saluföring, utan det som kraven på saluföringen, dvs. handelsnormerna, gäller bestäms med stöd av sektorlagstiftning. I praktiken har största delen av de detaljerade kraven för närvarande utfärdats i EU-lagstiftning som preciserar den gamla marknadsordningsförordningen. Det finns flera förordningar med anknytning till detta eftersom de har antagits produktspecifikt så att separata förordningar t.ex. har antagits om kraven på russin respektive produkter inom olivoljesektorn. Även i fortsättningen är det meningen att bara de viktigaste handelsnormerna ska anges i marknadsordningsförordningen medan bestämmelser om merparten av normerna ska ingå i preciserande EU-lagstiftning.

Nedan finns en produktspecifik redogörelse för gällande EU-lagstiftning om handelsnormer. Det handlar om ett omfattande lagstiftningspaket som det bara i stora drag går att beskriva i detalj i anslutning till den nationella lagen. Dessutom beskrivs innehållet i handelsnormerna närmare nedan i motiveringen till olika paragrafer. Kraven i anslutning till ansökningar och anmälningar beskrivs i de paragrafer som gäller behörig myndighet i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna, godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som hänför sig till handelsnormerna och anmälan av uppgifter om olika produkter. Kraven på olika aktörer och produkter beskrivs också i samband med paragraferna om kontroller, inspektioner och granskningar. EU:s lagstiftning om handelsnormer är direkt tillämplig rätt, och det finns ingen orsak eller möjlighet

att utfärda bestämmelser om tillämpningen av den i den nationella lagstiftningen.

Bestämmelser om handelsnormerna för olivolja finns i artiklarna 113 och 118 i den gamla marknadsordningsförordningen. Produkterna anges i del VII led a i bilaga I till förordningen. Det ska vara obligatoriskt att använda beskrivningarna och definitionerna för olivoljor och oljor av olivrestprodukter. I artikel 118 anges vilka oljor som får saluföras i detaljhandelsledet. Närmare bestämmelser om normer för detaljhandeln med olivolja och olja av olivrestprodukter finns i förordningen om handelsnormer för olivolja. Dessa normer gäller det namn under vilket varan säljs, märkning, ursprungsbenämning, geografiskt namn och frivilliga uppgifter. Bestämmelser om de fysiska egenskaperna hos saluförd olivolja och om lämpliga analysmetoder finns i förordningen om analys av olivolja.

Bestämmelser om handelsnormerna för frukt och grönsaker samt bearbetad frukt och bearbetade grönsaker finns i artiklarna 113.1 och 113a i den gamla marknadsordningsförordningen och i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Bearbetade produkter definieras närmare i del X i bilaga I till den gamla marknadsordningsförordningen. De bearbetade produkterna omfattar i praktiken särskilt russin. Det har antagits en särskild förordning om handelsnormer för russin.

De produkter inom sektorn för frukt och grönsaker som är avsedda att säljas färska till konsumenten får enligt artikel 113a i den gamla marknadsordningsförordningen saluföras endast om de är av sund, god och marknadsmässig kvalitet och är försedda med uppgift om ursprungsland. Handelsnormerna ska gälla alla saluföringsled, inbegripet import och export. Enligt samma artikel får innehavaren av produkter inom sektorerna för frukt och grönsaker samt bearbetad frukt och bearbetade grönsaker för vilka handelsnormer antagits inte ställa ut eller utbjuda dessa produkter till försäljning, eller leverera eller på annat sätt saluföra dessa produkter inom gemenskapen annat än i överensstämmelse med dessa normer, och innehavaren av produkterna ska vara ansvarig för sådan överensstämmelse. De aktörer som ska svara för att dessa normer iakttas anges närmare i

artiklarna 3 och 10 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt EG-domstolens mål C-320/85 gäller normerna också transporter från producenterna till handlarnas lokaler.

Handelsnormerna för produkter inom sektorn för frukt och grönsaker indelas i allmänna normer och produktspecifika normer, om vilka det finns bestämmelser i artikel 113a i den gamla marknadsordningsförordningen och i bilaga I till den samt i artikel 3 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt den nämnda artikel 3 ska frukt och grönsaker som inte omfattas av en produktspecifik handelsnorm överensstämma med den allmänna handelsnormen. Om innehavaren kan visa att produkterna överensstämmer med en tillämplig norm antagen av Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa, ska produkten dock anses överensstämma med den allmänna handelsnormen.

De produktspecifika handelsnormerna avser bl.a. följande produkter: äpplen, apelsiner, citroner och mandariner, kiwifrukt, viss sallat, persikor, nektariner, päron, jordgubbar, paprikor, bordsdruvor och tomater. Produkterna ska uppfylla minimikraven beträffande kvalitet och mognadsgrad samt kraven på kvalitetsklassificering och storlek. Dessutom ska märkningen av produkterna bl.a. stämma överens med de krav som gäller identifikation av packaren eller avsändaren, produkt, ursprungsland och handelsmässiga upplysningar samt kvalitetsklassificering.

De allmänna normerna gäller bl.a. vissa lök- och kålsorter, morötter, rovor, rödbetor, gurkor, baljväxter och andra färska grönsaker, såsom sparris, paprikor, spenat, zucchini och annan sallat än den som omfattas av de produktspecifika normerna. Dessutom gäller den allmänna normen bl.a. ananas, avokado, grapefrukt, meloner, aprikoser, körsbär, plommon och vissa andra frukter, inbegripet även hallon, svarta, vita och röda vinbär, lingon och blåbär. Produkterna ska uppfylla minimikraven beträffande kvalitet och mognad samt kraven på märkning av ursprungsland.

När det gäller bananer finns det bestämmelser om normerna i artikel 113 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för bananer. Nor-

merna gäller bananernas egenskaper. De innehåller även en skyldighet för de berörda aktörerna att lämna upplysningar om produktens lossningsplats, datum och mogningsanläggningar. Även i fråga om frukt och grönsaker finns det en skyldighet att göra förhandsanmälan om saluföring av produkterna. Nedan redogörs det närmare för detta.

Bestämmelser om normerna för kalvkött finns i artikel 113b i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för kalvkött. Normerna gäller klassificering och märkning av kött från nötkreatur som är högst tolv månader gamla och skyldigheten för aktörer som saluför produkterna att föra bok över dem.

När det gäller mjölk och mjölkprodukter finns det bestämmelser om normerna i artikel 114 i och bilaga XII till den gamla marknadsordningsförordningen. De gäller mjölkprodukter avsedda som livsmedel, närmare produktbeteckningar och egenskaper hos mjölk avsedd för konsumtion. Centralt bland normerna är användningen av vissa beteckningar, t.ex. beteckningen ost, bara om produkter som definieras i EU:s lagstiftning. I mål C-101/98 tog EG-domstolen ställning till användning av beteckningen ost om produkter vars sammansättning har ändrats. Enligt domstolen kunde beteckningen ost inte användas om produkter vars mjölkfett har ersatts med fett av vegetabiliskt ursprung.

Bestämmelser om handelsnormerna för fetter finns i artikel 115 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för fetter och mjölkprodukter. Normerna gäller fetter som är avsedda som livsmedel, vars fetthalt och sammansättning motsvarar föreskriven nivå och som är bredbara. Normerna gäller också produkternas varubeteckningar.

När det gäller produkter inom äggsektorn finns det bestämmelser om handelsnormerna i artikel 116 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för ägg. Normerna gäller i praktiken ägg från höns av arten *Gallus gallus* som är lämpliga att användas som livsmedel i obearbetat tillstånd eller för beredning av äggprodukter. Normerna gäller kvalitetsegenskaper för ägg, klassificering, godkännande av förpackningscentraler, märkning, förpackning,

tidsgränser, information på transportförpackningar, symboler och beteckningar, förpackningarnas kvalitet och register.

I handelsnormerna för äggsektorn ingår också krav för produktionsmetoderna. Dessa krav anges i bilaga II till förordningen om handelsnormer för ägg. I fråga om produktionsmetoderna kan man skilja mellan burhöns, frigående höns inomhus och utehöns. Produktionsmetoderna innefattar också krav på vilken typ av foder värphönsen får. Bestämmelser om detta finns i artikel 15 i förordningen om handelsnormer för ägg. Kraven i fråga om fodertyp och en del av kraven i fråga om produktionsmetoder är frivilliga för aktörerna. De som tillämpar dem har rätt att förse produkterna med märkning om produktionsmetod och fodertyp enligt det som närmare anges i EU-lagstiftningen i fråga.

Bestämmelser om handelsnormerna för fjäderfäkött finns i artikel 116 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött. Normerna gäller vattenhalt, klassificering, vikt, märkning, frivilliga uppgifter, namn och presentation i fråga om hela slaktkroppar och styckningsdelar av fjäderfä.

Handelsnormerna i fråga om produktion och saluföring av kläckägg och kycklingar av fjäderfä finns i artikel 116 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för kycklingar. I fråga om kläckägg gäller normerna ägg från gårdsuppfödda fjäderfän avsedda för kycklingproduktion. Normerna för kycklingar av fjäderfä gäller levande gårdsuppfödda fjäderfän som väger högst 185 g och om vilka det finns närmare bestämmelser i EU:s lagstiftning.

Bestämmelser om handelsnormerna för produkter inom humlesektorn finns i artikel 117 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för humle. Iakttagandet av normerna baserar sig på certifikat utfärdade av en certifieringscentral som har godkänts av myndigheterna i den stat där produkterna bearbetas. Vid återförsäljning ska produkten åtföljas av ett dokument där de uppgifter om produkten framgår som specificeras i förordningen om handelsnormer för humle. I Finland sker ingen sådan bearbetning, så hos oss begränsas tillämpningen av normerna till kraven i fråga

om uppgifterna om produkter för återförsäljning. Normerna ska övervakas också när det gäller produkter som importerats från länder utanför EU. Bestämmelser om detta finns i förordningen om handelsnormer för import av humle.

Bestämmelser om handelsnormerna för produkter inom vinsektorn finns i artikel 113d i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt artikeln får en beteckning för en kategori av en vinprodukt enligt bilaga XIb i den förordningen endast användas i gemenskapen för saluföring av en produkt som uppfyller de krav som fastställs i den bilagan.

I avdelning II kapitel I avsnitt Ia i den gamla marknadsordningsförordningen föreskrivs om ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck inom vinsektorn. Reglerna för ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck inom vinsektorn ska enligt artikel 118a gälla för de produkter som avses i punkterna 1, 3—6, 8, 9, 11, 15 och 16 i bilaga XIb. Eftersom Finland på grund av den ringa produktionen inte kommer att ha produkter med detta slags beteckningar och märkningar, blir bestämmelserna inom detta system tillämpliga hos oss bara när det handlar om tillsyn över beteckningar och märkningar på produkter som har importerats från utlandet.

I avdelning II kapitel I avsnitt Ib i den gamla marknadsordningsförordningen föreskrivs om märkning och presentation av produkter inom vinsektorn. Reglerna tillämpas enligt artikel 118y på de produkter som avses i punkterna 1—11, 13, 15 och 16 i bilaga XIb och som saluförs i gemenskapen eller är avsedda för export. Märkningen och presentationen av produkterna ska innehålla de obligatoriska uppgifter som anges i artikel 118y. Artikel 118z innehåller bestämmelser om frivilliga uppgifter som kan anges, och artikel 118za innehåller bestämmelser om språkavvändning.

Bestämmelser om oenologiska metoder finns i artiklarna 120a—120g i den gamla marknadsordningsförordningen. Det har bedömts att de kan komma att tillämpas i Finland till den del det gäller att kontrollera användningen av vissa tillåtna sorter och förbu-

det mot vissa sorter enligt artikel 120a och att kontrollera användningen av de oenologiska metoderna enligt artikel 120c. Enligt artikel 120a.1 ska de produkter som förtecknas i bilaga XIb till den gamla marknadsordningsförordningen och som produceras i gemenskapen framställas av druvsorter enligt klassificeringen i punkt 2 i den artikeln. I artikel 120a.2 b föreskrivs vilka druvsorter som inte får användas. Enligt artikel 120a.6 ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som behövs för att kontrollera att producenterna följer bestämmelserna i artikeln. I praktiken gäller dessa krav en mycket begränsad grupp aktörer eftersom produktionen i Finland av produkterna i fråga bedöms vara mycket liten också i fortsättningen.

I artikel 158a i den gamla marknadsordningsförordningen föreskrivs om kraven vid import av produkter inom vinsektorn från länder utanför EU. Enligt artikeln ska det för produkterna finnas ett intyg utfärdat av en myndighet i ursprungslandet som styrker att bestämmelserna i den nämnda artikeln har följts, och en analysrapport som upprättats av myndigheten, om produkten är avsedd för direkt konsumtion. Denna analysrapport kallas VI 1-dokumentet.

Bestämmelser om skyldigheten för producenter av produkter inom vinsektorn och andra näringsidkare att deklarerat sina lager av druvmust och vin finns i artikel 185b.3 i den gamla marknadsordningsförordningen. I artikel 185c.1 i den gamla marknadsordningsförordningen föreskrivs om kraven på följedokument för produkter inom vinsektorn. Enligt artikeln får produkter från vinsektorn endast sättas i omlopp inom gemenskapen om de åtföljs av ett av myndigheterna kontrollerat dokument. Enligt artikel 21 i förordningen om uppföljning av vinprodukter gäller kravet på följedokument de produkter som anges i del XII i bilaga I till den gamla marknadsordningsförordningen. I artikel 25 i förordningen om uppföljning av vinprodukter ingår flera undantag från detta krav bl.a. när det gäller vinäger. Kravet gäller t.ex. även andra färska druvor än bordsdruvor, dvs. färska vindruvor som är avsedda för vinframställning. I praktiken importeras sådana inte till Finland, och för deras del är kravet således inte tillämpligt här.

I artikel 185c.2 i den gamla marknadsordningsförordningen föreskrivs om skyldigheten att föra register över mottagna och avsända leveranser av produkter inom vinsektorn. Enligt artikeln ska aktörer som för sin yrkesutövning innehar produkter från vinsektorn föra register över mottagna och avsända leveranser av dessa produkter. Kravet gäller de produkter som anges i del XII i bilaga I till den gamla marknadsordningsförordningen. Det handlar om samma produkter som omfattas av det nämnda kravet på följedokument i artikel 185c.1.

Bestämmelser om undantag från skyldigheten att föra register finns i artikel 37 i förordningen om uppföljning av vinprodukter. Enligt artikeln behöver t.ex. anteckningar om vinäger inte föras in i registren. Enligt artikeln behöver register inte heller föras av detaljhandlare eller av utskänkingsställen där varan uteslutande konsumeras på plats. Medlemsstaterna får dessutom fatta beslut om att aktörer som innehar lager av eller endast saluför vinprodukter i små behållare inte ska vara skyldiga att föra register, under de förutsättningar som anges närmare i artikeln. Med stöd av artikel 38 är det dessutom möjligt att på det nationella planet bestämma att registerföringen kan ersättas med följedokument i vissa fall. Bestämmelser om de uppgifter som ska föras in i registren finns i artiklarna 39—46, som är direkt tillämplig rätt.

I artikel 189 i den gamla marknadsordningsförordningen finns bestämmelser om meddelanden om produktion, avsättning och lagring av etylalkohol. Bestämmelser om metoden för framställning av etylalkohol finns i artikel 120 i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt den kan närmare bestämmelser utfärdas om framställningsmetoden. Inga sådana bestämmelser har dock utfärdats.

Inte heller har möjligheten enligt artikel 113 i den gamla marknadsordningsförordningen att fastställa handelsnormer för bordsoliver och levande växter utnyttjats, och sådana normer finns alltså inte.

Från ingången av 2014 är det meningen att bestämmelser om handelsnormerna ska ingå i den EU-lagstiftning som avses i den föreslagna lagens definition av EU:s lagstiftning om handelsnormer. Enligt det man vet i dag

kommer den nya lagstiftningen i regel att motsvara de nuvarande bestämmelserna till innehållet.

I 2 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om handelsnormerna. Om EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter att kompletterande bestämmelser utfärdas om normerna enligt 1 mom. eller att undantag görs från dem, eller kräver att kompletterande bestämmelser utfärdas, får det genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser dels om smärre kompletteringar som behövs för att iakttä handelsnormerna eller säkerställa konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information, dels om smärre undantag som inte äventyrar en tillräckligt hög kvalitet på produkterna, iakttagandet av andra handelsnormer eller konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information. Även om det med tanke på vissa tekniska frågor kunde vara motiverat att utfärda närmare bestämmelser genom en ministerieförordning, föreslås det för att författningsnivån ska bli enhetlig att de utfärdas genom förordning av statsrådet.

Som det sägs i samband med 1 mom. handlar det om helheter för vars del det i fortsättningen ska vara möjligt att med stöd av marknadsordningsförordningen anta EU-lagstiftning om genomförandet av marknadsordningen. Genom att i 1 mom. specificera de olika slagen av normer har man strävat efter att bemyndigandet dels ska ge tydliga gränser för utfärdandet av nationella bestämmelser, dels göra det möjligt att verkställa de synnerligen varierande handelsnormerna på ett ändamålsenligt sätt. En redogörelse för det föreslagna regleringssättet finns också i avsnittet om alternativ i den allmänna motiveringen.

Närmare bestämmelser får utfärdas bara om medlemsstaterna har rätt till det med stöd av EU:s lagstiftning. Begränsningarna i medlemsstaternas rättigheter i anslutning till detta har behandlats t.ex. i EG-domstolens mål C-255/86, enligt vilket utgångspunkten är att en medlemsstat inte kan ställa ytterligare krav. En liknande situation handlar det om i mål C-216/84, där man behandlade en medlemsstats ytterligare krav på importen av fettprodukter som omfattas av handelsnormerna. På de

grunder som framgår närmare av domen kan en medlemsstat inte ställa ytterligare krav. Av dessa orsaker ska det enligt förslaget betonas att ytterligare krav kan komma i fråga bara om EU:s lagstiftning om handelsnormer kräver eller tillåter det.

I praktiken finns det bara få bestämmelser i EU:s lagstiftning om handelsnormer där medlemsstaterna förutsätts utfärda nationella bestämmelser. Som exempel på medlemsstaternas rätt att utfärda kompletterande bestämmelser i anslutning till produkternas egenskaper, konsistens, klassificering, märkningar eller beteckningar kan det nämnas artikel 115 om bredbara fetter i den gamla marknadsordningsförordningen och den kompletterande bilaga XV. I kapitel I i bilagan föreskrivs det om reglerna för beteckningar. De ska dock inte tillämpas på beteckningar på produkter vars exakta beskaffenhet klart framgår av den traditionella användningen. Närmare bestämmelser om detta finns i bilaga I till förordningen om handelsnormer för fetter och mjölkprodukter, där man för Finlands del nämner äggsmör ("munavoit"). I kapitel IV i bilaga XV till den gamla marknadsordningsförordningen föreskrivs det om medlemsstaternas rätt att anta nationella bestämmelser om differentierade kvalitetsnivåer för mjölk. Sådana differentierade nivåer har för närvarande inte antagits i Finland. Bestämmelser om medlemsstaternas rätt att tillåta användningen av termen vin i benämningarna på produkter finns i artikel 113d i den gamla marknadsordningsförordningen. Eftersom alkohollagen för närvarande har ansetts vara tillämplig på handelsnormerna för vin, har man till denna del tillämpat förordningen om alkoholdrycker och sprit (1344/1994), som har utfärdats med stöd av alkohollagen. I den nämnda förordningen finns bl.a. en definition av fruktvin.

I fråga om närmare krav på produkternas kvalitet och konsistens kan dessutom kapitel III i bilaga XIII till den gamla marknadsordningsförordningen nämnas. Med stöd av kapitlet får medlemsstaterna begränsa eller förbjuda de ändringar av mjölkens sammansättning som anges närmare i bilagan. Inga nationella bestämmelser har utfärdats om kraven på produkternas konsistens och sammansättning. Som exempel på märkningar kan

också kapitel IV i bilaga XIa till den gamla marknadsordningsförordningen nämnas. Enligt det kapitlet ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser för hur uppgifter ska anges när det gäller sådant kött av nötkreatur som är tolv månader eller yngre som saluförs oförpackat i detaljhandeln till slutkonsumenterna. Bestämmelser om detta finns för närvarande i 3 § i ministerieförordningen om kalvkött. Enligt paragrafen ska uppgifterna vara väl synliga och kunna sammankopplas med köttet. När det gäller märkning av förpackningar kan också artikel 12 i förordningen om handelsnormer för ägg nämnas som exempel. Enligt artikeln får medlemsstaterna utfärda nationella normer som kompletterar artikelns krav på märkningen. Även i artikel 11 i förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött föreskrivs det om rätten att ställa kompletterande krav på märkningen. För närvarande finns det inte några nationella bestämmelser om krav på märkningen.

Som exempel på närmare krav på dokumenten kan artikel 8 i förordningen om handelsnormer för kycklingar nämnas. Med stöd av den artikeln får medlemsstaterna kräva att produktionsanläggningar för kläckägg upprättar flera exemplar av följedokumentet. För närvarande finns det inte några nationella bestämmelser om detta. Som exempel på nationell lagstiftningsbehörighet i anslutning till anmälningsskyldigheten kan t.ex. artikel 10 i EU:s förordning om frukt och grönsaker nämnas. Enligt artikeln ska medlemsstaterna avgöra enligt vilka villkor de aktörer som avses i artikeln antingen påförs eller befrias från anmälningsskyldighet. Bestämmelser om detta ska dock ingå i en separat paragraf i det föreslagna kapitlet eftersom frågan även hänger samman med andra omständigheter som kräver nationella bestämmelser. För tillfället finns det inga nationella bestämmelser om anmälningsskyldighet i fråga om andra produkter.

De krav som kompletterar EU:s lagstiftning kan enligt förslaget vara smärre och behövas för att iaktta handelsnormerna eller säkerställa konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information. Dessa kriterier ska bedömas t.ex. i fråga om kravet på att ange vissa uppgifter i ett dokument eller, i enlighet med exemplet ovan, på att upp-

rätta flera exemplar av ett dokument. Skyldigheten att säkerställa konsumenternas tillgång till tillräcklig information kan t.ex. hänga samman med märkningen av förpackningar. Skyldigheten att säkerställa myndigheternas tillgång till tillräcklig information kan t.ex. hänföra sig till fastställandet av vilka uppgifter som ska dokumenteras.

I momentet ingår också ett bemyndigande att utfärda bestämmelser om undantag från kraven. När det gäller undantag i fråga om märkningar kan artikel 3 i förordningen om handelsnormer för kycklingar nämnas som exempel. Under de förutsättningar som anges i artikeln får medlemsstaterna tillåta att produkterna märks på ett avvikande sätt. När det gäller förpackningar kan artikel 2 i förordningen om handelsnormer för olivolja nämnas som exempel. Enligt den får medlemsstaterna fastställa ett högsta innehåll på mer än fem liter för förpackningarna. Bestämmelser om detta finns för närvarande i ministerieförordningen om olivolja. I fråga om undantag som gäller dokument och uppgifter som ska dokumenteras kan man som exempel nämna möjligheten enligt förordningen om uppföljning av vinprodukter att nationellt föreskriva om de undantag som gäller användning av följedokument och uppgifter som ska dokumenteras.

Som exempel på undantag i anslutning till märkningar och egenskaper kan också bilaga XIV till den gamla marknadsordningsförordningen nämnas. Enligt bilagan får medlemsstaterna medge undantag från kraven på produkter inom äggsektorn för producentens försäljning direkt till slutkonsumenten på produktionsenheten, på en lokal offentlig marknad eller genom försäljning från dörr till dörr. Enligt samma bilaga får medlemsstaterna medge undantag i fråga om märkningen av ägg för produkter som hör till en viss klass och för producenter vars produktion underskrider en viss minimigräns. När det gäller fjäderfäkött finns ett bemyndigande att medge undantag för aktörer vars produktion underskrider en viss minimigräns i bilaga XIV till den gamla marknadsordningsförordningen. Även i EU:s förordning om frukt och grönsaker föreskrivs det om möjligheten att på det sätt som närmare anges i artikeln låta bli att tillämpa kraven på de produkter som

tillhandahålls. Detta undantag tillämpas inte för närvarande i Finland.

Enligt momentet ska undantagen vara smärre och inte äventyra en tillräckligt hög kvalitet på de saluförda produkterna, iakttagandet av andra handelsnormer eller konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information. En bedömning av om kvaliteten äventyras kan behövas t.ex. i fråga om möjligheten att bevilja undantag från vissa krav för produkter inom sektorn för frukt och grönsaker. Lämnandet av information hänger ofta samman med behovet att säkerställa tillsynen över normerna. Därför bör man när det gäller undantag i anslutning till detta säkerställa att tillsynen över normerna kan ske på lämpligt sätt trots undantagen. Ett undantag får således inte äventyra myndigheternas tillgång till tillräcklig information. Skyldigheten att säkerställa konsumenternas tillgång till tillräcklig information kan t.ex. hänga samman med undantag i fråga om märkningen av produkter.

46 b §. Behörig myndighet i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna. Utgångspunkten för den föreslagna bestämmelsen är att ansökningar och anmälningar som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer i regel ska behandlas av samma myndighet som enligt lagförslaget ska svara för kontroller, inspektioner och granskningar. Detta är motiverat eftersom ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna i praktiken har samband med iakttagandet av normerna och därigenom med kontroller, inspektioner och granskningar. Kontrollmyndigheten är bäst rustad att bedöma t.ex. förutsättningarna för beviljande av undantag. I samband med paragraferna om godkännanden och intyg som hänför sig till handelsnormerna och i det föreslagna kapitlet om kontroller, inspektioner och granskningar redogörs närmare för de ansökningar och anmälningar som kan komma i fråga. För närvarande finns det bara produktspecifika och synnerligen oenhetliga bestämmelser om detta, men i regel är också nu den myndighet som svarar för kontroller, inspektioner och granskningar ansvarig för behandlingen.

I 1 mom. föreskrivs om Tullens uppgifter som hänför sig till ansökningar och anmäl-

ningar. Bestämmelsen baserar sig på den rådande uppgiftsfördelningen, enligt vilken Livsmedelssäkerhetsverket i regel svarar för tillsynen över import av animaliska produkter och Tullen för tillsynen över import av vegetabiliska produkter. I praktiken är dessa anmälningar och ansökningar få, med undantag för normala importdeklarationer vid import.

Enligt 1 punkten ska ansökan eller anmälan lämnas till Tullen, om det handlar om import från länder utanför EU eller den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater och gäller produkter inom olivsektorn.

Enligt 2 punkten ska ansökan eller anmälan lämnas till Tullen, om det handlar om import från länder utanför EU eller den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater och gäller frukt eller grönsaker. Tullen ska t.ex. svara för anmälningar och ansökningar som gäller i artikel 9 i förordningen om handelsnormer för bananer avsedd anmälningsskyldighet för bananimportörer och enligt ansökan beviljad befrielse från anmälningsskyldigheten och från kontroll. I praktiken har antalet ansökningar av detta slag varit mycket begränsat.

Enligt 3 punkten ska ansökan eller anmälan lämnas till Tullen, om det handlar om import från länder utanför EU eller den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater och gäller produkter inom humlesektorn.

Enligt 4 punkten ska ansökan eller anmälan lämnas till Tullen, om det handlar om import från länder utanför EU eller den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater och gäller produkter inom vinsektorn.

I 2 mom. föreskrivs det om behörig myndighet i fråga om anmälningar och ansökningar som gäller produkter inom vinsektorn och etylalkohol. I fråga om ansökningar och anmälningar som gäller de produkterna är Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården behörig myndighet. Förslaget motsvarar nuvarande praxis.

Enligt 1 punkten ska ansökan eller anmälan lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården när det gäller produkter inom vinsektorn, om det inte är fråga

om import enligt 1 mom. Anmälningar av detta slag är för närvarande de som hänför sig till skyldigheten enligt artikel 185b.3 i den gamla marknadsordningsförordningen för producenter inom vinsektorn och andra näringsidkare att deklarerat sina lager av druvmust och vin.

Enligt 2 punkten ska ansökan eller anmälan lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården när det gäller etylalkohol. Det är fråga om meddelanden enligt artikel 189 i den gamla marknadsordningsförordningen om produktion, avsättning och lagring av etylalkohol som framställts av jordbruksprodukter.

I 3 mom. föreskrivs det om de ansökningar och anmälningar som ska lämnas till de kommunala myndigheterna. Hit hör ansökningar och anmälningar i anslutning till tillstånd för packerier för produkter inom äggsektorn och verksamheten vid packerierna enligt EU:s lagstiftning om handelsnormer. Det handlar om tillstånd för packerier enligt förordningen om handelsnormer för ägg. För dessa tillstånd föreslås de kommunala myndigheterna svara i enlighet med gällande praxis. Nedan föreskrivs närmare om tillstånden. Anmälningarna hänför sig till verksamheten vid packerierna.

I 4 mom. finns en bestämmelse om Livsmedelssäkerhetsverkets behörighet i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna. Verket ska svara för de ansökningar och anmälningar som enligt den föreslagna paragrafen inte hör till någon annan myndighet. I praktiken gäller dessa ansökningar och anmälningar samma produkter som Livsmedelssäkerhetsverket ska kontrollera enligt den föreslagna lagen. Som exempel på anmälningar kan den anmälan nämnas som aktörer inom sektorn för frukt och grönsaker ska göra om att de saluför produkter som omfattas av handelsnormerna.

I 5 mom. anges det för tydlighetens skull att en myndighet som avses i den föreslagna paragrafen ska behandla och vid behov avgöra det ärende som ansökan eller anmälan avser. Det kan t.ex. handla om ett beslut som Tullen på ansökan fattar om undantag i anslutning till bananimport.

46 c §. *Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som hänför sig till handelsnormer-*

na. Enligt 1 mom. finns bestämmelser om godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som beviljas aktörer som svarar för att handelsnormerna iaktas och om förutsättningarna för beviljandet i EU:s lagstiftning om handelsnormer. En myndighet som avses i 46 b § beviljar dem på ansökan till aktörer som uppfyller villkoren.

För närvarande känner man inte till några andra sådana system för godkännande, intyg, tillstånd eller undantag enligt EU:s lagstiftning om handelsnormer som är förpliktande för medlemsstaterna än tillstånden för packerier inom äggsektorn. Om EU:s lagstiftning i fortsättningen får bestämmelser om andra system av detta slag, kan den föreslagna bestämmelsen tillämpas på dem. Bestämmelsen kan också tillämpas på sådana system enligt paragrafen som är beroende av prövning.

När det gäller tillstånd för packerier för hönsägg föreslås det i momentet en hänvisning till den lagstiftning med stöd av vilken tillstånd ska beviljas. Tillstånd ska enligt förslaget beviljas utan någon separat ansökan i samband med den registrering som avses i lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010). Livsmedelssäkerhetsverket tilldelar packerierna en kod som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer. Detta motsvarar nuvarande praxis.

Den föreslagna bestämmelsen baserar sig på förordningen om handelsnormer för ägg, enligt vilken myndigheten på ansökan ska ge förpackningscentraler tillstånd att klassificera och förpacka ägg och etikettera förpackningarna. Dessutom ska förpackningscentralen tilldelas en kod som inleds med landskoden för den berörda medlemsstaten enligt punkt 2.2 i bilagan till kommissionens direktiv 2002/4/EG. I Finland finns bestämmelser om detta i lagen om ett system för identifiering av djur och i jord- och skogsbruksministeriets förordning om identifiering av fjäderfä och vissa andra fåglar (867/2010). Det tillstånd som avses i förordningen om handelsnormer för ägg är en del av den registrering och det tilldelande av en kod som avses i det nämnda direktivet, och det finns inget behov av separata tillstånd för aktörer enligt förordningen om handelsnormer för ägg. I överensstämmelse med nuläget föreslås Livsmedelssäkerhetsverket bevilja slutdelen av koden

och registrera packeriet utifrån uppgifterna i anslutning till registreringen enligt direktivet.

Enligt 2 mom. får bestämmelser om tillämpningen av sådana system för beviljande av godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter utfärdas genom förordning av statsrådet, om tillämpningen inte äventyrar kvaliteten på och uppföljningen av produkterna och inte heller konsumenternas tillgång till tillräcklig information.

Bestämmelsen gäller system vars eventuella tillämpning medlemsstaterna har rätt att avgöra. Medlemsstaterna har t.ex. rätt att utfärda intyg om produkters överensstämmelse enligt artikel 14 i EU:s förordning om frukt och grönsaker till en aktör som exporterar produkter inom sektorn för frukt och grönsaker till länder utanför EU eller som importerar dessa produkter från sådana länder. Bestämmelser om detta finns för närvarande i 2 § i ministerieförordningen om frukt och grönsaker. I artikel 2 i förordningen om handelsnormer för russin föreskrivs det om rätten att, som bevis på att de krav som ställs på produkterna uppfylls, nationellt godkända intyg som har utfärdats av länder utanför EU. Intyget ersätter de kontroller som krävs med stöd av artikel 2. Som tredje exempel kan man nämna medlemsstaternas rätt enligt artikel 9 i förordningen om handelsnormer för bananer att bevilja bananimportörers befrielse från anmälningsskyldigheten i fråga om import och från kontroller. Bestämmelser om detta finns för närvarande i ministerieförordningen om bananer.

Eftersom utgångspunkten för handelsnormerna är att säkerställa produkternas kvalitet, ska ett system kunna införas bara om det inte äventyrar kvaliteten på och uppföljningen av produkterna. Detta kan t.ex. bedömas i samband med tillämpningen av ett system för befrielse eller dispens enligt artikel 9 i förordningen om handelsnormer för bananer. Enligt artikeln kan en bananimportör befrias från skyldigheten att göra en förhandsanmälan om lossning av produkter och från anknytande kontroller under de förutsättningar som anges närmare i artikeln. Trots dispens ska medlemsstaterna enligt artikeln regelbundet kontrollera kvaliteten på produkterna samt att villkoren för dispensen iakttas. Detta system

är i bruk i Finland för närvarande. Tillämpningen av det har inte bedömts äventyra konsumenternas tillgång till tillräcklig information. Bedömningen av om konsumenternas tillgång till tillräcklig information blir säkerställd kan t.ex. hänföra sig till ett system med stöd av vilket det är möjligt att bevilja undantag i fråga om märkningen av produkterna.

Enligt 3 mom. får det genom förordning av statsrådet utfärdas sådana närmare bestämmelser som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter och som gäller sådana smärre kompletteringar av handelsnormerna som behövs för att säkerställa att kraven i fråga om den verksamhet som godkännandet, intyget, tillståndet eller undantaget gäller iakttas. Bestämmelserna kan gälla anordningar som hänför sig till verksamheten och som används vid hanteringen av produkter, uppgifter som ska anmälas och dokumenteras, tiderna för att göra anmälan, angivandet av de aktörer eller produkter som systemet gäller, kontroller, inspektioner och granskningar, den sakkunskap som ska krävas av en sökande och andra liknande krav.

Det handlar om rätt tekniska frågor för vilka de grundläggande kraven ingår i EU:s lagstiftning. Behovet av bestämmelser om dessa frågor varierar enligt produkttyp och kan på det hela taget anses ringa. En allmän bestämmelse som gäller alla produkter gör det möjligt att på ett smidigare sätt beakta ändringar i EU:s lagstiftning. Alla system som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer tillämpas inte i Finland för närvarande, och behovet av bestämmelser om kompletterande krav kan bli aktuellt först senare, om något system börjar tillämpas med stöd av 2 mom. Även detta talar för att kompletterande bestämmelser inte ska ingå i lagen separat för varje godkännande.

Som exempel på ett eventuellt behov av närmare bestämmelser kan förutsättningarna för att utfärda intyg om överensstämmelse enligt EU:s förordning om frukt och grönsaker nämnas. Enligt artikel 12 i förordningen får medlemsstaterna ge aktörer som kan lämna särskilda garantier för överensstämmelse med handelsnormerna tillstånd att använda den förlaga eller det intyg om överensstämmelse som anges i förordningen. Sådana särskilda garantier är en egen kontrollpersonal

som genomgått utbildning godkänd av medlemsstaterna och lämplig utrustning för att iordningställa och förpacka produkterna. Aktörerna ska också förbinda sig att kontrollera att de varor som de sänder iväg är i överensstämmelse med handelsnormerna och föra register över kontrollerna. Dessutom bör de aktörer och produkter som omfattas av systemet med intyg kunna anges närmare, för enligt artikel 12 får tillstånd ges aktörer som är klassificerade i den lägsta riskkategorin. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan det också finnas behov av att utfärda närmare bestämmelser om kraven i fråga om de anordningar som används och om dokumenteringen av uppgifter. För närvarande finns en bestämmelse om den myndighet som beviljar detta tillstånd i 2 § i ministerieförordningen om frukt och grönsaker. Där ingår dock inga närmare bestämmelser om de nämnda frågorna. Något sådant godkännande har inte sökts i Finland.

Ett annat exempel som kan nämnas är möjligheten enligt förordningen om handelsnormer för bananer att utfärda ett intyg om befrielse från kontroll för bananimportörer. Med stöd av intyget kan aktören låta bli att göra en förhandsanmälan om importen, och myndigheterna behöver inte utföra kontroller i samband med importen. En förutsättning för tillståndet är enligt artikel 9 att personalen är sakkunnig, att det förs register över de kontroller som utförs och att produkternas överensstämmelse med handelsnormerna säkerställs.

Enligt 4 mom. gäller beviljade godkännanden, intyg, tillstånd och undantag tills vidare, om det inte föreskrivs något annat i EU:s lagstiftning. EU:s gällande lagstiftning har inga bestämmelser om giltighetstid. För tydlighetens skull föreslås det ändå bli föreskrivet att EU:s lagstiftning i första hand ska tillämpas i fråga om giltighetstiden, om det föreskrivs något annat där om den. På anknytande ändringar, utredningar, uppmaningar att avhjälpa brister, anmärkningar, återkallelser och beslut om att ett återkallat godkännande ska börja gälla på nytt gäller det som beträffande godkännanden föreskrivs om dessa frågor i 81—84 §.

46 d §. *Anmälan av uppgifter om frukt och grönsaker.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse

om genomförandet av anmälningsförfarandet i anslutning till saluföring av produkter inom sektorn för frukt och grönsaker. I artikel 10 i EU:s förordning om frukt och grönsaker föreskrivs om anmälningsskyldighet. Enligt artikeln avses med aktör varje fysisk eller juridisk person som innehar frukt och grönsaker som omfattas av handelsnormer i syfte att exponera dem i försäljningssyfte eller bjuda ut dem till försäljning, sälja dem eller saluföra dem på annat sätt, eller varje fysisk eller juridisk person som faktiskt utför någon av de ovannämnda verksamheterna med avseende på frukt och grönsaker som omfattas av handelsnormer.

De anmälningsskyldiga ska enligt artikel 10.6 lämna den information som medlemsstaterna anser sig behöva för att kunna inrätta och uppdatera databasen. Enligt artikel 10.1 ska medlemsstaterna inrätta en databas över aktörer inom sektorn för frukt och grönsaker som, på de villkor som anges i artikeln, ska innehålla uppgifter om de aktörer som handlar med frukt och grönsaker för vilka normer har fastställts enligt artikel 113 i förordning (EG) nr 1234/2007. Närmare bestämmelser om databasen ingår i det kapitel som föreslås nedan.

Skyldigheten att göra anmälan ska enligt förslaget tillämpas på aktörer som i Finland saluför sådana produkter inom sektorn för frukt och grönsaker som omfattas av handelsnormerna, oavsett etableringsstat. Den föreslagna bestämmelsen baserar sig på artikel 10.6 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt artikeln ska medlemsstaterna själva avgöra under vilka förutsättningar aktörer som inte är etablerade inom deras territorier men som bedriver verksamhet där ska tas med i databasen. Anmälningsskyldigheten gäller också aktörer som är etablerade i ett annat av EU:s medlemsländer eller i ett land utanför EU och som saluför dessa produkter.

Eftersom anmälningsskyldigheten bara ska gälla produkter som omfattas av handelsnormerna, ska den givetvis inte tillämpas på produkter för vilka det har beviljats undantag från normerna. I EU:s förordning om frukt och grönsaker anges vilka produkter inom sektorn för frukt och grönsaker som handelsnormerna gäller. I artikel 4.3 i förordningen

föreskrivs om medlemsstaternas rätt att bevilja undantag från handelsnormerna. För denna fråga redogörs närmare ovan i samband med undantagen från handelsnormerna. Enligt artikel 10.3 i EU:s förordning om frukt och grönsaker ska medlemsstaterna även avgöra enligt vilka villkor aktörer vars verksamhet är av ett sådant slag att de, i enlighet med artikel 4, inte behöver uppfylla kraven på överensstämmelse med handelsnormerna ska föras in respektive inte föras in i databasen. Om en grupp aktörer således är befriad från handelsnormerna med stöd av ett nationellt undantag, kan samma grupp också beviljas befrielse från anmälningsskyldigheten. Det finns ingen grund för anmälningsskyldigheten när det gäller verksamhet som omfattas av undantag, eftersom avsikten med anmälningarna är att försäkra sig om att normerna iakttas.

Anmälningarna ska lämnas till Livsmedels säkerhetsverket. Innehållsmässigt motsvarar förslaget nuläget. Enligt 4 § i ministerieförordningen om frukt och grönsaker ska de aktörer som ska iaktta handelsnormerna enligt den nämnda artikel 10 meddela de uppgifter som anges närmare i paragrafen.

I 2 mom. finns ett bemyndigande att utfärda bestämmelser om undantag från skyldigheten att göra anmälan. Enligt momentet får bestämmelser som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter utfärdas genom förordning av statsrådet om aktörer som ska beviljas undantag från skyldigheten att göra anmälan, om den saluföring som avses i 1 mom. begränsar sig till transport eller detaljhandelsförsäljning av produkterna och om iakttagandet av handelsnormerna inte äventyras på grund av undantaget.

Bestämmelsen baserar sig på artikel 10.3 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt den artikeln ska medlemsstaterna avgöra enligt vilka villkor fysiska eller juridiska personer vars verksamhet inom frukt- och grönsakssektorn begränsar sig till varutransport eller detaljhandelsförsäljning ska föras in respektive inte föras in i databasen. Undantaget kan vid behov begränsas till att bara gälla detaljaffärer av en viss storlek. Enligt 4 § i den gällande ministerieförordningen om frukt och grönsaker gäller anmälningsskyldigheten inte detaljhandlare i frukt- och grönsaksbranschen

och inte heller aktörer vars verksamhet i frukt- och grönsaksbranschen begränsar sig till transport av varor.

I 3 mom. föreskrivs om de uppgifter som ska anmälas. Enligt momentet är de uppgifter som ska anmälas de uppgifter som behövs för att identifiera aktören samt de saluförda produkternas art och platsen för och omfattningen av saluföringen av dem.

Förslaget baserar sig på artikel 10 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt den artikeln ska medlemsstaterna inrätta en databas som ska innehålla uppgifter om de aktörer som handlar med frukt och grönsaker för vilka normer har fastställts. För varje aktör ska databasen innehålla registernummer, namn och adress, de uppgifter som krävs för klassificering av aktören i en av de riskkategorier som anges i artikel 11, aktörens placering i saluföringskedjan och information om omfattningen av företagets verksamhet, information om resultat av tidigare kontroller hos aktören och all övrig information som bedöms vara nödvändig för kontrollerna, som t.ex. information om förekomsten av ett kvalitetssäkringssystem eller system för egenkontroll av överensstämmelsen med handelsnormerna. Aktörerna ska lämna den information som medlemsstaterna anser sig behöva för att kunna inrätta och uppdatera databasen. De uppgifter som föreslås i momentet har ansetts tillräckliga för inrättandet av databasen.

Med stöd av det föreslagna bemyndigandet får genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter som ska anmälas. Det kan t.ex. finnas behov av närmare bestämmelser om de uppgifter genom vilka verksamhetens omfattning anges.

46 e §. Anmälan av uppgifter om produkter inom vinsektorn. I 1 mom. föreslås en hänvisning till EU:s lagstiftning om handelsnormer där det föreskrivs om aktörer som till myndigheterna ska anmäla uppgifter om produkter inom vinsektorn som de lagrar. I momentet hänvisas likaså till EU-lagstiftning om de uppgifter som ska anmälas och om tiderna för anmälningarna. Uppgifterna ska anmälas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Med tanke på verkställigheten i Finland är lagerdeklarationerna av central betydelse. Bestämmelser om dem finns i artikel 185b i

den gamla marknadsordningsförordningen och närmare bestämmelser i artikel 11 i förordningen om uppföljning av vinprodukter. Enligt den nämnda artikel 11 ska fysiska eller juridiska personer eller sammanslutningar av sådana personer, med undantag av privata konsumenter och detaljhandlare, varje år lämna in en deklARATION över de lager av druvmust, koncentrerad druvmust, rektifierad koncentrerad druvmust och vin som de innehar den 31 juli, som innehåller minst de uppgifter som anges i bilaga V till förordningen. I bilaga XIb till den gamla marknadsordningsförordningen definieras de nämnda produkterna.

Skyldigheten gäller vinodlare till flera delar. Vinproduktionen har bedömts vara så liten i Finland också i fortsättningen att förutsättningarna för skyldighet att lämna deklARATIONER enligt artikel 9 i förordningen om uppföljning av vinprodukter inte uppfylls. Uppgifterna ska precis som för närvarande anmälas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. I nuläget har alkohollagen tillämpats på anmälningarna.

Närmare bestämmelser om tiderna för anmälningarna finns i artikel 16 i förordningen om uppföljning av vinprodukter. Enligt den artikeln ska t.ex. lagerdeklARATIONER lämnas senast den 10 september. Medlemsstaterna får emellertid enligt samma artikel fastställa ett eller flera tidigare datum än den tid för deklARATIONER som avses i artikeln. I Finland har det inte ansetts nödvändigt att införa ett tidigare datum.

I 2 mom. föreslås det en bestämmelse om undantag från anmälningsskyldigheten. Enligt momentet får närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet om de undantag från anmälningsskyldigheten som lagstiftningen enligt 1 mom. tillåter och som inte äventyrar tillsynen över produkterna eller den anmälan av uppgifter som krävs av medlemsstaterna.

Förslaget baserar sig på artikel 11 i förordningen om uppföljning av vinprodukter. Enligt artikelns andra stycke får medlemsstater med en årlig vinproduktion av högst 50 000 hektoliter utöver detaljhandlare undanta även andra näringsidkare som innehar små lager från skyldigheten att lämna de deklARATIONER som avses i första stycket, förutsatt att de be-

höriga myndigheterna kan ge kommissionen en statistisk uppskattning av dessa lagers storlek i medlemsstaten. Detaljhandlare är enligt första stycket i artikeln undantagna från skyldigheten att lämna in en sådan deklARATION.

Vinproduktionen i Finland underskrider gränsen på 50 000 hektoliter, så det är möjligt att tillämpa undantaget hos oss. Undantaget gäller t.ex. druvmust, koncentrerad druvmust och rektifierad koncentrerad druvmust, som definieras närmare i kapitlen 10, 13 och 14 i bilaga XIb till den gamla marknadsordningsförordningen. Dessa produkter används lite i Finland och lagren av dem är små. Syftet med anmälningssystemet är att ge EU:s organ en möjlighet till uppföljning i hela EU av marknaden för produkter inom vinsektorn. I detta sammanhang har exakta uppgifter om produkter lagrade i Finland ingen särskild betydelse. Det kan vara möjligt att få en uppskattning enligt artikel 11 av produktvolymerna t.ex. via organisationer som företräder denna produktsektor. Om anmälningsskyldigheten slopas minskar den administrativa bördan för aktörer som lagrar produkter i liten skala.

Momentet innehåller ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anmälas. Dessa uppgifter anges synnerligen detaljerat i den EU-lagstiftning som det redogörs för ovan. Bemyndigandet gör det möjligt att vid behov närmare specificera de uppgifter som ska anmälas. Med tanke på att de uppgifter som ska anmälas handlar om frågor av rätt teknisk natur som baserar sig på EU:s lagstiftning och med tanke på att EU:s bestämmelser om dessa frågor kan komma att ändras ofta och även med mycket snabb tidtabell har man ansett det vara ändamålsenligare att utfärda närmare bestämmelser om dessa uppgifter genom förordning.

46 f §. *Anmälan av uppgifter om etylalkohol.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse om anmälningsskyldigheten för aktörer som producerar, säljer och lagrar etylalkohol. Enligt bestämmelsen ska aktörer som producerar, säljer eller lagrar etylalkohol anmäla uppgifter om produktion, försäljning och lagring av produkterna i fråga. Uppgifterna ska anmälas

till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Bestämmelser om medlemsstaternas skyldighet att lämna information finns i artikel 189 i den gamla marknadsordningsförordningen och närmare bestämmelser i förordningen om information om etanol. Eftersom uppgifter om produktion, försäljning och lagring bara finns att få hos dem som producerar, säljer och lagrar produkterna i fråga, kan den anmälningsskyldighet som medlemsstaterna har påförts fullgöras bara genom att aktörerna i fråga förpliktas att lämna de uppgifter som behövs. Detta har också beaktats i artikel 3 i förordningen om information om etanol. Enligt den artikeln får medlemsstaterna utfärda anvisningar för de deklarationer som syftar till att garantera insamlingen av information. I momentet föreslås en bestämmelse om genomförandet av den bestämmelsen. I momentet har man strävat efter att specificera de anmälningsskyldiga aktörerna och de uppgifter som ska anmälas. Med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan de preciseras vid behov.

Innehållsmässigt motsvarar förslaget nuläget. För närvarande tillämpas alkohollagen och anvisningar från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i fråga om anmälan av uppgifter.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om tiden för anmälningar om etylalkohol. Enligt momentet ska uppgifterna anmälas i god tid före den tid som anges i lagstiftningen enligt 1 mom. för när medlemsstaterna ska sända uppgifterna. Närmare bestämmelser om tiden för anmälningarna utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Enligt artiklarna 3 och 4 i förordningen om information om etanol ska medlemsstaterna informera kommissionen senast den sista arbetsdagen i den andra månaden som följer efter utgången av perioden i fråga. Eftersom den tid som avses i EU:s lagstiftning gäller medlemsstaterna, behöver bestämmelser om den tid som gäller för anmälningsskyldiga aktörer utfärdas separat. Med tanke på att tiden för anmälningarna är kopplad till den tid som anges i EU:s lagstiftning och med tanke på att EU:s bestämmelser om tiderna kan komma att ändras även med mycket snabb

tidtabell har man ansett det motiverat att utfärda närmare bestämmelser om dessa tider genom förordning av statsrådet. I fortsättningen går det då lättare att genomföra de ändringar av tiderna som eventuellt görs i EU:s lagstiftning, eftersom ingen lagändring krävs.

Enligt 3 mom. ska Tullen svara för att de uppgifter om import och export av etylalkohol som krävs av medlemsstaterna sänds till EU:s institutioner. Bestämmelsen baserar sig på artikel 4 i förordningen om information om etanol. Enligt den artikeln krävs även information om importerade och exporterade etanolkvantiteter. Enligt förslaget ska de uppgifter som Tullen sänder till EU:s institutioner i enlighet med nuläget basera sig på statistiska import- och exportuppgifter.

46 g §. Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring. Enligt 1 mom. svarar den myndighet som är behörig i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna, för registrering, användning och utlämnande av de uppgifter som med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer och med stöd av denna lag meddelats myndigheten om aktörer som handelsnormerna avser.

Registrering, användning och utlämnande av uppgifter handlar om en helhet av uppdrag som det är ändamålsenligt att den myndighet utför som har mottagit uppgifterna. Uppgifter som de kommunala myndigheterna mottar ska dock utgöra undantag från detta. Enligt vedertagen praxis har kommunerna lämnat uppgifterna till Livsmedelssäkerhetsverket, som har fört in dem i registret och svarat för användningen och utlämnandet av dem. Ansökningarna och anmälningarna har gällt tillstånd för packerier för produkter inom äggsektorn och anmälningar om verksamheten vid packerierna. I anslutning till detta har Livsmedelssäkerhetsverket registrerat anläggningarna som äggpackerier enligt förordningen om handelsnormer för ägg.

I 2 mom. föreslås en hänvisning till den lagstiftning som tillämpas på registrering, behandling och utlämnande av uppgifter som har lämnats. Enligt momentet föreskrivs det i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (248/2008) om registrering, användning och utlämnande av uppgif-

ter. I den lagen finns det bestämmelser om register som hänför sig till jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningens åligganden. Enligt lagens 5 § för bl.a. Livsmedelssäkerhetsverket register, och myndigheterna ansvarar för att de registrerade uppgifterna är riktiga, var och en för sitt ansvarsområde.

I nuläget har register som hänför sig till handelsnormerna förts t.ex. över aktörer inom sektorn för frukt och grönsaker. I artikel 10 i EU:s förordning om frukt och grönsaker finns det en bestämmelse om medlemsstaternas skyldighet att inrätta en databas över aktörer som saluför produkter inom sektorn för frukt och grönsaker. Databasen ska innehålla uppgifter om de aktörer som handlar med de produkter för vilka normer har fastställts. I samband med paragrafen om anmälningsskyldighet ovan redogörs närmare för de uppgifter som aktörerna ska lämna och som ska föras in i registret. I registret kan det också, på det sätt som anges i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem, föras in andra uppgifter som krävs för planeringen och genomförandet av tillsynen över handelsnormerna för produkterna i fråga. Livsmedelssäkerhetsverket ska i enlighet med nuläget svara för registrering, användning och vid behov utlämnande av uppgifter. Det är även verket som tar emot uppgifter.

Med stöd av den föreslagna lagen ska vissa anmälningar som gäller import av vegetabiliska produkter och hänför sig till handelsnormerna lämnas till Tullen. Eftersom tullagen tillämpas på de ålägganden som Tullen har, föreslås det i momentet en hänvisning till tullagen i fråga om registrering, behandling och utlämnande av uppgifter som lämnas till Tullen.

Med stöd av den föreslagna lagen ska anmälningar som hänför sig till handelsnormerna för vinsektorn och för etylalkohol lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. En mera ingående redogörelse för anmälningsskyldigheten finns ovan. Enligt vedertagen praxis har alkohollagen tillämpats på anmälda uppgifter om produkter inom vinsektorn, så att uppgifterna har förts in i det register som avses i 44 § 2 mom. i alkohollagen. Enligt det momen-

tet ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken för handläggning och övervakning av tillståndsärenden som avses i den lagen samt för alkoholstatistiken föra ett alkohollagerregister över näringsidkare som har beviljats eller ansökt om tillstånd enligt lagen i fråga. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är registeransvarig. De aktörer som gör anmälningar enligt EU:s lagstiftning om handelsnormer har i regel beviljats tillstånd som avses i 44 § 2 mom. Eftersom det dock kan vara oklart om bestämmelsen i alkohollagen gäller uppgifter om produkter inom vinsektorn som ska anmälas med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer, föreslås det i momentet för tydlighetens skull en bestämmelse om tillämpningen av 44 § 2 mom. i alkohollagen.

Enligt 3 mom. svarar den myndighet som avses i 1 mom. för att uppgifter sänds till EU:s institutioner på det sätt som förutsätts i EU:s lagstiftning om handelsnormer, om det inte föreskrivs något annat i den föreslagna lagen. I 1 mom. hänvisas det till 46 b och 46 d—46 f §. Utifrån dem är Tullen ansvarig i fråga om import av produkter inom olivsektorn, sektorn för frukt och grönsaker, humlesektorn och vinsektorn, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i fråga om produkter inom vinsektorn, när det inte gäller import, och etylalkohol samt Livsmedelssäkerhetsverket till övriga delar. Enligt 1 mom. ska kommunerna inte ha sådana uppgifter. För närvarande finns det inga heltäckande bestämmelser om rapportering. Det är meningen att den föreslagna bestämmelsen ska göra nuvarande praxis tydligare.

Enligt 4 mom. finns bestämmelser om registrering av anläggningar och kläckerier för kycklingar av fjäderfä som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer i lagen om ett system för identifiering av djur. Det är fråga om en informativ hänvisning till den gällande lagstiftningen. Det handlar om ansökningar som avses i artiklarna 1 och 2 i förordningen om handelsnormer för kycklingar och som gäller registrering av produktionsanläggningar för kläckägg, kläckerier och leverantörer av kycklingar samt det registreringsnummer som dessa tilldelas. Bestämmelser om denna registrering finns i 9 och 11 § i lagen om ett

system för identifiering av djur och närmare bestämmelser i jord- och skogsbruksministeriets förordning om identifiering av fjäderfä och vissa andra fåglar. Därför behövs det inga separata bestämmelser om detta i den föreslagna lagen.

49 §. *Allmän styrning av kontroller, inspektioner och granskningar, val av kontrollobjekt, allmänna kontrollförfaranden och rapportering.* I 1 mom. föreslås det en sådan ändring att den allmänna styrningen av kontroller, inspektioner och granskningar och av anknytande rapportering inte ska höra till Landsbygdsverkets uppgifter när det gäller handelsnormer. För handelsnormernas del finns bestämmelser om detta i 58 f §.

50 §. *Granskning av ansökningar och anmälningar.* I paragrafen föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen. Dessutom anges det vilken myndighet som svarar för granskningen av ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna. Den myndighet som enligt den föreslagna lagen svarar för behandlingen av ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna ska också granska de ansökningar och anmälningar som den tagit emot. Bestämmelser om myndigheterna finns i det kapitel om handelsnormer som det hänvisas till i paragrafen. I övrigt motsvarar bestämmelsen den gällande 50 §.

51 §. *Kontroller och inspektioner som hänför sig till lagring.* I 2 mom. 1 punkten föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

I 3 mom. föreslås likaså en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

52 §. *Kontroll och inspektion av tillverkare av produkter för lagring.* I 1 mom. föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

53 §. *Kontroll av produkter som in- eller utlagras.* I 1 mom. föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

I 3 mom. föreslås likaså en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

54 §. *Kontroller och granskningar vid import och export.* I 1–4 mom. föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen. I 1 mom. föreslås tillägget att Tullen utför kontroller och granskningar vid import och export om inte något annat bestäms i den

föreslagna lagen. Tillägget behövs för tydlighetens skull eftersom även Livsmedelssäkerhetsverket utför dessa kontroller och granskningar som hänför sig till handelsnormerna.

56 §. *Kontroll och inspektion av godkända aktörer och aktörer som ger prisrapporter.* I det inledande stycket till 1 mom. föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

I 2 mom. 4 punkten föreslås en sådan teknisk ändring att punkten i slutet ändras till ett kommatecken. Momentet får enligt förslaget en ny 5 punkt, enligt vilken Landsbygdsverket kontrollerar att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om producentorganisationer som ansöker om godkännande och godkända producentorganisationer och att deras verksamhet är förenlig med kraven.

Den föreslagna 5 punkten omfattar de förutsättningar för godkännande och de krav på verksamheten som det föreslås bestämmelser om i det nya kapitlet om producentorganisationer. Förslaget motsvarar nuläget. Det föreslagna 3 mom. om kontroll och inspektion av godkända aktörer ska tillämpas i fråga om Landsbygdsverkets inspektionsrätt.

I artikel 125b.2 i den gamla marknadsordningsförordningen finns en bestämmelse om de kontroller av producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker som medlemsstaterna ska svara för. Enligt punkten i fråga ska medlemsstaterna regelbundet kontrollera att producentorganisationerna följer bestämmelserna i detta kapitel. Närmare bestämmelser om kontroller finns i artikel 104 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt artikel 104.1 ska medlemsstaterna innan de beviljar erkännande för en producentorganisation göra en kontroll på plats för att kontrollera att producentorganisationen uppfyller villkoren för erkännande. En bestämmelse om kontroll av producentorganisationer inom mjölksektorn finns i artikel 126a.4 i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt led b i den bestämmelsen ska medlemsstaterna med regelbundna och av dem själva fastställda intervaller kontrollera att erkända producentorganisationer följer bestämmelserna i kapitlet i fråga.

I 3 mom. föreslås en teknisk ändring till följd av det nya namnet Tullen.

I övrigt motsvarar momentet nuläget.

57 §. Kontroll av produkternas användning och destination. I paragrafens båda moment föreslås tekniska ändringar till följd av det nya namnet Tullen.

58 §. Granskning av affärshandlingar. I paragrafens båda moment föreslås tekniska ändringar till följd av det nya namnet Tullen. När det gäller affärshandlingar ändras hänvisningen till förordningen om eftergranskning till en hänvisning till den horisontella förordningen, där det är meningen att bestämmelser om detta ska ingå från och med 2014.

58 a §. Tullens kontroller och granskningar som hänför sig till handelsnormerna. I paragrafen föreslås bestämmelser om Tullens uppgift att kontrollera aktörer som är skyldiga att iaktta handelsnormerna samt de produkter som aktörerna innehar och att granska dokumenten över produkterna. I samband med paragrafen om handelsnormer ovan redogörs det för lagstiftningen om de normer som kontrollen gäller. Nedan finns en redogörelse för innehållet i gällande EU-lagstiftning om kontroller av handelsnormerna.

I *1 mom.* föreskrivs det om de kontroller och granskningar i anslutning till import och export som Tullen ska sköta. Innehållsmässigt motsvarar förslaget om uppgifterna nuläget. I praktiken är behovet av kontroller och granskningar som hänför sig till export mycket ringa, så kontrollerna och granskningarna gäller import från länder utanför EU och införsel från andra av EU:s medlemsstater.

I *1 punkten* föreslås en bestämmelse om kontroll av produkter inom vinsektorn. Bestämmelser om medlemsstaternas skyldighet att tillsätta en myndighet som svarar för tillsynen finns i fråga om kraven på beteckningar, märkningar och presentation i artiklarna 118p, 118v och 118z b i den gamla marknadsordningsförordningen och i fråga om kraven på vinsektorn i allmänhet i artikel 185d i samma förordning. För närvarande har dessa kontroller och granskningar ansetts höra till tillämpningsområdet för alkohollagen eftersom de hänför sig till alkoholhaltiga ämnen. Med stöd av den lagen hör kontroller och granskningar i samband med import till Tullens uppgifter. Eftersom det handlar om

att genomföra marknadsordningen föreslås det för tydlighetens skull att bestämmelser om dessa kontroller och granskningar i fortsättningen ska ingå i den föreslagna lagen.

I artikel 158a.1 i den gamla marknadsordningsförordningen föreskrivs det om kraven på ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och märkning. De produkter som avses i den punkten ska framställas enligt de oenologiska metoder som rekommenderats och offentliggjorts av Internationella vinorganisationen eller godkänts av gemenskapen enligt den nämnda förordningen och dess tillämpningsföreskrifter. Vid import av produkterna ska det uppvisas ett intyg som styrker att bestämmelserna har följts och som är utfärdat i produktens ursprungsland av en myndighet som finns upptagen på en förteckning som ska offentliggöras av EU-kommissionen. Dessutom krävs det en analysrapport från produktens ursprungsland, om produkten är avsedd för direkt konsumtion. Denna analysrapport kallas VI 1-dokumentet. Närmare bestämmelser om det finns i artikel 43 i kommissionens förordning (EG) nr 555/2008 om tillämpningsföreskrifter för förordning (EG) nr 479/2008 av den 29 april 2008 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin när det gäller stödprogram, handel med tredjeländer, produktionskapacitet och kontroller inom vinsektorn. Dessa kontroller handlar alltså om att granska VI 1-dokumentet. I samma förordning finns också närmare bestämmelser om de kontroller som ska göras.

I den föreslagna 1 punkten föreskrivs enligt förslaget också om Tullens uppgift att kontrollera att handelsnormerna för produkter inom vinsektorn iakttas, när det handlar om kontroller och granskningar vid den första lossningen av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater. Dessa kontroller och granskningar gäller handelsnormer enligt artikel 113 i den gamla marknadsordningsförordningen samt ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck för produkter inom vinsektorn enligt avdelning II kapitel I avsnitt Ia och kraven på märkning och presentation av produkter inom vinsektorn enligt avsnitt Ib. Tillsynen över införsel av produkter inom vinsektorn från andra medlemsländer ska vid

behov även omfatta tillsyn över följedokument som avses i artikel 185c.1.

I 2 punkten föreslås en bestämmelse om Tullens kontroller av produkter inom olivoljesektorn. Bestämmelser om dessa produkter finns i artiklarna 113 och 118 i den gamla marknadsordningsförordningen. Bestämmelser om kontrollerna finns i förordningen om handelsnormer för olivolja. Kontrollerna vid import ska omfatta kontroller i samband med lossning och lagring av produkterna innan de släpps ut på marknaden. Bestämmelser om motsvarande uppgifter för Tullen finns för närvarande i 3 § i ministerieförordningen om olivolja.

I 3 punkten föreslås en bestämmelse om Tullens kontroller av produkter inom sektorn för frukt och grönsaker. Bestämmelser om dessa produkter finns i artiklarna 113 och 113a i den gamla marknadsordningsförordningen. De kontroller som gäller import baserar sig på artikel 113a.4 i den gamla marknadsordningsförordningen. Enligt den bestämmelsen ska kontrollerna när det gäller produkter från tredjeländer utföras innan produkterna släpps ut på marknaden. Bestämmelser om motsvarande uppgifter för Tullen finns för närvarande i 3 § i ministerieförordningen om frukt och grönsaker.

Kontrollerna av bearbetad frukt och bearbetade grönsaker gäller i praktiken russin, för vilka handelsnormer har fastställts i artikel 2 i förordningen om handelsnormer för russin. Enligt den artikeln ska torkade druvor som importerats löst förpackade i förpackningar innehållande mer än 2 kg genomgå stickprovskontroll av överensstämelsen med dessa krav innan de övergår till fri omsättning på gemenskapsmarknaden. För närvarande svarar Tullen för kontrollerna med stöd av 4 § i ministerieförordningen om russin.

Enligt artikel 4 i förordningen om handelsnormer för bananer ska bananer som saluförs utanför produktionsområdet vara föremål för oanmälda kontroller vid den första lossningen inom resten av unionen. I artikel 5 föreskrivs att de bananer som importerats från tredjeländ innan de övergår till fri omsättning i unionen ska vara föremål för kontroll av överensstämelse med kvalitetsnormerna i den medlemsstat där den första lossningen inom unionen sker. För närvarande svarar

Tullen för kontrollerna med stöd av 4 § i ministerieförordningen om bananer.

I 4 punkten föreslås en bestämmelse om Tullens kontroller av produkter inom humlesektorn. Bestämmelser om dessa produkter finns i artikel 117 i den gamla marknadsordningsförordningen. I förordningen om handelsnormer för import av humle föreskrivs om det intyg över produkternas överensstämmelse med kraven som förutsätts och som ska granskas i samband med import. Vidare finns där en bestämmelse om de stickprovskontroller som medlemsstaterna ska genomföra för att avgöra om produkterna uppfyller minimikraven. Kontrollerna kan förutsätta provtagning. Enligt förordningen om handelsnormer för import av humle är det tullmyndigheterna som ska granska intygen. Därför finns det för närvarande inga separata nationella bestämmelser om Tullens uppgifter. I informationssyfte ska Tullens uppgifter dock anges i den föreslagna paragrafen.

I 2 mom. föreskrivs det om de kontroller och granskningar av bananer, russin och produkter inom humlesektorn som Tullen ska sköta annat än vid import och export.

Tullen ska enligt förslaget svara för de kontroller enligt EU:s lagstiftning om handelsnormer som efter importen ska göras av bananernas överensstämmelse med kraven. Kontrollen i fråga om handelsnormerna för bananer hänger i praktiken samman med den kontroll och granskning som ska göras i samband med importen. I Finland ska bananer som importerats från länder utanför EU kontrolleras med stöd av förordningen om handelsnormer för bananer, om den första lossningen sker i Finland. Detsamma gäller bananer producerade inom EU, om den första lossningen av lasten sker i Finland. Om den sistnämnda kontrollen inte kan göras i samband med den första lossningen ska den göras senare, senast vid ankomsten till mogningsanläggningen. Enligt artikel 4 i förordningen om handelsnormer för bananer ska bananer producerade i unionen ska vara föremål för kontroll av överensstämelse med kvalitetsnormerna innan de anbringas på ett transportmedel för att saluföras i färskt tillstånd. Denna kontroll utförs i förpackningsanläggningen och blir således inte tillämplig i Finland.

Enligt artikel 10 i förordningen om handelsnormer för bananer inverkar tillämpningen av förordningen inte på de oanmälda punktkontroller som utförs på senare stadier fram till ankomsten till mogningsanläggningen. Bestämmelser om de förfaranden som ska tillämpas vid kontrollerna finns i artikel 6 i förordningen om handelsnormer för bananer. Enligt den artikeln ska kontrollen av överensstämmelse ske i enlighet med bestämmelserna i artikel 17 i genomförandeförordning (EU) nr 543/2011, dvs. EU:s förordning om frukt och grönsaker.

Enligt ministerieförordningen om frukt och grönsaker svarar Tullen för kontroller och granskningar vid import. Enligt 3 § i ministerieförordningen om bananer svarar kontrollcentralen för växtproduktion, dvs. numera Livsmedelssäkerhetsverket, för stickprovskontroller vid import. Eftersom kontrollerna i regel görs i samband med importen och bara i undantagsfall senare, har det ansetts ändamålsenligt att Tullen tar hand om dem helt och hållet.

Det är också meningen att Tullen ska svara för kontrollen av russinens överensstämmelse med kraven efter importen. Förslaget motsvarar nuläget. Bestämmelser om motsvarande kontrolluppgifter för Tullen finns för närvarande i ministerieförordningen om russin.

Bearbetad frukt och bearbetade grönsaker definieras i del X i bilaga I till den gamla marknadsordningsförordningen. Den bestämmelsen omfattar även russin. Enligt artikel 2 i förordningen om handelsnormer för russin ska torkade druvor som framställs i gemenskapen och som är avsedda för den inre marknaden eller för export på bearbetningsstället genomgå kontroll av att de uppfyller minimikraven och toleranserna enligt artikel 1 innan de lastas för leverans. I praktiken gäller dessa kontroller inte Finland eftersom produkterna i fråga inte bearbetas hos oss. Enligt stycke 2 i samma artikel får medlemsstaterna dock kontrollera dessa produkter i alla saluföringsled.

Dessutom föreslås det att Tullen efter importen ska svara för kontrollen av överensstämmelsen med kraven när det gäller produkter inom humlesektorn. Bestämmelser om denna kontroll finns i förordningen om handelsnormer för humle, där det i artikel 15 fö-

reskrivs om kraven vid återförsäljning, i artikel 16 om kraven på certifikat, i artikel 17 om kraven i fråga om information på förpackningen och i artikel 19 om bevis på certifiering. När det gäller humle är utgångspunkten att kontrollerna ska göras på den plats där humlen framställs.

För närvarande finns det inga nationella bestämmelser om kontroller av produkter inom humlesektorn eller om de myndigheter som ska svara för kontrollerna. Eftersom det inte finns någon sådan här framställning i Finland, finns det i princip inte heller något behov av anknytande kontroll. Vid behov är det meningen att Tullen ska svara för kontrollen i fråga om dessa normer, om t.ex. krav som hänför sig till certifikat eller förpackningar förutsätter kontroller i Finland.

Enligt 3 mom. svarar Tullen för de kontroller och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som den med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls. Det vore ändamålsenligt om den myndighet som svarar för kontrollen över verksamheten i fråga också svarade för kontrollen av att förutsättningarna för beviljande av godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag i anslutning till samma verksamhet uppfylls. Det är fråga om samma myndighet som med stöd av 46 b § får besluta om tillståndet i fråga, och som i detta sammanhang ska bedöma om de anknyttade förutsättningarna uppfylls. Bestämmelsen kan tillämpas t.ex. om Tullen beviljar en bananimportör ett tillstånd i anslutning till importen.

58 b §. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna. I paragrafen föreslås det bestämmelser om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter när det gäller att kontrollera handelsnormerna. Dessa kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till alkoholhaltiga ämnen har även för närvarande med stöd av alkohollagen ansetts höra till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter. Eftersom det handlar om att genomföra marknadsordningen föreslås det för tydlighetens skull att bestämmelser om

denna tillsyn i fortsättningen ska ingå i den föreslagna lagen.

Enligt 1 mom. ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svara för kontrollen i fråga om normerna för produkter inom vinsektorn, med undantag för de kontroller och granskningar som Tullen enligt 58 a § ska sköta.

I anslutning till 58 a § och i kapitlet om handelsnormer redogörs för de normer som kontrollen gäller. I fråga om övervakningen av kraven på följedokument för produkter inom vinsektorn bör det observeras att artikel 25 i förordningen om uppföljning av vinprodukter innehåller flera undantag från skyldigheten att använda sådana dokument bl.a. när det gäller vinäger. Dessutom importeras t.ex. andra färska druvor än bordsdruvor, dvs. färska vindruvor som är avsedda för vinframställning, inte i praktiken till Finland, och därför finns det inte heller något behov av att övervaka dessa följedokument. Normerna omfattar också användningen av olika druvsorter och oenologiska metoder. På grund av den ringa produktionen bedöms tillsynsbehovet vara litet i Finland. De normer som ska kontrolleras omfattar dessutom kontroll av sådana uppgifter om produkter inom vinsektorn som ska anmälas och dokumenteras. Med beaktande av det som ovan i samband med paragrafen om handelsnormer har sagts om normernas tillämplighet i Finland, kan behovet av kontroller bedömas vara litet.

Vissa produkter inom vinsektorn som avses i den gamla marknadsordningsförordningen och omfattas av handelsnormerna underskrider gränsen på 2,8 procent för alkoholhaltiga ämnen enligt alkohollagen. För närvarande finns det inga separata bestämmelser om tillsyn i fråga om dessa produkter. I praktiken har saluföringen av dem i Finland varit mycket ringa. Genom den föreslagna bestämmelsen blir det nuvarande läget tydligare i och med att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i fortsättningen svarar för kontrollen i fråga om handelsnormerna för alla produkter inom vinsektorn som saluförs i Finland. Handelsnormerna för produkter inom vinsektorn utgör en sådan helhet av rättsakter för vars del det inte har ansetts ändamålsenligt att fördela kontrollen

på olika myndigheter utifrån gränsen för alkoholhaltiga ämnen.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska också svara för kontrollen i fråga om etylalkohol. Normerna gäller i praktiken anmälan av uppgifter om etylalkohol. Närmare bestämmelser om systemet för anmälan av uppgifter finns ovan. Kontrollerna och granskningarna handlar om att säkerställa att de anmälda uppgifterna är riktiga. Med stöd av marknadsordningen är det också möjligt att ställa krav på metoderna för framställning av etylalkohol. Någon EU-lagstiftning i anslutning till detta har dock inte antagits, och således finns det åtminstone inte för tillfället heller något tillsynsbehov. Genom bestämmelsen garanteras tillsynen vid behov, om EU:s lagstiftning ändras.

Enligt 2 mom. svarar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som det med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls. Det vore ändamålsenligt om den myndighet som svarar för kontrollen över verksamheten i fråga också svarade för kontrollen av att förutsättningarna för beviljande av godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag i anslutning till samma verksamhet uppfylls. Det är fråga om samma myndighet som med stöd av 46 b § får besluta om tillståndet i fråga. Genom denna bestämmelse kan kontrollen säkerställas vid behov, om EU:s lagstiftning om sektorn för vin eller etylalkohol i framtiden får bestämmelser om arrangemang av detta slag. För närvarande finns det inget behov av kontroll.

58 c §. *Kommunernas kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna.* I paragrafen föreslås bestämmelser om kommunernas uppgift att kontrollera aktörer som är skyldiga att iakttä handelsnormerna samt de produkter som aktörerna innehar och att granska dokumenten över produkterna. I samband med paragrafen om handelsnormer ovan redogörs det för lagstiftningen om de normer som kontrollen gäller.

Enligt 1 punkten ska kommunerna svara för kontrollen i fråga om handelsnormerna för

kalvkött, med undantag för inspektioner på slakterier och anläggningar i anslutning till dem. Enligt kapitel VII i bilaga XIa till den gamla marknadsordningsförordningen ska medlemsstaterna utse den eller de behöriga myndigheter som ska ansvara för kontrollerna. Där föreskrivs också hur kontrollerna ska utföras.

Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna. Enligt 2 § i ministerieförordningen om kalvkött övervakar regionförvaltningsverken tillämpningen av de nämnda normerna inom sitt område, och de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn övervakar tillämpningen av förordningen inom sitt område enligt 32 och 33 § i livsmedelslagen med undantag för de anläggningar som övervakas av Livsmedelssäkerhetsverket.

Enligt 2 punkten ska kommunerna svara för kontrollen i fråga om handelsnormerna för mjölkprodukter. I praktiken gäller kontrollerna produkternas beteckningar och egenskaper. Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna. Enligt ministeriebeslutet om mjölk leder länsstyrelserna övervakningen i länen av rådets förordning (EG) nr 2597/97 om krav på mjölkprodukter i vätskeform som omfattas av Europeiska gemenskapernas KN-nummer 0401, och kommunerna sköter övervakningen inom sitt område. Den förordningen har upphävts genom den gamla marknadsordningsförordningen.

Enligt 3 punkten ska kommunerna svara för kontrollen i fråga om handelsnormerna för bredbara fetter. Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna. Enligt 2 § i ministerieförordningen om fetter leder länsstyrelsen övervakningen av rådets förordning (EG) nr 2991/94 i länen, och kommunen sköter övervakningen inom sitt område. Den förordningen av rådet har upphävts genom den gamla marknadsordningsförordningen. Bestämmelser om handelsnormerna finns i artikel 115 i den gamla marknadsordningsförordningen och närmare bestämmelser i förordningen om handelsnormer för fetter och mjölkprodukter.

Med hjälp av kontrollerna säkerställer man att de fetter som är avsedda som livsmedel

har en fetthalt och sammansättning som motsvarar den nivå som föreskrivs närmare i förordningen om handelsnormer för fetter och mjölkprodukter och att de är bredbara. Normerna gäller också produkternas varubeteckningar. I förordningarna anges inte var kontrollerna ska utföras. I praktiken bör egenkaperna kontrolleras på tillverkningsplatsen eftersom det är fråga om fetthalten vid tillverkningsögonblicket, baserad på provtagning, och eftersom man samtidigt garanterar en möjlighet till representativ provtagning av partiet. Således gäller kontrollen av tillverkningen de kommuner där det finns ett mejeri eller en margarinfabrik som tillverkar fetter. I praktiken har tillsynsbehovet i anslutning till dessa normer varit ringa.

Enligt 4 punkten ska kommunerna svara för kontrollen i fråga om handelsnormerna för produkter inom äggsektorn, med undantag för kraven i fråga om produktionsmetoder. Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna. Enligt ministeriebeslutet om hönsägg leder länsstyrelsen övervakningen av rådets förordning (EEG) nr 1907/90 som gäller handelsnormer för ägg och kommissionens preciserande förordning (EEG) nr 1274/91 i länen, och kommunen sköter övervakningen inom sitt område. Beslutets hänvisningar till förordningarna är föråldrade. Bestämmelser om dessa handelsnormer finns numera i artikel 116 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för ägg.

Enligt förordningen om handelsnormer för ägg ska produkterna kontrolleras i alla saluföringsled. De normer som kontrollerna hänför sig till gäller kvalitetsegenskaper för ägg, viktklassificering, tillstånd för förpackningscentraler, tidsgränser för klassificering, märkning och förpackning av ägg samt märkning av förpackningar, information på transportförpackningar, symboler och beteckningar, förpackningarnas kvalitet och register. De kontroller enligt förordningen om handelsnormer för ägg som gäller förpackningscentraler ska genomföras genom att hönsäggens kvalitetsklassificering, viktclassificering och symboler samt de journaler som förpackningscentralerna ska föra kontrolleras.

Enligt 2 mom. tillämpas i fråga om ordnandet av kontroll-, inspektions- och granskningsuppgifter i kommunerna vad som föreskrivs i 32 § i livsmedelslagen. Syftet med bestämmelsen är att göra det möjligt för kommunerna att ordna tillsynen på samma sätt som enligt livsmedelslagen. Detta vore ändamålsenligt eftersom de kontroller, inspektioner och granskningar som avses i den föreslagna paragrafen ofta kan göras i samband med tillsynen enligt livsmedelslagen. På detta sätt kan man undvika dubbelt arbete och således utnyttja förvaltningsresurserna effektivare.

I 32 § i livsmedelslagen finns det bestämmelser om kommunal livsmedelstillsyn. Enligt paragrafen sköts tillsynsuppgifterna i kommunen av en nämnd eller av något annat kollegialt organ. I bestämmelsen anges att det som i livsmedelslagen föreskrivs om en kommun också gäller en samkommun och ett samarbetsområde enligt lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009). I 32 § i livsmedelslagen sägs det vidare att en kommun kan komma överens med en annan kommun eller en samkommun om att en uppgift som ska skötas av kommunen eller en myndighet i kommunen anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare. Kommunfullmäktige kan också ge en nämnd eller ett organ rätt att överföra sina befogenheter på en tjänsteinnehavare eller sektion som lyder under nämnden eller organet, också när det gäller administrativa tvångsmedel enligt 55—60 § i den lagen. Separata bestämmelser om överföring av administrativa tvångsmedel finns nedan i den föreslagna lagen.

58 d §. *Livsmedelssäkerhetsverkets kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna.* I paragrafen föreslås bestämmelser om de kontroller i fråga om handelsnormerna som Livsmedelssäkerhetsverket ska sköta. I 1 mom. föreskrivs det om Livsmedelssäkerhetsverkets ansvar att kontrollera aktörer som är skyldiga att iaktta de handelsnormer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter som aktörerna innehar och att granska dokumenten över produkterna.

Enligt 1 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket svara för kontroller, inspektioner och

granskningar som hänför sig till handelsnormerna för sektorn för frukt och grönsaker. Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna, med undantag för de kontroller, inspektioner och granskningar som gäller bananer. Bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets kontrolluppgifter finns för närvarande i ministerieförordningen om frukt och grönsaker.

Enligt artikel 113a.4 i den gamla marknadsordningsförordningen ska medlemsstaterna selektivt, med utgångspunkt i en riskanalys, kontrollera att dessa produkter stämmer överens med respektive handelsnormer. I EU:s förordning om frukt och grönsaker föreskrivs det att medlemsstaterna ska säkerställa att överensstämelsekontroller genomförs selektivt, med utgångspunkt i en riskanalys och med tillräcklig frekvens för att garantera efterlevnad av handelsnormerna. Enligt artikel 9 i samma förordning ska varje medlemsstat utse ett eller flera kontrollorgan. Efterlevnaden av handelsnormerna kontrolleras i praktiken i packerierna, partihandeln och detaljhandeln och i samband med import. Det är skäl att observera att även om definitionen av frukt och grönsaker också omfattar bearbetad frukt och bearbetade grönsaker så ska kontrollen av russin, som hör till de bearbetade produkterna, med stöd av det som sägs ovan i fråga om bestämmelsen om Tullens kontroller och granskningar i fortsättningen skötas av Tullen och inte av Livsmedelssäkerhetsverket.

Enligt 2 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket svara för kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna för produkter inom olivsektorn.

Bestämmelser om kontrollerna finns i förordningen om handelsnormer för olivolja och i förordningen om analys av olivolja. Kontrollerna kan också förutsätta provtagning. Den medlemsstat där den tillverkare, förpackare eller försäljare som finns angiven på förpackningen har sin adress ska på en begäran som gäller kontrollen ta prover och säkerställa att informationen på förpackningen stämmer.

Enligt 3 § i ministerieförordningen om olivolja är det för närvarande Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverket och

kommunerna som svarar för kontrollerna. Det har inte ansetts var ändamålsenligt att fördela dessa synnerligen sällan förekommande kontrolluppdrag på flera myndigheter. I förslaget har det även beaktats att kontrollerna av olivolja kan kräva laboratorieprover som kommunerna inte har möjlighet att utföra. Om Livsmedelssäkerhetsverket i fortsättningen har hand om kontrollerna innebär det att kontrollmyndigheterna förenhetligas när det gäller vegetabiliska produkter, eftersom regionförvaltningsverken och kommunerna inte för närvarande deltar i de kontroller som gäller handelsnormerna för frukt och grönsaker, bananer eller russin.

Enligt 3 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket svara för sådana besiktningar på slakterier och anläggningar i anslutning till dem som hänför sig till handelsnormerna för kalvkött. Bestämmelser om genomförandet av besiktningarna finns i kapitel VII i bilaga XIa till den gamla marknadsordningsförordningen.

Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna. För närvarande finns bestämmelser om behörig myndighet när det gäller kontrollen i fråga handelsnormerna för kalvkött i 2 § i ministerieförordningen om kalvkött. Enligt den paragrafen övervakar Livsmedelssäkerhetsverket tillämpningen av den nämnda förordningen i slakterier och i anläggningar i samband med dem.

Enligt 4 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket svara för kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna när det gäller produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn.

I fråga om produktionsmetoderna kan man skilja mellan burhöns, frigående höns inomhus och utehöns. Produktionsmetoderna innefattar också krav på vilken typ av foder värphönsen får. Kraven i fråga om fodertyp och en del av kraven i fråga om produktionsmetoder är frivilliga för aktörerna. De som tillämpar dem har rätt att förse produkterna med märkning om produktionsmetod och fodertyp enligt det som närmare anges i EU-lagstiftningen i fråga. Den föreslagna kontrollen handlar om att säkerställa förhållandena när det gäller produktionsmetod och fodertyp. För närvarande finns det inget be-

hov av kontroll när det gäller fodertyp eftersom de frivilliga märkningarna i anslutning till detta inte har använts.

Bestämmelser om normerna i fråga om produktionsmetod finns i förordningen om handelsnormer för ägg, där det i fråga om normerna för produktionsystem och registrering av produktionsanläggningar hänvisas till direktiven 1999/74/EG och 2002/4/EG. Bestämmelser om detta finns i lagen om ett system för identifiering av djur och i jord- och skogsbruksministeriets förordning om identifiering av fjäderfä och vissa andra fåglar. Vid kontrollerna av produktionsmetod utnyttjas den kontroll i fråga om normerna och den registrering som gjorts med stöd av bestämmelserna i fråga. Enligt 6 § i lagen om ett system för identifiering av djur är Livsmedelssäkerhetsverket registeransvarig.

För närvarande föreskrivs det inte särskilt om ansvarig myndighet när det gäller kontroll i anslutning till normerna för produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn. Det vore motiverat att detta skulle höra till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter eftersom det handlar om samma slags kontroll av produktionsförhållandena som de frivilliga märkningarna om produktionsmetod i anslutning till saluföring av fjäderfäkött. Också dessa kontroller föreslås i överensstämmelse med nuläget höra till Livsmedelssäkerhetsverket som ett led i kontrollerna i fråga om handelsnormerna för fjäderfäkött. Det är meningen att man på det sätt som föreslås nedan ska kunna anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna.

Enligt 5 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket svara för kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till produkter inom fjäderfäköttssektorn. Det bör observeras att definitionen av fjäderfäköttssektorn även omfattar kläckägg och kycklingar av fjäderfä. Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna.

När det gäller produkter inom fjäderfäköttssektorn anges kontrollmyndigheterna i ministeriebeslutet om fjäderfä, enligt vilket Livsmedelsverket svarar för övervakningen när det gäller saluföring av fjäderfäkött och

köttprodukter och de transporter som avgår från partiaffärerna och anstalten för veterinärmedicin och livsmedel svarar för övervakningen av vattenhalten och för märkningarna i anslutning till produktionsmetoderna. Klassificeringen av fjäderfä övervakas av jord- och skogsbruksministeriets livsmedelsavdelning, som biträds av landsbygdsavdelningen vid Tavastlands arbetskrafts- och näringscentral och av de inspektörer som auktoriserats för uppgiften. Som det anges ovan har Livsmedelsverkets och jord- och skogsbruksministeriets livsmedelsavdelnings uppgifter överförts på Livsmedelssäkerhetsverket.

I fråga om kläckägg och kycklingar av fjäderfä anges kontrollmyndigheterna i ministeriebeslutet om småkycklingar, enligt vilket anstalten för veterinärmedicin och livsmedel övervakar iakttagandet av bestämmelserna om beteckningar och klassificering vid primärvälsanläggningar, avelsanläggningar och kläckerier. De uppgifter som anstalten för veterinärmedicin och livsmedel hade har överförts på Livsmedelssäkerhetsverket.

Bestämmelser om handelsnormerna för produkter inom fjäderfäsektorn och om anknytande kontroller finns i artikel 116 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött. De normer som kontrollerna hänför sig till gäller hela slaktkroppar och styckningsdelar av fjäderfä. Det som övervakas är produkternas vattenhalt, klassificering, vikt, märkning, frivilliga uppgifter, namn och presentation.

Enligt förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött ska vattenhalten övervakas på slakterier och styckningsanläggningar. Vattenhalten övervakas genom en jämförelse av slaktkropparnas vikt före och efter kylning. Detta ingår i slakteriernas egenkontroll. I den förordningen föreskrivs också att kontroller av vattenhalten ska utföras åtminstone en gång var tredje månad genom provtagning på frysta och djupfrysta styckningsdelar av fjäderfäkött från samtliga slakterier och styckningsanläggningar som producerar sådana styckningsdelar. I Finland förekommer sådana här produkter knappast alls inom detaljhandeln, men i det utbud som riktas till storköken finns det djupfrysta produkter i

viss mån. Livsmedelsindustrin använder också fryst eller djupfryst kött som råvara. Vattenhalten undersöks genom laboratorieundersökningar.

Enligt förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött ska klassificeringen övervakas i slakterier, styckningsanläggningar, grossist- och detaljhandelslager eller i andra handelsled, eller vid import från tredjeland vid förtullningen. När det gäller klassificeringen ska prover tas från produkterna i enlighet med den nämnda förordningen. Proverna undersöks organoleptiskt.

Enligt samma förordning ska vikten kontrolleras i förpackarens eller importörens lokaler och i andra led i saluföringen. Vikten övervakas genom att ett visst antal prover vägs och den faktiska vikten jämförs med den nominella. I förordningen föreskrivs vidare att märkningen av förpackningarna ska övervakas i slakterier och styckningsanläggningar och, när det gäller detaljhandelsförpackningar, i affärerna. EU:s lagstiftning har inga bestämmelser om hur tillsynen i fråga om märkningen av förpackningar ska gå till.

Frivilliga uppgifter ska enligt förordningen kontrolleras hos jordbruksföretag, fodertillverkare och foderleverantörer och i slakterier och kläckerier. I fråga om frivilliga uppgifter kan kontrollen gälla produktionssystemet, för vars del primärproduktionsstället ska kontrolleras och bokföringen granskas. Inga prover tas.

Bestämmelser om kontroll av produktion och saluföring av kläckägg och kycklingar av fjäderfä finns i artikel 116 i den gamla marknadsordningsförordningen och i förordningen om handelsnormer för kycklingar. Handelsnormerna för kläckägg gäller i praktiken ägg från gårdsuppfödda fjäderfän avsedda för kycklingproduktion. Normerna för kycklingar av fjäderfä gäller levande gårdsuppfödda fjäderfän som väger högst 185 g och om vilka det finns närmare bestämmelser i EU:s lagstiftning. När det gäller de ovannämnda produkterna bör man enligt förordningen om handelsnormer för kycklingar övervaka registreringen av anläggningar, märkningen av kläckägg och förpackningar innehållande kläckägg, märkningen av förpackningar innehållande kycklingar, följedokument, registreringar i kläckerier, användningen av

kläckägg som tas ur ruvmaskinen och meddelanden. Kontroller ska göras i anläggningar för avelsfjäderfä, produktionsanläggningar och kläckerier.

Enligt 6 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket också sköta kontrollerna när det gäller överensstämmelsen med kraven i fråga om mjölk och mjölkprodukter, bredbara fetter, produkter inom fjäderfäköttssektorn och produkter inom äggsektorn samt i fråga om dokumenten över dessa vid import från länder utanför EU, vid den första lossningen i Finland vid införsel från andra av EU:s medlemsstater och vid export. Det bör observeras att definitionen av fjäderfäköttssektorn även omfattar kläckägg och kycklingar av fjäderfä.

När det gäller kalvkött, kläckägg och kycklingar av fjäderfä motsvarar förslaget om de kontroller och granskningar som ska göras i samband med import innehållsmässigt nuläget enligt de gällande nationella bestämmelserna. I ministerieförordningen om kalvkött finns en hänvisning till 42 § i livsmedelslagen, där det föreskrivs om tillsyn över den första ankomstplatsen, som Livsmedelssäkerhetsverket svarar för, dvs. tillsyn över importen. Enligt ministeriebeslutet om småkycklingar svarar jord- och skogsbruksministeriets veterinär- och livsmedelsavdelning för kontrollen. Dessa uppgifter överfördes på Livsmedelssäkerhetsverket i samband med lagen om detta verk.

I nuläget finns det inga uttryckliga bestämmelser om ansvarig myndighet i fråga om de kontroller och granskningar som ska göras i samband med import av mjölkprodukter, bredbara fetter, produkter inom äggsektorn och övriga produkter inom fjäderfäköttssektorn. I praktiken har det dock även för närvarande varit Livsmedelssäkerhetsverket som ska sköta dessa kontroller och granskningar. Verket svarar också med stöd av livsmedelslagen för tillsynen över import av animaliska produkter. För enhetlighetens skull vore det motiverat om verket också svarade för kontrollen av att dessa produkter är förenliga med handelsnormerna vid import.

I praktiken har tillsynsbehovet i anslutning till dessa normer varit ringa. När det gäller kontroll av produkter inom äggsektorn vid import är det skäl att beakta att importlandet ska iakttä ett likadant program för kontroll av

salmonella som det som iakttas i Finland eller bevisa att det importerade partiet har undersökts med avseende på salmonella under hela produktionsperioden. I praktiken innebär det att hönsägg kan importeras för detaljförsäljning i Finland bara från Sverige och numera också från Danmark. Ägg av klass B som har importerats från tredjeländer får övergå till fri omsättning endast om det i samband med tullklareringarna kontrollerats att deras slutliga användningsändamål är inom industrin. Varje parti ska åtföljas av ett intyg enligt bilaga V till kommissionens förordning (EG) nr 1688/2005 där det garanteras att äggen är avsedda att användas för framställning av bearbetade produkter med en metod som garanterar att salmonella försvinner.

Enligt 2 mom. svarar Livsmedelssäkerhetsverket för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som det med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls. Det vore ändamålsenligt om den myndighet som svarar för kontrollen över verksamheten i fråga också svarade för kontrollen av att förutsättningarna för beviljande av godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag i anslutning till samma verksamhet uppfylls. Det är meningen att Livsmedelssäkerhetsverket t.ex. inom sektorn för frukt och grönsaker ska svara för utfärdandet av de intyg om överensstämmelse i fråga om vilka medlemsstaterna har prövningsrätt. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen ska verket svara för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av intyg uppfylls.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om vissa av de aktörer i anslutning till handelsnormerna som avses i EU:s lagstiftning och som ska anges nationellt. Det är meningen att Livsmedelssäkerhetsverket i enlighet med gällande praxis ska utses till en sådan aktör.

Enligt 1 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket vara den i EU:s lagstiftning om handelsnormer avsedda samordnande myndighet inom sektorn för frukt och grönsaker som det föreskrivs närmare om i artikel 9 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt den

artikeln ska varje medlemsstat utse en enda behörig myndighet som ska ansvara för samordning och kontakt på de områden som omfattas av detta kapitel. För närvarande är Livsmedelssäkerhetsverket samordnande myndighet med stöd av 2 § i ministerieförordningen om frukt och grönsaker.

Enligt 2 punkten ska Livsmedelssäkerhetsverket vara den centrala myndighet som avses i förordningen om handelsnormer för kalvkött. För närvarande finns en motsvarande bestämmelse om detta i ministerieförordningen om kalvkött.

Enligt 4 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket dessutom utföra kontroller, inspektioner och granskningar som med stöd av 58 c § ska skötas av kommunerna. Det kan särskilt finnas behov av att på det nationella planet kontrollera märkningar i detaljhandelsledet. Det kan hända att märkningen i hela landet strider mot normerna, och då är det effektivare om kontrollerna utförs nationellt i stället för i enskilda kommuner.

Det är meningen att marknadsordningslagens bestämmelser om de rättigheter och skyldigheter som den myndighet som svarar för kontroller, inspektioner och granskningar har, t.ex. rätt att utföra inspektioner och få information, och om administrativa tvångsmedel ska tillämpas också på dessa kontroller, inspektioner och granskningar.

58 e §. *Anlitande av närings-, trafik- och miljöcentralen vid kontroller av handelsnormerna.* Enligt 1 punkten kan Livsmedelssäkerhetsverket anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller av produkter inom sektorn för frukt och grönsaker. Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna. Enligt 2 § i ministerieförordningen om frukt och grönsaker kan Livsmedelssäkerhetsverket bistås av närings-, trafik- och miljöcentralerna. Så har man gjort om man inte har haft egna inspektörer i området. Verket har för närvarande egna inspektörer i Helsingfors, Åbo, Kouvola och Uleåborg, varav den sistnämnda svarar för inspektionerna och kontrollerna i hela norra Finland.

Enligt 2 punkten kan Livsmedelssäkerhetsverket anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller, inspektioner och granskningar som gäller produktionsmetoder

i fråga om produkter inom äggsektorn. För närvarande finns det inte några nationella bestämmelser om saken. Det handlar om kontroll i fråga om normerna för produktionsförhållanden. Då vore det ändamålsenligt att kunna anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna eftersom dessa kontroller kan förenas med andra kontroller och inspektioner på produktionsenheten som centralerna ska sköta.

Enligt 3 punkten kan Livsmedelssäkerhetsverket anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller, inspektioner och granskningar när det gäller frivilliga märkningar beträffande produktionsmetoder i fråga om produkter inom fjäderfäköttssektorn. Till innehållet motsvarar förslaget nuläget i fråga om de gällande nationella bestämmelserna. Enligt ministeriebeslutet om fjäderfä svarar anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för övervakningen av produktionsmetoderna för fjäderfäkött och kan anlita arbetskrafts- och näringscentralernas landsbygdsavdelningar som hjälp vid övervakningen. Det handlar om kontroll i fråga om normerna för produktionsförhållanden. Då vore det ändamålsenligt att kunna anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna eftersom dessa kontroller kan förenas med andra kontroller och inspektioner på produktionsenheten som centralerna ska sköta.

58 f §. *Styrning, rapportering och användning av uppgifter i anslutning till kontroller av handelsnormerna.* Enligt paragrafen tillämpas 30, 31, 47, 48 och 52 § i livsmedelslagen på planering, styrning och utvärdering av och rapportering om kontroller av handelsnormerna.

Enligt 30 § i livsmedelslagen planerar, styr, utvecklar och verkställer Livsmedelssäkerhetsverket livsmedelstillsynen nationellt, och enligt 31 § planerar, styr och övervakar regionförvaltningsverket livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde. Enligt 47 § i den lagen ska Livsmedelssäkerhetsverket utarbeta ett riksomfattande tillsynsprogram för den tillsyn som avses i livsmedelslagen och enligt 48 § ska de myndigheter som svarar för kontrollerna ta med de kontroller som ankommer på dem i sina tillsynsplaner. I 52 § i livsmedelslagen före-

skrivs det att tillsynsmyndigheterna är skyldiga att på begäran meddela Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket uppgifter om inspektioner och kontroller.

Syftet med bestämmelsen är att göra det nuvarande läget tydligare och förbättra planeringen av kontrollerna. Genom bestämmelsen säkerställer man att handelsnormerna utvärderas vid planeringen av andra kontroller, som ofta hänför sig till samma produkter. Det har ansetts ändamålsenligt att planera och genomföra kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna i samband med inspektioner, kontroller och besiktningar som avses i livsmedelslagen eftersom man på detta sätt kan undvika dubbelt arbete och således utnyttja förvaltningsresurserna effektivare. Det vore ändamålsenligt att sköta rapporteringen om kontrollerna i enlighet med livsmedelslagen eftersom den hänger nära samman med den nämnda planeringen och styrningen av tillsynen. Även för närvarande har kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna planerats och genomförts i samband med inspektioner, kontroller och besiktningar som avses i livsmedelslagen. Det har dock saknats uttryckliga bestämmelser om detta, och planeringen har inte varit systematisk.

Enligt den föreslagna paragrafen får man trots sekretessbestämmelserna vid kontroller av handelsnormerna använda och för kontrollerna lämna ut uppgifter som har erhållits vid inspektioner, kontroller och besiktningar som avses i livsmedelslagen. I princip gäller dessa system olika krav, men i vissa fall kan man utifrån uppgifter som har kontrollerats med stöd av livsmedelslagen också konstatera om handelsnormerna iaktas. Med hjälp av denna bestämmelse kan man säkerställa att kontroller, inspektioner, granskningar och besiktningar som görs med stöd av lagstiftning inom två olika områden inte behöver göras två gånger i fråga om samma omständigheter. Detta är ändamålsenligt både med tanke på de aktörer som tillsynen gäller och med tanke på en minimering av myndigheternas administrativa börda.

58 g §. *Inspektionsrätt vid kontroller och granskningar som hänför sig till handelsnormerna.* Paragrafen innehåller bestämmel-

ser om den inspektionsrätt som hänför sig till övervakningen av handelsnormerna och som gör det möjligt att utföra de ovan angivna kontrollerna, inspektionerna och granskningarna. De myndigheter som svarar för kontrollen av att handelsnormerna iaktas och som anlitas vid denna kontroll har enligt förslaget rätt att få tillträde till lokaler som en aktör som är skyldig att iaktta handelsnormerna använder för tillverkning, saluföring, lagring och transport av produkterna och att kontrollera de produkter som omfattas av handelsnormerna samt att granska dokument och bokföring över produkterna i den omfattning som krävs för att säkerställa att handelsnormerna iaktas. På inspektionsrätten vid kontroller och granskningar som gäller import tillämpas 54 § i den föreslagna lagen. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

På övervakning i anslutning till saluföring tillämpas för närvarande 5 § i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. Den föreslagna bestämmelsen är klarare avgränsad och lämpar sig bättre med tanke på handelsnormerna.

60 §. *Kontroller och inspektioner som det attesterande organet utför.* I 1 mom. föreslås en sådan ändring att hänvisningen i fråga om attesterande organ till lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik uppdateras så att den motsvarar nuläget. För närvarande finns bestämmelser om attesterande organ i 39 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd, genom vilken den nämnda lagen upphävdes.

63 §. *Jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets och kontrollmyndigheternas rätt att få information.* I 1 och 2 mom. föreslås det bli preciserat att rätten att få information också gäller de myndigheter som anlitas vid kontrollerna. I 2 mom. föreslås dessutom en skrivteknisk ändring för att de två momentens struktur ska motsvara varandra.

64 §. *Rätt för myndigheter som styr kontrollerna och för myndigheter som avses i EU:s lagstiftning att utföra inspektioner och få information.* Hänvisningen i 3 mom. till finansieringsförordningen föreslås bli ändrad till en hänvisning till den horisontella förord-

ningen, där bestämmelserna om detta kommer att finnas i fortsättningen.

85 a §. *Administrativa tvångsmedel som anknyter till producentorganisationer.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om Landsbygdsverkets rätt att förelägga en producentorganisation som inte har lämnat de uppgifter som krävs med stöd av EU:s marknadsordningslagstiftning eller den föreslagna lagen inom utsatt tid, att inom utsatt tid lämna de uppgifter som saknas. Landsbygdsverket kan förena ett föreläggande att lämna uppgifter med vite enligt viteslagen (1113/1990). Den föreslagna bestämmelsen motsvarar till innehållet den gällande lagens bestämmelser om aktörer som är skyldiga att ge prisrapporter.

86 a §. *Åtgärder vid överträdelse av handelsnormerna samt förbud mot saluföring.* I 1 mom. föreskrivs om de förfaranden som ska tillämpas vid brott mot eller underlåtelse att uppfylla handelsnormerna. Om en aktör som svarar för att handelsnormerna iakttas bryter mot eller underlåter att uppfylla de i denna lag eller EU:s lagstiftning om handelsnormer avsedda handelsnormerna för produkterna, kan den myndighet som svarar för kontrollen av att normerna iakttas eller som anlitas vid kontrollen meddela aktören ett föreläggande att avhjälpa missförhållandet omedelbart eller inom en tid som myndigheten bestämmer, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning. De produkter som föreläggandet gäller får inte saluföras förrän den aktör som har meddelats föreläggandet har rättat till missförhållandet och gett myndigheten i fråga en redogörelse för att normerna uppfylls.

Det har ansetts ändamålsenligt att meddela förelägganden att avhjälpa missförhållanden med tanke på att t.ex. felaktiga märkningar kan vilseleda konsumenterna eller andra aktörer som deltar i saluföringen. Förelägganden ska tillämpas primärt i förhållande till det förbud mot saluföring som föreslås nedan. På så sätt säkerställer man att proportionalitetsprincipen iakttas vid tillämpningen av åtgärderna. Den myndighet som svarar för kontrollen av produkterna ska svara för meddelandet av förelägganden. Myndigheten kan kräva att missförhållandet avhjälps antingen omedelbart eller inom en tid som myndigheten bestämmer. Det förstnämnda alternativet

kommer i fråga om förseelsen eller försummelsen gäller en sådan omständighet som det går att rätta till omedelbart. I andra fall ska missförhållandet avhjälpas inom en tid som myndigheten bestämmer.

När man sätter en tidsfrist bör det bedömas om förseelsen är av det slaget att den över huvud taget kan rättas till. Att bestämma en tid är ett ändamålsenligt förfarande t.ex. i de fall då en produkts förpackning eller märkningarna på förpackningen inte motsvarar föreskrivna krav och felet inte kan avhjälpas omedelbart. Genom kravet på en redogörelse för att produkten uppfyller normerna betonas det att man följer upp att normerna iakttas och att förseelser och försummelser åtgärdas.

I fråga om åtgärderna motsvarar förslaget i princip 55 § i livsmedelslagen. Den paragrafen kan för närvarande tillämpas i anslutning till handelsnormer med stöd av 2 § 3 mom. i livsmedelslagen. Den är dock tillämplig på handelsnormer bara om riktigheten eller tillräckligheten när det gäller information äventyras eller om konsumenterna blir vilseledda. Men handelsnormerna gäller också t.ex. produkternas kvalitet och andra omständigheter som det redogörs för ovan i samband med handelsnormerna. Den föreslagna bestämmelsen lämpar sig därför bättre med tanke på handelsnormerna.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om förbud mot saluföring. Om en aktör som meddelats ett föreläggande inte avhjälper missförhållandet omedelbart eller inom utsatt tid eller om missförhållandet är av sådan art att det inte kan avhjälpas, ska den myndighet som svarar för kontrollen eller som anlitas vid den meddela den aktör som saluför produkterna förbud att fortsätta saluföringen av produkterna i fråga, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning. Om det är fråga om en produkt som importeras från ett land utanför EU, ska aktören meddelas förbud att importera produkten.

I EU:s lagstiftning om handelsnormer förutsätts det på flera ställen att medlemsstaterna förbjuder saluföring av produkter som strider mot handelsnormerna. I t.ex. artikel 8 i förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött och artikel 25 i förordningen om handelsnormer för ägg föreskrivs det att om ett kontrollerat parti inte godkänns ska salufö-

ring och import av partiet förbjudas tills bevis framläggs om att partiet har iordningställt så att det uppfyller kraven. Enligt artikel 25.3 i den sistnämnda förordningen ska man förvissa sig om att det icke godkända partiet är iordningställt eller är under iordningställande så att det uppfyller kraven. Enligt artikel 8.3 i förordningen om handelsnormer för kalvkött ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att åtgärda bristande överensstämmelse med kraven. Medlemsstaterna ska framför allt kräva att köttet i fråga tas bort från marknaden fram till dess att det har märkts om i enlighet med kraven.

När det gäller andra produkter anges medlemsstaternas skyldigheter i EU:s lagstiftning om handelsnormer på ett allmännare plan genom kravet att medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att påföljdsbelägga överträdelser mot förordningarna om saluföring. Så föreskrivs det t.ex. i EU:s förordning om frukt och grönsaker och i artikel 10 i förordningen om handelsnormer för kycklingar. För att jämlikheten mellan aktörerna ska kunna garanteras har det ansetts att alla aktörer som är skyldiga att iaktta handelsnormerna ska omfattas av samma bestämmelser oavsett produktsektor. Därför föreslås det att skyldigheten enligt de ovannämnda EU-bestämmelserna för enskilda produktsektorer att i regel förbjuda saluföring av produkter som strider mot handelsnormerna ska tillämpas i fråga om alla produkter.

Ett förbud mot saluföring kan anses vara motiverat med tanke på de följder som fel och brister kan få för konsumenterna och marknaden. Om man t.ex. inte iakttar kraven på att ange produkternas ursprung eller bryter mot dem, får konsumenterna inte den information de behöver om produkterna eller också är produkterna vilseledande. Aktörer som lämnar bristfällig eller felaktig information kan också få en omotiverad konkurrensfördel jämfört med aktörer som iakttar normerna. När det gäller frukt har man t.ex. bedömt att uppgifterna om ursprungsbenämning inte alltid håller streck och att produkter som har importerats från andra länder marknadsförs som inhemska. För att en fungerande marknad och konsumenternas tillgång till information ska kunna säkerställas bör saluföringen av produkter som strider mot handelsnor-

merna kunna förhindras om upptäckta fel inte rättas till.

Det är också möjligt att felen och försummelserna är av sådan art att det över huvud taget inte är möjligt att åtgärda dem. Om en produkt t.ex. inte uppfyller kvalitetskraven, är det i regel inte möjligt att få produkten att överensstämma med kraven om den lätt blir förstörd. Då kommer det inte på fråga att sätta en tidsfrist. I sådana fall är det inte bestämmelsen om att avhjälpa missförhållandet utan bestämmelsen om förbud mot saluföring som ska tillämpas.

Förslaget motsvarar i princip möjligheten enligt 56 § i livsmedelslagen att förbjuda primärproduktion, tillverkning, import, export, saluhållande, servering eller annan överlåtelse av ett livsmedel samt användning av livsmedlet i livsmedelstillverkning. En förutsättning för tillämpningen av den bestämmelsen är dock att allvarlig hälsofara orsakas eller att det med grundad anledning kan befaras att hälsofara orsakas och hälsofaran inte kan förhindras på något annat sätt. Som det ovan har angetts är denna grund inte tillämplig på handelsnormer. Den föreslagna bestämmelsen lämpar sig bättre med tanke på handelsnormerna.

Enligt 3 *mom.* ska beslut om förbud fattas utan dröjsmål. När beslutet fattas ska man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren av produkten blir så liten som möjligt. Besluten gäller hela det kontrollerade partiet till den del det inte uppfyller de föreskrivna kraven, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning. Till innehållet motsvarar förslaget 59 § 2 *mom.* i livsmedelslagen, där det föreskrivs om beslut om användning och förstörande av livsmedel. Eftersom t.ex. den direkt tillämpliga EU-lagstiftningen om handelsnormer som gäller sektorn för frukt och grönsaker innehåller bestämmelser om vilken del åtgärderna ska inriktas på, hänvisas det i momentet av informativa skäl till att EU-lagstiftningen ska tillämpas i första hand.

I 4 *mom.* föreslås en bestämmelse om förutsättningarna för att myndigheten ska kunna låta bli att meddela ett förbud. Myndigheten behöver inte meddela något förbud, om produkten inte har blivit förstörd och det med tanke på konsumenternas tillgång till infor-

mation eller en fungerande marknad handlar om en obetydlig fråga. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att påföljderna blir skäligen i förhållande till betydelsen av att normerna överträds. Det verkar inte vara motiverat med tanke på proportionalitetsprincipen att meddela ett förbud mot saluföring eller import i en situation där produkten inte har blivit förstörd och det med tanke på konsumenternas tillgång till information eller en fungerande marknad handlar om en obetydlig fråga.

Det är inte meningen att obetydliga brister ska leda till förbud mot saluföring. När det gäller att ta ställning till vad som är obetydligt bör man i fråga om märkningarna bedöma deras betydelse dels med tanke på konsumenternas tillgång till information, dels med tanke på en fungerande marknad. Frågan om konsumenternas tillgång till information kan behöva bedömas t.ex. i fall där de märkningar som gäller produkternas ursprung eller kvalitetsklass är bristfälliga eller felaktiga. Vid bedömningen av hur väl marknaden fungerar bör man beakta hur nödvändiga märkningarna är med tanke på andra saluförare. Om det t.ex. handlar om sådana felaktiga uppgifter i transportdokument som inte anses kunna medföra problem eller missförstånd för andra aktörer, finns det inte med stöd av det föreslagna momentet nödvändigtvis några grunder för ett förbud mot saluföring.

86 b §. *Beslut om användning och märkning av produkter som strider mot handelsnormerna.* Paragrafen innehåller en bestämmelse om vissa specialfall som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer och som ger en aktör rätt att använda produkter för något annat ändamål eller saluföra dem med tilläggsmärkningar även om handelsnormerna inte uppfylls. Det ovan föreslagna förbudet mot saluföring är sekundärt i förhållande till denna direkt tillämpliga EU-lagstiftning.

För närvarande känner man till två bestämmelser i EU:s lagstiftning om handelsnormer som medger förfaranden som en aktör har rätt att vidta i stället för att bli meddelad ett förbud mot saluföring. I paragrafen föreslås ingen detaljerad hänvisning till EU:s lagstiftning utan mera allmänt en hänvisning till EU:s lagstiftning om handelsnormer. Det

ta är ett sätt att försäkra sig om att det inte i fortsättningen uppstår konflikter mellan en nationell lag och direkt tillämplig EU-lagstiftning, om det i EU-lagstiftningen senare även införs bestämmelser om andra direkt tillämpliga förfaranden. Det gäller sådana direkt tillämpliga bestämmelser om rättigheter för de aktörer som handelsnormerna avser som är förpliktande för medlemsstaterna och som en medlemsstat inte kan göra undantag från om villkoren uppfylls. I de föreslagna bestämmelserna föreskrivs det om de förfaranden som ska tillämpas vid myndigheternas beslutsfattande i sådana fall.

Strävan har varit att göra bestämmelsen enhetlig med 59 § 1 mom. i livsmedelslagen, enligt vilket en tillsynsmyndighet beslutar för vilka ändamål ett livsmedel som strider mot livsmedelsbestämmelserna får användas eller överlåtas, om det inte är möjligt att ändra livsmedlet så att det överensstämmer med bestämmelserna. Om det inte är möjligt att använda livsmedlet eller om hälsoaspekter eller livsmedelsbestämmelserna det förutsätter, ska föreläggande meddelas om att livsmedlet ska förstöras. Skillnaden är dock den att förutsättningarna för beslutet bestäms med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer. Förfarandena i samband med beslutet motsvarar till innehållet 59 § 2 mom. i livsmedelslagen.

I det föreslagna *1 mom.* föreskrivs det att om EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter att produkter som strider mot handelsnormerna används för något annat ändamål som anges i den nämnda lagstiftningen, kan den myndighet som svarar för kontrollen av dessa produkter eller som anlitas vid kontrollen på ansökan av en aktör som svarar för att normerna iakttas godkänna att produkten används för ett sådant ändamål.

En aktör ska ha rätt att använda produkterna för något annat ändamål bara om EU:s lagstiftning om handelsnormer innehåller bestämmelser om en sådan rätt. Så anges åtminstone i artikel 17.3 i EU:s förordning om frukt och grönsaker. Enligt den bestämmelsen kan produkter som konstaterats strida mot handelsnormerna användas som foder eller användas inom bearbetningsindustrin eller som någon annan form av icke-livsmedel. Om en aktör ansöker om att bli beviljad den-

na rätt, ska den myndighet som svarar för kontrollen av produkten bedöma om förutsättningarna enligt EU:s lagstiftning om handelsnormer uppfylls eller inte. Utifrån denna bedömning ska myndigheten besluta om användningen ska tillåtas eller förbjudas.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det att om EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter att produkter som strider mot handelsnormerna saluförs med tilläggsmärkningar, kan den myndighet som svarar för kontrollen av dessa produkter eller som anlitas vid kontrollen på ansökan av en aktör som svarar för att normerna iaktas godkänna att produkten saluförs med tilläggsmärkningar.

En aktör ska ha rätt att saluföra en produkt som strider mot handelsnormerna med tilläggsmärkningar bara om EU:s lagstiftning om handelsnormer innehåller bestämmelser om en sådan rätt. En sådan bestämmelse finns åtminstone i artikel 16.6 i förordningen om handelsnormer för fjäderfäkött. Enligt den bestämmelsen kan saluföring av produkter som strider mot handelsnormerna tillåtas med tilläggsmärkningar som anges närmare i punkten i fråga. Om en aktör ansöker om att bli beviljad denna rätt, ska den myndighet som svarar för kontrollen av produkten bedöma om förutsättningarna enligt EU:s lagstiftning om handelsnormer uppfylls eller inte. Utifrån denna bedömning ska myndigheten besluta om användningen ska tillåtas eller förbjudas.

Enligt 3 mom. ska den myndighet som fattar beslut som avses i paragrafen sätta ut en skälig tid inom vilken aktören ska iaktta ett beslut som givits med stöd av 1 eller 2 mom. Beslutet ska fattas utan dröjsmål. När beslutet fattas ska man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren av produkten blir så liten som möjligt. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar till innehållet 59 § 2 mom. i livsmedelslagen.

86 c §. Överträdelse av handelsnormerna samt vite. Enligt denna paragraf kan den myndighet som meddelar ett förbud enligt 86 a § förena det med vite i enlighet med viteslagen. Möjligheten att förelägga vite är avsedd att ge mera tyngd åt förbudet. Till innehållet motsvarar förslaget 68 § i livsmedelslagen. Enligt den paragrafen kan tillsynsmyndigheten förena ett föreläggande el-

ler förbud som meddelats med stöd av lagen med vite.

Vitet är också avsett att utgöra ett led i de åtgärder enligt EU:s lagstiftning som medlemsstaterna ska vidta för att påföljdsbelägga överträdelser mot bestämmelserna om saluföring. Enligt exempelvis artikel 144 i EU:s förordning om frukt och grönsaker ska medlemsstaterna föreskriva sådana påföljder på nationell nivå för oegentligheter avseende kraven som ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande så att de säkerställer ett adekvat skydd för unionens finansiella intressen. I artikel 9 i förordningen om handelsnormer för olivolja står det att medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att förordningen följs, också vad gäller systemet för påföljder. Enligt artikel 10 i förordningen om handelsnormer för kycklingar ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att påföljdsbelägga överträdelser mot förordningarna om produktion och saluföring av ägg för kläckning och gårdsuppfödda kycklingar. I artikel 36 i förordningen om handelsnormer för ägg föreskrivs det att medlemsstaterna ska fastställa regler om de påföljder som ska tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen, och de ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att påföljderna verkställs. Påföljderna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.

86 d §. Kommunens beslut om användning av administrativa tvångsmedel. Enligt 1 mom. ska beslut om administrativa tvångsmedel i en kommun fattas av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser. I livsmedelslagen finns det bestämmelser om detta med motsvarande innehåll.

Enligt 2 mom. kan kommunfullmäktige ge nämnden eller organet rätt att överföra sina befogenheter på en tjänsteinnehavare eller sektion som lyder under nämnden eller organet, när det gäller administrativa tvångsmedel enligt 86 a—86 c § i den föreslagna lagen. Bestämmelser om ett motsvarande förfarande finns i 32 § 3 mom. i livsmedelslagen. Den föreslagna bestämmelsen möjliggör enhetliga förfaranden vid båda typerna av kontroll. Detta är ändamålsenligt eftersom kontrollen kan ske vid samma tillfälle.

Enligt 3 mom. ska beslut om användning av sådana administrativa tvångsmedel enligt 86 a—86 c § som kommunen får använda sig av fattas av Livsmedelssäkerhetsverket, om ärendet gäller områden som är större än en kommun. Livsmedelssäkerhetsverket ska utan dröjsmål underrätta de berörda kommunerna om ett sådant beslut. Till innehållet motsvarar förslaget 64 § 1 och 3 mom. i livsmedelslagen. En sådan bestämmelse behövs i situationer där en förseelse mot handelsnormerna är av det slaget att den berör flera kommuner. Detta är fallet t.ex. om en produkt har en felaktig beteckning och produkten saluförs på olika håll i landet.

87 §. Brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter. I 1 mom. 2 och 3 punkten föreslås en sådan teknisk ändring att ordet eller i slutet av 2 punkten flyttas till slutet av 3 punkten. Ändringen behövs eftersom det i momentet föreslås en ny 4 punkt. Dessa 2 och 3 punkter har behandlats i riksdagens grundlagsutskott.

I 1 mom. föreslås en ny 4 punkt om straffet för brott mot marknadsnormerna. Där sägs att den som uppsåtligen bryter mot handelsnormer som finns i EU:s lagstiftning om handelsnormer eller i en förordning utfärdad med stöd av 46 a eller 46 d—46 f § och som gäller definitioner, beteckningar, klassificering, presentation, märkning, förpackning, utseende, konsistens, egenskaper, behandling, ursprung, produktionsplats, produktionsmetod, ämnen som används i produktionen, förvaring, lagring, transport, leverans, dokument, certifieringsförfarande, begränsningar i användningen av vissa ämnen eller metoder, identifiering eller registrering av aktören, dokumentering av uppgifter, anmälningsskyldighet eller tidsfrister, eller bryter mot anmälningsskyldigheten enligt 46 f § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter dömas till böter.

En straffbestämmelse har ansetts vara behövlig med tanke på att EU:s lagstiftning förpliktar medlemsstaterna att bestämma om påföljder för brott mot handelsnormerna. För dessa förpliktelser redogörs ovan i samband med bestämmelserna om vite. Det är skadligt att underlåta att iakttä handelsnormerna eller

att bryta mot dem eftersom enhetliga normer garanterar företagen enhetliga förutsättningar för handel inom hela EU. Med tanke på konsumenterna är brott mot handelsnormerna skadliga särskilt av den anledningen att syftet med normerna är att säkerställa att produkterna uppfyller de krav som ställts på deras egenskaper och informationen om dem. Av dessa orsaker kan uppsåtliga brott mot handelsnormerna anses vara så pass klandervärda att de ska vara straffbara.

Det påföljdssystem som EU:s lagstiftning förutsätter ska enligt förslaget införas genom att det i lagens kapitel om administrativa tvångsmedel och straffbestämmelser med tanke på brott mot handelsnormerna införs ett förfarande med förelägganden att avhjälpa missförhållanden och ett förbud mot saluföring, vid behov förenade med vite, samt en straffbestämmelse.

Straffbestämmelsen har ansetts motiverad eftersom enbart ett föreläggande att rätta till en produkt som strider mot handelsnormerna eller ett förbud mot saluföring inte nödvändigtvis kan anses utgöra en påföljd. Då förutsätter man ju bara i princip att produkten fås att överensstämma med kraven eller förhindrar saluföringen av en produkt som inte annars heller skulle ha fått saluföras.

Förbud mot saluföring och vite kan som helhet vara en tillräcklig påföljd med tanke på genomförandet av EU:s lagstiftning. Men i alla situationer är det inte möjligt att meddela förbud och förelägga vite. Om överträdelsen av normerna t.ex. gäller en omständighet som inte kan rättas till, går det inte heller att meddela ett föreläggande att avhjälpa missförhållandet och att förena det med vite. Detta är fallet bl.a. om kvaliteten på en produkt inte motsvarar kraven enligt EU:s lagstiftning. Utan en straffbestämmelse skulle det alltså vara möjligt att saluföringen av en produkt som strider mot handelsnormerna bara leder till ett förbud mot saluföring av produkten. Ett sådant påföljdssystem verkar inte vara effektivt och avskräckande på det sätt som EU:s lagstiftning förutsätter. Därför kan det anses motiverat att brott mot handelsnormerna ska vara straffbara.

Bötesstraff har ansetts motiverade med tanke på att t.ex. 79 § i livsmedelslagen också har en bestämmelse om bötesstraff i det

fallet att det ges vilseledande information om ett livsmedel. Vid behov ska bestämmelsernas inbördes tillämpningsområde avgöras enligt paragrafen om den föreslagna lagens tillämpningsområde. För detta redogörs i samband med motiveringen till bestämmelsen om tillämpningsområde.

I övrigt motsvarar momentet nuläget. I vissa fall kan bestämmelserna om marknadsföringsbrott enligt strafflagen komma att tillämpas i fråga om en gärning. Nedan finns en separat hänvisning till detta brott. Det nuvarande 2 mom., enligt vilket en person eller myndighet som verkställer kontroll inte behöver anmäla en överträdelse till förundersökningsmyndigheterna om överträdelsen som helhet betraktad ska anses som uppenbart ringa, ska också tillämpas på den föreslagna 1 mom. 4 punkten. På så sätt säkerställer man att påföljderna är proportionerliga på det sätt som EU:s lagstiftning förutsätter. En garanti för detta är också förslaget att en gärning ska vara straffbar bara om den är uppsåtlig.

För att den straffbara gärningen ska framgå tydligare av själva bestämmelsen föreslås det att bestämmelsen utöver paragrafhänvisningarna också ska innehålla en specificering av de normer som lagstiftningen omfattar och i fråga om vilka straff kan dömas ut för den som bryter mot normerna. Detta har ansetts motiverat också för att det ska kunna säkerställas att den straffrättsliga legalitetsprincipen iakttas. Förteckningen över handelsnormer motsvarar den i 46 a § avsedda listan på krav i EU:s lagstiftning om handelsnormer. En detaljerad redogörelse för normernas innebörd finns i samband med motiveringen till den paragrafen.

Med EU:s lagstiftning om handelsnormer, som nämns i bestämmelsen, avses enligt 22 punkten i definitionsparagrafen, dvs. 3 §, de bestämmelser som gäller handelsnormer för jordbruksprodukter och beteckningar, märkning, oenologiska metoder, vindruvssorter, lämnande av information, användning av följedokument och dokumentering av uppgifter i fråga om produkter inom vinsektorn samt krav och lämnande av information i anslutning till etylalkohol i marknadsordningsförordningen, i den horisontella förordningen och i EU:s lagstiftning om genomförandet av

dem samt i de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen.

Handelsnormerna enligt den marknadsordningsförordning som träder i kraft vid ingången av 2014 motsvarar till innehållet nuläget, dvs. bestämmelserna i den gamla marknadsordningsförordningen. I dem föreskrivs det på allmän nivå om produktgrupper och krav. Som det anges ovan är de produktgrupper som omfattas av EU:s lagstiftning om handelsnormer produkter inom olivoljesektorn, frukt och grönsaker, levande växter, produkter inom äggsektorn, fjäderfäkött, bredbara fetter, humle, nötkött, vin och etylalkohol.

Normerna kan, i enlighet med redogörelsen i samband med 46 a §, gälla produkternas definitioner, beteckningar, klassificering, presentation, märkning, förpackning, utseende, konsistens, egenskaper, behandling, ursprung, produktionsplats, produktionsmetod, ämnen som används i produktionen, förvaring, lagring, transport, leverans, dokument och certifieringsförfarande samt begränsningar i användningen av vissa ämnen eller metoder, identifiering av aktören, registrering, register, anmälningsskyldighet, tidsfrister samt regler som ska gälla för packerier. Normerna för produkter inom vinsektorn omfattar dessutom metoder för att fastställa att kraven på produkterna uppfylls, druvsorter, krav vid export och import samt frivilliga uppgifter och geografiska beteckningar.

De allmänna normerna i marknadsordningsförordningen preciseras genom EU-lagstiftning om verkställigheten av förordningen. Det finns ännu ingen EU-lagstiftning om verkställigheten av den marknadsordningsförordning som träder i kraft vid ingången av 2014. Till dess tillämpas i fråga om de närmare kraven de normer som har meddelats med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen. För den EU-lagstiftning om handelsnormer som utfärdats med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen redogörs i avsnitt 2.1 om nuläget inom lagstiftningen. Den lagstiftningens närmre innehåll beskrivs i detaljmotiveringen till 46 a §.

De artiklar i den horisontella förordningen som omfattas av definitionen av EU:s lag-

stiftning om handelsnormer innehåller inga handelsnormer som ska meddelas aktörerna och är således inte av betydelse med tanke på straffbestämmelsen.

De krav som ska meddelas med stöd av 46 a och 46 d—46 f § beskrivs i detaljmotiveringen till de paragraferna. Det handlar om bestämmelser som preciserar EU:s lagstiftning.

Dessutom är det meningen att straffbestämmelsen ska omfatta de nationella kraven enligt 46 d och 46 f § i fråga om anmälningsskyldighet. I 46 d § föreskrivs om uppgifter som ska anmälas nationellt. Bestämmelser om själva anmälningsskyldigheten finns i EU:s direkt tillämpliga lagstiftning om handelsnormer. I 46 f § finns en nationell bestämmelse om anmälningsskyldighet för aktörer som producerar, säljer eller lagrar etylalkohol. En närmare redogörelse för grunderna för dessa bestämmelser finns i detaljmotiveringen till paragraferna i fråga.

I 3 mom. föreslås en sådan ändring att det i bestämmelsen införs en hänvisning till det vite som föreslås i samband med producentorganisationernas skyldighet att lämna information och i samband med handelsnormerna. I övrigt motsvarar bestämmelsen nuläget.

88 §. Hänvisning till strafflagen. I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. enligt vilket bestämmelser om straff för marknadsföringsbrott finns i 30 kap. 1 § i strafflagen. Det är fråga om en informativ hänvisning. Den gör sig skyldig till marknadsföringsbrott som vid yrkesmässig marknadsföring av varor, tjänster, fastigheter, privata aktiebolags värdepapper eller andra nyttigheter lämnar osanna eller vilseledande uppgifter som är betydelsefulla för marknadsföringens målgrupp. Enligt förarbetena innehåller också broschyrer, etiketter och förpackningar marknadsföring. (RP 66/88 rd). Handelsnormerna om den information som ska ges om en produkt kan också handla om marknadsföring som avses i bestämmelsen. Av informativa skäl är det motiverat att i den föreslagna lagen hänvisa till bestämmelsen i strafflagen. Påföljden vid marknadsföringsbrott är böter eller fängelse i högst ett år.

90 §. Ändrings sökande. När det gäller jord- och skogsbruksministeriet och jord- och

skogsbruksministeriets informationstjänstcentral motsvarar bestämmelsen i det föreslagna 1 mom. nuläget.

I momentet föreslås dessutom bestämmelser om sökande av ändring i beslut av myndigheter som svarar för kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna. Det kan handla om förvaltningsbeslut genom vilka en aktör på ansökan t.ex. beviljas ett godkännande. Det kan också handla om beslut att förbjuda saluföringen av en produkt som strider mot handelsnormerna. Sådana beslut kan också innehålla föreläggande och utdömande av vite.

Ändring i beslut av Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och närings-, trafik- och miljöcentralen får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. I beslut som Tullen har meddelat söks ändring på det sätt som anges i tullagen (1466/1994). Till innehållet motsvarar förslaget bestämmelsen i 73 § i livsmedelslagen om sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet. Enligt den paragrafen får ändring i beslut som en statlig myndighet har fattat sökas genom besvär så som anges i förvaltningsprocesslagen och ändring i beslut som Tullen har fattat sökas så som anges i tullagen (1466/1994). Enligt 37 § i tullagen får ändring i Tullens beslut sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Enligt det föreslagna momentet ska 74 § i livsmedelslagen tillämpas på sökande av ändring i beslut av kommunala tjänsteinnehavare och organ. Enligt den nämnda 74 § får ändring inte sökas genom besvär i beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat, utan ett rättelseyrkande om beslutet kan framställas till det kommunala organ som sköter sådana uppgifter. I samma paragraf föreskrivs det att ändring i ett kommunalt organs beslut får sökas genom besvär så som anges i förvaltningsprocesslagen. För kommunernas del handlar det alltså om förvaltningsbesvär.

Ändrings sökandet föreslås bli ordnat på samma sätt som i 74 § i livsmedelslagen eftersom kontrollerna i fråga om handelsnormerna kan genomföras i samband med tillsynen enligt livsmedelslagen. I detta fall vore

det motiverat med enhetliga förfaranden för sökande av ändring.

För närvarande finns det inga separata bestämmelser om sökande av ändring i anslutning till handelsnormer. När det gäller administrativa tvångsmedel tillämpas i enlighet med 2 § 3 mom. i livsmedelslagen den lagens bestämmelser om administrativa tvångsmedel, varvid de nämnda bestämmelserna om ändringssökande i livsmedelslagen har tillämpats.

I 3 mom. föreslås en sådan teknisk ändring att förvaltningsprocesslagens nummer stryks eftersom det nämns 1 mom.

Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014, då det är meningen att marknadsordningsförordningen och den horisontella förordningen, som det hänvisas till i lagen, ska träda i kraft.

Övergångsbestämmelse

På ärenden som är anhängiga när lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som har beviljats med stöd av de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande förblir i kraft, om de uppfyller kraven enligt den. Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som inte uppfyller kraven enligt den föreslagna lagen ska förnyas senast den 31 december 2014. Genom bestämmelsen säkerställer man dels att verkställigheten av systemen fortsätter utan störningar när lagen träder i kraft, dels att gällande godkännanden av producentorganisationer och sådana godkännanden, intyg, tillstånd och undantag för aktörer som har samband med handelsnormerna i fortsättningen motsvarar kraven enligt den föreslagna lagen och närmare bestämmelser som utfärdas med stöd av den.

1.2 Lagen om upphävande av 2 § 3 mom. i livsmedelslagen

1 §. Enligt paragrafen upphävs 2 § 3 mom. i livsmedelslagen genom den föreslagna lagen. Bestämmelser om administrativa tvångsmedel som hänför sig till handelsnormerna finns för närvarande i 2 § 3 mom. i livsmedelslagen. Eftersom dessa bestämmelser i fortsättningen kommer att finnas i marknadsordningslagen bör bestämmelsen i livsmedelslagen upphävas.

2 §. I paragrafen föreslås en bestämmelse om tidpunkten för lagens ikraftträdande. Upphävandet bör träda i kraft i samband med att det första lagförslaget i denna proposition träder i kraft.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I 13, 14 och 57 § i lagförslaget ingår bestämmelser om Tullens rätt att meddela närmare föreskrifter. Det är fråga om en teknisk ändring av myndighetens namn. Dessa bemyndiganden ändras inte till innehållet.

När det gäller producentorganisationerna föreslås det ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om förutsättningarna enligt 12 b—12 d § för godkännande av producentorganisationer. Dessutom föreslås det i 12 a § ett bemyndigande för Landsbygdsverket att meddela närmare föreskrifter om de blanketter och uppgifter som ska fogas till en ansökan om godkännande av en producentorganisation. I fråga om handelsnormerna föreslås det i 46 a och 46 c § bemyndiganden att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om de avsedda handelsnormerna och i 46 d—46 f § bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser om anmälningar i anslutning till normerna.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014, då det också är meningen att rättsakterna om genomförande av en samlad marknadsordning för EU:s gemensamma jordbrukspolitik ska träda i kraft.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Näringsfrihet och föreningsfrihet

Propositionen innehåller bestämmelser om godkännanden som beviljas aktörer som svarar för att handelsnormerna iaktas och om godkännande av producentorganisationer. Godkännandena har samband med tryggheten av näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen.

Av systemen med godkännanden är bara de tillstånd för äggpackerier som hänför sig till handelsnormerna av det slaget att det inte är tillåtet att bedriva verksamhet utan tillstånd. Kravet på tillstånd för packerier finns i EU:s lagstiftning som ska genomföras nationellt. Detta gör man genom att i den föreslagna lagen hänvisa till gällande lagstiftning med stöd av vilken detta tillstånd även för närvarande har beviljats. Man har ansett att detta tillståndssystem kan jämföras med de godkännanden som för närvarande finns i marknadsordningsförordningen och i fråga om vilka grundlagsutskottet har sagt följande (GrUU 34/2012 rd): "Den föreslagna regleringen bygger på EU:s regelverk om marknadsordning som förpliktar medlemsländerna att säkerställa att viss verksamhet som hänför sig till genomförandet av marknadsordningen endast bedrivs av sådana aktörer som fått ett särskilt godkännande eller tillstånd till det av medlemsstaten. Med tanke på genomförandet av EU:s gemensamma jordbrukspolitik och marknadsordning finns det godtagbara skäl för den föreslagna regleringen. Bestämmelserna är inget problem med avseende på 18 § 1 mom. i grundlagen."

Godkännandet av producentorganisationer handlar också om att genomföra EU:s lagstiftning. Det gäller producenternas rätt att i fråga om vissa produkter samarbeta med andra producenter inom ramen för en producentorganisation som de bildar och som följer EU:s lagstiftning. Det handlar således inte om ett godkännande som aktörerna förutsätts ha, utan om ett system som är frivilligt för dem. Inom sektorn för frukt och grönsaker är ett godkännande ändå betydelsefullt såtillvida att sådant stöd till producentorganisationer som avses i marknadsordningslagen enligt

EU:s lagstiftning bara kan beviljas godkända producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker.

Bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av producentorganisationer finns i direkt tillämplig EU-lagstiftning. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om sådana förutsättningar för godkännande som omfattas av den nationella lagstiftningsbehörigheten, t.ex. det minsta antalet producentmedlemmar i organisationen och det minsta värdet på den produktion som organisationen saluför. Man har ansett att godkännandena handlar om ett system för genomförande av EU:s lagstiftning enligt det nämnda utlåtandet från grundlagsutskottet, och därför har de föreslagna bestämmelserna inte setts som något problem med avseende på 18 § i grundlagen. Godkännandena har inte heller ansetts påverka föreningsfriheten enligt 13 § i grundlagen. Det ska vara frivilligt att höra till en organisation, och producenterna föreslås trots lagförslaget kunna bilda olika sammanslutningar och även i övrigt organisera sin verksamhet enligt de förutsättningar som anges i lagstiftningen om näringsverksamhet.

Den föreslagna bestämmelsen om tillstånd, intyg och undantag som beviljas aktörer som svarar för att handelsnormerna iaktas har också i princip ett samband med tryggheten av näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen. Även för deras del anges förutsättningarna för ett beviljande i EU:s lagstiftning, och den föreslagna lagen ska vid behov innehålla detaljerade krav som omfattas av den nationella lagstiftningsbehörigheten. De skiljer sig dock från de ovannämnda systemen för godkännande på den punkten att de är frivilliga för aktörerna och inte utgör en förutsättning för stöd. Ett typexempel på dessa system är de system i anslutning till saluföring av frukt och grönsaker utifrån vilka aktörer kan beviljas undantag från en viss anmälningskyldighet eller kontroll. Systemen för tillstånd, intyg och undantag har därför inte ansetts utgöra någon inskränkning av näringsfriheten.

Den föreslagna lagen innehåller en bestämmelse om giltighetstiden för godkännanden, tillstånd, intyg och undantag. På förutsättningarna för återkallelse av dem tillämpas bestämmelserna om förutsättningarna för återkallelse av godkännanden enligt

marknadsordningslagen. De bestämmelserna har utfärdats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 34/2012 rd) och behöver inte ändras.

Även den föreslagna bestämmelsen om att myndigheterna kan förbjuda saluföringen av produkter som strider mot handelsnormerna har samband med näringsfriheten som tryggs i 18 § i grundlagen. Bestämmelsen behövs av skäl som hänger samman med genomförandet av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Enligt EU:s lagstiftning får produkter som omfattas av handelsnormerna saluföras bara om de uppfyller de angivna kraven, och medlemsstaterna måste förbjuda saluföring av produkter som strider mot handelsnormerna. Genom bestämmelserna garanteras företagen enhetliga förutsättningar för handel, och konsumenterna garanteras att produkterna uppfyller de krav som ställts på deras egenskaper och informationen om dem.

Utöver kravet på klart avgränsade bestämmelser har proportionalitetsprincipen beaktats i förslaget genom att man i stället för förbud primärt ska tillämpa förelägganden att åtgärda överträdelser av handelsnormerna. Det är meningen att förbud ska meddelas endast om en brist inte rättas till eller inte går att rätta till. När ett beslut om förbud fattas ska man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren av produkten blir så liten som möjligt. Man säkerställer också att bestämmelsen får rätt proportioner i och med förslaget att myndigheten inte behöver meddela något förbud, om produkten inte har blivit förstörd och det med tanke på konsumenternas tillgång till information eller en fungerande marknad handlar om en obetydlig fråga.

På de ovan angivna grunderna har det ansetts att de föreslagna bestämmelserna inte medför några problem med tanke på näringsfriheten eller föreningsfriheten enligt grundlagen.

4.2 Myndigheternas befogenheter och hemfridskyddet

I marknadsordningslagen föreslås nya bestämmelser om myndigheternas inspektionsrätt i anslutning till godkännandet av producentorganisationer och kontrollen i fråga om

handelsnormerna. Inspektionsrätten ska inte gälla utrymmen som omfattas av hemfriden. Till innehållet motsvarar regleringen liknande bestämmelser som redan finns i marknadsordningslagen och som har behandlats i grundlagsutskottet (GrUU 34/2012 rd). Även förfarandena och rättsskyddsgarantierna i anslutning till inspektionerna ska vara likadana. Den bestämmelse i 49 § i den gällande marknadsordningslagen enligt vilken 39 § i förvaltningslagen tillämpas vid förrättande av inspektioner ska tillämpas också vid inspektioner som hänför sig till den nu aktuella propositionen.

4.3 Den straffrättsliga legalitetsprincipen

I propositionen ingår ett förslag om straff för förseelse mot handelsnormerna. Det föreslås att bestämmelsen ska fogas till 87 §, som har behandlats i grundlagsutskottet. Straffbestämmelsen har ansetts behövlig för att det ska kunna säkerställas att det påföljdssystem som medlemsstaterna förutsatts ha enligt EU:s lagstiftning är effektivt, proportionerligt och avskräckande. En närmare redogörelse för behovet av en bestämmelse finns i detaljmotiveringen till 87 §. Där har den allmänna principen om domseftergift vid ringa överträdelser och myndigheternas rätt att låta bli att anmäla ringa överträdelser till förundersökningsmyndigheterna beaktats, liksom även möjligheten att låta bli att döma den till straff som har förelagts vite eller vars godkännande har återkallats. Det är meningen att dessa principer också ska omfatta de överträdelser av handelsnormerna som föreslås bli fogade till bestämmelsen.

När det gäller den föreslagna straffbestämmelsen har grundlagsutskottets utlåtan-depraxis i fråga om den straffrättsliga legalitetsprincipen beaktats. Denna praxis framgår bl.a. av utlåtandet GrUU 12/2010 rd. Principen innefattar ett krav på att regleringen ska vara exakt, så att rekvisitet för varje brott uttrycks tillräckligt noggrant i lagen och att det utifrån bestämmelsens lydelse går att förutse om en viss åtgärd eller försummelse är straffbar. Eftersom den föreslagna straffbestämmelsen har samband med EU-lagstiftningen, har man för straffbestämme-

sens del också beaktat grundlagsutskottets utlåtande GrUU 45/2001 rd.

4.4 Normgivningsbemyndigande

I 13, 14 och 57 § i lagförslaget ingår bestämmelser om Tullens rätt att meddela närmare föreskrifter. Det är fråga om en teknisk ändring av myndighetens namn. Dessa bemyndiganden ändras inte till innehållet utan bara vad myndighetens namn beträffar, och de motsvarar de bestämmelser som behandlats i grundlagsutskottet (GrUU 34/2012 rd).

När det gäller producentorganisationerna föreslås det ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om förutsättningarna enligt 12 b—12 d § för godkännande av producentorganisationer. Bemyndigandet ska gälla antalet medlemmar och produktionsvolym, sättet att beräkna värdet av saluförd produktion, personal, infrastruktur och utrustning samt medlemmarnas rösträtt. De grundläggande kraven i fråga om dessa aspekter anges i EU:s lagstiftning. Dessutom innehåller den föreslagna lagen bestämmelser om de grundläggande kraven. Det handlar om en precisering av detaljerna. Innehållet i bemyndigandet begränsas också av kraven i EU:s lagstiftning. En närmare redogörelse för detta finns i detaljmotiveringen till bestämmelserna i fråga.

I fråga om handelsnormerna föreslås det ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om handelsnormerna enligt 46 a och 46 c § och om anmälningarna enligt 46 d—46 f § i anslutning till handelsnormerna. Bestämmelser om normerna finns i EU:s lagstiftning. Dessutom innehåller den föreslagna lagen bestämmelser om dem. Utfärdandet av närmare bestämmelser avses gälla sådana frågor i anslutning till normerna som preciserar EU:s lagstiftning eller den föreslagna lagen, t.ex. metoderna för märkning av produkter eller lämnande av information. Det föreslås att det normgivningsbemyndigande som gäller närmare bestämmelser om handelsnormerna ska kopplas till iakttagandet av normerna eller säkerställandet av tillgången till information, och att bestämmelserna om undantag från normerna ska kopplas till att en tillräckligt hög kvalitet

på produkterna, iakttagandet av andra handelsnormer eller tillgången till information inte äventyras. En närmare beskrivning av frågan finns särskilt i detaljmotiveringen till paragrafen om handelsnormer.

När det gäller det föreslagna normgivningsbemyndigandet har kraven i 80 § i grundlagen på exakthet och exakt avgränsning, som behandlas t.ex. i utlåtandet GrUU 1/2004 rd, beaktats. Dessutom begränsas normgivningsbemyndigandet av innehållet i EU:s lagstiftning och av att närmare bestämmelser får utfärdas bara om EU:s lagstiftning kräver det av medlemsstaterna eller tillåter det. Denna reglering utgör med beaktande av grundlagsutskottets tidigare ståndpunkter om reglering av systemen för gårdsstöd den helhet gentemot vilken statsrådet utifrån bemyndigandena utfärdar "detaljerade" förordningar (GrUU 25/2005 rd och de utlåtanden som nämns där). Även i fråga om verkställigheten av livsmedelslagstiftningen har grundlagsutskottet (GRUU 37/2005 rd) hänvisat till att normgivningsbemyndigandena begränsas inte bara av lagbestämmelserna utan också relativt ingående av lagstiftningen i EU. Med hänsyn till utskottets utlåtandep Praxis utgör detta den sammanhängande mekanism som statsrådet kan meddela "närmare" bestämmelser om med stöd av bemyndigandena. I de föreslagna bemyndigandena har behörigheten för den som utfärdar förordningar dessutom med ett uttryckligt omnämnande kopplats till EU:s lagstiftning (GrUU 45/2011 rd). Tolkningen av bemyndigandena och innehållet i de bestämmelser som utfärdas med stöd av dem begränsas också av 80 § 1 mom. i grundlagen.

I fråga om författningsnivån har det också beaktats att det för att ett effektivt genomförande av EU:s lagstiftning om en marknadsordning ska kunna garanteras är ändamålsenligt att hålla kvar en viss flexibilitet inom den nationella lagstiftningen, särskilt som EU:s lagstiftning ändras mycket ofta. Om man utfärdar detaljerade bestämmelser i lag om alla frågor där EU:s lagstiftning medger nationell prövningsrätt eller för dessa frågor exakt anger i lag vilken EU-lagstiftning som ligger bakom, kan man bli tvungen att ändra lagen synnerligen ofta i och med att EU:s lagstiftning ändras, även om det bara handlar om en

teknisk ändring. Om den föreslagna lagen för varje fråga som omfattas av nationell lagstiftningsbehörighet innehöll en specificering av de enskilda artiklarna i EU:s lagstiftning eller bestämmelser om enskilda produktsektorer, skulle det också förutsätta avsevärt mycket fler paragrafer än vad som nu föreslås. Detta har inte ansetts vara ändamålsenligt. När man dessutom beaktar att det handlar om frågor av rätt teknisk natur, har det ansetts motiverat att utfärda bestämmelser som preciserar EU:s lagstiftning och den föreslagna lagen genom bestämmelser på lägre nivå och genom mer allmänna hänvisningar till EU:s lagstiftning.

I 12 a § föreslås det en bestämmelse om Landsbygdsverkets rätt att meddela närmare föreskrifter om de blanketter och uppgifter som ska fogas till en ansökan om godkännande av en producentorganisation. Denna bestämmelse är av betydelse med tanke på 80 § 2 mom. i grundlagen. Avsikten är att

Landsbygdsverket precis som för närvarande ska vara den myndighet som svarar för verkställigheten av systemet, och att meddela föreskrifter om förfarandena skulle utgöra en naturlig del av dess uppgifter. Det föreslagna bemyndigandet gäller tekniska detaljer av ringa betydelse, och föreskrifterna kommer inte att innefatta någon betydande prövningsrätt. Således har det ansetts att det föreslagna bemyndigandet uppfyller villkoren för att lagstiftningsbehörigheten enligt 80 § 2 mom. i grundlagen och grundlagsutskottets anknytande utlåtandepaxis (särskilt GrUU 46/2001 rd) ska kunna överföras på någon annan myndighet än republikens president, statsrådet eller ett ministerium.

Med hänvisning till det ovan anförda anser regeringen att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förläggas riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 1 och 3 §, 4 § 3 mom., 13 §, 14 § 3 mom., 22 § 3 mom., 26 § 2 mom., 38 § 1 mom., 49 § 1 mom., 50 §, 51 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 52 § 1 mom., 53 § 1 och 3 mom., 54, 56—58 §, 60 § 1 mom., 63 §, 64 § 3 mom., 87 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 3 mom. samt 90 § 1 och 3 mom. samt *fogas* till 2 § ett nytt 2 mom. och till lagen ett nytt 3 a kap., en ny 32 a §, ett nytt 7 a kap., nya 58 a—58 g, 85 a och 86 a—86 d § samt till 87 § 1 mom. en ny 4 punkt och till 88 § ett nytt 2 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser för genomförande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter enligt Europeiska unionens (EU) gemensamma jordbrukspolitik.

Denna lag tillämpas inte på livsmedel, alkoholdrycker eller alkoholpreparat till den del det föreskrivs om dessa i någon annan lag.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om hurdana avtal, beslut och förfaranden vid med stöd av denna lag godkända producentorganisationer som är godtagbara och om bedömningen av godtagbarheten samt om behörig myndighet i dessa frågor finns i artiklarna 143 och 144 i Europaparlamentets och rådets förordning EU nr (/) om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter (förordningen om en samlad marknadsordning), nedan *marknadsordningsförordningen*, och i konkurrenslagen (948/2011).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *den horisontella förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning EU nr (/) om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken,

2) *den gamla marknadsordningsförordningen* rådets förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (förordningen om en samlad marknadsordning),

3) *EU:s marknadsordningslagstiftning* marknadsordningsförordningen, den horisontella förordningen samt den EU-lagstiftning som antagits med stöd av dem och med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen,

4) *EU:s lagstiftning om import av hampaprodukter* bestämmelserna i artikel 129 i marknadsordningsförordningen, bestämmelserna i artikel 66 i den horisontella förordningen och bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 507/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1673/2000 om den gemensamma organi-

sationen av marknaderna för lin och hampa som odlas för fiberproduktion,

5) *EU:s lagstiftning om import- och exportlicenser* bestämmelserna i del III kapitel I i marknadsordningsförordningen och bestämmelserna i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt de bestämmelser i EU:s lagstiftning om import- och exportlicenser som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen,

6) *exportbidrag* bidrag för export av produkter till länder utanför EU enligt del III kapitel VI i marknadsordningsförordningen och kapitel III i rådets förordning (EG) nr 1216/2009 om systemet för handeln med vissa varor som framställs genom bearbetning av jordbruksprodukter,

7) *förordningen om exportbidrag* kommissionens förordning (EG) nr 612/2009 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter,

8) *tillämpningsförordningen* kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen,

9) *förordningen om djurtransporter* i samband med exportbidrag kommissionens förordning (EU) nr 817/2010 om tillämpningsföreskrifter enligt rådets förordning (EG) nr 1234/2007 beträffande de krav på djurskydd under transport av levande nötkreatur som gäller för beviljande av exportbidrag,

10) *producent* jordbrukare som avses i artikel 2 i den horisontella förordningen,

11) *stöd till producentorganisationer* i del II avdelning I kapitel II avsnitt 3 i marknadsordningsförordningen avsett ekonomiskt stöd från gemenskapen till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker,

12) *EU:s förordning om frukt och grönsaker* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 vad gäller sektorn för frukt och grönsaker och sektorn för bearbetad frukt och bearbetade grönsaker,

13) *stöd för biodling* i artikel 52 i marknadsordningsförordningen avsett ekonomiskt stöd för biodlingsprogram som beviljas av EU-medel,

14) *stöd för privat lagring* i del II avdelning I kapitel I avsnitt 3 i marknadsordningsförordningen avsett stöd för privat lagring,

15) *förordningen om privat lagring* kommissionens förordning (EG) nr 826/2008 om allmänna bestämmelser för beviljande av stöd för privat lagring för vissa jordbruksprodukter,

16) *skolmjölksstöd* i del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 underavsnitt 2 i marknadsordningsförordningen avsett stöd för leverans av mjölkprodukter till skolelever,

17) *skolmjölksförordningen* kommissionens förordning (EG) nr 657/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 i fråga om gemenskapsstöd för utdelning av mjölk och vissa mjölkprodukter till skolelever,

18) *klassificeringsförordningen* kommissionens förordning (EG) nr 1249/2008 om tillämpningsföreskrifter för gemenskapens skalor för klassificering av slaktkroppar av nötkreatur, gris och får och rapporteringen av priser på dessa,

19) *EU:s lagstiftning om klassificering av slaktkroppar* bestämmelserna i artikel 9a i marknadsordningsförordningen och bestämmelserna i klassificeringsförordningen,

20) *EU:s lagstiftning om sockerproduktion* bestämmelserna i del II avdelning II kapitel II avsnitt 1 i marknadsordningsförordningen, bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 952/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 318/2006 i fråga om förvaltningen av den inre marknaden för socker och kvotsystemet samt bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 967/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 318/2006 i fråga om sockerproduktion utöver kvoterna,

21) *säkerhetsförordningen* kommissionens förordning (EEG) nr 2220/85 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med säkerheter för jordbruksprodukter,

22) *EU:s lagstiftning om handelsnormer* de bestämmelser som gäller handelsnormer för jordbruksprodukter och beteckningar, märkning, oenologiska metoder, vindruvssorter, lämnande av information, användning av följedokument och dokumentering av uppgifter i fråga om produkter inom vinsektorn samt krav och lämnande av information i anslut-

ning till etylalkohol i artiklarna 59—98, 103, 157 och 163.1 ca i marknadsordningsförordningen, i artiklarna 60, 89 och 90 i den horisontella förordningen och i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt i de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen,

23) *förordningen om utbetalande organ* kommissionens förordning (EG) nr 885/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1290/2005 när det gäller godkännande av utbetalningsställen och andra organ och avslutande av räkenskaperna för EGFJ och EJFLU,

24) *produkter inom olivsektorn* olivolja och bordsoliver enligt artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen,

25) *frukt och grönsaker* frukt och grönsaker, bananer samt bearbetad frukt och bearbetade grönsaker enligt artiklarna 1, 59 och 59a i marknadsordningsförordningen,

26) *produkter inom humlesektorn* humle enligt artiklarna 1 och 59 i marknadsordningsförordningen och bilaga II till den,

27) *produkter inom vinsektorn* i artiklarna 60 och 63 i och bilaga II till marknadsordningsförordningen avsedda produkter inom vinsektorn,

28) *etylalkohol* i artikel 1 i marknadsordningsförordningen avsedd etylalkohol som framställts av jordbruksprodukter,

29) *kalvkött* i bilaga VI till marknadsordningsförordningen avsett kött av nötkreatur som är högst tolv månader,

30) *mjolkprodukter* mjölk och mjölkprodukter enligt artikel 60 i marknadsordningsförordningen,

31) *bredbara fetter* i artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen avsedda bredbara fetter,

32) *produkter inom äggsektorn* ägg enligt artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen, med undantag för kläckägg enligt bilaga II,

33) *produkter inom fjäderfäköttssektorn* i artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen avsett fjäderfäkött samt i dess bilaga II avsedda produkter inom fjäderfäköttssektorn och kläckägg,

34) *EU:s interventionslagstiftning* bestämmelserna i del II avdelning I kapitel I

avsnitt 1, 2 och 4 i marknadsordningsförordningen, bestämmelserna i artiklarna 7, 8, 64 och 66 i den horisontella förordningen och bestämmelserna i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt de bestämmelser i EU:s lagstiftning om offentlig lagring av jordbruksprodukter som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen.

4 §

Landsbygdsverkets allmänna behörighet och den behöriga myndighet som avses i EU:s lagstiftning

Landsbygdsverket är det utbetalande organ som avses i artikel 7 i den horisontella förordningen.

3 a kap.

Producentorganisationer

12 a §

Gemensamma bestämmelser om godkännande av producentorganisationer

Landsbygdsverket beslutar på ansökan om godkännande av producentorganisationer som avses i detta kapitel.

Sökanden ska i sin ansökan visa att förutsättningarna för godkännande uppfylls. Dessutom ska sökanden redogöra för de produkter eller produktgrupper som verksamheten gäller. Landsbygdsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökan och om de blanketter som ska användas.

Godkännandet gäller tills vidare, om det inte föreskrivs något annat i EU:s lagstiftning.

12 b §

Allmänna förutsättningar för godkännande av en producentorganisation

Om godkännandet av en producentorganisation förutsätts i marknadsordningsförord-

ningen, ska som producentorganisation godkännas ett sådant aktiebolag eller andelslag som uppfyller de krav avseende förutsättningarna för godkännande som anges i EU:s marknadsordningslagstiftning och i detta kapitel och

1) vars delägare eller medlemmar som producerar produkter inom den verksamhet som godkännandet gäller (*producentmedlem*) är tillräckligt många för att de mål som har satts för verksamheten ska kunna uppfyllas effektivt, och

2) som saluför produktion till ett värde eller en volym som är tillräcklig med tanke på produkterna inom den verksamhet som godkännandet gäller och med tanke på antalet producentmedlemmar samt för att de mål som har satts för verksamheten ska kunna uppfyllas effektivt.

Närmare bestämmelser om kraven i fråga om det minsta antalet producentmedlemmar och det minsta värdet på den saluförda produktionen samt sättet att beräkna värdet av saluförd produktion utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

12 c §

Särskilda förutsättningar för godkännande av en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker

Utöver vad som föreskrivs i 12 b § är en förutsättning för godkännande av en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker att organisationen förfogar över den personal, infrastruktur och utrustning som krävs för insamling, sortering, lagring, förpackning och marknadsföring av producentmedlemmarnas produktion samt för centraliserad ekonomisk förvaltning och bokföring och ett centraliserat faktureringsystem liksom även för tillhandahållande av tekniskt stöd och tekniska hjälpmedel för producentmedlemmarna. Närmare bestämmelser om kraven i fråga om dessa omständigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

En producentorganisation får anlita andra aktörer för att uppfylla de krav som avses i 1 mom.

12 d §

Medlemskap i en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker

Utöver producentmedlemmarna får en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker även ha ett mindre antal andra aktörer som delägare eller medlemmar, om de förbinder sig att iaktta producentorganisationens stadgar. En sådan annan aktör får dock inte vara en fysisk eller juridisk person som är verksam inom parti- eller detaljhandeln eller distributionssektorn. Närmare bestämmelser om det största antalet sådana andra aktörer får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

En producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker kan i sina stadgar fastställa en uppsägningstid för producentmedlemmar som är längre än den som avses i EU:s förordning om frukt och grönsaker, dock högst sex månader.

Delägarnas och medlemmarnas rösträtt ska anges på ett sådant sätt i stadgarna för producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker att producentmedlemmarnas möjligheter att påverka beslutsfattandet inom organisationen garanteras fullt ut. Närmare bestämmelser om kraven i fråga om rösträtten får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

12 e §

Direktförsäljning inom sektorn för frukt och grönsaker

En producentmedlem inom sektorn för frukt och grönsaker får sälja en andel på högst 25 procent direkt till konsumenter på det sätt som avses i EU:s förordning om frukt och grönsaker.

12 f §

Krav på verksamheten vid producentorganisationer inom mjölksektorn

Godkända producentorganisationer inom mjölksektorn ska varje år före utgången av januari månad lämna Landsbygdsverket uppgifter om antalet medlemmar och mängden obehandlad mjölk som saluförts.

13 §

Förhandsanmälan om ansökan om exportbidrag samt hur exportbidragsprodukter ska läggas fram

I förordningen om exportbidrag finns bestämmelser om skyldigheten för de som ansöker om exportbidrag att lämna Tullen en förhandsanmälan om lastning av och ansökan om exportbidrag för produkter som är föremål för exportbidrag (*exportbidragsprodukt*) och om tid för förhandsanmälan. Tullen får meddela de föreskrifter som tillåts enligt förordningen om exportbidrag om senareläggning av den tid som anges i förordningen.

Förhandsanmälan ska innehålla uppgifter om exportbidragsprodukterna, lastningsplatsen, lastningstiden och transportmedlet. Tullen meddelar inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i förhandsanmälan.

Den som ansöker om exportbidrag ska lägga fram exportbidragsprodukterna på ett sätt som skiljer dem från övriga produkter, så att det är möjligt att identifiera produkterna och transporten samt kontrollera produkterna omedelbart före den tidpunkt för påbörjande av lastning som anges i förhandsanmälan. Tullen får inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning meddela närmare föreskrifter om sättet att lägga fram produkter.

14 §

Exportdeklaration och ansökan om exportbidrag i fråga om exportbidragsprodukter

En ansökan om exportbidrag ska lämnas till Tullen så att denna före den lastningstid-

punkt som anges i förhandsanmälan har tillräckligt med tid att behandla ansökan och bedöma behovet av att kontrollera produkterna. Tullen får meddela närmare föreskrifter om tiden för ansökan.

22 §

Stödberättigande för kostnader inom stödet till producentorganisationer och stödets maximibelopp

Bestämmelser om förutsättningarna för att höja maximibeloppet av stöd till producentorganisationer finns i artikel 32 i marknadsordningsförordningen. Närmare bestämmelser om uppnåendet av en marknadsandel om mindre än 20 procent som enligt artikel 32 i den förordningen är en förutsättning för att höja stödets maximibelopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Biodlingsprogram och åtgärder som berättigar till stöd för biodling

Bestämmelser om de åtgärder för vilka stöd för biodling kan fås finns i artikel 52 i marknadsordningsförordningen. Närmare bestämmelser om de stödberättigande åtgärderna och om kraven på dem utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Skolmjölkstöd

32 a §

Nationell strategi för skolmjölkstöd

Jord- och skogsbruksministeriet utarbetar den nationella strategi för skolmjölkstöd som avses i marknadsordningsförordningen.

38 §

Skalor för klassificering av slaktkroppar

Bestämmelser om slakteriernas skyldighet att klassificera slaktkroppar av nötkreatur och svin och om den skala för klassificering av slaktkroppar som ska användas vid klassificeringen finns i marknadsordningsförordningen. Skyldigheten tillämpas inte, om det är fråga om klassificering enligt artikel 5 eller 20.2 i klassificeringsförordningen.

7 a kap.

Handelsnormer

46 a §

Handelsnormer

EU:s lagstiftning om handelsnormer innefattar handelsnormer för jordbruksprodukter som kan gälla tekniska definitioner, beteckningar, klassificering, presentation, märkning, förpackning, utseende, konsistens, egenskaper, behandling, ursprung, produktionsplats, produktionsmetod, ämnen som används i produktionen, förvaring, lagring, transport, leverans, dokument och certifieringsförfarande samt begränsningar i användningen av vissa ämnen eller metoder, identifiering av aktören, registrering, dokumentering av uppgifter, anmälningsskyldighet och tidsfrister.

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas sådana närmare bestämmelser om normerna enligt 1 mom. som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter eller kräver, dels om smärre kompletteringar som behövs för att säkerställa att handelsnormerna iakttas eller säkerställa konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information, dels om smärre undantag som inte äventyrar en tillräckligt hög kvalitet på produkterna, iakttagandet av andra handelsnormer eller konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information.

46 b §

Behörig myndighet i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna

Om en aktör som omfattas av handelsnormerna med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer eller denna lag ska göra en ansökan eller anmälan i anslutning till import från länder utanför EU eller till den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater, ska ansökan eller anmälan lämnas till Tullen när det gäller

- 1) produkter inom olivsektorn,
- 2) frukt eller grönsaker,
- 3) produkter inom humlesektorn, eller
- 4) produkter inom vinsektorn.

Ansökan och anmälan ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården när det gäller

- 1) produkter inom vinsektorn, om det inte är fråga om import eller införsel som avses i 1 mom., eller
- 2) etylalkohol.

En ansökan eller anmälan som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer och som gäller tillstånd för packerier för produkter inom äggsektorn eller verksamheten vid ett packeri ska lämnas till den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten.

I andra fall än de som avses i 1—3 mom. ska ansökan och anmälan lämnas till Livsmedelssäkerhetsverket, om inte något annat bestäms i denna lag.

En myndighet som avses i denna paragraf ska behandla och vid behov avgöra det ärende som ansökan eller anmälan avser.

46 c §

Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som hänför sig till handelsnormerna

Bestämmelser om godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som beviljas aktörer som svarar för att handelsnormerna iakttas och om förutsättningarna för beviljandet finns i EU:s lagstiftning om handelsnormer. Den behöriga myndighet som avses i 46 b § beviljar godkännandena, intygen, tillstånden

och undantagen på ansökan till aktörer som uppfyller villkoren. Tillstånd för packerier för produkter inom äggsektorn beviljas dock utan någon separat ansökan i samband med den registrering som avses i lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010). Livsmedelssäkerhetsverket tilldelar packerierna en kod som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer.

Bestämmelser om tillämpningen av sådana system för beviljande av godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter får utfärdas genom förordning av statsrådet, om tillämpningen av systemet inte äventyrar kvaliteten på och uppföljningen av produkterna eller konsumenternas tillgång till tillräcklig information.

Genom förordning av statsrådet får sådana närmare bestämmelser utfärdas som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter och som gäller sådana smärre kompletteringar av handelsnormerna som behövs för att säkerställa att kraven i fråga om den verksamhet som godkännandet, intyget, tillståndet eller undantaget gäller iaktas. Bestämmelserna kan gälla anordningar som hänför sig till verksamheten och som används vid hanteringen av produkter, uppgifter som ska anmälas och dokumenteras, tiderna för att göra anmälan, angivandet av de aktörer eller produkter som systemet gäller, kontroller, inspektioner och granskningar, den sakkunskap som ska krävas av en sökande och andra liknande krav.

Beviljade godkännanden, intyg, tillstånd och undantag gäller tills vidare, om det inte föreskrivs något annat i EU:s lagstiftning. På anknytande ändringar, utredningar, uppmaningar att avhjälpa brister, anmärkningar, återkallelser och beslut om att ett återkallat godkännande ska börja gälla på nytt gäller det som beträffande godkännanden föreskrivs om dessa frågor i 81—84 §.

46 d §

Anmälan av uppgifter om frukt och grönsaker

I EU:s lagstiftning om handelsnormer finns bestämmelser om frukt och grönsaker som

omfattas av handelsnormerna samt bestämmelser om skyldigheten att i förväg underrätta om saluföring av dem. Skyldigheten tillämpas på aktörer som saluför produkter i Finland, oavsett etableringsstat. Uppgifterna ska anmälas till Livsmedelssäkerhetsverket.

Genom förordning av statsrådet får bestämmelser som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter utfärdas om aktörer som ska beviljas undantag från skyldigheten att göra anmälan, om saluföringen begränsar sig till transport eller detaljhandelsförsäljning av produkterna och om iakttagandet av handelsnormerna inte äventyras på grund av undantaget.

De uppgifter som ska anmälas är de uppgifter som behövs för att identifiera aktören samt de saluförda produkternas art och platsen för och omfattningen av saluföringen av dem. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

46 e §

Anmälan av uppgifter om produkter inom vinsektorn

Bestämmelser om anmälningskyldighet för aktörer som lagrar produkter inom vinsektorn, om de uppgifter som ska anmälas och om tiderna för anmälningarna finns i EU:s lagstiftning om handelsnormer. Uppgifterna ska anmälas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter som ska anmälas och om de undantag från anmälningskyldigheten som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter och som inte äventyrar tillsynen över produkterna eller medlemsstaternas anmälningskyldighet.

46 f §

Anmälan av uppgifter om etylalkohol

Aktörer som producerar, säljer eller lagrar etylalkohol som avses i EU:s lagstiftning om

handelsnormer ska anmäla uppgifter om produktion, försäljning och lagring till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Närmare bestämmelser om anmälningskyldiga aktörer och om de uppgifter som ska anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Uppgifterna ska anmälas i god tid före den i EU:s lagstiftning om handelsnormer angivna tiden för när medlemsstaterna ska sända uppgifterna. Närmare bestämmelser om tiden för anmälningarna utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Tullen svarar för att uppgifter om import och export av etylalkohol sänds till EU:s institutioner.

46 g §

Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring

Den myndighet enligt 46 b och 46 d—46 f § som är behörig i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna svarar för registrering, användning och utlämnande av de uppgifter som med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer och med stöd av denna lag har lämnats till myndigheten om aktörer som handelsnormerna avser. I fråga om de uppgifter som har lämnats till en kommunal myndighet är det dock Livsmedelssäkerhetsverket som svarar för detta och som den kommunala myndigheten ska lämna uppgifterna i fråga till.

Bestämmelser om registrering, användning och utlämnande av uppgifter finns i lagen om landsbygdsnäringförvaltningens informationssystem. I fråga om uppgifter som har lämnats till Tullen finns bestämmelserna om registrering, behandling och utlämnande dock i 23 b § i tullagen. På registrering, användning och utlämnande av uppgifter som har lämnats till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska 44 § 2 och 3 mom. och 45 § i alkohollagen (1143/1994) tillämpas trots det som föreskrivs i 44 § 2 mom. om förande av ett register för handläggning och övervakning av tillståndsären-

den som avses i alkohollagen samt för alkoholstatistiken.

Den myndighet som svarar för registreringen enligt 1 mom. svarar för att uppgifter sänds till EU:s institutioner på det sätt som förutsätts i EU:s lagstiftning om handelsnormer, om det inte föreskrivs något annat i denna lag.

Bestämmelser om registrering av anläggningar och kläckerier för kycklingar av fjäderfä som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer finns i lagen om ett system för identifiering av djur.

49 §

Allmän styrning av kontroller, inspektioner och granskningar, val av kontrollobjekt, allmänna kontrollförfaranden och rapportering

Landsbygdsverket svarar för den allmänna styrningen av kontroller, inspektioner och granskningar och av anknytande rapportering, med undantag för prisrapporter, klassificering av slaktkroppar och handelsnormer. När det gäller prisrapporter och klassificering av slaktkroppar är det jord- och skogsbruksministeriet som svarar för den allmänna styrningen av kontroller, inspektioner och granskningar.

50 §

Granskning av ansökningar och anmälningar

Landsbygdsverket granskar de uppgifter om förutsättningar för beviljande och utbetalning av stöd som hänför sig till ansökningar och anmälningar samt de uppgifter om förutsättningar för någon annan åtgärd som avses i ansökningarna eller anmälningarna. Exportdeklarationer granskas emellertid av Tullen i samband med utförelse. Ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna granskas av den myndighet som enligt 46 b och 46 d—46 f § i denna lag svarar för behandlingen av dem.

51 §

Kontroller och inspektioner som hänför sig till lagring

Inspektioner av interventionslager, kontroll av lagringsförhållandena och lagringsförfarandena samt kontroll av att de lagrade produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar är förenliga med kraven utförs under lagringen på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning av

1) Tullen när det är fråga om smör, mjölkpulver eller nötkött,

Inspektioner av lokaler för privat lagring och kontroll av lagringsförhållandena och lagringsförfarandena vid dem samt kontroll av att de lagrade produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar är förenliga med kraven utförs av Tullen på det sätt som förutsätts i förordningen om privat lagring.

52 §

Kontroll och inspektion av tillverkare av produkter för lagring

Livsmedelssäkerhetsverket kontrollerar på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring förutsättningarna för godkännande av aktörer som ansöker om godkännande som tillverkare av produkter för lagring eller är godkända tillverkare av produkter för lagring, samt produktionens överensstämmelse med kraven. Tullen kontrollerar på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring att den bokföring över produktionen som godkända tillverkare av produkter för lagring har är förenlig med kraven.

53 §

Kontroll av produkter som in- eller utlagras

Vid inlagring i interventionslager och lokaler som används för privat lagring kontrollerar Landsbygdsverket på det sätt som avses i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring att nötkött som ska urbanas uppfyller kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar. Närings-, trafik- och miljöcentralen kontrollerar på motsvarande sätt spannmålsprodukter och Tullen övriga produkter. Livsmedelssäkerhetsverket utför emellertid provtagning på smör och mjölkpulver avsett för inlagring i interventionslager och undersöker proverna samt undersöker prover som tagits på spannmålsprodukter avsedda för inlagring i interventionslager.

Vid utlagring från lokaler som används för privat lagring kontrollerar Tullen på det sätt som avses i förordningen om privat lagring att produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar uppfyller kraven. Vid utlagring från interventionslager kontrollerar Landsbygdsverket nötkött som ska urbanas, närings-, trafik- och miljöcentralen spannmålsprodukter och Tullen övriga produkter med avseende på kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar, om det behövs för att säkerställa att produkterna är förenliga med kraven.

54 §

Kontroller och granskningar vid import och export

Om inte något annat bestäms i denna lag kontrollerar Tullen i samband med och under hänförandet av produkter till tullförfarande att import- och exportlicenser, import- och exportdeklarationer och andra dokument som ska visas upp i samband med import och export, produkter som hänför sig till dem samt exportbidragsprodukter och dokument som hänför sig till dem är förenliga med kraven. Bestämmelser om den myndighet som utför

kontroller enligt artikel 2 i förordningen om djurtransporter i samband med exportbidrag vilka utgör en förutsättning för beviljande av exportbidrag för nötkreatur finns dock i 27 § i lagen om transport av djur (1429/2006).

Tullen har rätt att för verkställande av inspektion få tillträde till lager, lokaler och andra platser där produkter transporteras, förvaras eller lastas och att i den omfattning som krävs för att säkerställa att produkterna och uppgifterna om dem är förenliga med kraven kontrollera produkterna samt granska dokument som rör produkterna, produktinnehavaren, andra parter och fordon. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Bestämmelser om den inspektionsrätt för gränsveterinärer som hänför sig till kontroller enligt artikel 2 i förordningen om djurtransporter i samband med exportbidrag finns i 28 § i lagen om transport av djur.

Tullen kan i samband med kontroller kräva att produkter ska framläggas för kontroll och lossas ur fordon samt sätta tullsigill på fordon som står under tullkontroll. Tullen kan hindra import av produkter till finskt territorium eller export av produkter från Finland, om importen eller exporten med stöd av EU:s marknadsordningslagstiftning förutsätter import- eller exportlicens men en sådan inte finns eller om importen förutsätter betalning av importtull eller avgift men denna är obetald.

Om en sökande av exportbidrag i syfte att säkerställa att produkter som exportbidraget avser når destinationen använder det system som avses i kommissionens förordning (EG) nr 2584/2000 om införande av ett system för överföring av uppgifter om vissa leveranser av nöt- och griskött som fraktas med vägtransport till Ryska federationen, tar Tullen emot samt behandlar och verifierar uppgifterna i fråga på det sätt som avses i den förordningen.

56 §

Kontroll och inspektion av godkända aktörer och aktörer som ger prisrapporter

Tullen kontrollerar

1) på det sätt som förutsätts i EU:s lagstiftning om sockerproduktion att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om sådana företag inom sockersektorn som ansöker om godkännande samt i fråga om godkända företag inom sockersektorn att de krav som gäller förutsättningarna för godkännande, produktionskvoter, anmälningskyldighet, produktionsavgifter, bransch- och leveransavtal samt minimipris för sockerbetor uppfylls,

2) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om proviantlager som ansöker om godkännande och godkända proviantlager samt att proviantlagrens verksamhet är förenlig med kraven.

Landsbygdsverket kontrollerar

1) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om övervakningsorgan som ansöker om godkännande och godkända övervakningsorgan samt att övervakningsorganens verksamhet är förenlig med kraven,

2) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om godkända importörer av hampfrön och att deras verksamhet är förenlig med kraven,

3) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om slaktkroppsklassificerare som ansöker om godkännande och godkända slaktkroppsklassificerare och att deras verksamhet är förenlig med kraven,

4) att den verksamhet som aktörer som svarar för att ge prisrapporter är skyldiga att anmäla är förenlig med kraven,

5) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om producentorganisationer som ansöker om godkännande och godkända producentorganisationer och att deras verksamhet är förenlig med kraven.

Tullen och Landsbygdsverket har rätt att för utförande av sina kontrolluppgifter enligt denna paragraf få tillträde till lokaler där aktörer som ansöker om godkännande eller godkända aktörer bedriver den verksamhet godkännandet avser och att kontrollera produkter och anordningar samt granska dokument och bokföring i den omfattning som krävs för att säkerställa att förutsättningarna för godkännande uppfylls och att verksamheten är förenlig med kraven. Om hampfrön som importerats av en godkänd importör av hampfrön används av någon annan än den

godkända importören av hampfrön, har Landsbygdsverket dessutom rätt att få tillträde till produktanvändarens lokaler och att kontrollera eller granska de ovannämnda omständigheterna i den omfattning som krävs för övervakningen av att användningen är förenlig med kraven. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Landsbygdsverket har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att anmälningsskyldigheten fullgörs och de anmälda uppgifterna är korrekta, få tillträde till lokaler som innehas av aktörer som svarar för att ge prisrapporter och att granska dokument och bokföring som hänför sig till den verksamhet anmälningsskyldigheten avser. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

57 §

Kontroll av produkternas användning och destination

Om det i EU:s marknadsordningslagstiftning förutsätts att ett dokument eller förfarande som fastställts för ändamålet används vid övervakning av användningen av produkter som härrör från interventionslager eller är föremål för exportbidrag eller andra produkter med anknytning till marknadsordningen eller används vid övervakning av deras ankomst till destinationen, kontrollerar Tullen produkterna och granskar dokumenten. Tullen får meddela sådana närmare föreskrifter om smärre kompletteringar av dokument som tillåts enligt EU:s marknadsordningslagstiftning och gäller den aktör som är ansvarig för att bevisa användningen av produkter eller produkternas ankomst till destinationen, om kompletteringarna behövs för att bevisa användningen av produkter eller produkternas ankomst till destinationen.

Tullen har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att de i EU:s marknadsordningslagstiftning ingående kraven på förfarandena i fråga iakttas, få tillträde till fordon som används för transport och till utrymmen med anknytning till produkternas användning och destination samt rätt att kontrollera produkter som är föremål för över-

vakning och granska dokument som rör produkterna och deras användning och transport. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

58 §

Granskning av affärshandlingar

Tullen granskar de affärshandlingar enligt den horisontella förordningen som innehas av aktörer som får stöd eller annan ersättning enligt EU:s marknadsordningslagstiftning eller av godkända företag inom sockersektorn.

Tullen har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av stöd eller annan ersättning uppfylls eller att grunderna för utbetalning är korrekta, få tillträde till lokaler som innehas av aktörer som får stöd eller annan ersättning enligt EU:s marknadsordningslagstiftning och lokaler som innehas av godkända företag inom sockersektorn och att granska de dokument och den bokföring som hänför sig till den nämnda verksamheten. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

58 a §

Tullens kontroller och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Vid import från länder utanför EU, vid den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater och vid export kontrollerar Tullen att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller

- 1) produkter inom vinsektorn,
- 2) produkter inom olivsektorn,
- 3) frukt och grönsaker,
- 4) produkter inom humlesektorn.

Tullen kontrollerar dessutom i övrigt att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller ba-

naner, russin och produkter inom humlesektorn.

Tullen svarar för de kontroller och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som den med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls.

58 b §

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kontrollerar att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller etylalkohol och produkter inom vinsektorn, med undantag för kontroller och granskningar som avses i 58 a §.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som det med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls.

58 c §

Kommunernas kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten kontrollerar att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller

1) kalvkött, med undantag för inspektioner på slakterier och anläggningar i anslutning till dem,

2) mjölkprodukter,
3) bredbara fetter,
4) produkter inom äggsektorn, med undantag för kraven i fråga om produktionsmetoder.

I fråga om ordnandet av kontroll-, inspektions- och granskningsuppgifter i kommunerna tillämpas vad som föreskrivs i 32 § i livsmedelslagen (23/2006).

58 d §

Livsmedelssäkerhetsverkets kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Livsmedelssäkerhetsverket kontrollerar, till den del det inte är fråga om kontroller, inspektioner och granskningar som avses i 58 a—58 c §, att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller

1) frukt eller grönsaker,
2) produkter inom olivsektorn,
3) besiktning av kalvkött på slakterier och anläggningar i anslutning till dem,
4) produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn,
5) produkter inom fjäderfäköttssektorn,
6) import från länder utanför EU, den första lossningen vid införsel från EU:s medlemsstater eller export av mjölkprodukter, bredbara fetter, kalvkött, produkter inom fjäderfäköttssektorn eller produkter inom äggsektorn.

Livsmedelssäkerhetsverket svarar för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som det med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls.

Livsmedelssäkerhetsverket är i EU:s lagstiftning om handelsnormer avsedd

1) samordnande myndighet inom sektorn för frukt och grönsaker, och

2) central myndighet inom kalvköttssektorn.

Livsmedelssäkerhetsverket kan dessutom utföra kontroller, inspektioner och granskningar som avses i 58 c §.

58 e §

Anlitande av närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller av handelsnormerna

Livsmedelssäkerhetsverket kan anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna, när det gäller

- 1) frukt eller grönsaker,
- 2) produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn,
- 3) frivilliga märkningar beträffande produktionsmetoder i fråga om produkter inom fjäderfäköttsektorn.

58 f §

Styrning, rapportering och användning av uppgifter i anslutning till kontroller av handelsnormerna

På planering, styrning och utvärdering av och rapportering om kontroller av handelsnormerna tillämpas 30, 31, 47, 48 och 52 § i livsmedelslagen. Trots sekretessbestämmelserna får man vid kontrollerna använda och för kontrollerna lämna ut uppgifter som har erhållits vid inspektioner, kontroller och besiktningar som avses i livsmedelslagen.

58 g §

Inspektionsrätt vid kontroller och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

De myndigheter som svarar för kontrollerna av att handelsnormerna iakttas och som anlitas vid dessa kontroller har rätt att få tillträde till utrymmen som en aktör som svarar för att handelsnormerna iakttas använder för tillverkning, saluföring, lagring och transport av produkterna och att kontrollera de produkter som omfattas av handelsnormerna samt att granska dokument och bokföring över produkterna i den omfattning som krävs för att säkerställa att handelsnormerna iakttas. På

inspektionsrätten vid kontroller och granskningar som gäller import och export tillämpas 54 §. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

60 §

Kontroller och inspektioner som det attesterande organet utför

Det attesterande organ som avses i 39 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) får, för genomförande av undersökningar som är nödvändiga för utfärdande av intyg enligt artikel 5 i förordningen om utbetalande organ och för utförande av andra kontroller som enligt vad det särskilt föreskrivs i EU:s lagstiftning ska utföras av det attesterande organet, utföra inspektioner hos de myndigheter eller sammanslutningar som utför uppdrag som ålagts det utbetalande organet eller hos stödtagare, interventionslagerhållare eller godkända företag inom sockersektorn.

63 §

Jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets och kontrollmyndigheternas rätt att få information

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och de myndigheter som svarar för kontroller i enlighet med detta kapitel och som anlitas vid dessa kontroller har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av statliga och kommunala myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för behandling av ärenden och gäller sökande, sökandenas ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet samt andra uppgifter om en omständighet som är relevant för behandling av stöd eller något annat ärende som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning eller för utförande av kontroll eller rapportering som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning.

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och de myndigheter som svarar för kontroller i enlighet med detta kapitel och

som anlitas vid dessa kontroller har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av aktörer som bedriver verksamhet som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning få dokument och uppgifter som är nödvändiga för behandling av ärenden som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning eller för utförande av kontroll eller rapportering som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning.

64 §

Rätt för myndigheter som styr kontrollerna och för myndigheter som avses i EU:s lagstiftning att utföra inspektioner och få information

Det som i detta kapitel bestäms om rätten för myndigheter som svarar för kontrollen att utföra inspektioner och få information gäller också de i den horisontella förordningen avsedda personer som utför kontrolluppgifter för EU-kommissionens räkning. Motsvarande rätt att utföra inspektioner och få information har de övriga i EU:s lagstiftning avsedda myndigheter vars uppgifter omfattar liknande kontrolluppgifter.

85 a §

Administrativa tvångsmedel som anknyter till producentorganisationer

Om en producentorganisation inte lämnar de uppgifter som krävs i EU:s marknadsordningslagstiftning eller med stöd av denna lag inom utsatt tid, kan Landsbygdsverket förelägga organisationen att inom utsatt tid lämna de uppgifter som saknas. Landsbygdsverket kan förena ett föreläggande att lämna uppgifter med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen.

86 a §

Åtgärder vid överträdelse av handelsnormerna samt förbud mot saluföring

Om en aktör som svarar för att handelsnormerna iakttas bryter mot eller underlåter

att uppfylla de i denna lag eller EU:s lagstiftning om handelsnormer avsedda handelsnormerna för produkterna, kan den myndighet som svarar för kontrollen av att normerna iakttas eller som anlitas vid kontrollen meddela aktören ett föreläggande att avhjälpa missförhållandet omedelbart eller inom en tid som myndigheten bestämmer, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning. De produkter som föreläggandet gäller får inte saluföras förrän den aktör som har meddelats föreläggandet har rättat till missförhållandet och lämnat den myndighet som meddelade föreläggandet en redogörelse för att normerna uppfylls.

Om en aktör som meddelats ett föreläggande inte avhjälper missförhållandet omedelbart eller inom utsatt tid eller om missförhållandet är av sådan art att det inte kan avhjälpas, ska den myndighet som avses i 1 mom. meddela den aktör som saluför produkterna förbud att fortsätta saluföringen av produkterna, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning. Om det är fråga om en produkt som importeras från ett land utanför EU, ska aktören meddelas förbud att importera produkten.

Beslut om förbud ska fattas utan dröjsmål. När beslutet fattas ska man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren av produkten blir så liten som möjligt. Beslutet gäller hela det kontrollerade partiet till den del det inte uppfyller de föreskrivna kraven, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning.

Myndigheten behöver inte meddela något förbud, om produkten inte har blivit förstörd och det med tanke på konsumenternas tillgång till information eller en fungerande marknad handlar om en obetydlig fråga.

86 b §

Beslut om användning och märkning av produkter som strider mot handelsnormerna

Om EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter att produkter som strider mot handelsnormerna används för något annat ändamål som anges i den nämnda lagstiftningen, kan den myndighet som svarar för kontrollen av dessa produkter eller som anlitas vid kon-

trollen på ansökan av en aktör som svarar för att normerna iakttas godkänna att produkten används för ett sådant ändamål.

Om EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter att produkter som strider mot handelsnormerna saluförs med tilläggsmärkning, kan den myndighet som svarar för kontrollen av dessa produkter eller som anlitas vid kontrollen på ansökan av en aktör som svarar för att normerna iakttas godkänna att produkten saluförs med tilläggsmärkningsar.

Den myndighet som fattar beslut som avses i denna paragraf ska sätta ut en skälig tid inom vilken aktören ska iaktta beslutet. Beslutet ska fattas utan dröjsmål. När beslutet fattas ska man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren av produkten blir så liten som möjligt.

86 c §

Överträdelse av handelsnormerna samt vite

Den myndighet som meddelar ett förbud enligt 86 a § kan förena det med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen.

86 d §

Kommunens beslut om användning av administrativa tvångsmedel

I en kommun ska beslut om administrativa tvångsmedel fattas av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser.

Kommunfullmäktige kan ge nämnden eller organet rätt att överföra sina befogenheter på en tjänsteinnehavare eller sektion som lyder under nämnden eller organet, när det gäller administrativa tvångsmedel enligt 86 a—86 c § i denna lag.

Beslut om användning av sådana administrativa tvångsmedel enligt 86 a—86 c § som kommunen får använda sig av ska fattas av Livsmedelssäkerhetsverket, om ärendet gäller områden som är större än en kommun. Livsmedelssäkerhetsverket ska utan dröjsmål underrätta de berörda kommunerna om ett sådant beslut.

87 §

Brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter

Den som uppsåtligen

2) bedriver klassificering av slaktkroppar enligt klassificeringsförordningen utan sådant godkännande som avses i 40 §,

3) bedriver i 12 § avsedd import av hampfrön utan sådant godkännande som avses i den paragrafen eller

4) bryter mot handelsnormer som finns i EU:s lagstiftning om handelsnormer eller i en förordning utfärdad med stöd av 46 a eller 46 d—46 f § och som gäller definitioner, beteckningar, klassificering, presentation, märkning, förpackning, utseende, konsistens, egenskaper, behandling, ursprung, produktionsplats, produktionsmetod, ämnen som används i produktionen, förvaring, lagring, transport, leverans, dokument, certifieringsförfarande, begränsningar i användningen av vissa ämnen eller metoder, identifiering eller registrering av aktören, dokumentering av uppgifter, anmälningsskyldighet eller tidsfrister, eller bryter mot anmälningsskyldigheten enligt 46 d eller 46 f §

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter dömas till böter.

Den får inte dömas till straff som för samma gärning har påförts påföljdsavgift enligt 75 §. Domseftergift kan meddelas den som på samma grunder har blivit föremål för återkrav av stöd, den som på samma grunder har förelagts vite enligt 85, 85 a eller 86 c § och den vars godkännande har återkallats på samma grunder och vars verksamhet har upphört på grund av återkallelsen.

88 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för marknadsföringsbrott finns i 30 kap. 1 § i strafflagen.

90 §

Ändringsökande

Ändring i beslut av jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och närings-, trafik- och miljöcentralen får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I beslut av Tullen söks ändring på det sätt som anges i tullagen. På sökande av ändring i beslut av kommunala tjänsteinnehavare och organ tillämpas 74 § i livsmedelslagen.

I övrigt finns bestämmelser om ändringsökande i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .
På ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som har beviljats med stöd av de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande förblir i kraft, om de uppfyller kraven enligt denna lag. Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som inte uppfyller kraven enligt denna lag ska förnyas före utgången av 2014.

2.**Lag****om upphävande av 2 § 3 mom. i livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Genom denna lag upphävs 1 § 2 § 3 mom. i livsmedelslagen (23/2006). Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 3 oktober 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*

1.

Lag**om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 1 och 3 §, 4 § 3 mom., 13 §, 14 § 3 mom., 22 § 3 mom., 26 § 2 mom., 38 § 1 mom., 49 § 1 mom., 50 §, 51 § 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 52 § 1 mom., 53 § 1 och 3 mom., 54, 56—58 §, 60 § 1 mom., 63 §, 64 § 3 mom., 87 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 3 mom. samt 90 § 1 och 3 mom. samt *fogas* till 2 § ett nytt 2 mom. och till lagen ett nytt 3 a kap., en ny 32 a §, ett nytt 7 a kap., nya 58 a—58 g, 85 a och 86 a—86 d § samt till 87 § 1 mom. en ny 4 punkt och till 88 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser för genomförande av rådets förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (förordningen om en samlad marknadsordning), nedan *marknadsordningsförordningen*, och bestämmelser för verkställighet av Europeiska unionens (EU) lagstiftning som antagits med stöd av den förordningen.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser för genomförande av *en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter enligt Europeiska unionens (EU) gemensamma jordbrukspolitik*.

Denna lag tillämpas inte på livsmedel, alkoholdrycker eller alkoholpreparat till den del det föreskrivs om dessa i någon annan lag.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om hurdana avtal, beslut och förfaranden vid med stöd av denna lag godkända producentorganisationer som är godtagbara och om bedömningen av godtagbarheten samt om behörig myndighet i dessa frågor finns i artiklarna 143 och 144 i Europaparlamentets och rådets förordning EU nr (/) om upprättande av en samlad mark-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *EU:s marknadsordningslagstiftning* marknadsordningsförordningen och den EU-lagstiftning som antagits med stöd av den,

2) *finansieringsförordningen* rådets förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken,

3) *EU:s interventionslagstiftning* bestämmelserna i del II avdelning I kapitel I avsnitt I, II och IV i marknadsordningsförordningen, bestämmelserna i kommissionens förordning (EU) nr 1272/2009 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller uppköp och försäljning av jordbruksprodukter inom ramen för offentlig intervention och bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 884/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1290/2005 när det gäller finansiering genom Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) av interventionsåtgärder i form av offentlig lagring och bokföring av transaktioner för offentlig lagring som görs av medlemsstaternas utbetalande organ,

4) *EU:s lagstiftning om import av hampa-produkter* bestämmelserna i artikel 157 i marknadsordningsförordningen och bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 507/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1673/2000 om den gemensamma organisationen av marknaderna för lin och hampa som odlas för fiberproduktion,

5) *EU:s lagstiftning om import- och exportlicenser* bestämmelserna i artiklarna 130—

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) **den horisontella förordningen** *Europa-parlamentets och rådets förordning EU nr (/) om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken,*

2) **den gamla marknadsordningsförordningen** *rådets förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (förordningen om en samlad marknadsordning),*

3) *EU:s marknadsordningslagstiftning* **marknadsordningsförordningen**, *den horisontella förordningen samt den EU-lagstiftning som antagits med stöd av dem och med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen,*

4) *EU:s lagstiftning om import av hampa-produkter* bestämmelserna i artikel 129 i marknadsordningsförordningen, *bestämmelserna i artikel 66 i den horisontella förordningen* och bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 507/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1673/2000 om den gemensamma organisationen av marknaderna för lin och hampa som odlas för fiberproduktion,

5) *EU:s lagstiftning om import- och exportlicenser* bestämmelserna i *del III kapitel I i*

134 och 161 i marknadsordningsförordningen och de bestämmelser i EU:s lagstiftning som utfärdats med stöd av dem,

6) *exportbidrag* bidrag för export av produkter till länder utanför EU enligt del III kapitel III avsnitt II i marknadsordningsförordningen och kapitel III i rådets förordning (EG) nr 1216/2009 om systemet för handeln med vissa varor som framställs genom bearbetning av jordbruksprodukter,

7) *förordningen om exportbidrag* kommissionens förordning (EG) nr 612/2009 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter,

8) *tillämpningsförordningen* kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen,

9) *förordningen om djurtransporter* i samband med exportbidrag kommissionens förordning (EU) nr 817/2010 om tillämpningsföreskrifter enligt rådets förordning (EG) nr 1234/2007 beträffande de krav på djurskydd under transport av levande nötkreatur som gäller för beviljande av exportbidrag,

10) *producentorganisation* inom sektorn för frukt och grönsaker en producentorganisation enligt artikel 122 första stycket a iii i marknadsordningsförordningen,

11) *stöd till producentorganisationer* i artiklarna 103a, 103b och 103d i marknadsordningsförordningen avsett ekonomiskt stöd från gemenskapen till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker,

12) *EU:s förordning om frukt och grönsaker* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 vad gäller sektorn för frukt och grönsaker och sektorn för bearbetad frukt och bearbetade grönsaker,

13) *stöd för biodling* i artiklarna 105.1, 106 och 108 i marknadsordningsförordningen avsett ekonomiskt stöd för biodlingsprogram,

14) *stöd för privat lagring* i artiklarna 28—38 i marknadsordningsförordningen avsett

marknadsordningsförordningen och *bestämmelserna* i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt de bestämmelser i EU:s lagstiftning om import- och exportlicenser som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen,

6) *exportbidrag* bidrag för export av produkter till länder utanför EU enligt del III kapitel VI i marknadsordningsförordningen och kapitel III i rådets förordning (EG) nr 1216/2009 om systemet för handeln med vissa varor som framställs genom bearbetning av jordbruksprodukter,

7) *förordningen om exportbidrag* kommissionens förordning (EG) nr 612/2009 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter,

8) *tillämpningsförordningen* kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen,

9) *förordningen om djurtransporter* i samband med exportbidrag kommissionens förordning (EU) nr 817/2010 om tillämpningsföreskrifter enligt rådets förordning (EG) nr 1234/2007 beträffande de krav på djurskydd under transport av levande nötkreatur som gäller för beviljande av exportbidrag,

10) *producent jordbrukare som avses i artikel 2 i den horisontella förordningen,*

11) *stöd till producentorganisationer i del II avdelning I kapitel II avsnitt 3* i marknadsordningsförordningen avsett ekonomiskt stöd från gemenskapen till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker,

12) *EU:s förordning om frukt och grönsaker* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 vad gäller sektorn för frukt och grönsaker och sektorn för bearbetad frukt och bearbetade grönsaker,

13) *stöd för biodling i artikel 52* i marknadsordningsförordningen avsett ekonomiskt stöd för biodlingsprogram som beviljas av EU-medel,

14) *stöd för privat lagring i del II avdelning I kapitel I avsnitt 3* i marknadsordnings-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

stöd för privat lagring,

15) *förordningen om privat lagring* kommissionens förordning (EG) nr 826/2008 om allmänna bestämmelser för beviljande av stöd för privat lagring för vissa jordbruksprodukter,

16) *skolmjölksstöd* i artikel 102 i marknadsordningsförordningen avsett stöd för leverans av mjölkprodukter till skolelever,

17) *skolmjölksförordningen* kommissionens förordning (EG) nr 657/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 i fråga om gemenskapsstöd för utdelning av mjölk och vissa mjölkprodukter till skolelever,

18) *klassificeringsförordningen* kommissionens förordning (EG) nr 1249/2008 om tillämpningsföreskrifter för gemenskapens skolor för klassificering av slaktkroppar av nötkreatur, gris och får och rapporteringen av priser på dessa,

19) *EU:s lagstiftning om klassificering av slaktkroppar* bestämmelserna i artikel 42 i marknadsordningsförordningen och bestämmelserna i klassificeringsförordningen,

20) *EU:s lagstiftning om sockerproduktion* bestämmelserna i del II avdelning I kapitel II avsnitt III och kapitel III avsnitt I, II och IV i marknadsordningsförordningen, bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 952/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 318/2006 i fråga om förvaltningen av den inre marknaden för socker och kvotssystemet och bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 967/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 318/2006 i fråga om sockerproduktion utöver kvoterna,

21) *säkerhetsförordningen* kommissionens förordning (EEG) nr 2220/85 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med säkerheter för jordbruksprodukter,

22) *förordningen om eftergranskning* rådets förordning (EG) nr 485/2008 om medlemsstaternas granskning av de transaktioner som utgör en del av systemet för finansiering genom Europeiska garantifonden för jordbruket,

förordningen avsett stöd för privat lagring,

15) *förordningen om privat lagring* kommissionens förordning (EG) nr 826/2008 om allmänna bestämmelser för beviljande av stöd för privat lagring för vissa jordbruksprodukter,

16) *skolmjölksstöd* i del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 underavsnitt 2 i marknadsordningsförordningen avsett stöd för leverans av mjölkprodukter till skolelever,

17) *skolmjölksförordningen* kommissionens förordning (EG) nr 657/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 i fråga om gemenskapsstöd för utdelning av mjölk och vissa mjölkprodukter till skolelever,

18) *klassificeringsförordningen* kommissionens förordning (EG) nr 1249/2008 om tillämpningsföreskrifter för gemenskapens skolor för klassificering av slaktkroppar av nötkreatur, gris och får och rapporteringen av priser på dessa,

19) *EU:s lagstiftning om klassificering av slaktkroppar* bestämmelserna i artikel 9a i marknadsordningsförordningen och bestämmelserna i klassificeringsförordningen,

20) *EU:s lagstiftning om sockerproduktion* bestämmelserna i del II avdelning II kapitel II avsnitt 1 i marknadsordningsförordningen, bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 952/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 318/2006 i fråga om förvaltningen av den inre marknaden för socker och kvotssystemet samt bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 967/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 318/2006 i fråga om sockerproduktion utöver kvoterna,

21) *säkerhetsförordningen* kommissionens förordning (EEG) nr 2220/85 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med säkerheter för jordbruksprodukter,

22) *EU:s lagstiftning om handelsnormer* de bestämmelser som gäller handelsnormer för jordbruksprodukter och beteckningar, märkning, oenologiska metoder, vindruvssorter, lämnande av information, användning av följedokument och dokumentering av uppgifter i fråga om produkter inom vinsektorn samt krav och lämnande av information i anslutning till etylalkohol i artiklarna 59–98,

23) *förordningen om utbetalande organ* kommissionens förordning (EG) nr 885/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1290/2005 när det gäller godkännande av utbetalningsställen och andra organ och avslutande av räkenskaperna för EGFJ och EJFLU.

103, 157 och 163.1 ca i marknadsordningsförordningen, i artiklarna 60, 89 och 90 i den horisontella förordningen och i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt i de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen,

23) *förordningen om utbetalande organ* kommissionens förordning (EG) nr 885/2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1290/2005 när det gäller godkännande av utbetalningsställen och andra organ och avslutande av räkenskaperna för EGFJ och EJFLU,

24) **produkter inom olivsektorn** olivolja och bordsoliver enligt artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen,

25) **frukt och grönsaker** frukt och grönsaker, bananer samt bearbetad frukt och bearbetade grönsaker enligt artiklarna 1, 59 och 59a i marknadsordningsförordningen,

26) **produkter inom humlesektorn** humle enligt artiklarna 1 och 59 i marknadsordningsförordningen och bilaga II till den,

27) **produkter inom vinsektorn** i artiklarna 60 och 63 i och bilaga II till marknadsordningsförordningen avsedda produkter inom vinsektorn,

28) **etylalkohol** i artikel 1 i marknadsordningsförordningen avsedd etylalkohol som framställts av jordbruksprodukter,

29) **kalvkött** i bilaga VI till marknadsordningsförordningen avsett kött av nötkreatur som är högst tolv månader,

30) **mjölkprodukter** mjölk och mjölkprodukter enligt artikel 60 i marknadsordningsförordningen,

31) **bredbara fetter** i artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen avsedda bredbara fetter,

32) **produkter inom äggsektorn** ägg enligt artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen, med undantag för kläckägg enligt bilaga II,

33) **produkter inom fjäderfäköttssektorn** i artiklarna 1, 59 och 60 i marknadsordningsförordningen avsett fjäderfäkött samt i dess bilaga II avsedda produkter inom fjäderfäköttssektorn och kläckägg,

34) **EU:s interventionslagstiftning** bestämmelserna i del II avdelning I kapitel I avsnitt 1, 2 och 4 i marknadsordningsförord-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ningen, bestämmelserna i artiklarna 7, 8, 64 och 66 i den horisontella förordningen och bestämmelserna i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt de bestämmelser i EU:s lagstiftning om offentlig lagring av jordbruksprodukter som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen.

4 §

Landsbygdsverkets allmänna behörighet och den behöriga myndighet som avses i EU:s lagstiftning

Landsbygdsverket är det utbetalande organ som avses i artikel 6 i finansieringsförordningen.

4 §

Landsbygdsverkets allmänna behörighet och den behöriga myndighet som avses i EU:s lagstiftning

Landsbygdsverket är det utbetalande organ som avses i artikel 7 i den horisontella förordningen.

3 a kap.

Producentorganisationer

12 a §

Gemensamma bestämmelser om godkännande av producentorganisationer

Landsbygdsverket beslutar på ansökan om godkännande av producentorganisationer som avses i detta kapitel.

Sökanden ska i sin ansökan visa att förutsättningarna för godkännande uppfylls. Dessutom ska sökanden redogöra för de produkter eller produktgrupper som verksamheten gäller. Landsbygdsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökan och om de blanketter som ska användas.

Godkännandet gäller tills vidare, om det inte föreskrivs något annat i EU:s lagstiftning.

12 b §

Allmänna förutsättningar för godkännande av en producentorganisation

Om godkännandet av en producentorganisation förutsätts i marknadsordningsförord-

ningen, ska som producentorganisation godkännas ett sådant aktiebolag eller andelslag som uppfyller de krav avseende förutsättningarna för godkännande som anges i EU:s marknadsordningslagstiftning och i detta kapitel och

1) vars delägare eller medlemmar som producerar produkter inom den verksamhet som godkännandet gäller (**producentmedlem**) är tillräckligt många för att de mål som har satts för verksamheten ska kunna uppfyllas effektivt, och

2) som saluför produktion till ett värde eller en volym som är tillräcklig med tanke på produkterna inom den verksamhet som godkännandet gäller och med tanke på antalet producentmedlemmar samt för att de mål som har satts för verksamheten ska kunna uppfyllas effektivt.

Närmare bestämmelser om kraven i fråga om det minsta antalet producentmedlemmar och det minsta värdet på den saluförda produktionen samt sättet att beräkna värdet av saluförd produktion utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

12 c §

Särskilda förutsättningar för godkännande av en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker

Utöver vad som föreskrivs i 12 b § är en förutsättning för godkännande av en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker att organisationen förfogar över den personal, infrastruktur och utrustning som krävs för insamling, sortering, lagring, förpackning och marknadsföring av producentmedlemmarnas produktion samt för centraliserad ekonomisk förvaltning och bokföring och ett centraliserat faktureringsystem liksom även för tillhandahållande av tekniskt stöd och tekniska hjälpmedel för producentmedlemmarna. Närmare bestämmelser om kraven i fråga om dessa omständigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

En producentorganisation får anlita andra

aktörer för att uppfylla de krav som avses i 1 mom.

12 d §

Medlemskap i en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker

Utöver producentmedlemmarna får en producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker även ha ett mindre antal andra aktörer som delägare eller medlemmar, om de förbinder sig att iaktta producentorganisationens stadgar. En sådan annan aktör får dock inte vara en fysisk eller juridisk person som är verksam inom partieller detaljhandeln eller distributionssektorn. Närmare bestämmelser om det största antalet sådana andra aktörer får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

En producentorganisation inom sektorn för frukt och grönsaker kan i sina stadgar fastställa en uppsägningstid för producentmedlemmar som är längre än den som avses i EU:s förordning om frukt och grönsaker, dock högst sex månader.

Delägarnas och medlemmarnas rösträtt ska anges på ett sådant sätt i stadgarna för producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker att producentmedlemmarnas möjligheter att påverka beslutsfattandet inom organisationen garanteras fullt ut. Närmare bestämmelser om kraven i fråga om rösträtten får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

12 e §

Direktförsäljning inom sektorn för frukt och grönsaker

En producentmedlem inom sektorn för frukt och grönsaker får sälja en andel på högst 25 procent direkt till konsumenter på det sätt som avses i EU:s förordning om frukt och grönsaker.

12 f §

Krav på verksamheten vid producentorganisationer inom mjölksektorn

Godkända producentorganisationer inom mjölksektorn ska varje år före utgången av januari månad lämna Landsbygdsverket uppgifter om antalet medlemmar och mängden obehandlad mjölk som saluförts.

13 §

Förhandsanmälan om ansökan om exportbidrag samt hur exportbidragsprodukter ska läggas fram

I förordningen om exportbidrag finns bestämmelser om skyldigheten för de som ansöker om exportbidrag att lämna det behöriga tullkontoret en förhandsanmälan om lastning av och ansökan om exportbidrag för produkter som är föremål för exportbidrag (*exportbidragsprodukt*) och om tid för förhandsanmälan. Tullstyrelsen får meddela de föreskrifter som tillåts enligt förordningen om exportbidrag om senareläggning av den tid som anges i förordningen.

Förhandsanmälan ska innehålla uppgifter om exportbidragsprodukterna, lastningsplatsen, lastningstiden och transportmedlet. Tullstyrelsen meddelar inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i förhandsanmälan.

Den som ansöker om exportbidrag ska lägga fram exportbidragsprodukterna på ett sätt som skiljer dem från övriga produkter, så att det är möjligt att identifiera produkterna och transporten samt kontrollera produkterna omedelbart före den tidpunkt för påbörjande av lastning som anges i förhandsanmälan. Tullstyrelsen får inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning meddela närmare föreskrifter om sättet att lägga fram produkter.

13 §

Förhandsanmälan om ansökan om exportbidrag samt hur exportbidragsprodukter ska läggas fram

I förordningen om exportbidrag finns bestämmelser om skyldigheten för de som ansöker om exportbidrag att lämna *Tullen* en förhandsanmälan om lastning av och ansökan om exportbidrag för produkter som är föremål för exportbidrag (*exportbidragsprodukt*) och om tid för förhandsanmälan. *Tullen* får meddela de föreskrifter som tillåts enligt förordningen om exportbidrag om senareläggning av den tid som anges i förordningen.

Förhandsanmälan ska innehålla uppgifter om exportbidragsprodukterna, lastningsplatsen, lastningstiden och transportmedlet. *Tullen* meddelar inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i förhandsanmälan.

Den som ansöker om exportbidrag ska lägga fram exportbidragsprodukterna på ett sätt som skiljer dem från övriga produkter, så att det är möjligt att identifiera produkterna och transporten samt kontrollera produkterna omedelbart före den tidpunkt för påbörjande av lastning som anges i förhandsanmälan. *Tullen* får inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning meddela närmare föreskrifter om sättet att lägga fram produkter.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

14 §

Exportdeklaration och ansökan om exportbidrag i fråga om exportbidragsprodukter

Exportdeklaration och ansökan om exportbidrag i fråga om exportbidragsprodukter

En ansökan om exportbidrag ska lämnas till det behöriga tullkontoret så att detta före den lastningstidpunkt som anges i förhandsanmälan har tillräckligt med tid att behandla ansökan och bedöma behovet av att kontrollera produkterna. Tullstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om tiden för ansökan.

En ansökan om exportbidrag ska lämnas till *Tullen* så att denna före den lastningstidpunkt som anges i förhandsanmälan har tillräckligt med tid att behandla ansökan och bedöma behovet av att kontrollera produkterna. *Tullen* får meddela närmare föreskrifter om tiden för ansökan.

22 §

22 §

Stödberättigande för kostnader inom stödet till producentorganisationer och stödets maximibelopp

Stödberättigande för kostnader inom stödet till producentorganisationer och stödets maximibelopp

Bestämmelser om förutsättningarna för att höja maximibeloppet av stöd till producentorganisationer finns i artikel 103d.3 i marknadsordningsförordningen. Närmare bestämmelser om uppnåendet av en marknadsandel om mindre än 20 procent som enligt artikel 103d.3 g i den *nämnda* förordningen är en förutsättning för att höja stödets maximibelopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om förutsättningarna för att höja maximibeloppet av stöd till producentorganisationer finns i artikel 32 i marknadsordningsförordningen. Närmare bestämmelser om uppnåendet av en marknadsandel om mindre än 20 procent som enligt artikel 32 i den förordningen är en förutsättning för att höja stödets maximibelopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

26 §

Biodlingsprogram och åtgärder som berättigar till stöd för biodling

Biodlingsprogram och åtgärder som berättigar till stöd för biodling

Bestämmelser om de åtgärder för vilka stöd för biodling kan fås finns i artikel 106 i marknadsordningsförordningen. Närmare bestämmelser om de stödberättigande åtgärderna och om kraven på dem utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Bestämmelser om de åtgärder för vilka stöd för biodling kan fås finns i artikel 52 i marknadsordningsförordningen. Närmare bestämmelser om de stödberättigande åtgärderna och om kraven på dem utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Skolmjölkstöd

32 a §

Nationell strategi för skolmjölkstöd

Jord- och skogsbruksministeriet utarbetar den nationella strategi för skolmjölkstöd som avses i marknadsordningsförordningen.

38 §

Skalor för klassificering av slaktkroppar

Bestämmelser om slakteriernas skyldighet att klassificera slaktkroppar av nötkreatur och svin i enlighet med den skala för klassificering av slaktkroppar som avses i marknadsordningsförordningen finns i klassificeringsförordningen. Skyldigheten tillämpas också på klassificering enligt klassificeringsförordningen av slaktkroppar av nötkreatur som är åtminstone 12 månader gamla. Skyldigheten tillämpas inte, om det är fråga om klassificering enligt artikel 20.2 i klassificeringsförordningen.

38 §

Skalor för klassificering av slaktkroppar

Bestämmelser om slakteriernas skyldighet att klassificera slaktkroppar av nötkreatur och svin och om den skala för klassificering av slaktkroppar som ska användas vid klassificeringen finns i marknadsordningsförordningen. Skyldigheten tillämpas inte, om det är fråga om klassificering enligt artikel 5 eller 20.2 i klassificeringsförordningen.

7 a kap.

Handelsnormer

46 a §

Handelsnormer

EU:s lagstiftning om handelsnormer innefattar handelsnormer för jordbruksprodukter som kan gälla tekniska definitioner, beteckningar, klassificering, presentation, märkning, förpackning, utseende, konsistens, egenskaper, behandling, ursprung, produktionsplats, produktionsmetod, ämnen som används i produktionen, förvaring, lagring, transport, leverans, dokument och certifieringsförfarande samt begränsningar i användningen av vissa ämnen eller metoder, identifiering av aktören, registrering, dokumentering av uppgifter, anmälningsskyldighet och tidsfrister.

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas sådana närmare bestämmelser om

normerna enligt 1 mom. som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter eller kräver, dels om smärre kompletteringar som behövs för att säkerställa att handelsnormerna iaktas eller säkerställa konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information, dels om smärre undantag som inte äventyrar en tillräckligt hög kvalitet på produkterna, iakttagandet av andra handelsnormer eller konsumenternas och myndigheternas tillgång till tillräcklig information.

46 b §

Behörig myndighet i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna

Om en aktör som omfattas av handelsnormerna med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer eller denna lag ska göra en ansökan eller anmälan i anslutning till import från länder utanför EU eller till den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater, ska ansökan eller anmälan lämnas till Tullen när det gäller

- 1) produkter inom olivsektorn,
- 2) frukt eller grönsaker,
- 3) produkter inom humlesektorn, eller
- 4) produkter inom vinsektorn.

Ansökan och anmälan ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården när det gäller

1) produkter inom vinsektorn, om det inte är fråga om import eller införsel som avses i 1 mom., eller

- 2) etylalkohol.

En ansökan eller anmälan som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer och som gäller tillstånd för packerier för produkter inom äggsektorn eller verksamheten vid ett godkänt packeri ska lämnas till den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten.

I andra fall än de som avses i 1—3 mom. ska ansökan och anmälan lämnas till Livsmedelssäkerhetsverket, om inte något annat bestäms i denna lag.

En myndighet som avses i denna paragraf ska behandla och vid behov avgöra det ärendet som ansökan eller anmälan avser.

46 c §

Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som hänför sig till handelsnormerna

Bestämmelser om godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som beviljas aktörer som svarar för att handelsnormerna iakttas och om förutsättningarna för beviljandet finns i EU:s lagstiftning om handelsnormer. Den behöriga myndighet som avses i 46 b § beviljar godkännandena, intygen, tillstånden och undantagen på ansökan till aktörer som uppfyller villkoren. Tillstånd för packerier för produkter inom äggsektorn beviljas dock utan någon separat ansökan i samband med den registrering som avses i lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010). Livsmedelssäkerhetsverket tilldelar packerierna en kod som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer.

Bestämmelser om tillämpningen av sådana system för beviljande av godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter får utfärdas genom förordning av statsrådet, om tillämpningen av systemet inte äventyrar kvaliteten på och uppföljningen av produkterna eller konsumenternas tillgång till tillräcklig information.

Genom förordning av statsrådet får sådana närmare bestämmelser utfärdas som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter och som gäller sådana smärre kompletteringar av handelsnormerna som behövs för att säkerställa att kraven i fråga om den verksamhet som godkännandet, intyget, tillståndet eller undantaget gäller iakttas. Bestämmelserna kan gälla anordningar som hänför sig till verksamheten och som används vid hanteringen av produkter, uppgifter som ska anmälas och dokumenteras, tiderna för att göra anmälan, angivandet av de aktörer eller produkter som systemet gäller, kontroller, inspektioner och granskningar, den sakkunskap som ska krävas av en sökande och andra liknande krav.

Beviljade godkännanden, intyg, tillstånd och undantag gäller tills vidare, om det inte föreskrivs något annat i EU:s lagstiftning. På anknytande ändringar, utredningar, uppmaningar att avhjälpa brister, anmärkningar,

återkallelser och beslut om att ett återkallat godkännande ska börja gälla på nytt gäller det som beträffande godkännanden föreskrivs om dessa frågor i 81—84 §.

46 d §

Anmälan av uppgifter om frukt och grönsaker

I EU:s lagstiftning om handelsnormer finns bestämmelser om frukt och grönsaker som omfattas av handelsnormerna samt bestämmelser om skyldigheten att i förväg underrätta om saluföring av dem. Skyldigheten tillämpas på aktörer som saluför produkter i Finland, oavsett etableringsstat. Uppgifterna ska anmälas till Livsmedelssäkerhetsverket.

Genom förordning av statsrådet får bestämmelser som EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter utfärdas om aktörer som ska beviljas undantag från skyldigheten att göra anmälan, om saluföringen begränsar sig till transport eller detaljhandelsförsäljning av produkterna och om iakttagandet av handelsnormerna inte äventyras på grund av undantaget.

De uppgifter som ska anmälas är de uppgifter som behövs för att identifiera aktören samt de saluförda produkternas art och platsen för och omfattningen av saluföringen av dem. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

46 e §

Anmälan av uppgifter om produkter inom vinsektorn

Bestämmelser om anmälningskyldighet för aktörer som lagrar produkter inom vinsektorn, om de uppgifter som ska anmälas och om tiderna för anmälningarna finns i EU:s lagstiftning om handelsnormer. Uppgifterna ska anmälas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter som ska anmälas och om de undantag från anmälningskyldigheten som EU:s lagstift-

ning om handelsnormer tillåter och som inte äventyrar tillsynen över produkterna eller medlemsstaternas anmälningsskyldighet.

46 f §

Anmälan av uppgifter om etylalkohol

Aktörer som producerar, säljer eller lagrar etylalkohol som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer ska anmäla uppgifter om produktion, försäljning och lagring till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Närmare bestämmelser om anmälningsskyldiga aktörer och om de uppgifter som ska anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Uppgifterna ska anmälas i god tid före den i EU:s lagstiftning om handelsnormer angivna tiden för när medlemsstaterna ska sända uppgifterna. Närmare bestämmelser om tiden för anmälningarna utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Tullen svarar för att uppgifter om import och export av etylalkohol sänds till EU:s institutioner.

46 g §

Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring

Den myndighet enligt 46 b och 46 d—46 f § som är behörig i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna svarar för registrering, användning och utlämnande av de uppgifter som med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer och med stöd av denna lag har lämnats till myndigheten om aktörer som handelsnormerna avser. I fråga om de uppgifter som har lämnats till en kommunal myndighet är det dock Livsmedelssäkerhetsverket som svarar för detta och som den kommunala myndigheten ska lämna uppgifterna i fråga till.

Bestämmelser om registrering, användning och utlämnande av uppgifter finns i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. I fråga om uppgifter som har lämnats till Tullen finns bestämmelserna om

registrering, behandling och utlämnande dock i 23 b § i tullagen. På registrering, användning och utlämnande av uppgifter som har lämnats till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska 44 § 2 och 3 mom. och 45 § i alkohollagen (1143/1994) tillämpas trots det som föreskrivs i 44 § 2 mom. om förande av ett register för handläggning och övervakning av tillståndsärenden som avses i alkohollagen samt för alkoholstatistiken.

Den myndighet som svarar för registreringen enligt 1 mom. svarar för att uppgifter sänds till EU:s institutioner på det sätt som förutsätts i EU:s lagstiftning om handelsnormer, om det inte föreskrivs något annat i denna lag.

Bestämmelser om registrering av anläggningar och kläckerier för kycklingar av fjäderfä som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer finns i lagen om ett system för identifiering av djur.

49 §

Allmän styrning av kontroller, inspektioner och granskningar, val av kontrollobjekt, allmänna kontrollförfaranden och rapportering

Landsbygdsverket svarar för den allmänna styrningen av kontroller, inspektioner och granskningar och av anknytande rapportering. När det gäller prisrapporter och klassificering av slaktkroppar är det dock jord- och skogsbruksministeriet som svarar för den allmänna styrningen av kontroller, inspektioner och granskningar.

49 §

Allmän styrning av kontroller, inspektioner och granskningar, val av kontrollobjekt, allmänna kontrollförfaranden och rapportering

Landsbygdsverket svarar för den allmänna styrningen av kontroller, inspektioner och granskningar och av anknytande rapportering, *med undantag för prisrapporter, klassificering av slaktkroppar och handelsnormer.* När det gäller prisrapporter och klassificering av slaktkroppar är det jord- och skogsbruksministeriet som svarar för den allmänna styrningen av kontroller, inspektioner och granskningar.

50 §

Granskning av ansökningar och anmälningar

Landsbygdsverket granskar de uppgifter om förutsättningar för beviljande eller utbetalning av stöd som hänför sig till ansökningar och anmälningar samt de uppgifter om förutsättningar för någon annan åtgärd som avses i ansökningarna eller anmälningarna. Exportdeklarationer granskas emellertid av tullver-

50 §

Granskning av ansökningar och anmälningar

Landsbygdsverket granskar de uppgifter om förutsättningar för beviljande *och* utbetalning av stöd som hänför sig till ansökningar och anmälningar samt de uppgifter om förutsättningar för någon annan åtgärd som avses i ansökningarna eller anmälningarna. Exportdeklarationer granskas emellertid av

ket i samband med utförsel.

Tullen i samband med utförsel. *Ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna granskas av den myndighet som enligt 46 b och 46 d—46 f § i denna lag svarar för behandlingen av dem.*

51 §

Kontroller och inspektioner som hänför sig till lagring

Inspektioner av interventionslager, kontroll av lagringsförhållandena och lagringsförfarandena samt kontroll av att de lagrade produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar är förenliga med kraven utförs under lagringen på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning av

1) tullverket när det är fråga om smör, mjölkpulver eller nötkött,

Inspektioner av lokaler för privat lagring och kontroll av lagringsförhållandena och lagringsförfarandena vid dem samt kontroll av att de lagrade produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar är förenliga med kraven utförs av tullverket på det sätt som förutsätts i förordningen om privat lagring.

52 §

Kontroll och inspektion av tillverkare av produkter för lagring

Livsmedelssäkerhetsverket kontrollerar på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring förutsättningarna för godkännande av aktörer som ansöker om godkännande som tillverkare av produkter för lagring eller är godkända tillverkare av produkter för lagring, samt produktionens överensstämmelse med kraven. Tullverket kontrollerar på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring att den bokföring över produktionen som godkända tillverkare av produkter för lagring har är för-

51 §

Kontroller och inspektioner som hänför sig till lagring

Inspektioner av interventionslager, kontroll av lagringsförhållandena och lagringsförfarandena samt kontroll av att de lagrade produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar är förenliga med kraven utförs under lagringen på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning av

1) *Tullen* när det är fråga om smör, mjölkpulver eller nötkött,

Inspektioner av lokaler för privat lagring och kontroll av lagringsförhållandena och lagringsförfarandena vid dem samt kontroll av att de lagrade produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar är förenliga med kraven utförs av *Tullen* på det sätt som förutsätts i förordningen om privat lagring.

52 §

Kontroll och inspektion av tillverkare av produkter för lagring

Livsmedelssäkerhetsverket kontrollerar på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring förutsättningarna för godkännande av aktörer som ansöker om godkännande som tillverkare av produkter för lagring eller är godkända tillverkare av produkter för lagring, samt produktionens överensstämmelse med kraven. *Tullen* kontrollerar på det sätt som förutsätts i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring att den bokföring över produktionen som godkända tillverkare av produkter för lagring har

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

enlig med kraven.

är förenlig med kraven.

53 §

53 §

*Kontroll av produkter som in- eller utlagras**Kontroll av produkter som in- eller utlagras*

Vid inlagring i interventionslager och lokaler som används för privat lagring kontrollerar Landsbygdsverket på det sätt som avses i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring att nötkött som ska urbenas uppfyller kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar. Närings-, trafik- och miljöcentralen kontrollerar på motsvarande sätt spannmålsprodukter och tullverket övriga produkter. Livsmedelssäkerhetsverket utför emellertid provtagning på smör och mjölkpulver avsett för inlagring i interventionslager och undersöker proverna samt undersöker prover som tagits på spannmålsprodukter avsedda för inlagring i interventionslager.

Vid inlagring i interventionslager och lokaler som används för privat lagring kontrollerar Landsbygdsverket på det sätt som avses i EU:s interventionslagstiftning och förordningen om privat lagring att nötkött som ska urbenas uppfyller kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar. Närings-, trafik- och miljöcentralen kontrollerar på motsvarande sätt spannmålsprodukter och *Tullen* övriga produkter. Livsmedelssäkerhetsverket utför emellertid provtagning på smör och mjölkpulver avsett för inlagring i interventionslager och undersöker proverna samt undersöker prover som tagits på spannmålsprodukter avsedda för inlagring i interventionslager.

Vid utlagring från lokaler som används för privat lagring kontrollerar tullverket på det sätt som avses i förordningen om privat lagring att produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar uppfyller kraven. Vid utlagring från interventionslager kontrollerar Landsbygdsverket nötkött som ska urbenas, närings-, trafik- och miljöcentralen spannmålsprodukter och tullverket övriga produkter med avseende på kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar, om det behövs för att säkerställa att produkterna är förenliga med kraven.

Vid utlagring från lokaler som används för privat lagring kontrollerar *Tullen* på det sätt som avses i förordningen om privat lagring att produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar uppfyller kraven. Vid utlagring från interventionslager kontrollerar Landsbygdsverket nötkött som ska urbenas, närings-, trafik- och miljöcentralen spannmålsprodukter och *Tullen* övriga produkter med avseende på kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar, om det behövs för att säkerställa att produkterna är förenliga med kraven.

54 §

54 §

*Kontroller och granskningar vid import och export**Kontroller och granskningar vid import och export*

Tullverket kontrollerar i samband med och under hänförandet av produkter till tullförfarande att import- och exportlicenser, import- och exportdeklarationer och andra dokument som ska visas upp i samband med import och export, produkter som hänför sig till dem samt exportbidragsprodukter och dokument

Om inte något annat bestäms i denna lag kontrollerar Tullen i samband med och under hänförandet av produkter till tullförfarande att import- och exportlicenser, import- och exportdeklarationer och andra dokument som ska visas upp i samband med import och export, produkter som hänför sig till dem samt

som hänför sig till dem är förenliga med kraven. Bestämmelser om den myndighet som utför kontroller enligt artikel 2 i förordningen om djurtransporter i samband med exportbidrag vilka utgör en förutsättning för beviljande av exportbidrag för nötkreatur finns dock i 27 § i lagen om transport av djur (1429/2006).

Tullverket har rätt att för verkställande av inspektion få tillträde till lager, lokaler och andra platser där produkter transporteras, förvaras eller lastas och att i den omfattning som krävs för att säkerställa att produkterna och uppgifterna om dem är förenliga med kraven kontrollera produkterna samt granska dokument som rör produkterna, produktinnehavaren, andra parter och fordon. Inspektion får dock inte utföras i rum som används för boende av permanent natur. Bestämmelser om den inspektionsrätt för gränsveterinärer som hänför sig till kontroller enligt artikel 2 i förordningen om djurtransporter i samband med exportbidrag finns i 28 § i lagen om transport av djur.

Tullverket kan i samband med kontroller kräva att produkter ska framläggas för kontroll och lossas ur fordon samt sätta tullsigill på fordon som står under tullkontroll. Tullverket kan hindra import av produkter till finskt territorium eller export av produkter från Finland, om importen eller exporten med stöd av EU:s marknadsordningslagstiftning förutsätter import- eller exportlicens men en sådan inte finns eller om importen förutsätter betalning av importtull eller avgift men denna är obetald.

Om en sökande av exportbidrag i syfte att säkerställa att produkter som exportbidraget avser når destinationen använder det system som avses i kommissionens förordning (EG) nr 2584/2000 om införande av ett system för överföring av uppgifter om vissa leveranser av nöt- och griskött som fraktas med vägtransport till Ryska federationen, tar Tullstyrelsen emot samt behandlar och verifierar uppgifterna i fråga på det sätt som avses i den förordningen.

exportbidragsprodukter och dokument som hänför sig till dem är förenliga med kraven. Bestämmelser om den myndighet som utför kontroller enligt artikel 2 i förordningen om djurtransporter i samband med exportbidrag vilka utgör en förutsättning för beviljande av exportbidrag för nötkreatur finns dock i 27 § i lagen om transport av djur (1429/2006).

Tullen har rätt att för verkställande av inspektion få tillträde till lager, lokaler och andra platser där produkter transporteras, förvaras eller lastas och att i den omfattning som krävs för att säkerställa att produkterna och uppgifterna om dem är förenliga med kraven kontrollera produkterna samt granska dokument som rör produkterna, produktinnehavaren, andra parter och fordon. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Bestämmelser om den inspektionsrätt för gränsveterinärer som hänför sig till kontroller enligt artikel 2 i förordningen om djurtransporter i samband med exportbidrag finns i 28 § i lagen om transport av djur.

Tullen kan i samband med kontroller kräva att produkter ska framläggas för kontroll och lossas ur fordon samt sätta tullsigill på fordon som står under tullkontroll. *Tullen* kan hindra import av produkter till finskt territorium eller export av produkter från Finland, om importen eller exporten med stöd av EU:s marknadsordningslagstiftning förutsätter import- eller exportlicens men en sådan inte finns eller om importen förutsätter betalning av importtull eller avgift men denna är obetald.

Om en sökande av exportbidrag i syfte att säkerställa att produkter som exportbidraget avser når destinationen använder det system som avses i kommissionens förordning (EG) nr 2584/2000 om införande av ett system för överföring av uppgifter om vissa leveranser av nöt- och griskött som fraktas med vägtransport till Ryska federationen, tar *Tullen* emot samt behandlar och verifierar uppgifterna i fråga på det sätt som avses i den förordningen.

56 §

Kontroll och inspektion av godkända aktörer och aktörer som ger prisrapporter

Tullverket kontrollerar

1) på det sätt som förutsätts i EU:s lagstiftning om sockerproduktion att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om sådana företag inom sockersektorn som ansöker om godkännande samt i fråga om godkända företag inom sockersektorn att de krav som gäller förutsättningarna för godkännande, produktionskvoter, anmälningsskyldighet, produktionsavgifter, bransch- och leveransavtal samt minimipris för sockerbetor uppfylls,

2) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om proviantlager som ansöker om godkännande och godkända proviantlager samt att proviantlagrens verksamhet är förenlig med kraven.

Landsbygdsverket kontrollerar

1) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om övervakningsorgan som ansöker om godkännande och godkända övervakningsorgan samt att övervakningsorganens verksamhet är förenlig med kraven,

2) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om godkända importörer av hampfrön och att deras verksamhet är förenlig med kraven,

3) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om slaktkroppsklassificerare som ansöker om godkännande och godkända slaktkroppsklassificerare och att deras verksamhet är förenlig med kraven,

4) att den verksamhet som aktörer som svarar för att ge prisrapporter är skyldiga att anmäla är förenlig med kraven.

Tullverket och Landsbygdsverket har rätt att för utförande av sina kontrolluppgifter enligt denna paragraf få tillträde till lokaler där aktörer som ansöker om godkännande eller godkända aktörer bedriver den verksamhet godkännandet avser och att kontrollera produkter och anordningar samt granska doku-

56 §

Kontroll och inspektion av godkända aktörer och aktörer som ger prisrapporter

Tullen kontrollerar

1) på det sätt som förutsätts i EU:s lagstiftning om sockerproduktion att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om sådana företag inom sockersektorn som ansöker om godkännande samt i fråga om godkända företag inom sockersektorn att de krav som gäller förutsättningarna för godkännande, produktionskvoter, anmälningsskyldighet, produktionsavgifter, bransch- och leveransavtal samt minimipris för sockerbetor uppfylls,

2) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om proviantlager som ansöker om godkännande och godkända proviantlager samt att proviantlagrens verksamhet är förenlig med kraven.

Landsbygdsverket kontrollerar

1) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om övervakningsorgan som ansöker om godkännande och godkända övervakningsorgan samt att övervakningsorganens verksamhet är förenlig med kraven,

2) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om godkända importörer av hampfrön och att deras verksamhet är förenlig med kraven,

3) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om slaktkroppsklassificerare som ansöker om godkännande och godkända slaktkroppsklassificerare och att deras verksamhet är förenlig med kraven,

4) att den verksamhet som aktörer som svarar för att ge prisrapporter är skyldiga att anmäla är förenlig med kraven,

5) att förutsättningarna för godkännande uppfylls i fråga om producentorganisationer som ansöker om godkännande och godkända producentorganisationer och att deras verksamhet är förenlig med kraven.

Tullen och Landsbygdsverket har rätt att för utförande av sina kontrolluppgifter enligt denna paragraf få tillträde till lokaler där aktörer som ansöker om godkännande eller godkända aktörer bedriver den verksamhet godkännandet avser och att kontrollera produkter och anordningar samt granska doku-

ment och bokföring i den omfattning som krävs för att säkerställa att förutsättningarna för godkännande uppfylls och att verksamheten är förenlig med kraven. Om hampfrön som importerats av en godkänd importör av hampfrön används av någon annan än den godkända importören av hampfrön, har Landsbygdsverket dessutom rätt att få tillträde till produktanvändarens lokaler och att kontrollera eller granska de ovannämnda omständigheterna i den omfattning som krävs för övervakningen av att användningen är förenlig med kraven. Inspektion får dock inte utföras i rum som används för boende av permanent natur.

Landsbygdsverket har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att anmälningsskyldigheten fullgörs och de anmälda uppgifterna är korrekta, få tillträde till lokaler som innehas av aktörer som svarar för att ge prisrapporter och att granska dokument och bokföring som hänför sig till den verksamhet anmälningsskyldigheten avser. Inspektion får dock inte utföras i rum som används för boende av permanent natur.

57 §

Kontroll av produkternas användning och destination

Om det i EU:s marknadsordningslagstiftning förutsätts att ett dokument eller förfarande som fastställts för ändamålet används vid övervakning av användningen av produkter som härrör från interventionslager eller är föremål för exportbidrag eller andra produkter med anknytning till marknadsordningen eller används vid övervakning av deras ankomst till destinationen, kontrollerar tullverket produkterna och granskar dokumenten. Tullstyrelsen får meddela sådana närmare föreskrifter om smärre kompletteringar av dokument som tillåts enligt EU:s marknadsordningslagstiftning och gäller den aktör som är ansvarig för att bevisa användningen av produkter eller produkternas ankomst till destinationen, om kompletteringarna behövs för att bevisa användningen av produkter eller produkternas ankomst till destinationen.

Tullverket har rätt att, i den omfattning som

ment och bokföring i den omfattning som krävs för att säkerställa att förutsättningarna för godkännande uppfylls och att verksamheten är förenlig med kraven. Om hampfrön som importerats av en godkänd importör av hampfrön används av någon annan än den godkända importören av hampfrön, har Landsbygdsverket dessutom rätt att få tillträde till produktanvändarens lokaler och att kontrollera eller granska de ovannämnda omständigheterna i den omfattning som krävs för övervakningen av att användningen är förenlig med kraven. Inspektion får dock inte utföras i *utrymmen* som används för boende av permanent natur.

Landsbygdsverket har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att anmälningsskyldigheten fullgörs och de anmälda uppgifterna är korrekta, få tillträde till lokaler som innehas av aktörer som svarar för att ge prisrapporter och att granska dokument och bokföring som hänför sig till den verksamhet anmälningsskyldigheten avser. Inspektion får dock inte utföras i *utrymmen* som används för boende av permanent natur.

57 §

Kontroll av produkternas användning och destination

Om det i EU:s marknadsordningslagstiftning förutsätts att ett dokument eller förfarande som fastställts för ändamålet används vid övervakning av användningen av produkter som härrör från interventionslager eller är föremål för exportbidrag eller andra produkter med anknytning till marknadsordningen eller används vid övervakning av deras ankomst till destinationen, kontrollerar *Tullen* produkterna och granskar dokumenten. *Tullen* får meddela sådana närmare föreskrifter om smärre kompletteringar av dokument som tillåts enligt EU:s marknadsordningslagstiftning och gäller den aktör som är ansvarig för att bevisa användningen av produkter eller produkternas ankomst till destinationen, om kompletteringarna behövs för att bevisa användningen av produkter eller produkternas ankomst till destinationen.

Tullen har rätt att, i den omfattning som

Gällande lydelse

krävs för att säkerställa att de i EU:s marknadsordningslagstiftning ingående kraven på förfarandena i fråga iaktas, få tillträde till fordon som används för transport och till utrymmen med anknytning till produkternas användning och destination samt rätt att kontrollera produkter som är föremål för övervakning och granska dokument som rör produkterna och deras användning och transport. Inspektion får dock inte utföras i rum som används för boende av permanent natur.

58 §

Granskning av affärshandlingar

Tullverket granskar sådana affärshandlingar enligt förordningen om eftergranskning som innehas av aktörer som får stöd eller annan ersättning enligt EU:s marknadsordningslagstiftning eller av godkända företag inom sockersektorn.

Tullverket har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av stöd eller annan ersättning uppfylls eller att grunderna för utbetalning är korrekta, få tillträde till lokaler som innehas av aktörer som får stöd eller annan ersättning enligt EU:s marknadsordningslagstiftning och lokaler som innehas av godkända företag inom sockersektorn och att granska de dokument och den bokföring som hänför sig till den nämnda verksamheten. Inspektion får dock inte utföras i rum som används för boende av permanent natur.

Föreslagen lydelse

krävs för att säkerställa att de i EU:s marknadsordningslagstiftning ingående kraven på förfarandena i fråga iaktas, få tillträde till fordon som används för transport och till utrymmen med anknytning till produkternas användning och destination samt rätt att kontrollera produkter som är föremål för övervakning och granska dokument som rör produkterna och deras användning och transport. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

58 §

Granskning av affärshandlingar

Tullen granskar *de* affärshandlingar enligt *den horisontella* förordningen som innehas av aktörer som får stöd eller annan ersättning enligt EU:s marknadsordningslagstiftning eller av godkända företag inom sockersektorn.

Tullen har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av stöd eller annan ersättning uppfylls eller att grunderna för utbetalning är korrekta, få tillträde till lokaler som innehas av aktörer som får stöd eller annan ersättning enligt EU:s marknadsordningslagstiftning och lokaler som innehas av godkända företag inom sockersektorn och att granska de dokument och den bokföring som hänför sig till den nämnda verksamheten. Inspektion får dock inte utföras i *utrymmen* som används för boende av permanent natur.

58 a §

Tullens kontroller och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Vid import från länder utanför EU, vid den första lossningen i Finland av produkter som förs in från andra av EU:s medlemsstater och vid export kontrollerar Tullen att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller

1) produkter inom vinsektorn,

- 2) produkter inom olivsektorn,
- 3) frukt och grönsaker,
- 4) produkter inom humlesektorn.

Tullen kontrollerar dessutom i övrigt att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller bananer, russin och produkter inom humlesektorn.

Tullen svarar för de kontroller och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som den med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls.

58 b §

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kontrollerar att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller etylalkohol och produkter inom vinsektorn, med undantag för kontroller och granskningar som avses i 58 a §.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som det med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls.

58 c §

Kommunernas kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten kontrollerar att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om

handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller

1) kalvkött, med undantag för inspektioner på slakterier och anläggningar i anslutning till dem,

2) mjölkprodukter,

3) bredbara fetter,

4) produkter inom äggsektorn, med undantag för kraven i fråga om produktionsmetoder.

I fråga om ordnandet av kontroll-, inspektions- och granskningsuppgifter i kommunerna tillämpas vad som föreskrivs i 32 § i livsmedelslagen (23/2006).

58 d §

Livsmedelssäkerhetsverkets kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Livsmedelssäkerhetsverket kontrollerar, till den del det inte är fråga om kontroller, inspektioner och granskningar som avses i 58 a—58 c §, att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller

1) frukt eller grönsaker,

2) produkter inom olivsektorn,

3) besiktning av kalvkött på slakterier och anläggningar i anslutning till dem,

4) produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn,

5) produkter inom fjäderfäköttssektorn,

6) import från länder utanför EU, den första lossningen vid införsel från EU:s medlemsstater eller export av mjölkprodukter, bredbara fetter, kalvkött, produkter inom fjäderfäköttssektorn eller produkter inom äggsektorn.

Livsmedelssäkerhetsverket svarar för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som det med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta uppfylls.

Livsmedelssäkerhetsverket är i EU:s lag-

stiftning om handelsnormer avsedd

- 1) samordnande myndighet inom sektorn för frukt och grönsaker, och
- 2) central myndighet inom kalvköttssektorn.

Livsmedelssäkerhetsverket kan dessutom utföra kontroller, inspektioner och granskningar som avses i 58 c §.

58 e §

Anlitande av närings-, trafik- och miljöcentralen vid kontroller av handelsnormerna

Livsmedelssäkerhetsverket kan anlita närings-, trafik- och miljöcentralerna vid kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna, när det gäller

- 1) frukt eller grönsaker,
- 2) produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn,
- 3) frivilliga märkningar beträffande produktionsmetoder i fråga om produkter inom fjäderfäköttssektorn.

58 f §

Styrning, rapportering och användning av uppgifter i anslutning till kontroller av handelsnormerna

På planering, styrning och utvärdering av och rapportering om kontroller av handelsnormerna tillämpas 30, 31, 47, 48 och 52 § i livsmedelslagen. Trots sekretessbestämmelserna får man vid kontrollerna använda och för kontrollerna lämna ut uppgifter som har erhållits vid inspektioner, kontroller och besiktningar som avses i livsmedelslagen.

58 g §

Inspektionsrätt vid kontroller och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

De myndigheter som svarar för kontrollerna av att handelsnormerna iaktas och som anlitas vid dessa kontroller har rätt att få tillträde till utrymmen som en aktör som svarar för att handelsnormerna iaktas använder för tillverkning, saluföring, lagring och trans-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

port av produkterna och att kontrollera de produkter som omfattas av handelsnormerna samt att granska dokument och bokföring över produkterna i den omfattning som krävs för att säkerställa att handelsnormerna iakttas. På inspektionsrätten vid kontroller och granskningar som gäller import och export tillämpas 54 §. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

60 §

60 §

Kontroller och inspektioner som det attesterande organet utför

Kontroller och inspektioner som det attesterande organet utför

Det attesterande organ som utsetts med stöd av 2 § 4 mom. i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994) och avses i artikel 7 i finansieringsförordningen får, för genomförande av undersökningar som är nödvändiga för utfärdande av intyg enligt artikel 5 i förordningen om utbetalande organ och för utförande av andra kontroller som enligt vad det särskilt föreskrivs i EU:s lagstiftning ska utföras av det attesterande organet, utföra inspektioner hos de myndigheter eller sammanslutningar som utför uppdrag som ålagts det utbetalande organet eller hos stödtagare, interventionslagerhållare eller godkända företag inom sockersektorn.

Det attesterande organ som avses i 39 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) får, för genomförande av undersökningar som är nödvändiga för utfärdande av intyg enligt artikel 5 i förordningen om utbetalande organ och för utförande av andra kontroller som enligt vad det särskilt föreskrivs i EU:s lagstiftning ska utföras av det attesterande organet, utföra inspektioner hos de myndigheter eller sammanslutningar som utför uppdrag som ålagts det utbetalande organet eller hos stödtagare, interventionslagerhållare eller godkända företag inom sockersektorn.

63 §

63 §

Jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets och kontrollmyndigheternas rätt att få information

Jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets och kontrollmyndigheternas rätt att få information

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och de myndigheter som svarar för kontroller i enlighet med detta kapitel har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av statliga och kommunala myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för behandling av ärenden och gäller sökande, sökandenas ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet samt andra uppgifter om en omständighet som är relevant för behandling av stöd eller något annat ärende som avses i denna lag eller i EU:s marknadsordningslag-

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och de myndigheter som svarar för kontroller i enlighet med detta kapitel och som anlitas vid dessa kontroller har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av statliga och kommunala myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för behandling av ärenden och gäller sökande, sökandenas ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet samt andra uppgifter om en omständighet som är relevant för behandling av stöd eller något annat ärende som avses i denna

stiftning eller för utförande av kontroll eller rapportering som avses i denna lag eller i EU:s marknadsordningslagstiftning.

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och de myndigheter som har hand om verkställandet av kontroller i enlighet med detta kapitel har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av aktörer som bedriver verksamhet som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning få dokument och uppgifter som är nödvändiga för behandling av ärenden som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning eller för utförande av kontroll eller rapportering som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning.

64 §

Rätt för myndigheter som styr kontrollerna och för myndigheter som avses i EU:s lagstiftning att utföra inspektioner och få information

Det som i detta kapitel bestäms om rätten för myndigheter som svarar för kontrollen att utföra inspektioner och få information gäller också de i finansieringsförordningen avsedda personer som utför kontrolluppgifter för EU-kommissionens räkning. Motsvarande rätt att utföra inspektioner och få information har de övriga i EU:s lagstiftning avsedda myndigheter vars uppgifter omfattar liknande kontrolluppgifter.

lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning eller för utförande av kontroll eller rapportering som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning.

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och de myndigheter som svarar för kontroller i enlighet med detta kapitel och som anlitas vid dessa kontroller har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av aktörer som bedriver verksamhet som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning få dokument och uppgifter som är nödvändiga för behandling av ärenden som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning eller för utförande av kontroll eller rapportering som avses i denna lag eller EU:s marknadsordningslagstiftning.

64 §

Rätt för myndigheter som styr kontrollerna och för myndigheter som avses i EU:s lagstiftning att utföra inspektioner och få information

Det som i detta kapitel bestäms om rätten för myndigheter som svarar för kontrollen att utföra inspektioner och få information gäller också de i den horisontella förordningen avsedda personer som utför kontrolluppgifter för EU-kommissionens räkning. Motsvarande rätt att utföra inspektioner och få information har de övriga i EU:s lagstiftning avsedda myndigheter vars uppgifter omfattar liknande kontrolluppgifter.

85 a §

Administrativa tvångsmedel som anknyter till producentorganisationer

Om en producentorganisation inte lämnar de uppgifter som krävs i EU:s marknadsordningslagstiftning eller med stöd av denna lag inom utsatt tid, kan Landsbygdsverket förelägga organisationen att inom utsatt tid lämna de uppgifter som saknas. Landsbygdsverket kan förena ett föreläggande att lämna uppgifter med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen.

86 a §

Åtgärder vid överträdelse av handelsnormerna samt förbud mot saluföring

Om en aktör som svarar för att handelsnormerna iakttas bryter mot eller underlåter att uppfylla de i denna lag eller EU:s lagstiftning om handelsnormer avsedda handelsnormerna för produkterna, kan den myndighet som svarar för kontrollen av att normerna iakttas eller som anlitas vid kontrollen meddela aktören ett föreläggande att avhjälpa missförhållandet omedelbart eller inom en tid som myndigheten bestämmer, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning. De produkter som föreläggandet gäller får inte saluföras förrän den aktör som har meddelats föreläggandet har rättat till missförhållandet och lämnat den myndighet som meddelade föreläggandet en redogörelse för att normerna uppfylls.

Om en aktör som meddelats ett föreläggande inte avhjälper missförhållandet omedelbart eller inom utsatt tid eller om missförhållandet är av sådan art att det inte kan avhjälpas, ska den myndighet som avses i 1 mom. meddela den aktör som saluför produkterna förbud att fortsätta saluföringen av produkterna, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning. Om det är fråga om en produkt som importeras från ett land utanför EU, ska aktören meddelas förbud att importera produkten.

Beslut om förbud ska fattas utan dröjsmål. När beslutet fattas ska man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren av produkten blir så liten som möjligt. Beslutet gäller hela det kontrollerade partiet till den del det inte uppfyller de föreskrivna kraven, om inte något annat föreskrivs i EU:s lagstiftning.

Myndigheten behöver inte meddela något förbud, om produkten inte har blivit förstörd och det med tanke på konsumenternas tillgång till information eller en fungerande marknad handlar om en obetydlig fråga.

86 b §

Beslut om användning och märkning av produkter som strider mot handelsnormerna

Om EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter att produkter som strider mot handelsnormerna används för något annat ändamål som anges i den nämnda lagstiftningen, kan den myndighet som svarar för kontrollen av dessa produkter eller som anlitas vid kontrollen på ansökan av en aktör som svarar för att normerna iaktas godkänna att produkten används för ett sådant ändamål.

Om EU:s lagstiftning om handelsnormer tillåter att produkter som strider mot handelsnormerna saluförs med tilläggsmärkningar, kan den myndighet som svarar för kontrollen av dessa produkter eller som anlitas vid kontrollen på ansökan av en aktör som svarar för att normerna iaktas godkänna att produkten saluförs med tilläggsmärkningar.

Den myndighet som fattar beslut som avses i denna paragraf ska sätta ut en skälig tid inom vilken aktören ska iaktta beslutet. Beslutet ska fattas utan dröjsmål. När beslutet fattas ska man eftersträva en situation där den ekonomiska förlusten för ägaren av produkten blir så liten som möjligt.

86 c §

Överträdelse av handelsnormerna samt vite

Den myndighet som meddelar ett förbud enligt 86 a § kan förena det med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen.

86 d §

Kommunens beslut om användning av administrativa tvångsmedel

I en kommun ska beslut om administrativa tvångsmedel fattas av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser.

Kommunfullmäktige kan ge nämnden eller organet rätt att överföra sina befogenheter på en tjänsteinnehavare eller sektion som lyder under nämnden eller organet, när det gäller administrativa tvångsmedel enligt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

86 a—86 c § i denna lag.

Beslut om användning av sådana administrativa tvångsmedel enligt 86 a—86 c § som kommunen får använda sig av ska fattas av Livsmedelssäkerhetsverket, om ärendet gäller områden som är större än en kommun. Livsmedelssäkerhetsverket ska utan dröjsmål underrätta de berörda kommunerna om ett sådant beslut.

87 §

Brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter

Den som uppsåtligen

2) bedriver klassificering av slaktkroppar enligt klassificeringsförordningen utan sådant godkännande som avses i 40 § eller

3) bedriver i 12 § avsedd import av hampfrön utan sådant godkännande som avses i den paragrafen

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter dömas till böter.

Den får inte dömas till straff som för samma gärning har påförts påföljdsavgift enligt 75 §. Domseftergift kan meddelas den som på samma grunder har blivit föremål för återkrav av stöd, den som på samma grunder har förelagts vite enligt 85 § och den vars godkännande har återkallats på samma grunder och vars verksamhet har upphört på grund av

87 §

Brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter

Den som uppsåtligen

2) bedriver klassificering av slaktkroppar enligt klassificeringsförordningen utan sådant godkännande som avses i 40 §,

3) bedriver i 12 § avsedd import av hampfrön utan sådant godkännande som avses i den paragrafen eller

4) bryter mot handelsnormer som finns i EU:s lagstiftning om handelsnormer eller i en förordning utfärdad med stöd av 46 a eller 46 d—46 f § och som gäller definitioner, beteckningar, klassificering, presentation, märkning, förpackning, utseende, konsistens, egenskaper, behandling, ursprung, produktionsplats, produktionsmetod, ämnen som används i produktionen, förvaring, lagring, transport, leverans, dokument, certifieringsförfarande, begränsningar i användningen av vissa ämnen eller metoder, identifiering eller registrering av aktören, dokumentering av uppgifter, anmälningsskyldighet eller tidsfrister, eller bryter mot anmälningsskyldigheten enligt 46 d eller 46 f §

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om marknadsordningen för jordbruksprodukter dömas till böter.

Den får inte dömas till straff som för samma gärning har påförts påföljdsavgift enligt 75 §. Domseftergift kan meddelas den som på samma grunder har blivit föremål för återkrav av stöd, den som på samma grunder har förelagts vite enligt 85, 85 a eller 86 c § och den vars godkännande har återkallats på samma grunder och vars verksamhet har

återkallelsen.

upphört på grund av återkallelsen.

88 §

Hänvisning till strafflagen

88 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för marknadsföringsbrott finns i 30 kap. 1 § i strafflagen.

90 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som jord- och skogsbruksministeriet samt jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

90 §

Ändringssökande

Ändring i beslut av jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och närings-, trafik- och miljöcentralen får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I beslut av Tullen söks ändring på det sätt som anges i tullagen. På sökande av ändring i beslut av kommunala tjänsteinnehavare och organ tillämpas 74 § i livsmedelslagen.

I övrigt finns bestämmelser om ändringssökande i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I övrigt finns bestämmelser om ändringssökande i förvaltningsprocesslagen.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
På ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som har beviljats med stöd av de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande förblir i kraft, om de uppfyller kraven enligt denna lag. Godkännanden, intyg, tillstånd och undantag som inte uppfyller kraven enligt denna lag ska förnyas före utgången av 2014.*
